

Załącznik
do Uchwały Nr XVII/346/2016
Rady Miejskiej w Elblągu
z dnia 23 czerwca 2016 r.

Lokalny program rewitalizacji Elbląga 2020+

Spis treści – CZĘŚĆ I:

1	Ogólna analiza ex-post "Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Elbląga na lata 2007–2020"	5
2	Pierwsza część dokumentu "Lokalny program rewitalizacji Elbląga 2020+"	19
	- ogólna charakterystyka obecnej sytuacji na terenie miasta	19
	- nawiązanie do dokumentów strategicznych poziomu lokalnego, regionalnego, krajowego i unijnego dotyczącego rozwoju miasta i regionu	38

Spis treści – CZĘŚĆ II – WYBÓR OBSZARU:

1.	Wstęp.....	51
	Lokalny program rewitalizacji Miasta Elbląga na lata 2007-2020	51
2.	Obszary kryzysowe	52
	Podstawowe założenia do wyboru nowego obszaru kryzysowego	52
	a) gęstość zaludnienia	52
	b) poziom ubóstwa.....	55
	c) poziom bezrobocia (długotrwałego).....	58
	d) niestabilne trendy demograficzne.....	61
	e) poziom edukacji, braki w umiejętnościach.....	64
	f) poziom przestępczości i naruszeń prawa	67
	g) poziom aktywności gospodarczej.....	70
	h) szczególnie zniszczone otoczenie – budynki do rozbiórki	73
3.	Podsumowanie	75
4.	Mapy obszarów na terenie miasta Elbląg, spełniających kryteria programu rewitalizacji ..	84
5.	Raporty ze spotkań konsultacyjnych dotyczących założeń „Lokalnego programu rewitalizacji Elbląga 2020+”	107
5.1.	Śródmieście Północ – 14 kwietnia 2015 r.	108
5.1.1.	Propozycje projektów:.....	108
5.2.	Śródmieście Wschód oraz rejon ulic Słowackiego i Sadowej – 16 kwietnia 2015 r.....	109
5.2.1.	Propozycje projektów	110
5.3.	Rejon ulicy Browarnej-Robotniczej – 21 kwietnia 2015 r.	111
5.3.1.	Propozycje projektów.....	112
5.4.	Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju – 23 kwietnia 2015 r.....	113
5.4.1.	Propozycje projektów:.....	114
5.5.	Zespół Budynków przy ul. Skrzydlatej + 15. Lotnicza – teren zielony + 16. Lotnicza – teren powojсковy – 24 kwietnia 2015 r.	115
5.5.1.	Propozycje projektów:.....	116
5.6.	Dzielnica Zawodzie – 28 kwietnia 2015 r.	117
5.6.1.	Propozycje projektów:.....	117
5.7.	Dzielnica Osiek oraz rejon ul. Fredry i Narciarskiej – 30 kwietnia 2015 r.	119
5.8.	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej – 19 maja 2015 r.	120
6.	Analiza ankiet dotyczących obszarów zdegradowanych	122
a)	wskaźniki określające poziom degradacji danego obszaru	122
b)	obszary kryzysowe	123
c)	przyczyny ubóstwa	124
d)	efektywne sposoby walki z długotrwałym bezrobociem.....	124
e)	działania na rzecz zmiany negatywnych trendów demograficznych.....	125
f)	efektywne sposoby wejścia na rynek pracy osób z niskim wykształceniem.....	125

g) poprawa bezpieczeństwa	127
h) działania na rzecz pobudzenia aktywności gospodarczej mieszkańców	127
i) określenie głównych problemów społecznych dla danego obszaru wraz z propozycjami rozwiązań obecnego stanu – opinie własne respondentów	128

Spis treści – CZĘŚĆ III – ZAŁOŻENIA PROGRAMU:

1. Wprowadzenie do założeń Lokalnego programu rewitalizacji Elbląga 2020+	131
2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych.	134
2.1. Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	134
2.2. Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	135
2.3. Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju	135
2.4. Dzielnica Osiek	137
2.5. Śródmieście – Wschód	138
2.6. Rejon ul. Słowackiego i Sadowej	140
2.7. Śródmieście – Północ	141
2.8. Rejon ul. Fredry i Narciarskiej	143
2.9. Rejon ul. Browarnej i Robotniczej	144
2.10. Dzielnica Zawodzie	146
2.11. Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	148
3. Pozycjonowanie obszarów zdegradowanych – zestawienie	149
4. Zasięg przestrzenny obszarów zdegradowanych.	152
5. Analiza SWOT – zamieszkałe obszary zdegradowane	154
6. Wizja wyprowadzenia obszarów ze stanu kryzysowego – efekty rewitalizacji	158
7. Zarządzanie procesem rewitalizacji	162
8. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych.	164
9. Typy projektów rewitalizacyjnych	165
10. Źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych	167
10.1. Regionalny Program Operacyjny (projekty główne):	168
10.2. Regionalny Program Operacyjny (projekty uzupełniające)	169
10.3. Krajowe Programy Operacyjne (wybrane przykłady):	170
11. Przedmiot i zakres propozycji projektów rewitalizacyjnych	171
11.1. <i>Propozycje projektów rewitalizacyjnych</i> – <i>projekty główne (podstawowe)</i>	173
11.2. <i>Propozycje projektów rewitalizacyjnych</i> – <i>projekty uzupełniające (pozostałe)</i>	175
11.3. Propozycje projektów – podsumowanie	185
11.4. Propozycje projektów – wnioski	189
12. System wdrażania, monitorowania i aktualizacji Lokalnego programu rewitalizacji Elbląga 2020+	191
Podsumowanie prognozy oddziaływania na środowisko	196

**REWITALIZACJA
ELBLĄG
2020+**

**Lokalny program rewitalizacji Elbląga 2020+
część I**

1. Ogólna analiza ex-post "Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Elbląga na lata 2007–2020"

„Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Elbląga na lata 2007–2020” (zwany dalej LPROM) został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Elblągu Nr XXII/486/2009 w dniu 25 czerwca 2009 roku. Był dokumentem obligatoryjnym przy składaniu wniosków aplikacyjnych Beneficjentów z Gminy Miasto Elbląg, stanowiąc podstawę do udzielenia wsparcia w ramach 4. Osi Priorytetowej: „Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast” Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007–2013.

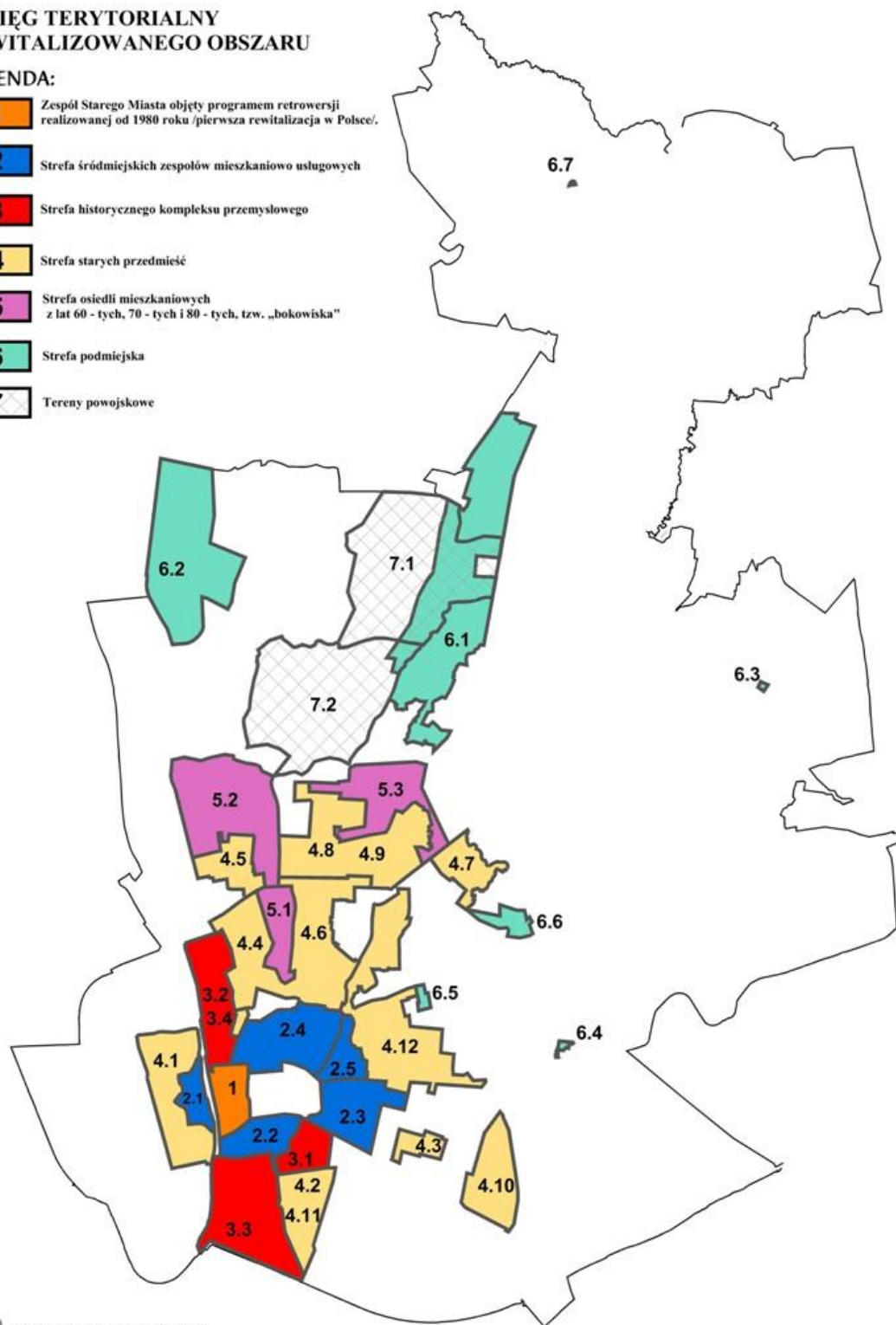
W ramach prac na LPROM dokonano wyboru obszarów przewidzianych do kompleksowej rewitalizacji w okresie perspektywicznym, tj. do roku 2020. Na ich terenie, poza degradacją zabudowy (w dużej części historycznej) i brakiem ładu przestrzennego zaobserwowano kumulację problemów społecznych.

Obszary wskazane do rewitalizacji zajmowały 1 993 ha, co stanowiło tylko około 24% powierzchni miasta, zamieszkałe przez aż 79% mieszkańców Elbląga. Powyższe wskazuje, że aż prawie 80% społeczeństwa zamieszkuje niecałe 25% powierzchni miasta. Takie proporcje ukazują zwartą i ścisłą zabudowę miejską oraz wysoki stopień zurbanizowania miasta na tym obszarze.

ZASIĘG TERYTORIALNY REWITALIZOWANEGO OBSZARU

LEGENDA:

- 1** Zespół Starego Miasta objęty programem retrowersji realizowanej od 1980 roku /pierwsza rewitalizacja w Polsce/.
- 2** Strefa śródmiejskich zespołów mieszkaniowo usługowych
- 3** Strefa historycznego kompleksu przemysłowego
- 4** Strefa starych przedmieść
- 5** Strefa osiedli mieszkaniowych z lat 60 - tych, 70 - tych i 80 - tych, tzw. „bokowiska”
- 6** Strefa podmiejska
- 7** Tereny powojaskowe

 MIEJSKIE BIURO URBANISTYCZNE

Opracowanie: Miejskie Biuro Urbanistyczne w Elblągu

Poniższa tabela ukazuje wykaz jednostek wskazanych do rewitalizacji wg nazwy

L.p.	Nazwa
1	Zespół Starego Miasta
2	Strefa Śródmiejskich zespołów mieszkaniowo – usługowych
2.1	Wyspa Spichrzów
2.2	Dzielnica Osiek
2.3	Śródmieście – Wschód
2.4	Śródmieście – Północ
2.5	Dolina rzeki Kumieli w Parku Traugutta
3	Strefa historycznego kompleksu przemysłowego i poprzemysłowego
3.1	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Grunwaldzkiej
3.2	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej
3.3	Obszar dawnego EZNS nad rzeką Elbląg
3.4	Obszar poprzemysłowy
4	Strefa starych przedmieść
4.1	Rejon ul. Grochowskiej (Zawodzie)
4.2	Rejon ul. Kilińskiego – Fredry
4.3	Rejon ulicy Słowackiego – Kolejowej
4.4	Rejon ul. Browarnej – Robotniczej
4.5	Rejon ulicy Krakusa – Obrońców Pokoju
4.6	Rejon ul. Fałata – Królewieckiej – Moniuszki
4.7	Rejon ul. Częstochowskiej – Metalowców
4.8	Rejon ul. Żyrardowskiej – Suwalskiej – Szczygłej
4.9	Rejon ul. Modlińskiej – Szucha
4.10	Rejon ul. Grottgera – Rawskiej
4.11	Rejon ul. Łódzkiej – Skrzydlatej (Zatorze)
4.12	Rejon ulic: Wyżynnej – Bema – Kościuszki – Sienkiewicza – Wspólnej wraz z parkiem Dolinka, basenem odkrytym i Zespołem Zabudowań Historycznych Hotelu Młyn
5	Strefa zabudowy osiedlowej – osiedla z lat 60-tych, 70-tych i 80-tych, tzw. „blokowiska”
5.1	Osiedle Na Stoku
5.2	Osiedle Zawada
5.3	Osiedle Nad Jarem
6	Strefa podmiejska
6.1	Zespoły dworsko-parkowe Wysoczyzny Elbląskiej: Bielany, Pogórzyn, Zajazd, Dębołęka, Stary Krasny Las, Nowy Krasny Las
6.2	Zespół mieszkaniowy Rubno
6.3	Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa
6.4	Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica
6.5	Zespół dworsko-pałacowy przy ul. Chrobrego
6.6	Park Miejski „Bażantarnia” wraz z muszlą koncertową i bryłą
6.7	Kościół w Próchniku wraz z otoczeniem
7	Tereny powojkowe
7.1	Modrzewina Północ
7.2	Modrzewina Południe

Poniżej wskazano powierzchnię oraz liczbę ludności poszczególnych jednostek wskazanych do rewitalizacji w LPRM

jednostki rewitalizowane	powierzchnia (ha)	powierzchnia jako % powierzchni Elbląga	osoby zameldowane na pobyt stały i czasowy	osoby zameldowane jako % ludności Elbląga
1	27,72	0,35%	1 259	1,01%
2	182,97	2,30%	20 300	16,21%
2.1	17,06	0,21%	201	0,16%
2.2	30,07	0,38%	2855	2,28%
2.3	49,17	0,62%	6388	5,10%
2.4	66,06	0,83%	9690	7,74%
2.5	20,61	0,26%	1166	0,93%
3	170,06	2,14%	28	0,02%
3.1	23,30	0,29%	0	0,00%
3.2	53,20	0,67%	0	0,00%
3.3	89,61	1,13%	28	0,02%
3.4	3,95	0,05%	0	0,00%
4	594,95	7,48%	43 718	34,91%
4.1	62,80	0,79%	1813	1,45%
4.2, 4.11	42,14	0,53%	4028	3,22%
4.3	13,30	0,17%	1903	1,52%
4.4	52,87	0,66%	8877	7,09%
4.5	30,48	0,38%	2195	1,75%
4.6	82,10	1,03%	8826	7,05%
4.7	28,55	0,36%	892	0,71%
4.8	79,00	0,99%	5493	4,39%
4.9	33,60	0,42%	2937	2,35%
4.10	48,90	0,61%	0	0,00%
4.12	121,21	1,52%	6754	5,39%
5	200,00	2,52%	32 217	25,73%
5.1	29,00	0,36%	5366	4,28%
5.2	107,80	1,36%	15500	12,38%
5.3	63,20	0,79%	11351	9,06%
6	366,10	4,60%	1 032	0,82%
6.1	214,70	2,70%	351	0,28%
6.2	134,20	1,69%	229	0,18%
6.3	0,60	0,01%	4	0,00%
6.4	1,20	0,02%	440	0,35%
6.5	3,00	0,04%	8	0,01%
6.6	12,20	0,15%	0	0,00%
6.7	0,20	0,00%	0	0,00%
7	391,98	4,93%	0	0,00%
7.1	202,61	2,55%	0	0,00%
7.2	189,37	2,38%	0	0,00%
Suma	1 933,78	24,32%	98 554	78,69%
ELBLĄG	7 952,00	100,00%	125 236	100,00%

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Elblągu

Poza obszarami mocno zaludnionymi – typowo mieszkaniowymi (obszary 2,3 i 5), wystąpiły tereny typowo przemysłowe, powojkowe oraz wybrane małe obszary strefy podmiejskiej. Takie podejście wydaje się być prawidłowe, gdyż Program Rewitalizacji z samej definicji winien obejmować jak największą grupę społeczności lokalnej.

Jednocześnie dobór obszaru został poprzedzony analizą nw. wskaźników społeczno-gospodarczych:

- a) gęstość zaludnienia
- b) poziom ubóstwa
- c) poziom bezrobocia
- d) niestabilne trendy demograficzne
- e) poziom edukacji, braki w umiejętnościach
- f) wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa
- g) niski poziom aktywności gospodarczej
- h) szczególnie zniszczone otoczenie
- i) niski poziom wydajności energetycznej budynków.

Zgodnie z ww. analizą wszystkie obszary wskazane do rewitalizacji to tereny problemowe, na których występują co najmniej dwa czynniki kryzysowe dotyczące sfery społeczno-gospodarczej. Przeprowadzona analiza wskaźnikowa potwierdziła, że wybrany obszar został dobrany poprawnie. Cały obszar odpowiada pojęciu "obszaru kryzysowego" w ujęciu rewitalizacyjnym.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Elbląga na etapie opracowywania był zgodny z horyzontalnymi politykami Unii Europejskiej oraz z następującymi dokumentami strategicznymi / operacyjnymi / lokalnymi:

- a) Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013
- b) Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020
- c) Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007–2013
- d) Strategia Rozwoju Elbląga 2001–2015
- e) Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Zadania planowane do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji były komplementarne do działań realizowanych w ramach następujących programów:

- Kompleksowy program pomocy skierowany do rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie Elbląga
- Kompleksowy program pomocy skierowany do emerytów i rencistów – klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
- Program łagodzenia problemu bezrobocia w Elblągu

- Program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego „Bezpieczny Elbląg”
- Program wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami w Elblągu na lata 2007–2020
- Program kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie
- Program działania na rzecz osób bezdomnych w Elblągu
- Program działań podejmowanych na rzecz osób starszych „Bezpieczna Starość”
- Program budownictwa mieszkaniowego na lata 2007-2010
- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Elbląga na lata 2007-2011
- Plan gospodarki odpadami dla Miasta Elbląga
- Program ochrony środowiska dla Miasta Elbląga
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Elblągu 2009-2020.

W Programie Rewitalizacji zaplanowano szereg działań inwestycyjnych (infrastrukturalnych) podzielonych na następujące grupy:

L.p.	Nazwa grupy	Ilość zaplanowanych przedsięwzięć	Planowane wydatki (w tys. PLN)
1	Działania techniczno-materialne realizowane przez Urząd Miejski w Elblągu, w tym	46	528 174,7
1a	dotyczące przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej	12	100 779,6
1b	dotyczące rozwoju infrastruktury społecznej, kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej i turystycznej	25	372 736,9
1c	dotyczące poprawy bezpieczeństwa	9	54 658,2
2	Działania techniczno-materialne realizowane przez beneficjentów zewnętrznych – innych niż miasto	476	392 758,0
2a	projekty dotyczące infrastruktury mieszkaniowej – Wspólnoty Mieszkaniowe	440	172 812,5
2b	projekty dotyczące infrastruktury mieszkaniowej – Spółdzielnie Mieszkaniowe	14	145 152,9
2c	projekty dot. obszarów przy budynkach Wspólnot	4	15 757,0
2d	pozostałe projekty beneficjentów zewnętrznych	18	59 035,6
	RAZEM	522	920 932,7

Łącznie na lata 2008–2013 zaplanowano 522 przedsięwzięcia inwestycyjne (infrastrukturalne) na łączną kwotę prawie 921 mln zł (planowanych wydatków).

W Programie Rewitalizacji zaplanowano ponadto następujące grupy działań nieinfrastrukturalne:

L.p.	Nazwa grupy	Ilość zaplanowanych przedsięwzięć	Planowane wydatki (w tys. PLN)
1	Działania społeczne	19	-
2	Działania społeczne i turystyczno-kulturalne realizowane przy udziale partnerów zewnętrznych – współpraca międzynarodowa i międzyregionalna	27	ok. 23 000,0
3	Działania zrealizowane i planowane do realizacji na terenie obszaru powojkowego	5*	120 000,0

* - wskazano tylko nowe działania

Działania planowane do realizacji na obszarach zidentyfikowanych jako kryzysowe miały na celu poprawę atrakcyjności mieszkaniowej, turystycznej i inwestycyjnej Elbląga (określonego jako ośrodka miejskiego o wysokim potencjale rozwojowym i turystycznym). Ponadto wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe realizować miały inwestycje w infrastrukturę mieszkaniową w celu poprawy warunków technicznych zarówno blokowisk z wielkiej płyty, jak i historycznej tkanki, która uległa postępującej dekapitalizacji. Towarzyszyć im miały prace polegające na zagospodarowaniu terenów międzyosiedlowych, w tym na poprawie bezpieczeństwa oraz na wprowadzeniu funkcji społecznych na osiedlach. W Programie określono, że kompleksowość planowanych działań oraz zaangażowanie różnych podmiotów w ich realizację zapewni skuteczność procesu rewitalizacji obszarów kryzysowych Elbląga.

Ze względu na fakt, że Program Rewitalizacji był dokumentem obligatoryjnym przy składaniu wniosków aplikacyjnych przez Beneficjentów z gminy Miasto Elbląg, stanowiącym podstawę do udzielenia wsparcia w ramach 4. Osi Priorytetowej: „Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast” Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 – analizy dokonano głównie w tym zakresie.

Zapisy Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 definiują dosyć szczegółowo pojęcia związane z rewitalizacją:

1. Rewitalizacja to kompleksowy, skoordynowany, wieloletni, prowadzony na obszarze zdegradowanym proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, inicjowany przez gminę w celu wyprowadzenia tego obszaru ze stanu kryzysowego, w szczególności poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju, w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania endogeniczne.
2. Lokalny Program Rewitalizacji – należy przez to rozumieć wieloletni program działań w sferze przestrzeni, urządzeń technicznych, społeczeństwa i gospodarki, zmierzający do wyprowadzenia danego obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej oraz stworzenia warunków do jego dalszego rozwoju, realizowany przez różne podmioty, zgodnie z określonym harmonogramem czasowym i finansowany z różnych źródeł, opracowany, przyjęty i koordynowany przez gminę.

3. Obszar zdegradowany (rewitalizowany) – objęty programem rewitalizacji obszar spełniający co najmniej trzy kryteria określone w art. 47 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. UE L 371 z 27.12.2006 str. 1) lub miejski obszar zdegradowany, obszar przemysłowy, powojenski, powstały po likwidacji państwowych gospodarstw rolnych.

Na lata 2007–2013, w ramach ww. 4 Osi Priorytetowej RPO WiM, na całe województwo zostały przeznaczone następujące kwoty:

L.p.	Nazwa	Szacunkowa kwota w EUR	Szacunkowa kwota w PLN
1	Oś priorytetowa 4. Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast (ogółem)	98 600 000	404 700 000
1a	Działanie 4.1 Humanizacja blokowisk	27 000 000	110 700 000
1b	Działanie 4.2 Rewitalizacja miast	59 000 000	242 000 000
1c	Działanie 4.3 Restrukturyzacja terenów powojenskich i przemysłowych	12 600 000	52 000 000

Powyższe kwoty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 zakładały rewitalizację obszarów zdegradowanych w trzech działaniach:

1. Działanie 4.1. Humanizacja blokowisk

Celem działania była poprawa warunków technicznych blokowisk zrealizowanych w technologii wielkiej płyty dla zwiększenia bezpieczeństwa użytkowania oraz ograniczenia negatywnych skutków społecznych degradacji tkanki mieszkaniowej.

Działanie zostało podzielone na dwa Poddziałania:

1) Poddziałanie 4.1.1. Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii wielkiej płyty

Poddziałanie miało na celu poprawę warunków technicznych blokowisk z wielkiej płyty dla zwiększenia bezpieczeństwa użytkowania oraz poprawy atrakcyjności zamieszkania.

2) Poddziałanie 4.1.2. Wzmocnienie funkcji społecznych

Poddziałanie miało na celu ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych poprzez tworzenie usług skierowanych do mieszkańców blokowisk (zwłaszcza młodzieży)

przy wykorzystaniu pomieszczeń i budynków znajdujących się w zasobach spółdzielni.

2. Działanie 4.2. Rewitalizacja miast

Celem działania było przywrócenie obszarom możliwości sprawnego działania poprzez zmianę struktury terenów, przywrócenie i umieszczenie nowych funkcji, a przede wszystkim aktywizację przestrzeni i jej jakościową zmianę.

3. Działanie 4.3 Restrukturyzacja terenów powojсковych i poprzemysłowych

Działanie miało na celu zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej terenów powojсковych i terenów poprzemysłowych oraz nadanie im nowych funkcji gospodarczych lub społecznych.

Dla Osi Priorytetowej nr 4. „Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast”, dla wszystkich trzech działań, w latach 2009–2011, Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2007–2013 ogłosił nabór wniosków o dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w 12 konkursach:

Lp.	Konkurs Nr	Liczba wniosków z terenu miasta Elbląg
1.	Konkurs nr 04/10/4.1.1 Działanie 4.1 Humanizacja blokowisk Poddziałanie 4.1.1 Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii wielkiej płyty	3 wnioski wybrane do dofinansowania
2.	Konkurs nr 06/10/4.1.1 Działanie 4.1 Humanizacja blokowisk Poddziałanie 4.1.1 Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii wielkiej płyty	Brak złożonych wniosków z terenu Elbląga
3.	Konkurs 07/11/4.1.1 Działanie 4.1 Humanizacja blokowisk Poddziałanie 4.1.1 Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii wielkiej płyty	2 wnioski wybrane do dofinansowania
4.	Konkurs 09/11/4.1.1 Działanie 4.1 Humanizacja blokowisk Poddziałanie 4.1.1 Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii wielkiej płyty	2 wnioski wybrane do dofinansowania
5.	Konkurs nr 05/10/4.1.2 Działanie 4.1 Humanizacja blokowisk Poddziałanie 4.1.2 Wzmocnienie funkcji społecznych	Brak złożonych wniosków z terenu Elbląga
6.	Konkurs 08/11/4.1.2 Działanie 4.1 Humanizacja blokowisk Poddziałanie 4.1.2 Wzmocnienie funkcji społecznych	1 wniosek wybrany do dofinansowania

7.	Konkurs 10/11/4.1.2 Działanie 4.1 Humanizacja blokowisk Poddziałanie 4.1.2 Wzmocnienie funkcji społecznych	1 wniosek wybrany do dofinansowania
8.	Konkurs nr 01/09/4.2 Działanie 4.2 Rewitalizacja miast	3 wnioski wybrane do dofinansowania
9.	Konkurs nr 02/10/4.2 Działanie 4.2 Rewitalizacja miast	1 wniosek wybrany do dofinansowania 2 wnioski na liście rezerwowej
10.	Konkurs nr 03/10/4.2 Działanie 4.2 Rewitalizacja miast	Brak złożonych wniosków z terenu Elbląga
11.	Konkurs nr 01/12/4.2 Działanie 4.2 Rewitalizacja miast	1 wniosek wybrany do dofinansowania
12.	Konkurs nr 01/09/4.3 Działanie 4.3 Restrukturyzacja terenów powojaskowych i poprzemysłowych	1 wniosek wybrany do dofinansowania 1 wniosek wycofany przez Beneficjenta

W ramach ww. procedur konkursowych łącznie 15 projektów uzyskało dofinansowanie ze środków unijnych.

Należy także dodać, że samorząd elbląski z powodzeniem zakończył projekt, który znajdował się na Liście Projektów Indywidualnych (Strategicznym) pn. „Odbudowa Ratusza Staromiejskiego w Elblągu”. Całkowita wartość projektu wyniosła 20 774 189,03 zł; wysokość kwoty dofinansowania 15 241 663,47 zł. Powyższy projekt jednocześnie traktowany jest jako projekt rewitalizacyjny – zapisany również w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Elbląga na lata 2007–2020”.

Samorząd elbląski zrezygnował z innego projektu kluczowego pn. „Rewitalizacja centrum miasta – rozwój funkcji turystycznych Elbląga” dot. tzw. Wyspy Spichrzów. Całkowita wartość projektu wynosiła ok. 43,4 mln zł; z tego przyznana kwota dofinansowania 24,3 mln zł.

Ostatecznie zostało podpisanych 16 umów o dofinansowanie na kwotę ogółem: 58 891 611,58 zł, z czego dofinansowanie UE: 32 545 150,82 zł.

Lista podpisanych umów o dofinansowanie

Lp.	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Działanie	Poddziałanie	Wartość projektu PLN)	Dofinansowanie UE (PLN)
PROJEKTY, Z KTÓRYCH ZREZYGNOWANO PO PODPISANIU UMOWY O DOFINANSOWANIE						
1	Gmina Miasto Elbląg	Rewitalizacja centrum miasta – rozwój funkcji turystycznych Elbląga	4.2. Rewitalizacja miast		43 403 000,83	24 345 478,39
2	Gmina Miasto Elbląg	Modrzewina Południe – budowa dróg udostępniających tereny pod rozwój wraz z infrastrukturą techniczną w Elblągu.	4.3. Restrukturyzacja terenów powojkowych i przemysłowych		7 643 833,77	1 427 022,16
RAZEM					51 046 834,60	25 772 500,55
PROJEKTY PODSTAWOWE						
1	Elbląska Spółdzielnia Mieszkaniowa "Sielanka"	Poprawa warunków technicznych oraz zwiększenie efektywności energetycznej przy zastosowaniu innowacyjnych technologii w budynkach znajdujących się w zasobach ESM Sielanka	4.1. Humanizacja blokowisk	4.1.1. Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii z wielkiej płyty	5 009 432,14	2 086 666,53
2	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Nad Jarem"	Modernizacja budynków mieszkalnych Spółdzielni "Nad Jarem" poprzez podniesienie ich efektywności energetycznej	4.1. Humanizacja blokowisk	4.1.1. Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii z wielkiej płyty	1 139 457,67	394 081,71
3	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Nad Jarem"	Modernizacja budynków mieszkalnych wykonanych w technologii wielkiej płyty i zlokalizowanych na osiedlu "Nad Jarem" w Elblągu - ETAP II	4.1. Humanizacja blokowisk	4.1.1. Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii z wielkiej płyty	1 930 134,11	804 278,54
4	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Nad Jarem"	Modernizacja budynków mieszkalnych wykonanych w technologii wielkiej płyty i zlokalizowanych na osiedlu "Nad Jarem" w Elblągu	4.1. Humanizacja blokowisk	4.1.1. Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii z wielkiej płyty	5 358 461,40	2 076 286,71

5	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Zakrzewo"	Elbląskie osiedle Zawada przyjazne ludziom i środowisku – nieruchomości przy ulicy Wiejskiej 3B, Wiejskiej 28 i Szarych Szeregów 22-23	4.1. Humanizacja blokowisk	4.1.1. Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii z wielkiej płyty	1 885 592,51	754 343,13
6	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Zakrzewo"	Elbląskie osiedle Zawada przyjazne ludziom i środowisku – nieruchomość przy ulicy Podgórznej 2-7	4.1. Humanizacja blokowisk	4.1.1. Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii z wielkiej płyty	3 981 713,90	1 639 006,74
7	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Zakrzewo"	Elbląskie osiedle Zawada przyjazne ludziom i środowisku – nieruchomości przy ul. Macieja Kalenkiewicza 1-6, Macieja Kalenkiewicza 7-11, Macieja Kalenkiewicza 12-17	4.1. Humanizacja blokowisk	4.1.1. Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii z wielkiej płyty	7 661 453,06	3 219 806,50
8	Elbląska Spółdzielnia Mieszkaniowa "Sielanka"	Wzmocnienie funkcji społecznych poprzez adaptację pomieszczeń na świetlicę osiedlową w zasobach ESM "Sielanka"	4.1. Humanizacja blokowisk	4.1.2. Wzmocnienie funkcji społecznych	1 064 664,13	833 269,77
9	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Nad Jarem"	Wzmocnienie funkcji społecznych SM Nad Jarem poprzez udział członków spółdzielni i ich rodzin w zajęciach prowadzonych w zmodernizowanych i wyposażonych pomieszczeniach Osiedlowego Zespołu Społeczno-Kulturalnego Jar oraz na terenie przyległym	4.1. Humanizacja blokowisk	4.1.2. Wzmocnienie funkcji społecznych	606 605,09	509 643,41
10	Centrum Sztuki Galeria EL	Rewitalizacja dawnego Kościoła i Klasztoru Dominikanów obecnie Centrum Sztuki GALERIA EL na Starym Mieście w Elblągu.	4.2. Rewitalizacja miast		4 916 447,97	2 676 500,82
11	Elbląska Spółdzielnia Mieszkaniowa "Sielanka"	Zagospodarowanie przestrzeni osiedlowej wraz z tworzeniem stref bezpieczeństwa w ramach rewitalizacji osiedli ESM Sielanka, obszar 5.1	4.2. Rewitalizacja miast		4 430 640,01	3 101 447,97
12	Elbląska Spółdzielnia Mieszkaniowa "Sielanka"	Zagospodarowanie przestrzeni osiedlowej wraz z tworzeniem stref bezpieczeństwa w ramach rewitalizacji osiedli ESM Sielanka, obszar 4.4	4.2. Rewitalizacja miast		5 587 130,00	3 910 990,96
13	Gmina Miasto Elbląg	Rewitalizacja placu katedralnego oraz wieży Katedry Św. Mikołaja w Elblągu	4.2. Rewitalizacja miast		3 852 776,16	2 632 396,83

14	SPZOZ Szpital Miejski im. Jana Pawła II w Elblągu	Rewitalizacja zespołu budynków Szpitala Miejskiego im. Jana Pawła II w Elblągu	4.2. Rewitalizacja miast		2 145 552,95	1 501 887,03
15	Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego	Rewitalizacja zabytkowego pałacyku w Elblągu, przy ul. Stoczniowej 10	4.2. Rewitalizacja miast		5 711 399,40	3 997 979,56
16	Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Elbląskiej	Rozbudowa infrastruktury dydaktycznej Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Elbląskiej	4.3. Restrukturyzacja terenów powojaskowych i przemysłowych		3 610 151,08	2 406 564,61
RAZEM					58 891 611,58	32 545 150,82

Powyższe dane jasno wskazują, że beneficjenci z obszaru administracyjnego Gminy Miasto Elbląg ostatecznie (biorąc pod uwagę rezygnację z dotacji) uzyskali jedynie ok. 32,5 mln zł unijnych dotacji (ok. 8% dostępnej puli). To kilkakrotnie mniej niż podmioty z obszaru Gminy Miasta Olsztyn. Należy podkreślić, że wspólnoty mieszkaniowe nie skorzystały w ogóle z dostępnych środków unijnych. Powodem powyższych kwestii (tj. nieubiegania się o środki unijne) były najprawdopodobniej następujące aspekty:

- a) brak zainteresowania ww. środkami unijnymi;
- b) niski poziom wiedzy na temat funduszy przez Zarządców i przedstawicieli Wspólnot;
- c) mała świadomość lub zbyt skomplikowane procedury w/w podmiotów.

W związku z powyższym, w kolejne perspektywie, należy przewidzieć mechanizmy wsparcia, w szczególności dla zarządców wspólnot mieszkaniowych (lub ich reprezentantów), oraz innych podmiotów.

Z informacji przekazanych od Zarządców Nieruchomości oraz Spółdzielni Mieszkaniowych można wywnioskować, że ze wskazanych projektów w Programie Rewitalizacji zrealizowano 87 przedsięwzięć infrastrukturalnych, o łącznej wartości ponad 14 mln zł (*powyższe dane uwzględniają wartości wskazane przez Zarządców Nieruchomości i Spółdzielnie Mieszkaniowe*). Projekty te zostały zrealizowane ze środków własnych (mieszkańców) oraz ewentualnym wsparciu z tzw. premii termomodernizacyjnej.

Dzięki powyższym działaniom do miasta Elbląga spłynęło ok. 40 mln zł środków zewnętrznych.

2a. Pierwsza część dokumentu "Lokalny program rewitalizacji Elbląga 2020+"

Ogólna charakterystyka obecnej sytuacji na terenie miasta w zakresie:

- zagospodarowania przestrzennego i infrastruktury technicznej;
- sytuacji gospodarczej;
- sfery społecznej;
- analizy SWOT.

2.1 Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Powierzchnia ogólna miasta w granicach administracyjnych wynosi 7 982 ha, w tym tereny zabudowane i zurbanizowane stanowią 31% tj. 2 454 ha.

Użytkowanie gruntów na terenie Elbląga (stan na 01.01.2014)

	Ogółem	Użytki rolne	Grunty leśne oraz zadrz. i zakrzew.	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Nieużytki	Tereny różne
Powierzchnia (ha)	7 982	2 529	2 365	2 454	112	95	427
% ogólnej powierzchni	100%	32%	30%	31%	1%	1%	5%

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Elblągu

Dominującą formą użytkowania są obszary osiedleńcze obejmujące tereny mieszkaniowe, zurbanizowane tereny niezabudowane rezerwowane w planach miejscowych oraz tereny usługowe.

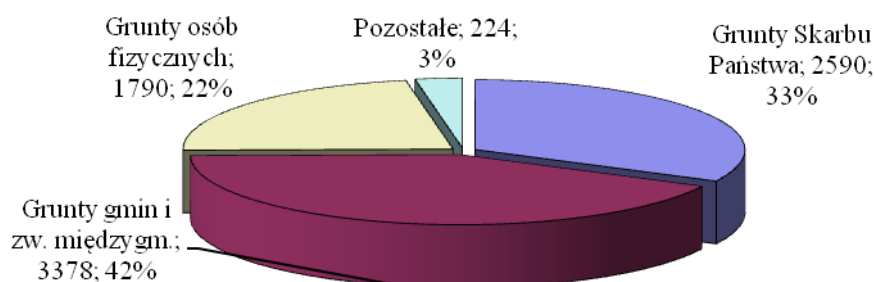
Grunty zabudowane i zurbanizowane na terenie Elbląga (stan na 01.01.2014)

	Ogółem	Tereny mieszk.	Tereny przemysł.	Inne tereny zabud.	Zurb. tereny niezab.	Tereny rekreacyjno-wypoczynk.	Tereny komunikacyjne
Powierzchnia (ha)	2 454	652	319	405	261	134	683
% ogólnej powierzchni	100%	27%	13%	17%	10%	5%	28%

Stan prawny gruntów

Grunty Elbląga należą głównie do gminy oraz skarbu państwa (75%). Osoby fizyczne są właścicielami zaledwie 22% gruntów miasta.

Struktura własności gruntów na terenie Elbląga (stan na 01.01.2014) – dane w ha

2.2 Uwarunkowania społeczne

W Elblągu mieszka prawie 8,5 % ludności województwa. Gęstość zaludnienia wynosi 1 540 osób na km². W strukturze demograficznej wg płci dominują kobiety: wskaźnik feminizacji, czyli liczby kobiet przypadających na 100 mężczyzn wynosi w Elblągu 109. Współczynnik przyrostu naturalnego zanotowany w 2013 roku był ujemny i wyniósł – 2,9%. Wskaźnik obciążenia demograficznego, określający ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, wyniósł w 2013 roku 55,3.

Ludność

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Liczba ludności wg BDL GUS	128159	128305	128226	128016	127941	127655	127275	126985
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
	126710	126439	126419	124883	124257	123659	122899	

Dużym problemem miasta jest spadek liczby ludności, który na przestrzeni 10 lat (okres 2003–2013) wyniósł ponad 5000 osób.

Prognozy demograficzne dla Elbląga

Poniżej przedstawiono prognozę demograficzną dla miasta Elbląga opracowaną na podstawie spisu z 2002 r. Jak pokazują lata 2002–2013 była zbyt optymistyczna – różnica pomiędzy prognozą a stanem faktycznym w roku 2013 wynosi prawie 1000 osób.

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
128016	127822	127603	127342	127033	126699	126317	125909	125470	124955
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
124395	123856	123208	122561	121851	121096	120302	119429	118555	117578
2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
116595	115549	114468	113332	112159	110939	109647	108376	107014	

Struktura ludności Elbląga wg ekonomicznej grupy wiekowej

w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym mobilnym	w wieku produkcyjnym niemobilnym	w wieku poprodukcyjnym
20803	48197	30945	22954

Należy podkreślić, że w mieście występuje duża grupa (ponad 25,1%) osób w wieku produkcyjnym niemobilnym, co w warunkach silnej konkurencji gospodarczej może okazać się dużym wyzwaniem.

Organizacje pozarządowe

Elbląg jest miastem wysokiej aktywności tzw. III sektora i stale rosnącego znaczenia organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych. Szacuje się, iż elbląskie organizacje zatrudniają ok. 300 osób, a ok. 7,1% elblążan uczestniczy w działalności różnych organizacji pozarządowych lub udziela się w wolontariacie. Elbląg wyróżnia się pozytywnie na tle otoczenia i województwa pod względem liczby istniejących na jego terenie organizacji. Baza danych Centrum Organizacji Pozarządowych zawiera 291 podmiotów. Nie wszystkie one jednak są w pełni aktywne, a część boryka się ze słabą kondycją pod względem zasobów finansowych, ludzkich i materialnych.

W Elblągu funkcjonuje wiele kreatywnych organizacji rozpoznawalnych w regionie i kraju. Elbląskie organizacje są również aktywne poza granicami kraju. We współpracy zagranicznej elbląskich organizacji pozarządowych w ostatnich latach zauważyć można dwa główne kierunki: współpracę ze wschodem oraz współpracę z demokracjami rozwiniętymi, głównie z krajami Unii Europejskiej.

Największą aktywność organizacje pozarządowe przejawiają w sferze pomocy społecznej, ochrony zdrowia, pomocy osobom starszym i pomocy osobom niepełnosprawnym oraz z zakresu kultury fizycznej i sportu. Ponadto w ostatnich 3 latach zauważa się wzrost zainteresowania organizacji konkursami z zakresu kultury.

W mieście istnieją instytucje wspierające III sektor: Centrum Organizacji Pozarządowych i Miejskie Centrum Wolontariatu.

Świadczenia społeczne

Poniżej przedstawiono dane dot. ilości oraz wysokości świadczeń społecznych.

Wyszczególnienie	Rok		
	2011	2012	2013
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych i zleconych - ogółem			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	9 404	8 588	8 941
Liczba świadczeń niepieniężnych	810 942	793 032	790 506
Liczba rodzin ogółem	6 602	6 001	6 237
Liczba osób w rodzinach	13 370	11 738	12 137
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych – ogółem			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	9 345	8 559	8 908

Liczba rodzin ogółem	6 545	5 974	6 206
Liczba osób w rodzinie	13 320	11 699	12 112
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych – ogółem			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	72	68	88
Liczba rodzin ogółem	70	68	77
Liczba osób w rodzinach	133	93	108
Przyczyny świadczeń			
Ubóstwo			
Liczba rodzin ogółem	3 740	3 888	4 242
Liczba osób w rodzinach	7 521	7 641	8 261
Bezrobocie			
Liczba rodzin ogółem	2 868	3 031	3 335
Liczba osób w rodzinach	6 724	6 937	7 505
Bezdomność			
Liczba osób i rodzin, którym przyznano decyzją świadczenie	282	322	313
Opuszczenie zakładu karnego			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	206	205	219
Przemoc w rodzinie			
Liczba rodzin ogółem	39	36	33
Liczba osób w rodzinach	102	86	91
Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej (decyzje administracyjne)			
Zadania własne gminy			
Kwota świadczeń ogółem w tys. zł	12 111 369	13 258 314	15 907 999
Zadania zlecone gminie			
Kwota świadczeń ogółem w tys. zł	157 749	140 388	163 419
Inne rodzaje świadczeń pieniężnych dla osób objętych pomocą społeczną			
Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
Liczba rodzin którym przyznano decyzją świadczenie	3 608	3 256	3 715
Kwota świadczeń ogółem w tys. zł	10 783 773	9 851 023	9 812 695

Powyższe dane jednoznacznie wskazują, że liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie utrzymuje się na względnie stałym poziomie (zanotowano nawet nieznaczny spadek). Wśród przyczyn świadczeń wymienić należy:

- a) ubóstwo – gdzie zanotowano wzrost aż o 13% w okresie 2011–2013,
- b) bezrobocie – gdzie zanotowano wzrost aż o 16% w analogicznym okresie,
- c) bezdomność – gdzie zanotowano wzrost o 31 osób,
- d) opuszczenie zakładu karnego – gdzie zanotowano wzrost o 13 osób,
- e) przemoc w rodzinie – gdzie zanotowano spadek o ok. 15%.

Należy jednak podkreślić, że kwota świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (decyzje administracyjne) wzrosła w okresie 2011–2013 aż o ok. 3,8 mln zł.

Sektor edukacji

W roku szkolnym 2014/2015 w Elblągu funkcjonują:

- 22 przedszkola publiczne, do których uczęszcza 2419 dzieci,
- 12 przedszkoli niepublicznych, w których jest 984 dzieci,
- 18 oddziałów wychowania przedszkolnego funkcjonujących przy miejskich szkołach podstawowych obejmujących edukacją 434 dzieci,
- 2 oddziały w szkole publicznej prowadzonej przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich, do których uczęszcza 27 dzieci.

Ponadto funkcjonuje 15 szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Miasto Elbląg, w których uczy się 6251 uczniów oraz 9 gimnazjów, do których uczęszcza 2884.

W mieście funkcjonują również szkoły prowadzone przez innej podmioty. Są to: Publiczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich, do której uczęszcza 41 uczniów, Publiczne Gimnazjum Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich z 26 uczniami, Zespół Szkół Pijarskich, w którym kształcą się 292 uczniów (131 w szkole podstawowej, 117 w gimnazjum, 44 w LO) oraz Zespół Szkół Akademickich, w którym naukę pobiera 44 uczniów (13 w szkole podstawowej, 31 w gimnazjum).

Ponadto w mieście funkcjonuje 12 szkół ponadgimnazjalnych oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, a także Centrum Kształcenia Praktycznego.

Do liceów ogólnokształcących uczęszcza 1963 uczniów. 3534 kształcą się w szkołach zawodowych na 36 kierunkach zawodowych (szkolnictwo zawodowe dla młodzieży i dorosłych obejmuje: zasadnicze szkoły zawodowe, technika, szkoły policealne).

Działają również szkoły niepubliczne dla dorosłych z uprawnieniami szkół publicznych, do których uczęszcza 2768.

Gmina Miasto Elbląg na prawach powiatu prowadzi 2 specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, w których edukację pobiera 321 uczniów (116 w szkole podstawowej, 105 w gimnazjum, 36 w szkole przysposabiającej do pracy, 64 w zasadniczej szkole zawodowej).

W Elblągu znajdują się następujące szkoły wyższe, w których studiuje prawie 7000 osób:

- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu (9 kierunków studiów),
- Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna (8 kierunków studiów),
- Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego w Warszawie, Wydział Zamiejscowy w Elblągu (2 kierunki studiów),
- Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych (Regent College),
- Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Elbląskiej.

Ważniejsze kierunki kształcenia to: informatyka, budownictwo, mechanika i budowa maszyn, ekonomia, ochrona zdrowia.

Liczba studentów w Elblągu (rok akademicki 2013/2014) – Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa

Instytut	Kierunek studiów	Liczba studentów
Ekonomiczny	Administracja	581
Ekonomiczny	Ekonomia	671
Informatyki Stosowanej im. K. Brzeskiego	Informatyka	433
Politechniczny	Budownictwo	391
Politechniczny	Mechanika i budowa maszyn	148
Politechniczny	Ochrona środowiska	103
Pedagogiczno-Językowy	Pedagogika	265
Pedagogiczno-Językowy	Filologia	188
Pedagogiczno-Językowy	Filologia polska	95
Ogółem		2875

Liczba studentów w Elblągu (rok akademicki 2013/2014) – Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna

Kierunek	STOPIEŃ I	STOPIEŃ II	Łącznie
Fizjoterapia	156	-	156
Pielęgniarstwo	255	245	500
Ratownictwo	150	-	150
Zdrowie publiczne	19	-	19
Bezpieczeństwo wew.	98	-	98
Administracja	120	250	370
Pedagogika	150	350	500
Zarządzanie	88	-	88
Łącznie	1036	845	1881

Poniżej wskazano liczbę studentów w Elblągu (rok akademicki 2013/2014) w pozostałych jednostkach:

- a) Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Elblągu (Regent College) – około 250 studentów
- b) Wyższe Seminarium Duchowne w Elblągu – 36 alumnów.

Należy podkreślić, że Elbląg położony jest w bliskim sąsiedztwie ośrodków akademickich o znaczeniu krajowym: Gdańsk i Olsztyn. Miasto ma również dobrze rozwinięte instytucje podnoszące kwalifikacje. Istnieje sprawny system przekwalifikowania

kadr, dostosowania do bieżących potrzeb rynku pracy: Centrum Kształcenia Praktycznego, Centrum Kształcenia Ustawicznego.

Ochrona zdrowia

W 2013 roku z Warmińsko-Mazurskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia 99 świadczeniodawców z terenu miasta Elbląg podpisało 160 umów. Umowy zawarto na 175 świadczeń:

Liczba świadczeniodawców/liczba zawartych umów:

- ambulatoryjna opieka specjalistyczna 42 /54
- leczenie stomatologiczne 23/28
- leczenie szpitalne 3/12
- opieka paliatywna i hospicyjna 1/1
- opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień 7/12
- podstawowa opieka zdrowotna 24/26
- profilaktyczne programy zdrowotne 5/6
- rehabilitacja lecznicza 6/8
- świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze 6/8
- świadczenia zdrowotne kontraktowane odrębnie 2/3
- zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi oraz środkami pomocniczymi 15/15
- ratownictwo medyczne 1/1
- lecznictwo uzdrowiskowe 0/0
- opieka długoterminowa 0/0
- pomoc doraźna i transport sanitarny 1/1

Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe Elbląga wyniosły w 2013 roku 45 798 mieszkań, tj. 2 640 138 m² powierzchni użytkowej, z czego ponad 55% to mieszkania zrealizowane w latach 1945–1988.

Mieszkania zamieszkane wg okresu budowy budynku wg spisu 2011

ogółem	przed 1918	1918–1944	1945–1970	1971–1978	1979–1988	1989–2002	2003–2007	2008–2011 (łącznie z budynkami będącymi w budowie)
45010	4414	8734	7748	7256	7926	5902	1726	1099

W strukturze zasobów mieszkaniowych według form własności najwyższy udział zajmuje budownictwo spółdzielcze (38,1% ogółu mieszkań), na drugim miejscu znajdują się mieszkania własnościowe osób fizycznych (30,3%), a za nimi zasoby komunalne (25%).

Zasoby mieszkaniowe wg form własności

zasoby gmin	6679
zasoby spółdzielni mieszkaniowych	8664
zasoby zakładów pracy	52
zasoby osób fizycznych	2329
zasoby Skarbu Państwa	442
zasoby Towarzystw Budownictwa Społecznego (TBS)	355
zasoby wspólnot mieszkaniowych	15373
zasoby osób fizycznych we wspólnotach mieszkaniowych	11843
zasoby pozostałych podmiotów	61

Zasoby mieszkaniowe w podziale na osoby

przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	57,6
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	21,5
mieszkania na 1000 mieszkańców	372,6

Mieszkania wyposażone w instalacje w 2013

wodociąg	łazienka	centralne ogrzewanie
99,9%	95,6%	85,8%

Gminne zasoby mieszkaniowe

Zasób mieszkaniowy miasta tworzą lokale gminne znajdujące się w budynkach mieszkalnych należących w całości do gminy, lokale gminne w budynkach, w których gmina posiada udziały (nieruchomości wspólnot mieszkaniowych) oraz lokale gminne w budynkach spółdzielni mieszkaniowej.

Zestawienie ilościowe gminnego zasobu mieszkaniowego (stan na dzień 31.12.2013 r.)

Wyszczególnienie	Liczba budynków	Liczba lokali	Pow. użytkowa (m²)
budynki w 100% gminne	229	1909	77.623,87
lokale gminne we wspólnotach mieszkaniowych oraz w SM „Zrzeszeni	839	4751	203.164,49
Ogółem	1068	6660	280.788,36

Wśród gminnych zasobów mieszkaniowych dominują budynki wybudowane przed 1945 rokiem, które stanowią około 91,27% budynków w całości należących do miasta i 77,95% budynków, w których miasto ma jedynie udziały. Znajdują się wśród nich budynki wpisane do rejestru zabytków oraz znajdujące się w strefie ochrony konserwatorskiej. Jednocześnie aż 82 spośród 229 budynków gminnych (35,81%) kwalifikuje się do rozbiórki.

Stan techniczny budynków stanowiących zasoby komunalne miasta

Własność	Ocena stanu technicznego		
	Zły	Średni	Dobry
Gmina Miasto Elbląg	35,81%	61,14%	3,06%
Wspólnoty mieszkaniowe	0,00%	89,27%	10,73%

W zakresie wyposażenia w podstawowe instalacje, lokale gminne wyposażone są w całości w instalację wodociągową (100% zasobu), w instalację kanalizacyjną w 99,11% i w gazową z miejskiej sieci w 90,92%. Jedynie 35,86% lokali gminnych połączonych jest z miejską siecią grzewczą. Wyższy standard posiadają lokale zlokalizowane w budynkach wspólnot mieszkaniowych. Stan techniczny budynków i lokali wiąże się z wiekiem budynków i przeprowadzanymi w ostatnich latach remontami o zwiększonym zakresie, polegającymi między innymi na pracach termomodernizacyjnych, izolacyjnych, wymianie drzwi i okien, modernizacji instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. Realizacja tych działań finansowana była w dużym stopniu dzięki kredytom bankowym komercyjnym oraz kredytom z udziałem premii termoizolacyjnej z Banku Gospodarstwa Krajowego.

Prognoza wielkości zasobu mieszkaniowego gminy w latach 2012–2020

Przewiduje się, że na 31.12.2020 zasób mieszkaniowy gminy wynosić będzie około 4400 lokali i zmniejszy się w stosunku do 2013 roku o 2 260 mieszkań, czyli około 34%. Spadek ten wynika głównie z przewidywanej sprzedaży mieszkań ich najemcom (około 250 rocznie). Spadek liczby lokali spowodowany rozbiórkami budynków rekompensowany będzie budową nowych mieszkań.

Ocena pojemności zasobów mieszkaniowych miasta Elbląga

Ocena pojemności struktur mieszkaniowych miasta Elbląga dokonana przez Miejskie Biuro Urbanistyczne w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego 2002 wykazała duże przegęszczenie bardzo małych i małych mieszkań (do 49 m²) i niedogęszczenie w mieszkaniach o powierzchni 60-79 m².

Mieszkania zamieszkałe stale wg powierzchni użytkowej wg spisu 2011

ogółem	poniżej 30 m ²	30 - 39 m ²	40 - 49 m ²	50 - 59 m ²	60 - 79 m ²	80 - 99 m ²	100 - 119 m ²	120 m ² i więcej
44996	2334	8305	13129	7465	8623	1648	1114	2182
100%	5,19%	18,46%	29,18%	16,59%	19,16%	3,66%	2,48%	4,85%

Przestępczość

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za walkę z przestępczością była Komenda Miejska Policji w Elblągu. Do innych służb, z którymi w tym zakresie współpracowała Policja, należały między innymi Żandarmeria Wojskowa, Straż Miejska i Straż Graniczna.

W latach objętych Programem Rewitalizacji elbląskie służby (w szczególności policjanci) realizowali zadania wynikające z przyjętych priorytetów, do których zaliczyć można zapobieganie i wykrywanie przestępstw o charakterze kryminalnym i gospodarczym, ograniczenie liczby zdarzeń drogowych, w tym śmiertelnych oraz prowadzenie działań w zakresie prewencyjnego zabezpieczenia miejsc zagrożonych.

Wskaźnik dynamiki przestępstw stwierdzonych ogółem ukształtował się w 2013 roku na poziomie 87,5%. Oznacza to, że w na terenie działania stwierdzono o 713 przestępstw mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W grupie przestępstw kryminalnych, stwierdzono mniejszą ilość przestępstw niż przed rokiem, o 322. Należy jednak zauważyć, że liczba przestępstw kryminalnych zaistniałych na terenie miasta Elbląga sukcesywnie spada, wahając się na przestrzeni ostatnich kilku lat – 4297 w 2009 roku do 4553 w 2010 roku, 4227 w 2011 roku, 4168 w 2012 roku do 3846 w 2013 roku.

Mniej przestępstw niż przed rokiem stwierdzono w kategoriach:

Przestępstwa	2012	2013
Bójki i pobicia	55	37
Kradzieże cudzej rzeczy	1291	1163
Uszkodzenie mienia	506	438

Więcej przestępstw odnotowano w kategorii :

Przestępstwa	2012	2013
Kradzieże z włamaniem	711	771
Uszczerbek na zdrowiu	81	99
Kradzieże samochodów	25	36
Rozboje	114	156

Wśród przestępstw kryminalnych w roku 2013 stwierdzono o 166 mniej przestępstw narkotykowych (tj. 261) niż w roku 2012.

Wskaźnik wykrycia przestępstw ogółem wyniósł 70,0% i był mniejszy o 8,2% niż rok wcześniej. Wskaźnik wykrycia sprawców przestępstw kryminalnych wyniósł 64,3 % i był mniejszy niż przed rokiem o 8,3 %, natomiast wskaźnik wykrycia sprawców przestępstw gospodarczych 83,0% i mniejszy o 8,2%. Wyższą niż przed rokiem odnotowano wykrywalność w kategorii:

Przestępstwa	2012	2013
Rozboje	82,5%	90,0%
Kradzież samochodów	28,0%	60,5%

Mniejszą niż w 2012 roku wykrywalność odnotowano natomiast w kategoriach:

Postępowania	2012	2013
Kradzież z włamaniem	61,5%	54,1%
Kradzieże cudzej rzeczy	71,8%	56,1%
Uszkodzenie mienia	51,9%	39,0%
Bójki i pobicia	96,4%	81,1%

Należy podkreślić, że w roku 2013 wykonano prawie 26,5 tys. służb (patroli), to jest o prawie 800 patroli więcej niż w roku 2012.

Do 30 września 2013 r. przy KMP Elbląg, funkcjonowała Policyjna Izba Dziecka, która rozkazem organizacyjnym KWP Olsztyn została zlikwidowana. W trakcie jej funkcjonowania w roku 2013 przebywało w niej ogółem 126 osób nieletnich. Od 1 października 2013 zatrzymani nieletni przewożeni są do Izb Dziecka w Gdańsku i Olsztynie – w tym okresie zatrzymano 15 nieletnich.

Monitoring wizyjny miasta:

Policjanci, strażnicy miejscy i pracownicy cywilni policji obsługują obecnie 51 kamer, w tym 17 kamer na obiektach sportowych, wykorzystując monitoring wizyjny miasta.

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
<u>Podjęto interwencji</u>	1966	2650
w tym dotyczących:		
➤ Wykroczeń drogowych	1212	1972
➤ Naruszeń ust. o wych. w trzeźwości	320	389
➤ Nieletnich po 22 bez opieki:	4	12
➤ Awantur ulicznych:	42	29
➤ Nieobyczajnych wybryków:	122	165
➤ Zaczepiania przechodniów:	22	12
➤ Podejrzanego zachowania się osób:	51	50
➤ Uszkodzeń mienia	3	21

Należy podkreślić, że systematycznie począwszy do roku 2010 spadają koszty (straty) z tytułu "przestępczości". Poniżej przedstawiono straty z tego tytułu oraz tzw. odzysk:

- 2009 – straty 12.840.200 zł, odzysk – 2.280.136 zł,
- 2010 – straty 13.856.815 zł, odzysk – 336.673 zł,
- 2011 – straty 11.578.002 zł, odzysk – 443.906 zł,
- 2012 – straty 9.616.057 zł, odzysk – 562.283 zł,
- 2013 – straty 9.995.840 zł, odzysk – 457.130 zł.

2.3 Uwarunkowania techniczne

Ochrona wód

W 2013 roku z terenu Elbląga do wód powierzchniowych odprowadzono ogółem 8239,1 tys. m³ oczyszczonych ścieków komunalnych, z czego z 8238,4 tys. m³ odpłynęło do rzeki Elbląg z mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Elblągu. Stanowiło to 99,99% ogólnej ilości ścieków powstających na terenie Elbląga. Pozostałe około 1,0 tys. m³ (0,01%) to ścieki z:

- mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowo-Usługowego „Patrex” Poland Import-Export,
- mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków Nadleśnictwa Elbląg.

Wyniki badań jakości ścieków komunalnych wykonywane w ramach automonitoringu przez ww. zakłady, nie wykazywały przekroczeń wartości dopuszczalnych określonych w posiadanych pozwoleniach.

W kategorii ścieków przemysłowych z terenu miasta do wód powierzchniowych odprowadzane są wody pochłódnicze i ścieki technologiczne, których w 2013 roku ze źródeł zewidencjonowanych, odpłynęło ogółem 11606,4 tys. m³, w tym 11482,4 tys. m³ wód pochłódniczych. W ściekach przemysłowych nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych ustalonych w pozwoleniach wodno-prawnych.

Ochrona powietrza

W wyniku przeprowadzonej w 2011 r. przez WIOŚ w Olsztynie Delegatura w Elblągu oceny jakości powietrza na terenie miasta Elbląg wykazano przekroczenie poziomu docelowego stężenia benzo(a)piranu (poziom docelowy 1ng/m³ – poziom uzyskany 2,84ng/m³ – przekroczenie 184%). Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń była emisja powierzchniowa związana z ogrzewaniem mieszkań, stanowiąca 95,4% spowodowana warunkami meteorologicznymi w okresie zimowym, natomiast przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu związane są ze słabą jakością materiałów grzewczych spalanych w zbyt niskiej temperaturze. Niewielki wpływ na przekroczenie tego wskaźnika miała emisja punktowa 0,4% (pochodząca głównie z dużych zakładów przemysłowych) oraz emisja liniowa (są to głównie zanieczyszczenia komunikacyjne) stanowiąca 4,2% emisji B(a)P z obszaru strefy miasto Elbląg.

Biorąc pod uwagę kryterium ochrony zdrowia strefę miasto Elbląg zakwalifikowano do klasy C pod względem zanieczyszczeń powietrza benzo(a)piranem.

Zgodnie z art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska Zarząd Województwa opracował „Program Ochrony Powietrza ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w strefie miasto Elbląg”, który przyjęty został Uchwałą Nr XXXI/615/13 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 października 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Warm-Maz. z 2013 r. poz. 3065).

Program Ochrony Powietrza określa działania, których wdrożenie spowoduje obniżenie poziomu zanieczyszczeń co najmniej do poziomu docelowego. Przewiduje między innymi trzy działania naprawcze, tj. „obniżenie emisji z ogrzewania indywidualnego,” „edukację ekologiczną” oraz „zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego”.

W 2014 r. przystąpiono do opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Elbląga. Wyżej wymieniony plan dotyczyć będzie działań związanych z efektywnym gospodarowaniem zasobami (ujętych w ocenie emisji CO₂), w tym głównie na poprawie efektywności energetycznej, większym wykorzystywaniu OZE, a także na działaniach mających na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Hałas

W roku 2013 przyjęty został „Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Elbląg”. Programy ochrony środowiska przed hałasem tworzone są dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny. Materiałem wyjściowym do opracowania ww. programu była opracowana w czerwcu 2012 r. i zaktualizowana w 2013 r. mapa akustyczna miasta Elbląga.

Program wytycza kierunki działań zmierzających do poprawy stanu lokalnego środowiska. Wskazuje działania mające na celu zmniejszenie uciążliwości hałasowej do wartości dopuszczalnych oraz pozwala na włączenie problematyki ochrony akustycznej do planów zagospodarowania przestrzennego miasta.

Odpady (z wyłączeniem komunalnych)

W 2013 roku wytworzono ogółem 258,7 tys. Mg odpadów przemysłowych (co stanowi 12,4% ilości wytworzonych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego). W stosunku do roku 2012 (209,9 tys. Mg) ilość wytworzonych odpadów przemysłowych wzrosła o 19%.

Informacje o ilościach i rodzajach odpadów z sektora gospodarczego oraz sposobach gospodarowania nimi w mieście Elblągu pochodzą z danych zawartych w „Wojewódzkim Systemie Odpadowym”. Według bazy Wojewódzkiego Systemu Odpadowego, w 2013 roku informację o ilości i rodzajach wytwarzanych odpadów przedstawiło 233 wytwórców z terenu Elbląga.

Sieci telekomunikacyjne

W Elblągu nie ma praktycznie dzielnic bez dostępu do sieci telekomunikacyjnej, stacjonarnej czy komórkowej.

System ciepłowniczy

Obecnie istniejące potrzeby ciepłe miasta Elbląg są zaspokajane w poniżej przedstawione sposoby:

1. z miejskiej sieci ciepłowniczej zasilanej przez:
  - Elektrociepłownię Elbląg (EC) będąca własnością Koncernu Energetycznego „ENERGA” S.A. w Gdańsku;
  - Ciepłownię „Dojazdowa” będąca własnością Elbląskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Elblągu (EPEC)
2. z kotłowni lokalnych oraz indywidualnych;
3. za pomocą indywidualnych pieców opalanych węglem lub drewnem, gazowych, olejowych, elektrycznych, kominków itp.

Przesyłowe sieci ciepłe w Elblągu są w całości własnością EPEC i tworzą wraz z przyłączami miejski system ciepłowniczy. Część przyłączy jest własnością inwestorów, dotyczy to zwłaszcza indywidualnych odbiorców budownictwa jednorodzinne.

2.6. Uwarunkowania gospodarcze

Zatrudnienie

Poniżej przedstawiono zestawienie – pracujący wg grup sekcji i płci (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, duchownych i pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego)

	ogółem	mężczyźni	kobiety
ogółem	27 939	13 022	14 917
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	480	284	196
przemysł i budownictwo	9 186	6 756	2 430
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	5 355	2 698	2 657
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	1 089	276	813
pozostałe usługi	11 829	3 008	8 821

W okresie 2007–2013 znacząco wzrosła liczba bezrobotnych z 5891 osób (2007 r.) do 7890 osób (2013 r.). Należy zaznaczyć, że w roku 2014 notowany jest spadek bezrobocia. Należy ponadto zauważyć, że w roku 2007 kobiety stanowiły ponad 58% bezrobotnych, zaś w roku 2013 prawie równo 50% grupy bezrobotnych.

Bezrobocie na terenie Elbląga w latach 2007-2013

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
bezrobotni zarejestrowani	5891	5066	7006	7589	7245	7687	7890
- w tym kobiety	3430	2867	3514	3831	3719	3859	3963
stopa bezrobocia w %	12,8	11,7	15,7	16,6	16,2	17,0	17,7
Stopa bezrobocia względem średniej krajowej (Polska=100) (Elbląg 2006 – 120,9)	114,3	123,2	129,8	133,9	129,6	126,9	129,9
bezrobotni bez prawa do zasiłku	4659	4371	5827	6478	6313	6820	7089

Osoby dotychczas niepracujące ogółem							
2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
975	601	771	836	935	830	830	868
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem							
2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
819	688	1140	893	1021	685	679	641

Z powyższej tabeli jednoznacznie wynika, że w ostatnich 3 latach liczba nowo zarejestrowanych wynosi corocznie ok. 650-700 osób, zaś osób dotychczas niepracujących ponad 800 osób rocznie.

Gospodarka

W okresie 2006–2013 wzrosła o 407 liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON. Należy jednak zauważyć, że wzrost odnotowano jedynie w zakresie mikroprzedsiębiorstw, zaś w pozostałych grupach zanotowano spadek.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w REGON

	Wielkość zatrudnienia					
	ogółem	0 - 9	10 - 49	50 - 249	250 - 999	1000 i więcej
2006	12 012	11 364	498	130	18	2
2013	12 419	11 853	439	111	15	1

Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów własnościowych

		2006	2013
podmioty gospodarki narodowej ogółem		12 012	12 419
sektor publiczny	ogółem	1 205	970
	jednostki prawa budżetowego państwowe i komunalne ogółem	-	-
	jednostki prawa budżetowego państwowe i komunalne, gospodarstwa pomocnicze	-	-
	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	211	183
	przedsiębiorstwa komunalne	-	-
	przedsiębiorstwa państwowe	0	0
	spółki prawa handlowego	-	-
	spółki handlowe	27	21
	spółki prawa handlowego z udziałem kapitału zagranicznego	-	-
	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0	0
	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	3	-
sektor prywatny	ogółem	10 807	11 449
	zakłady osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	-	-
	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	8769	8472
	spółki prawa handlowego	-	-
	spółki handlowe	610	821
	spółki prawa handlowego z udziałem kapitału zagranicznego	-	-
	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	88	108
	spółdzielnie	86	90
fundacje	20	33	
stowarzyszenia i organizacje społeczne	315	406	

W roku 2013 ponad 92,18% podmiotów gospodarki narodowej stanowiły podmioty z sektora prywatnego. To wzrost o ponad 3% w stosunku do roku bazowego 2006.

Poniżej przedstawiono dane dot. podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności.

	podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	946	941	959	979	1024	973	991	1011
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	101	81	97	118	112	96	91	95
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	104	92	79	105	75	148	73	80
podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	95	94	96	98	102	97	99	101
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	69	67	69	69	73	67	68	69
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	10,4	10,1	10,3	10,4	11,1	10,3	10,4	10,7

Instytucje otoczenia biznesu

Kluczowym elementem na rynku instytucji otoczenia biznesu jest Elbląski Park Technologiczny (EPT). Pod koniec 2014 roku w EPT swoją siedzibę miały łącznie 32 podmioty z różnych branż, charakteryzujące się wysokim współczynnikiem innowacyjności w stosunku do prowadzonej działalności. W Parku ma swoją siedzibę Inkubator Przedsiębiorczości, w którym ulokowane są 4 podmioty na stałe oraz 4, które wykorzystują możliwości prowadzenia działalności w oparciu o strukturę „wirtualnego biura”. Zasadniczym elementem oferty EPT dla firm z Elbląga, oprócz powierzchni biurowych, są funkcjonujące w nim 4 centra badawcze:

- Centrum Jakości Środowiska
- Centrum Metaloznawstwa
- Centrum Technologii Drewna i Mebli
- Centrum Transferu Technologii Informatycznych.

EPT działa na rzecz współpracy i konsolidacji „złotego trójkąta” jakim jest współpraca sektora samorządowego prywatnego i naukowego. W tym celu jest realizowany projekt „Opracowanie innowacyjnych rozwiązań dla firm w Elbląskim Parku Technologicznym poprzez transfer specjalistycznej wiedzy”. Głównym celem projektu jest podniesienie stopnia współpracy przedsiębiorstw z województwa warmińsko-mazurskiego poprzez nawiązanie współpracy z Jednostkami Naukowymi w celu stworzenia konkretnych efektów wdrożeniowych. Usługi Elbląskiego Parku Technologicznego na rzecz lokalnego biznesu będą rozwijane w kolejnych latach w oparciu o fundusze europejskie oraz własne zaplecze.

W mieście funkcjonują ponadto dwie istotne instytucje otoczenia biznesu:

a) W Elblągu w 2013 r. rozpoczęła działalność Elbląska Rada Klastrow (ERK), zrzeszająca klastry mające siedzibę na terenie Elbląga. Rada skupia około 150 firm, zatrudniających ponad 2,5 tysiąca osób.

Elbląską Radę Klastrow tworzą następujące elbląskie klastry:

1. Stowarzyszenie Klaster Mebel-Elbląg
2. Stowarzyszenie Klaster Teleinformatyczny ICT AMBER
3. Stowarzyszenie Elbląski Klaster Turystyczny
4. Stowarzyszenie Korona Group – Ogólnopolski Klaster Handlowy
5. Stowarzyszenie Klaster Nowoczesnych Technologii
6. Stowarzyszenie Klaster Medyczny MED+
7. Stowarzyszenie Klaster Biznesu Kultury "BizArt"
8. Stowarzyszenie Polskie Telewizje Lokalne i Regionalne.

Głównymi celami Elbląskiej Rady Klastrow są:

1. Nawiązywanie współpracy z samorządami i jednostkami badawczo- rozwojowymi.
2. Zacieśnienie kooperacji między elbląskimi klastrami oraz firmami je tworzącymi.
3. Realizacja wspólnych przedsięwzięć i projektów.
4. Wypracowywanie i prezentowanie stanowiska Rady w obszarach leżących w sferze zainteresowania przedsiębiorstw będących członkami klastrow.

Prezydent Miasta Elbląg w celu optymalizacji działań samorządu na rzecz sektora przedsiębiorczości, rozwoju klasteringu oraz współpracy klastrow z samorządem lokalnym w dniu 28.04.2014 r. wydał zarządzenie ustanawiające Elbląską Radę Klastrow. Utworzenie ERK sprawiło, że znacznemu przyspieszeniu uległy rozmowy i prace zmierzające do nawiązania współpracy przez lokalnych przedsiębiorców z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Elblągu w zakresie wykorzystania potencjału tej uczelni do rozwoju przedsiębiorstw i poprawy sytuacji na rynku pracy.

Aktualnie ERK formalizuje współpracę z PWSZ w Elblągu, a także aktywnie działa w zakresie współpracy z Kaliningradem, czego efektem jest porozumienie podpisane przez Radę z Kaliningradzką Izbą Przemysłowo-Handlową. Elbląskie klastry zrzeszone w Radzie chcą wykorzystać efekt synergii i skutecznie pozyskiwać środki z nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej dla Polski.

b) Elbląska Izba Gospodarcza (EIG) oddział Regionalnej Izby Gospodarczej Pomorza. Izba zawiązała się w 2013 roku i od tego momentu podjęła się szeregu działań na rzecz lokalnego biznesu. Na pierwszy plan wysuwają się inicjatywy związane ze „Śniadaniem biznesowymi”, które mają charakter spotkań tematycznych, dotyczących istotnych aspektów działania elbląskich firm np. mechanizmów finansowych, wsparcia doradczego etc. EIG w 2014 roku we współpracy z Urzędem Miejskim w Elblągu zainicjowała i przeprowadziła konkurs pt. „Gra o wakacyjny staż”. Inicjatywa skierowana była do osób do 30 roku życia, które biorąc w

niej udział otrzymywały wynagrodzenie, a przede wszystkim nabywały doświadczenie zawodowe w wiodących przedsiębiorstwach z terenu Elbląga. Izba ponadto przygotowuje misje gospodarcze dla podmiotów prywatnych zainteresowanych ekspansją na rynki zewnętrzne. W głównym kręgu zainteresowań ze względu na bezpośrednią bliskość geograficzną jest rynek rosyjski, a zwłaszcza obwód kaliningradzki. Izba nawiązała relacje z przedstawicielami Białoruskiej Izby Przemysłowo-Handlowej, z planami rozwoju wzajemnych relacji w kolejnych latach. Ponadto Elbląska Izba Gospodarcza stawia sobie za cel aplikowanie po środki z programów Unii Europejskiej, które mają umożliwić rozwój przedsiębiorstw wchodzących w skład EIG, ale również wszystkich zainteresowanych z terenu miasta i regionu. Kolejnym aspektem działalności Izby jest prowadzenie stałej współpracy z lokalnymi szkołami wyższymi – z Elbląską Uczelnią Humanistyczno-Ekonomiczną (podpisane porozumienie o współpracy) oraz Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Elblągu. Z wymienionym uczelniami EIG zamierza realizować wspólne projekty, w tym dotyczące programów unijnych, w których będzie występował element badawczo-rozwojowy oraz w zakresie wdrażania innowacji. Elbląska Izba Gospodarcza współpracowała również z samorządem wojewódzkim w ramach przygotowania i konsultowania nowego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020. W kolejnych latach Izba zamierza wprowadzić na terenie Elbląga program „Mentor”, który ma na celu pomoc nowym firmom w wejściu na rynek poprzez konsultacje (mentoring) z wyznaczonym przedstawicielem podmiotu prywatnego, który posiada wieloletnie doświadczenia branżowe.

Ponadto w mieście funkcjonują dobrze rozwinięte instytucje podnoszące kwalifikacje. Istnieje sprawny, nowoczesny system przekwalifikowania kadr, dostosowania do bieżących potrzeb rynku pracy. W 2002 roku powołano Centrum Kształcenia Praktycznego, które składa się z 23 nowoczesnie wyposażonych pracowni, m.in. praktycznych zastosowań informatyki, programowania obrabiarek sterowanych numerycznie, obróbki ręcznej, obróbki skrawaniem, montażu i demontażu, metrologii, elektromechaniczna, spawania gazowego, mechaniki samochodowej. Centrum spełnia wiele funkcji, m.in.: prowadzi kształcenie dla uczniów szkół zawodowych, organizuje i prowadzi egzaminy zawodowe, stosownie do potrzeb kursy kwalifikacyjne pracowników różnych przedsiębiorstw, kursy dla bezrobotnych, organizuje różnorodne formy doskonalenia nauczycieli, np. w zakresie kształcenia modułowego. Dla potrzeb osób bezrobotnych, poszukujących pracy, chcących się przekwalifikować oraz młodzieży szkolnej i akademickiej działa w Elblągu Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej. Jest to wyspecjalizowana placówka Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie, która gromadzi i udostępnia informacje o zawodach, rynku pracy, możliwościach zdobywania kwalifikacji zawodowych oraz pomaga mieszkańcom miasta w podejmowaniu decyzji zawodowych. Szanse na doksztalcanie się osób dorosłych w zakresie ogólnokształcącym i zawodowym daje Centrum Kształcenia Ustawicznego oraz placówki niepubliczne.

Wszystkie tego typu działania umożliwiają podnoszenie konkurencyjności zakładów przez ich unowocześnianie. Dla nowych podmiotów lub podejmujących inwestycje rozwojowe związane z tworzeniem miejsc pracy miasto oferuje przygotowane atrakcyjne tereny do zainwestowania, a także pakiet ulg i zwolnień głównie w podatku od nieruchomości. Z punktu widzenia strategii rozwoju nader istotne jest, że miasto posiada

atrakcyjne tereny pod inwestycje handlowe, usługowe, hotelowe, mieszkaniowe i biurowe dla kapitału zagranicznego i krajowego oraz pewną ofertę rezerw (hale produkcyjne o różnej kubaturze) w istniejących zakładach produkcyjnych. Istnieją też rezerwy terenowe dla uruchomienia małych i średnich przedsiębiorstw w oparciu o zaangażowany kapitał i lokalne zasoby siły roboczej. Ponadto miasto oferuje dobry poziom infrastruktury technicznej oraz cechujący się wysokim wskaźnikiem kwalifikacji potencjał ludzki.

2b. Nawiązanie do dokumentów strategicznych poziomu lokalnego, regionalnego, krajowego i unijnego dotyczącego rozwoju miasta i regionu

2b.1 Założenia ogólne

W latach 2014–2020 Polska pozostanie największym beneficjentem europejskiej polityki spójności, koncentrując blisko 25% jej budżetu. Kluczowe znaczenie mają dokumenty nowej generacji dotyczące polityki społeczno-gospodarczej i regionalnej:

- a) Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa strategia rozwoju kraju, przyjęta przez Radę Ministrów 5 lutego 2013 roku;
- b) Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo z 25 września 2012 roku;
- c) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie z 13 lipca 2010 roku;
- d) Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do roku 2030 z 13 grudnia 2011 roku.

W roku 2014 Rząd Polski i Komisja Europejska podpisały dokument tzw. Umowę Partnerstwa na lata 2014–2020, który jest kluczowym i podstawowym dokumentem regulującym finansowanie przedsięwzięć w tym okresie budżetowania.

W I połowie 2015 roku zostaną przygotowane kluczowe dokumenty określające priorytety interwencji europejskiej polityki spójności w Polsce: zestaw programów operacyjnych – regionalnych, sektorowych, makroregionalnych, współpracy terytorialnej oraz pomocy technicznej.

W nowej perspektywie unijnej województwa będą równocześnie najważniejszymi obszarami interwencji europejskiej polityki spójności. Dlatego istotne znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego miasta Elbląga mają zapisy Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014–2020 oraz Programu Operacyjnego Polska Wschodnia.

2b.2 Uwarunkowania europejskie

Uwarunkowania europejskie wynikają przede wszystkim z zapisów:

a) Strategii Europa 2020,

Jako trzy priorytety Strategii Europa 2020 zaproponowano:

- i. rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach;
- ii. promocję gospodarki oszczędzającej zasoby, zielonej i konkurencyjnej;
- iii. sprzyjanie gospodarce o wysokim zatrudnieniu; zapewniającej wysoką spójność społeczną i terytorialną.

Zestaw celów na poziomie Wspólnoty Europejskiej określono następująco:

- i. 75% wskaźnik zatrudnienia dla grupy wiekowej 20-64;
- ii. 3% produktu krajowego brutto przeznaczanego na badania i rozwój;
- iii. 20/20/20 w zakresie klimatu i energetyki (zmniejszenie emisji CO₂ o 20%, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii do 20% oraz poprawa efektywności energetycznej o 20%);
- iv. obniżenie udziału młodzieży kończącej wcześniej edukację poniżej 10% oraz osiągnięcie minimum 40% udziału młodzieży w odpowiednich rocznikach kohorty wiekowej 30-34 kończącej edukację na poziomie wyższym;
- v. zmniejszenie liczby osób pozostających w Unii Europejskiej w strefie ubóstwa o 20 milionów, oczywiście klasyfikowanych w taki sposób w ramach poszczególnych państw członkowskich.

Zadania związane z realizacją tych celów dla poszczególnych państw członkowskich zostają zróżnicowane, co oznacza w przypadku Polski nieco niższy poziom wskaźników docelowych, z wyjątkiem celów edukacyjnych.

Regiony, które będą przyczyniały się do osiągnięcia tych celów przez Polskę, mogą liczyć na priorytet w finansowaniu.

b) budżetu europejskiej polityki spójności w latach 2014–2020.

W latach 2014-2020 Polska zainwestuje ok. 82,5 mld euro z unijnej polityki spójności. 23 maja 2014 r. Komisja Europejska zatwierdziła Umowę Partnerstwa, najważniejszy dokument określający strategię inwestowania Funduszy Europejskich w nowej perspektywie. Obecnie trwają negocjacje krajowych i regionalnych programów operacyjnych. Na dzień 15 grudnia zostały zaakceptowane przez Komisję Europejską następujące programy:

- i. Polska Cyfrowa
- ii. Pomoc Techniczna
- iii. Infrastruktura i Środowisko
- iv. Polska Wschodnia

Z budżetu polityki spójności na lata 2014–2020 Polska otrzyma ok. 82,5 mld euro. Na tę kwotę składają się:

- ok. 76,9 mld euro dostępnych w programach operacyjnych, w tym ponad 252 mln euro na wsparcie bezrobotnej i nie uczącej się młodzieży;
- ok. 700 mln euro dostępnych w programach Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
- 4,1 mld euro na projekty infrastrukturalne o znaczeniu europejskim w obszarze transportu w ramach instrumentu „Łącząc Europę”;
- ok. 473 mln euro z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) na programy, które zapewnią żywność dla osób najbardziej potrzebujących oraz odzież i inne podstawowe artykuły osobom bezdomnym oraz dzieciom w trudnej sytuacji materialnej;

- ok. 287 mln z zarządzanej przez KE, ogólnej puli przeznaczonej na pomoc techniczną;
- ok 71 mln euro na działania innowacyjne związane z rozwojem obszarów miejskich.

Środki te będzie można zainwestować m.in. w badania naukowe i ich komercjalizację, kluczowe połączenia drogowe (autostrady, drogi ekspresowe), rozwój przedsiębiorczości, transport przyjazny środowisku (kolej, transport publiczny), cyfryzację kraju (szerokopasmowy dostęp do Internetu, e-usługi administracji) czy włączenie społeczne i aktywizację zawodową.

Wspierane będą działania związane z nw. 11 celami tematycznymi:

1. Badania naukowe, rozwój technologiczny i innowacje;
2. Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych;
3. Podnoszenie konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury;
4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
5. Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem;
6. Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów;
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;
8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników;
9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem;
10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie;
11. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej.

Najistotniejszą zmianą w prowadzeniu polityki regionalnej jest fakt, że strumień środków unijnych w głównej mierze ma zostać skierowany na sektor gospodarczy, przedsiębiorczości – w głównej mierze poprzez współpracę z jednostkami naukowymi i prowadzenie rozwoju opartego na badaniach i rozwoju.

Ośrodki miejskie Europy

W ramach programu Europejskiej Sieci Obserwacyjnej Planowania Przestrzennego na terytorium 29 państw europejskich zidentyfikowano 1595 funkcjonalnych obszarów miejskich, liczących każdy powyżej 20 tysięcy mieszkańców. Na podstawie analiz ośrodki podzielono na trzy grupy:

- i. europejskie metropolitalne obszary wzrostu (MEGA),
- ii. ośrodki o znaczeniu transnarodowym/krajowym,

iii. ośrodki o znaczeniu lokalnym.

Do pierwszej grupy zaliczono w Polsce osiem metropolii: Warszawa, Gdańsk, Katowice, Kraków, Łódź, Poznań, Szczecin oraz Wrocław. Do drugiej grupy zaliczono jedenaście ośrodków miejskich: Białystok, Bielsko-Biała, Bydgoszcz, Częstochowa, Kielce, Lublin, Olsztyn, Opole, Rzeszów, Toruń i Zielona Góra. Elbląg znalazł się w trzeciej grupie ośrodków obok 29 innych miast Polski. Powyższe jasno wskazuje, że miasto Elbląg znalazło się poza listą 19 najważniejszych ośrodków miejskich Polski.

2b.3 Uwarunkowania krajowe

Podstawowe uwarunkowania krajowe związane są z nw. dokumentami dotyczącymi polityki społeczno-gospodarczej, przestrzennej i regionalnej:

A) dokumenty długookresowe:

- a) „Polska 2030, wyzwania rozwojowe”,
- b) „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa strategia rozwoju kraju”
- c) „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do roku 2030”.

B) dokumenty średniookresowe

- a) „Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo”,
- b) "Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego. Regiony, miasta, obszary wiejskie"
- c) "Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa"

C) Umowa partnerstwa

Należy także zwrócić uwagę na fakt, że w najbliższych miesiącach Rząd musu podjąć szereg decyzji, które ukształtują praktykę wdrażania europejskiej polityki spójności w Polsce do roku 2020.

Strategie długookresowe i średniookresowe

Celem głównym w horyzoncie czasowym roku 2030 jest poprawa jakości życia Polaków mierzona wskaźnikami jakościowymi, wartością i tempem wzrostu PKB w Polsce, zmniejszeniem nierówności oraz innowacyjności gospodarki w stosunku do innych krajów. W dokumentach tych podkreślono znaczenie dobrej dostępności do ośrodków wojewódzkich, ale w sensie bezpośrednim, pominięto rolę ośrodków subregionalnych takich jak Elbląg. Wskazano na szczególną potrzebę uwzględnienia tego typu ośrodków w decyzjach dot. Polski Wschodniej oraz kwestie wykorzystania Morza Bałtyckiego jako czynnika rozwoju. W części diagnostycznej wskazano, że najgorzej skomunikowane z miastami wojewódzkimi są m.in. obszary Polski Północno-Wschodniej, przede wszystkim podregion ełcki.

W celach szczegółowych podkreślono między innymi znaczenie:

- rewitalizacji obszarów problemowych w miastach,

- wprowadzenia rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast,
- wspieranie rozwoju i znaczenia miast subregionalnych, adresując to do miast średniej wielkości, liczących ponad 20 tysięcy mieszkańców,

Elbląg zaliczono z jednej strony do miast o umiarkowanej koncentracji negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych, zaś z drugiej strony do obszarów wymagających zwiększenia potencjału rozwojowego i przeciwdziałania marginalizacji obszarów przygranicznych. Miasto Elbląg zaliczono także do ośrodków bałtyckich, ze szczególnym uwzględnieniem położenia przy granicy z Obwodem Kaliningradzkim.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK) do roku 2030

Jako główne ośrodki miejskie Polski określono ośrodki metropolitalne (w sumie dziewięć plus jeden dwubiegunowy Bydgoszcz-Toruń) oraz wszystkie pozostałe ośrodki wojewódzkie (Białystok, Kielce, Olsztyn, Opole, Rzeszów) plus jeden dwubiegunowy (Zielona Góra i Gorzów Wielkopolski).

Podstawową sieć osadniczą tworzą także połączone z głównymi węzłami ośrodki regionalne: Bielsko-Biała, Częstochowa, Elbląg, Grudziądz, Kalisz z Ostrowem Wielkopolskim, Koszalin, Legnica, Radom, Płock, Rybnik, Słupsk, Tarnów, Wałbrzych, Włocławek. Według KPZK 2030 pełnią one szereg funkcji metropolitalnych, jednak w wielu aspektach pozostają powiązane z ośrodkami metropolitalnymi i są im podległe funkcjonalnie w zakresie: gospodarczym, szkolnictwa wyższego, nauki, kultury.

Umowa Partnerstwa

23 maja 2014 r. Komisja Europejska zatwierdziła Umowę Partnerstwa – najważniejszy dokument określający strategię inwestowania nowej puli środków europejskich w naszym kraju.

W dokumencie przedstawiono m.in.:

- najważniejsze zasady inwestowania funduszy unijnych,
- powiązania pomiędzy funduszami a dokumentami strategicznymi,
- podział funduszy na poszczególne dziedziny,
- układ programów operacyjnych,
- podział odpowiedzialności za zarządzanie pieniędzmi europejskimi pomiędzy szczebel regionalny i centralny.

Zgodnie z Umową Partnerstwa fundusze zostaną zainwestowane w te obszary, które w największym stopniu przyczynią się do rozwoju Polski. Wśród nich:

- zwiększenie konkurencyjności gospodarki,
- poprawę spójności społecznej i terytorialnej kraju,
- podnoszenie sprawności i efektywności państwa.

Nominalnie wciąż najwięcej będziemy inwestować w infrastrukturę transportową (drogową i kolejową), ale największy wzrost wydatków dotyczyć będzie innowacyjności i wsparcia przedsiębiorców. Dzięki szerszej ofercie zwrotnych instrumentów finansowych (m.in.

pożyczek, poręczeń) będzie można wesprzeć więcej projektów realizowanych przez małe i średnie przedsiębiorstwa. Nadal finansowane będą inwestycje w ochronę środowiska i energetykę, także projekty m.in. z dziedziny kultury, zatrudnienia, edukacji czy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Samorządy województw będą zarządzać większą niż dotąd (prawie 40% środków) pulą europejskich pieniędzy, co jest niezwykle istotne dla rozwoju Elbląga.

Nowy okres programowania to również inwestycje w obszarach miejskich. Wsparcie otrzymają projekty związane z kompleksową rewitalizacją (w tym rewitalizacją społeczną), ekologicznym transportem miejskim, gospodarką niskoemisyjną.

Umowa Partnerstwa stanowi, że wyzwaniem dla Polski pozostaje zapewnienie warunków dla właściwej rewitalizacji, tj. zintegrowanego i kompleksowego, przygotowywanego i prowadzonego z uwzględnieniem realnej partycypacji społecznej, przeciwdziałania procesom degradacji związanym m.in. z:

- postępującą degradacją tkanki miejskiej (w tym mieszkaniowej),
- erozją stosunków społecznych,
- niekorzystnymi procesami demograficznymi (migracje, depopulacja),
- przestrzennymi (suburbanizacje),
- infrastrukturalnymi (transport, efektywność energetyczna) oraz
- środowiskowymi (zanieczyszczenia środowiska).

Rewitalizacja stanowi jeden z pięciu terytorialnych obszarów strategicznej interwencji wskazanych w Umowie Partnerstwa. W związku z powyższym rewitalizacja jest jednym z instrumentów wsparcia unijnego na rzecz naszego miasta i jego regionu.

2b.4 Strategia Rozwoju Elbląga 2020+

"Strategia Rozwoju Elbląga 2020+" została przyjęta Uchwałą Nr XXXI/910/2014 Rady Miejskiej w Elblągu w dniu 30 września 2014 r.

W Strategii Rozwoju Elbląga 2020+ wskazano, że Elbląg jest miastem bez ściśle określonego centrum, które stanowiłoby o tożsamości miasta. Podkreślono również, że w Elblągu jest bardzo mało miejsc, gdzie ludzie mogliby wygodnie przebywać całymi godzinami. Wskazano obszary, które powinny sukcesywnie być poddawane działaniom podnoszącym ich jakość – zespół usługowo-handlowy przy ul. Grunwaldzkiej, pasaż przy ul. Hetmańskiej, ulicę 1 Maja, Plac Słowiański, ulicę Stary Rynek, Bulwar Zygmunta Augusta, Plac Jagiellończyka i jego okolice, C.H. Ogrody. Wskazano ponadto, że należy "tworzyć warunki do tego, by ludzie znaleźli miejsce, gdzie mogliby siedzieć leniwie, ale w sposób uprawniony, być na widoku i obserwować jak toczy się życie".

Zgodnie z zapisami Strategii Elbląg jest miastem, w którym występuje proces suburbanizacji, posiadający negatywne oblicze. Niekontrolowane i nieplanowe „rozlewanie się” zabudowy mieszkaniowej na tereny dotychczas niezagospodarowane, występujące również wewnątrz miasta, powoduje szereg problemów (np. konieczność zagwarantowania nowym

mieszkańcom dostępu do infrastruktury i usług publicznych generuje wysokie koszty finansowe).

W Strategii wskazano także, że strefa śródmiejska Elbląga jest szczególnie predysponowana do prowadzenia rewitalizacji, z uwagi na koncentrację problemów społecznych i techniczno-materialnych. Przeciwdziałanie degradacji tych obszarów jest zadaniem warunkującym utrzymanie roli i pozycji miasta w konkurencyjnym otoczeniu.

Reasumując zapisy Strategii w zakresie diagnozy można stwierdzić, że programy rewitalizacji powinny stać się laboratorium ekonomii społecznej. Powinny być zorganizowane jako wyodrębnione przedsięwzięcia gospodarcze, których podstawowym celem nie jest zysk, ale stworzenie warunków rozwoju i poprawa warunków życia.

Wśród założeń przyjętych w Strategii Rozwoju Elbląga 2020+ należy podkreślić szczególną rolę dla procesu rewitalizacji n.w. celów:

- a) wzrost konkurencyjności miasta w dziedzinie turystyki – stworzenie spójnego wizerunku Elbląga jako centrum regionu, uwzględniającego uwarunkowania historyczne, kulturowe, architektoniczne i przyrodnicze, koordynacja działań na rzecz rozwoju turystyki, instytucjonalizacja współpracy, usprawnienie systemu informacji turystycznej;
- b) rozwój wyspecjalizowanych usług bazujących na kwalifikacjach i zasobach lokalnych;
- c) budowanie kultury aktywności; w tym edukacja obywatelska;
- d) budowanie wizerunku Elbląga jako miasta o silnej tożsamości lokalnej, aktywnego i otwartego;
- e) zwiększanie bezpieczeństwa publicznego; rewitalizacja społeczna i materialna przestrzeni zaniedbanych;
- f) tworzenie warunków infrastrukturalnych do rozwoju aktywności mieszkańców;
- g) rozwój terenów zielonych;
- h) rozwój (budowa i przebudowa) infrastruktury liniowej;
- i) tworzenie przyjaznej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej;
- j) rozbudowa systemu obiektów mieszkalnych (mieszkalnictwo socjalne, komunalne, wspólnotowe, spółdzielcze) oraz działania infrastrukturalne związane z szeroko pojętą rewitalizacją.

Najistotniejsze jest, że już w Strategii Rozwoju Elbląga 2020+ przewidziano, że "rewitalizacja winna być rozumiana jako proces przemian infrastrukturalnych i społecznych".

2b.5 Strategia Rozwoju Elbląskiego Obszaru Funkcjonalnego / Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych

Duże znaczenie procesu rewitalizacji w rozwoju miasta znalazło również odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Elbląskiego Obszaru Funkcjonalnego / Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

W ramach celu strategicznego nr 5 – Budowa wspólnego wizerunku EOF jako jeden z trzech priorytetów wskazano rewitalizację i uporządkowanie przestrzeni publicznych.

Identyfikacja problemów na obszarach zdegradowanych określonych w Strategii ZIT przyczyniła się do wyznaczenia celów rewitalizacji, które są zbieżne z celami Lokalnego Programu Rewitalizacji Elbląga 2020+.

Na bazie wyznaczonych celów i priorytetów w Strategii Rozwoju Elbląskiego Obszaru Funkcjonalnego/Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, kierunków interwencji wynikających z wytycznych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz celów wskazanych w Strategii dla OSI Ośrodki subregionalne, Związek ZIT w ramach EOF określił 4 główne obszary wsparcia, w tym **„Przywracanie funkcji społeczno-gospodarczych zdegradowanych obszarów miejskiego obszaru funkcjonalnego”**. Zgodnie ze Strategią ZIT, obszar ten będzie realizowany dwutorowo – po pierwsze, uporządkowane zostaną zdegradowane i niewykorzystane przestrzenie publiczne oraz inwestycyjne. Zostaną im nadane nowe funkcje poprzez rewitalizację fizyczną, społeczną i gospodarczą. Wpłynie to na postrzeganie całego obszaru funkcjonalnego oraz na jego wewnętrzną integrację. Po drugie, podjęte zostaną działania na rzecz budowy i promocji wspólnego wizerunku regionu. Działania te również będą miały dwutorowy charakter – na rzecz wizerunku turystyczno-rekreacyjnego oraz gospodarczego. Rewitalizacja może mieć duże znaczenie dla podniesienia poziomu kapitału społecznego, który w EOF wykazuje pewne braki (niska aktywność społeczna mimo dość dobrze rozwiniętego sektora pozarządowego) i należy wspierać jego rozwój. Ponadto wprost pomoże to osiągnąć efekt, jakim jest rewitalizacja społeczno-gospodarcza tego obszaru.

2b.6 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – miasta Elbląg

W przyjętych „Ustaleniach kierunków zagospodarowania przestrzennego” dla „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – Miasta Elbląg” wskazuje się w pierwszej kolejności na konieczność *rewitalizacji zniszczonego w ostatnich miesiącach II wojny światowej cennego zespołu staromiejskiego wraz z odtworzeniem układu historycznej zabudowy*¹. Podkreśla się również zasadność kompleksowej rewitalizacji *pozostałych starych dzielnic miasta*, w tym:

- Wyspę Spichrzów,
- dzielnicę Osiek
- wschodnią i północną część Śródmieścia,
- niektóre peryferyjnie położone zespoły zabudowy².

W Studium stwierdza się, że *rewitalizacja i restrukturyzacja oraz bardziej efektywne wykorzystanie terenów starych dzielnic* powinno nastąpić poprzez:

---

¹ Załącznik Nr 2a Do Uchwały Nr XXVI/580/2010 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 21.01.2010 roku w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miasta Elbląg, str. 4.

² Op.cit. str.4

- *radikalną poprawę warunków zamieszkania na terenach starych przedmieść,*
- *rozwiązanie problemów wykluczenia społecznego i ograniczenie patologii,*
- *przekształcenia funkcjonalne i strukturalne obszarów przemysłowych i powojkowych i ich intensywne wykorzystanie dla nowych funkcji³,*

Jednocześnie jako priorytet określa się rozwój „do wewnątrz”, który wiąże się z rewitalizacją obszarów zdegradowanych społecznie i technicznie, tj. z radykalną poprawą jakości zamieszkania i obsługi na terenach centralnie położonych⁴.

W dalszej kolejności w wymienionym dokumencie wymienia się nazwy obszarów na terenie Elbląga, które wymagają rewitalizacji, w tym m.in.:

- dzielnica Zawodzie,
- obszar Dzielnicy Przemysłowej – położony na wschodnim brzegu rzeki Elbląg, ograniczony: od wschodu ulicą Browarną (wyłączając rejon przy ulicach Dolnej, Pływackiej i Niskiej),
- obszar obejmujący zachodnią część osiedla mieszkaniowego Na Stoku, zawartą między ulicami Brzeską, Browarną, Jaśminową i Robotniczą,
- obszar w zachodniej części dzielnicy mieszkaniowej Kępa Północna, zamknięty w ulicach: Browarną, Krakusa, Robotniczą i Podgórną,
- obszar obejmujący Osiedle Rakowo, Osiedle Marynarzy i Park Kajki,
- obszar obejmujący m.in. zespoły starej przedmiejskiej zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej, położony w południowej części miasta, którego granice tworzą ulice: Fredry od północy, Malborska od zachodu, Skrzydlata od wschodu. Zachodnią granicą przepływa rzeka Kumiela,
- Obszar obejmujący zespoły zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej przy ul. Lotniczej,

Wymienione powyżej informacje, dotyczące potrzeb rewitalizacyjnych na określonych obszarach miasta Elbląg, są spójne z założeniami „Lokalnego programu rewitalizacji Elbląga 2020+”, zarówno w zakresie uwarunkowań infrastrukturalnych oraz społecznych. Lokalizacja obszarów wymagających rewitalizacji w obu dokumentach jest zbieżna mimo zastosowania w niektórych przypadkach różnego nazewnictwa dla danego terenu.

Jednocześnie projekty inwestycyjne przyjęte w ramach „Lokalnego programu rewitalizacji Elbląga 2020+” są zgodne z odpowiednimi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dla miasta Elbląg.

---

³ Op.cit. str.5

⁴ Op.cit. str. 46

2b. 7 Rewitalizacja w polskim systemie

Początek procesów rewitalizacyjnych w Polsce datuje się na lata 90. XX w., choć pewne, nieokreślane „rewitalizacją” działania tego typu podejmowano wcześniej. Proces ten nabrał tempa po akcesji Polski do Unii Europejskiej i uruchomieniu środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wśród wymagań stawianych przed gminami dążącymi do rewitalizacji swoich obszarów zdegradowanych z wykorzystaniem środków EFRR znalazł się między innymi obowiązek podejmowania działań w oparciu o Lokalny Program Rewitalizacji (LPR). W kolejnej perspektywie finansowej na lata 2007–2013 Instytucje Zarządzające Regionalnymi Programami Operacyjnymi utrzymały ten obowiązek wydając własne wytyczne w zakresie przygotowania LPR. U progu kolejnej perspektywy finansowej, wobec znaczących zmian w architekturze unijnych funduszy (m.in. dwufunduszowość), rewitalizacja staje się jednym z podstawowych aspektów rozwoju społeczno-gospodarczego całych obszarów miejskich.

W wyniku zmian społeczno-gospodarczych następujących po transformacji ustrojowej, a także dziesięcioleci zaniedbań nastąpiła postępująca degradacja terenów miejskich, przejawiająca się erozją stosunków społecznych, pogłębieniem zapaści gospodarczej oraz pogorszeniem stanu technicznego zabudowy. Badania wskazują, że aż 20% obszarów miejskich wymaga skoordynowanych działań w celu przeciwdziałania temu zjawisku. Bogate doświadczenia państw Europy Zachodniej wskazują, że prowadzenie zintegrowanych działań rewitalizacyjnych pozwala na osiągnięcie pozytywnych skutków w sferze społecznej, ekonomicznej, a także w zakresie jakości tkanki miejskiej. Rewitalizacja rozumiana jest jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe, integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.

Według wcześniejszych definicji (w okresie 2007–2013) rewitalizacja to kompleksowy, skoordynowany, wieloletni, prowadzony na określonym obszarze proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, inicjowany przez samorząd terytorialny (głównie lokalny); poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju, w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania endogeniczne.

W nowym okresie programowania pojęcie rewitalizacji definiuje się znacznie szerzej, głównie na podstawie „Ustawy o rewitalizacji” oraz założeń „Narodowego Planu Rewitalizacji 2022”. Obecnie poprzez rewitalizację należy rozumieć wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy ze społecznością lokalną, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji. Za obszar zdegradowany uznano obszar, na którym zidentyfikowano sytuację kryzysową. Tę ostatnią zdefiniowano jako sytuację, w której mierniki poziomu rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego (infrastrukturalnego lub środowiskowego) są na niskim poziomie lub obserwuje się ich silną tendencję spadkową. Za stan kryzysowy można

uznać także sytuację występowania intensywnych (z dużym natężeniem) problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych.

To istotna zmiana do podejścia w zakresie rewitalizacji. Po pierwsze działania rewitalizacyjne będą obejmować zintegrowane działania obejmujące **kompleksową rewitalizację społeczną, gospodarczą i przestrzenną**. Dobranie odpowiedniego zestawu działań zależy od sytuacji na danym obszarze miejskim wymagającym rewitalizacji.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. aspekty społeczne są „kluczowe i nadrzędne” w stosunku do wszystkich projektowanych rozwiązań na danym obszarze. W ustawie podstawowym czynnikiem definiującym obszary zdegradowane jest stwierdzony/rozpoznany problem społeczny, a dodatkowymi czynnikami są: gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne. Ustawodawca jako podstawę takiego podejścia do rewitalizacji wskazuje na dążenie do uniknięcia problemu z tworzeniem jednowymiarowych projektów dotyczących np. tylko działań infrastrukturalnych. Kwestie społeczne będą obejmować m.in. działania na rzecz aktywizacji środowisk zagrożonych wykluczeniem i ubogich oraz poprawy dostępu do usług. Kwestie gospodarcze obejmą wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia, wspieranie ekonomii społecznej, podejmowanie lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspierania mobilności pracowników.

W zakres rewitalizacji przestrzennej wchodzi zadania dotyczące optymalizacji gospodarowania przestrzenią i zasobami środowiskowymi, głównie poprzez nadanie priorytetu inwestycjom typu brownfield, zamiast greenfield, głęboką przebudowę i adaptację zdegradowanych obiektów do pełnienia nowych funkcji, np. kulturalnych, rekreacyjnych, społecznych, gospodarczych oraz rekultywację terenów zdegradowanych na cele przyrodnicze.

Ponadto zasadniczym elementem w zakresie inwestycji, wynikającym z załącznika do „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020”, jest konieczność „eliminacji możliwości realizacji wybiórczych inwestycji”. Prowadzone działania inwestycyjne nie mogą mieć charakteru wyłącznie prac remontowych czy modernizacyjnych, związanych z poprawą estetyki, które nie wpłyną w sposób istotny na zamiany strukturalne w obszarze zdegradowanym.

Założenia "Narodowego Planu Rewitalizacji 2022"

Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym.

Narodowy Plan Rewitalizacji promuje podejście kompleksowe (a w przypadku ubiegania się o środki publiczne wręcz go wymaga), zakładające skoncentrowane wysiłki wielu podmiotów na rzecz wyprowadzenia ze stanu kryzysowego danego obszaru, obejmującego interwencję w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej oraz kulturowej. Niezbędne jest przy tym, aby rewitalizacja obszarów zdegradowanych była elementem całościowej wizji rozwoju miasta.

Założenia NPR 2022 definiują szczegółowo zakres i system procesu rewitalizacji, jak też programów rewitalizacji. W tym zakresie rekomenduje się aby wszelkie czynności podejmowane przez samorząd elbląski były zgodne z założeniami NPR 2022.

"Ustawa o rewitalizacji"

Wraz z wejściem w życie „Ustawy o rewitalizacji” rewitalizacja stała się **zadaniem własnym gminy**. Ustawa zakłada rozszerzenie katalogu celów publicznych, poprzez dodanie do tego katalogu działań realizowanych na obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacji, prowadzących do rozwoju wybranych form społecznego budownictwa czynszowego na obszarach zdegradowanych realizowanych w ramach gminnego programu rewitalizacji. Przez społeczne budownictwo czynszowe rozumie się budownictwo mieszkaniowe realizowane przez podmioty, których głównym celem nie jest osiągnięcie zysku (gminy, towarzystwa budownictwa społecznego, spółdzielnie mieszkaniowe) i które na etapie budowy lub eksploatacji zasobu korzystają ze wsparcia środkami publicznymi (budżet państwa lub budżety samorządów terytorialnych).

Jednym z kluczowych elementów działań rewitalizacyjnych proponowanych w ustawie jest zapewnienie włączenia lokalnych społeczności w procesy programowania oraz realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Konieczne dla osiągnięcia celów jest nawiązanie dialogu z szerokim kręgiem interesariuszy i przeprowadzanie transparentnego procesu konsultacji społecznych. Ponadto, na etapie realizacji gminnego programu rewitalizacji, zakłada się powołanie Komitetu Rewitalizacji jako forum dialogu, opiniującego realizację Programu, złożonego z szerokiego spektrum przedstawicieli lokalnej społeczności. Komitet Rewitalizacji nie będzie miał żadnych uprawnień wykonawczych i kontrolnych wobec organów gminy – posiadał będzie wyłącznie kompetencje opiniodawcze i doradcze.

W skład Komitetu winni wejść przedstawiciele wybrani przez:

- a) grupy interesariuszy (w szczególności przez: właścicieli nieruchomości, organizacje pozarządowe, użytkowników wieczystych i samoistnych posiadaczy nieruchomości położonych na obszarze zdegradowanym);
- b) mieszkańców obszarów zdegradowanych nie będących właścicielami/użytkownikami nieruchomości oraz innych zainteresowanych mieszkańców gminy;
- c) radę miejską;
- d) prezydenta miasta.

Ostatnim, niezwykle ważnym elementem jest fakt, że ustawa ograniczy łączną powierzchnię obszarów wyznaczonych do rewitalizacji do maksymalnie 20% powierzchni gminy oraz poprzez objęcie nimi maksymalnie 30% mieszkańców gminy.

Obecnie obowiązujące lokalne programy rewitalizacji, których treść jest dostosowana do wymagań Ustawy w zakresie treści oraz diagnozy, mogą zostać wykorzystane jako podstawa opracowania i uchwalenia gminnych programów rewitalizacji. Ustawa o rewitalizacji nie nakłada jednak na gminy obowiązku uchwalania i realizacji gminnych programów rewitalizacji. Do dnia 31 grudnia 2023 r. dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady gminy (np. lokalnego programu rewitalizacji), nie korzystając z wprowadzonych ustawą rozwiązań prawnych.

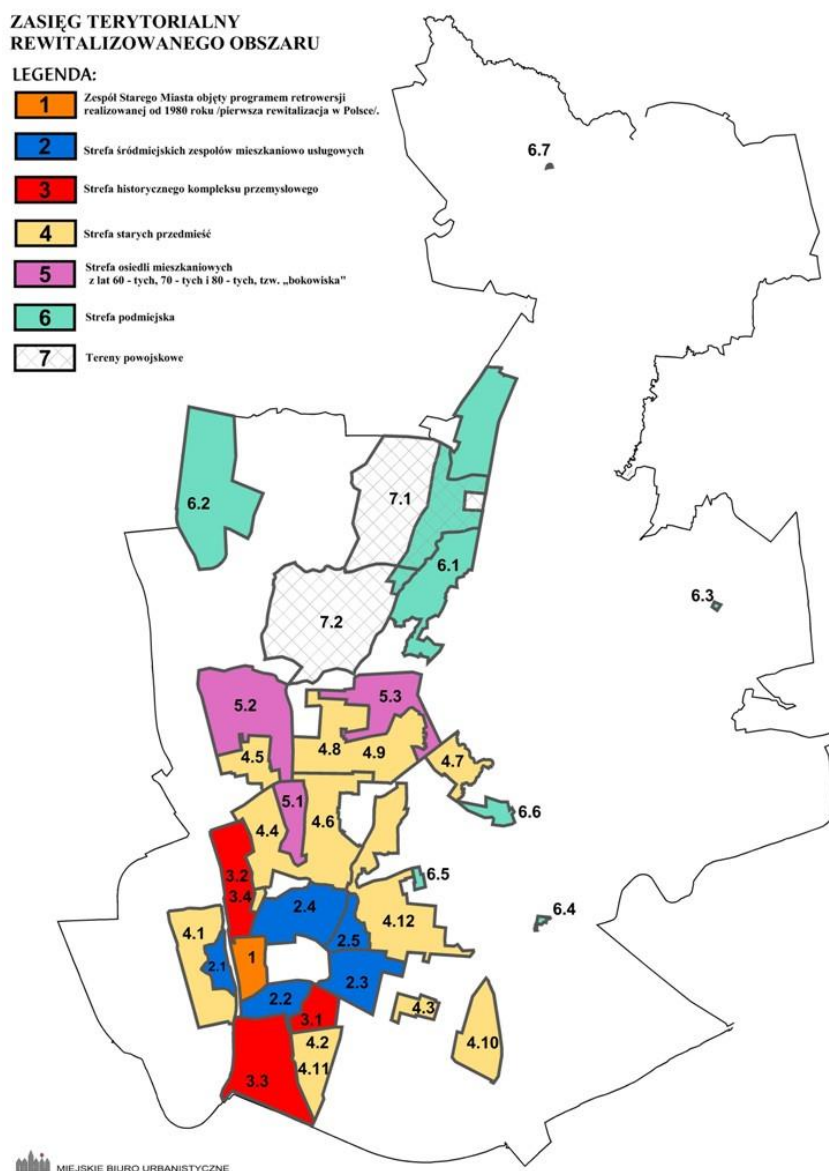
**REWITALIZACJA
ELBLĄG
2020+**

Lokalny program rewitalizacji Elbląga 2020+
część II
Wybór obszaru

1. Wstęp

Lokalny program rewitalizacji Miasta Elbląga na lata 2007-2020

„Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Elbląga na lata 2007–2020” (zwany dalej LPROM) został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Elblągu Nr XXII/486/2009 w dniu 25 czerwca 2009 roku. W ramach prac nad LPROM dokonano wyboru obszarów przewidzianych do kompleksowej rewitalizacji w okresie perspektywicznym, tj. do roku 2020. Na ich terenie, poza degradacją zabudowy (w dużej części historycznej) i brakiem ładu przestrzennego zaobserwowano kumulację problemów społecznych. Obszary wskazane do rewitalizacji zajmowały 1 993 ha, co stanowiło tylko około 24% powierzchni miasta, zamieszkałej przez aż 79% mieszkańców Elbląga. Powyższe wskazuje, że aż prawie 80% społeczeństwa zamieszkuje niecałe 25% powierzchni miasta.

Opracowanie: Miejskie Biuro Urbanistyczne w Elblągu

2. Obszary kryzysowe

Podstawowe założenia do wyboru nowego obszaru kryzysowego

Dobór obszaru został poprzedzony analizą nw. wskaźników społeczno-gospodarczych, wynikających z Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020:

- a) gęstość zaludnienia
- b) poziom ubóstwa
- c) poziom bezrobocia (długotrwałego)
- d) niestabilne trendy demograficzne
- e) poziom edukacji, braki w umiejętnościach
- f) poziom przestępczości i naruszeń prawa
- g) poziom aktywności gospodarczej
- h) szczególnie zniszczone otoczenie – budynki do rozbiórki.

Warunki brzegowe: Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020 nakładają brzegowe warunki dla programów rewitalizacji. Obszary, które mogą być objęte lokalnym programem rewitalizacji w myśl zapisów wytycznych mogą obejmować łącznie maksymalnie 20% powierzchni gminy oraz maksymalnie 30% mieszkańców gminy.

Metodyka pracy: Do analizy i w konsekwencji wyboru obszaru kryzysowego przyjęto metodę pozycjonowania obszarów pod kątem występowania poszczególnych wskaźników społeczno-gospodarczych.

a) gęstość zaludnienia

Wskaźnik gęstości zaludnienia obliczony został na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Elblągu. Wśród badanych obszarów najwyższa gęstość zaludnienia występuje na obszarach:

- Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej,
- Rejon ul. Fredry i Narciarskiej,
- Rejon ul. Słowackiego i Sadowej,
- Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica,
- Osiedle Na Stoku
- Osiedle Nad Jarem,
- Rejon ul. Browarnej i Robotniczej,
- Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa,
- Śródmieście – Północ,
- Osiedle Zawada.

Obszary o najmniejszej gęstości zaludnienia to tereny przemysłowe, poprzemysłowe, powojkowe i obrzeża miasta.

I.p.	nazwa obszaru	powierzchnia (ha)	powierzchnia jako % powierzchni Elbląga	osoby zameldowane na pobyt stały i czasowy	osoby zameldowane jako % ludności Elbląga	gęstość zaludnienia (osoby/km²)
1	Zespół Starego Miasta	27,72	0,35%	1 057	0,89%	3 813,13
2	Wyspa Spichrzów – Zachód	10,92	0,14%	222	0,19%	2 032,97
3	Dzielnica Osiek	48,92	0,62%	2 580	2,16%	5 273,92
4	Śródmieście – Wschód	49,17	0,62%	5 722	4,80%	11 637,18
5	Śródmieście – Północ	66,06	0,83%	9 823	8,24%	14 869,82
6	Dolina rzeki Kumieli w Parku Traugutta	20,61	0,26%	1 169	0,98%	5 672,00
7	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Grunwaldzkiej	23,30	0,29%	6	0,01%	25,75
8	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej	53,20	0,67%	229	0,19%	430,45
9	Obszar dawnego EZNS nad rzeką Elbląg	89,61	1,13%	362	0,30%	403,97
10	Obszar przemysłowy	3,95	0,05%	69	0,06%	1 746,84
11	Dzielnica Zawodzie	62,80	0,79%	1 723	1,45%	2 743,63
12	Rejon ul. Kilińskiego + Rejon ul. Łódzkiej i Skrzydlatej (Zatorze)	38,46	0,48%	2 301	1,93%	5 982,84
13	Rejon ul. Słowackiego i Sadowej	7,02	0,09%	1 605	1,35%	22 863,25
14	Rejon ul. Browarnej i Robotniczej	52,87	0,66%	9 500	7,97%	17 968,60
15	Rejon ulicy Krakusa i Obrońców Pokoju	30,48	0,38%	2 594	2,18%	8 510,50
16	Rejon ul. Fałata, Królewieckiej i Moniuszki	82,10	1,03%	7 853	6,59%	9 565,16
17	Rejon ul. Częstochowskiej i Metalowców	28,55	0,36%	920	0,77%	3 222,42
18	Rejon ul. Żyrardowskiej, Suwalskiej i Szczygłej	79,00	0,99%	3 271	2,74%	4 140,51
19	Rejon ul. Modlińskiej i Szucha	33,60	0,42%	970	0,81%	2 886,90
20	Rejon ul. Grottgera i Rawskiej	48,90	0,61%	3 066	2,57%	6 269,94
21	Rejon ulic: Wyżynnej, Bema, Kościuszki, Sienkiewicza, Wspólnej wraz z parkiem Dolinka, basenem odkrytym i Zespołem Zabudowań Historycznych Hotelu Młyn	121,21	1,52%	5 737	4,81%	4 733,11

22	Osiedle Na Stoku	29,00	0,36%	5 400	4,53%	18 620,69
23	Osiedle Zawada	107,80	1,36%	13 001	10,91%	12 060,30
24	Osiedle Nad Jarem	63,20	0,79%	11 666	9,79%	18 458,86
25	Zespoły dworsko-parkowe Wysoczyzny Elbląskiej: Bielany, Pogórzyn, Zajazd, Dębołęka, Stary Krasny Las, Nowy Krasny Las	214,70	2,70%	600	0,50%	279,46
26	Zespół mieszkaniowy Rubno	134,20	1,69%	308	0,26%	229,51
27	Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	0,60	0,01%	102	0,09%	17 000,00
28	Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	2,00	0,03%	373	0,31%	18 650,00
29	Zespół dworsko-pałacowy przy ul. Chrobrego	3,00	0,04%	9	0,01%	300,00
30	Park Miejski „Bażantarnia” wraz z muszlą koncertową i bryłą	12,20	0,15%	4	0,00%	32,79
31	Kościół w Próchniku wraz z otoczeniem	0,20	0,00%	1	0,00%	500,00
32	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	0,90	0,01%	241	0,20%	26 777,78
33	Rejon ul. Fredry i Narciarskiej	3,68	0,05%	944	0,79%	25 652,17
34	Lotnicza - tereny powojkowe	16,58	0,21%	0	0,00%	0,00
35	Rejon Parku Modrzewie	16,19	0,20%	0	0,00%	0,00
36	Rejon Placu Wolności	1,26	0,02%	0	0,00%	0,00
37	Stare Miasto – obszar dziedzictwa kulturowego	6,08	0,08%	0	0,00%	0,00
38	Modrzewina – teren powojkowy	43,52	0,55%	0	0,00%	0,00
39	Lotnicza – teren zielony	16,20	0,20%	0	0,00%	0,00
40	Rejon ul. Okólnik	14,89	0,19%	0	0,00%	0,00
41	Wyspa Spichrzów – Wschód	6,14	0,08%	0	0,00%	0,00
42	Rejon parków Traugutta-Dolinka	35,03	0,44%	0	0,00%	0
43	Park Kajki	2,48	0,03%	0	0,00%	0
44	Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji	129,93	1,63%	0	0,00%	0,00
Razem 2014		1 838,54	23,12%	93 428	78,38%	5 081,64
Elbląg 2014		7 952,00	100,00%	119 200	100,00%	1 498,99

b) poziom ubóstwa

Poziom ubóstwa został obliczony na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu. Jako wskaźnik go wyznaczający przyjęto liczbę rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Według poniższego zestawienia obszary odznaczające się najwyższym poziomem ubóstwa to:

- Kościół w Próchniku wraz z otoczeniem
- Obszar dawnego Zamechu przy ul. Grunwaldzkiej
- Park Miejski „Bażantarnia” wraz z muszlą koncertową i bryłą
- Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej
- Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej
- Dzielnica Osiek
- Dzielnica Zawodzie
- Wyspa Spichrzów – Zachód
- Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju
- Rejon ul. Fredry i Narciarskiej

Na marginesie należy jednak zauważyć, że część z nich to obszary z niewielką (poniżej 10) liczbą zameldowanych mieszkańców, co przekłada się na pewne zniekształcenie danych. Dotyczy to zwłaszcza obszarów dawnego Zamechu, Kościoła w Próchniku czy Parku „Bażantarnia”.

Obszary z najmniejszym wskaźnikiem poziomu ubóstwa (w zestawieniu pominięto Modrzewinę Północ i Południe, jako obszary specyficzne):

- Rejon ul. Fałata, Królewieckiej i Moniuszki,
- Rejon ulic: Wyżynnej, Bema, Kościuszki, Sienkiewicza i Wspólnej wraz z parkiem Dolinka, basenem odkrytym i Zespołem Zabudowań Historycznych Hotelu Młyn,
- Rejon ul. Grottgera i Rawskiej,
- Rejon ul. Częstochowskiej i Metalowców,
- Osiedle Zawada,
- Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica,
- Osiedle Nad Jarem,
- Rejon ul. Modlińskiej i Szucha,
- Rejon ul. Kilińskiego + Rejon ul. Łódzkiej i Skrzydlatej (Zatorze)
- Zespół dworsko-pałacowy przy ul. Chrobrego

l.p.	nazwa obszaru	liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej 2014	liczba rodzin w przeliczeniu na 100 mieszkańców 2014	liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej 2014	liczba osób w rodzinach w przeliczeniu na 100 mieszkańców w 2014	liczba rodzin korzystająca z pomocy z powodu ubóstwa 2014	liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców	liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej 2014	liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców
1	Zespół Starego Miasta	32	3,03	68	6,43	9	0,85	22	20,81
2	Wyspa Spichrzów – Zachód	28	12,61	54	24,32	10	4,50	17	76,58
3	Dzielnica Osiek	516	20,00	984	38,14	201	7,79	407	157,75
4	Śródmieście – Wschód	601	10,50	1 146	20,03	179	3,13	463	80,92
5	Śródmieście – Północ	966	9,83	1 755	17,87	228	2,32	681	69,33
6	Dolina rzeki Kumieli w Parku Traugutta	47	4,02	91	7,78	10	0,86	29	24,81
7	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Grunwaldzkiej	32	533,33	72	1 200,00	10	166,67	31	5 166,67
8	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej	166	72,49	303	132,31	40	17,47	131	572,05
9	Obszar dawnego EZNS nad rzeką Elbląg	11	3,04	23	6,35	3	0,83	10	27,62
10	Obszar przemysłowy	5	7,25	11	15,94	2	2,90	4	57,97
11	Dzielnica Zawodzie	276	16,02	466	27,05	108	6,27	205	118,98
12	Rejon ul. Kilińskiego + Rejon ul. Łódzkiej i Skrzydlatej (Zatorze)	21	0,91	22	0,96	7	0,30	2	0,87
13	Rejon ul. Słowackiego i Sadowej	138	8,60	220	13,71	40	2,49	112	69,78
14	Rejon ul. Browarnej i Robotniczej	451	4,75	838	8,82	131	1,38	325	34,21
15	Rejon ulicy Krakusa i Obrońców Pokoju	333	12,84	579	22,32	105	4,05	239	92,14
16	Rejon ul. Fałata, Królewieckiej i Moniuszki	323	4,11	590	7,51	61	0,78	206	26,23
17	Rejon ul. Częstochowskiej i Metalowców	23	2,50	38	4,13	6	0,65	15	16,30
18	Rejon ul. Żyrardowskiej, Suwalskiej i Szczygłej	207	6,33	402	12,29	47	1,44	148	45,25

19	Rejon ul. Modlińskiej i Szucha	26	2,68	54	5,57	4	0,41	15	15,46
20	Rejon ul. Grottgera i Rawskiej	87	2,84	158	5,15	21	0,68	60	19,57
21	Rejon ulic: Wyżynnej, Bema, Kościuszki, Sienkiewicza, Wspólnej wraz z parkiem Dolinka, basenem odkrytym i Zespołem Zabudowań Historycznych Hotelu Młyn	164	2,86	297	5,18	45	0,78	117	20,39
22	Osiedle Na Stoku	215	3,98	394	7,30	51	0,94	138	25,56
23	Osiedle Zawada	286	2,20	510	3,92	80	0,62	140	10,77
24	Osiedle Nad Jarem	193	1,65	379	3,25	51	0,44	124	10,63
25	Zespoły dworsko-parkowe Wysoczyzny Elbląskiej: Bielany, Pogórzyn, Zajazd, Dębotęka, Stary Krasny Las, Nowy Krasny Las	41	6,83	97	16,17	16	2,67	35	58,33
26	Zespół mieszkaniowy Rubno	10	3,25	32	10,39	3	0,97	6	19,48
27	Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	10	9,80	9	8,82	2	1,96	2	19,61
28	Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	9	2,41	8	2,14	2	0,54	2	5,36
29	Zespół dworsko-pałacowy przy ul. Chrobrego	3	33,33	4	44,44	0	0,00	1	111,11
30	Park Miejski „Bażantarnia” wraz z muszlą koncertową i bryłą	4	100,00	7	175,00	2	50,00	2	500,00
31	Kościół w Próchniku wraz z otoczeniem	10	1 000,00	22	2 200,00	3	300,00	10	10 000,00
32	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	106	43,98	203	84,23	52	21,58	98	406,64
33	Rejon ul. Fredry i Narciarskiej	92	9,75	184	19,49	33	3,50	94	9,96

c) poziom bezrobocia (długotrwałego)

Dane na temat bezrobocia pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy w Elblągu. Na uwagę zasługuje fakt, że w każdym z obszarów, na których zaobserwowano bezrobocie, ponad 50% bezrobotnych stanowią osoby długotrwanie bezrobotne. W celu porównania poziomu bezrobocia długotrwałego przyjęto jako wskaźnik liczbę osób długotrwanie bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Obszary o najwyższym poziomie bezrobocia długotrwałego to:

- Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej
- Obszar dawnego Zamechu przy ul. Grunwaldzkiej
- Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica
- Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa
- Obszar dawnego EZNS nad rzeką Elbląg
- Dzielnica Osiek
- Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej
- Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju
- Zespoły dworsko-parkowe Wysoczyzny Elbląskiej: Bielany, Pogórzyn, Zajazd, Dębołęka, Stary Krasny Las, Nowy Krasny Las
- Obszar przemysłowy (ul. Bożego Ciała, Skwer Ofiar Sprawy Elbląskiej)

I.p.	nazwa obszaru	liczba bezrobotnych 2014	liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	liczba osób długotrwale bezrobotnych 2014	udział osób długotrwale bezrobotnych w łącznej liczbie bezrobotnych (%)	liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Zespół Starego Miasta	51	4,8250	33	64,71%	3,12
2	Wyspa Spichrzów - Zachód	11	4,95	11	100,00%	4,95
3	Dzielnica Osiek	299	11,59	197	65,89%	7,64
4	Śródmieście – Wschód	380	6,64	272	71,58%	4,75
5	Śródmieście – Północ	600	6,11	412	68,67%	4,19
6	Dolina rzeki Kumieli w Parku Traugutta	79	6,76	52	65,82%	4,45
7	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Grunwaldzkiej	1	16,67	1	100,00%	16,67
8	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej	25	10,92	17	68,00%	7,42
9	Obszar dawnego EZNS nad rzeką Elbląg	44	12,15	31	70,45%	8,56
10	Obszar przemysłowy	6	8,70	4	66,67%	5,80
11	Dzielnica Zawodzie	147	8,53	100	68,03%	5,80
12	Rejon ul. Kilińskiego + Rejon ul. Łódzkiej i Skrzydlatej (Zatorze)	91	3,95	80	87,91%	3,48
13	Rejon ul. Słowackiego i Sadowej	108	6,73	80	74,07%	4,98
14	Rejon ul. Browarnej i Robotniczej	623	6,56	405	65,01%	4,26
15	Rejon ulicy Krakusa i Obrońców Pokoju	272	10,49	183	67,28%	7,05
16	Rejon ul. Fałata, Królewieckiej i Moniuszki	496	6,32	307	61,90%	3,91
17	Rejon ul. Częstochowskiej i Metalowców	51	5,54	35	68,63%	3,80
18	Rejon ul. Żyrardowskiej, Suwalskiej i Szczygłej	224	6,85	139	62,05%	4,25
19	Rejon ul. Modlińskiej i Szucha	52	5,36	34	65,38%	3,51
20	Rejon ul. Grottgera i Rawskiej	136	4,44	84	61,76%	2,74

21	Rejon ulic: Wyżynnej, Bema, Kościuszki, Sienkiewicza, Wspólnej wraz z parkiem Dolinka, basenem odkrytym i Zespołem Zabudowań Historycznych Hotelu Młyn	295	5,14	189	64,07%	3,29
22	Osiedle Na Stoku	249	4,61	176	70,68%	3,26
23	Osiedle Zawada	574	4,42	328	57,14%	2,52
24	Osiedle Nad Jarem	512	4,39	321	62,70%	2,75
25	Zespoły dworsko-parkowe Wysoczyzny Elbląskiej: Bielany, Pogórzyn, Zajazd, Dębołęka, Stary Krasny Las, Nowy Krasny Las	47	7,83	35	74,47%	5,83
26	Zespół mieszkaniowy Rubno	17	5,52	10	58,82%	3,25
27	Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	13	12,75	11	84,62%	10,78
28	Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	79	21,18	60	75,95%	16,09
29	Zespół dworsko-pałacowy przy ul. Chrobrego	0	0,00	0	0,00%	0,00
30	Park Miejski „Bażantarnia” wraz z muszlą koncertową i bryłą	0	0,00	0	0,00%	0,00
31	Kościół w Próchniku wraz z otoczeniem	0	0,00	0	0,00%	0,00
32	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	61	25,31	44	72,13%	18,26
33	Rejon ul. Fredry i Narciarskiej	75	7,94	54	72,00%	5,72

d) niestabilne trendy demograficzne

Wskaźnik trendów demograficznych obliczono na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Elblągu. Jako jego podstawę przyjęto saldo migracji w przeliczeniu na 100 mieszkańców. W wyniku konsultacji społecznych wskaźnik ten poszerzono także liczbę osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców. Obliczony w ten sposób syntetyczny wskaźnik wskazał, że największym poziomem negatywnych trendów demograficznych odznaczają się obszary:

- Śródmieście – Północ
- Rejon ulic: Wyżynnej, Bema, Kościuszki, Sienkiewicza, Wspólnej wraz z parkiem Dolinka, basenem odkrytym i Zespołem Zabudowań Historycznych Hotelu Młyn
- Osiedle Na Stoku
- Osiedle Zawada
- Śródmieście – Wschód
- Park Miejski „Bażantarnia” wraz z muszlą koncertową i bryłą
- Zespół Starego Miasta
- Zespół dworsko-pałacowy przy ul. Chrobrego
- Rejon ul. Kilińskiego + Rejon ul. Łódzkiej i Skrzydlatej (Zatorze)
- Rejon ul. Browarnej i Robotniczej

I.p.	nazwa obszaru	łącznie osoby w wieku poprodukcyjnym 2014	osoby w wieku poprodukcyjnym jako % ludności ogółem	spadek liczby	spadek liczby ludności na 100 mieszkańców	migracje (osoby napływające - odływające) 2014	saldo migracji w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Zespół Starego Miasta	110	10,41%	227	21,48	-193	-18,26
2	Wyspa Spichrzów - Zachód	21	9,46%	35	15,77	-20	-9,01
3	Dzielnica Osiek	256	9,92%	196	7,60	-77	-2,98
4	Śródmieście – Wschód	718	12,55%	532	9,30	-337	-5,89
5	Śródmieście – Północ	2 027	20,64%	811	8,26	-486	-4,95
6	Dolina rzeki Kumieli w Parku Traugutta	134	11,46%	98	8,38	-44	-3,76
7	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Grunwaldzkiej	0	0,00%	0	0,00	4	66,67
8	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej	30	13,10%	14	6,11	1	0,44
9	Obszar dawnego EZNS nad rzeką Elbląg	31	8,56%	23	6,35	7	1,93
10	Obszar przemysłowy	1	1,45%	1	1,45	2	2,90
11	Dzielnica Zawodzie	166	9,63%	20	1,16	22	1,28
12	Rejon ul. Kilińskiego + Rejon ul. Łódzkiej i Skrzydlatej (Zatorze)	439	19,08%	113	4,91	-19	-0,83
13	Rejon ul. Słowackiego i Sadowej	198	12,34%	15	0,93	-32	-1,99
14	Rejon ul. Browarnej i Robotniczej	1 841	19,38%	280	2,95	-31	-0,33
15	Rejon ulicy Krakusa i Obrońców Pokoju	571	22,01%	59	2,27	76	2,93
16	Rejon ul. Fałata, Królewieckiej i Moniuszki	1 877	23,90%	176	2,24	83	1,06
17	Rejon ul. Częstochowskiej i Metalowców	160	17,39%	8	0,87	13	1,41
18	Rejon ul. Żyrardowskiej, Suwalskiej i Szczygłej	464	14,19%	134	4,10	-19	-0,58
19	Rejon ul. Modlińskiej i Szucha	125	12,89%	42	4,33	-13	-1,34

20	Rejon ul. Grottgera i Rawskiej	387	12,62%	190	6,20	-79	-2,58
21	Rejon ulic: Wyzynnej, Bema, Kościuszki, Sienkiewicza, Wspólnej wraz z parkiem Dolinka, basenem odkrytym i Zespołem Zabudowań Historycznych Hotelu Młyn	992	17,29%	440	7,67	-268	-4,67
22	Osiedle Na Stoku	1 541	28,54%	157	2,91	-45	-0,83
23	Osiedle Zawada	2 430	18,69%	680	5,23	-330	-2,54
24	Osiedle Nad Jarem	1 251	10,72%	449	3,85	-182	-1,56
25	Zespoły dworsko-parkowe Wysoczyzny Elbląskiej: Bielany, Pogórzyn, Zajazd, Dębołęka, Stary Krasny Las, Nowy Krasny Las	52	8,67%	9	1,50	9	1,50
26	Zespół mieszkaniowy Rubno	16	5,19%	6	1,95	4	1,30
27	Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	12	11,76%	2	1,96	1	0,98
28	Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	15	4,02%	78	20,91	-61	-16,35
29	Zespół dworsko-pałacowy przy ul. Chrobrego	1	11,11%	1	11,11	-1	-11,11
30	Park Miejski „Bażantarnia” wraz z muszlą koncertową i bryłą	3	75,00%	0	0,00	0	0,00
31	Kościół w Próchniku wraz z otoczeniem	1	100,00%	0	0,00	1	100,00
32	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	8	3,32%	34	14,11	-24	-9,96
33	Rejon ul. Fredry i Narciarskiej	123	13,03%	12	1,27	-5	-0,53

e) poziom edukacji, braki w umiejętnościach

Jako podstawę niniejszego wskaźnika przyjęto liczbę zarejestrowanych bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Dane pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy w Elblągu.

Z badanych obszarów najgorzej wypadają pod tym względem:

- Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej
- Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica
- Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa
- Obszar dawnego EZNS nad rzeką Elbląg
- Dzielnica Osiek
- Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej
- Dzielnica Zawodzie
- Zespoły dworsko-parkowe Wysoczyzny Elbląskiej: Bielany, Pogórzyn, Zajazd, Dębołęka, Stary Krasny Las, Nowy Krasny Las
- Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju
- Rejon ul. Fredry i Narciarskiej

l.p.	nazwa obszaru	bezrobotni z wykształceniem podstawowym 2014	udział bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych (%)	bezrobotni z wykształceniem podstawowym w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Zespół Starego Miasta	7	13,73%	0,66
2	Wyspa Spichrzów - Zachód	5	45,45%	2,25
3	Dzielnica Osiek	126	42,14%	4,88
4	Śródmieście – Wschód	115	30,26%	2,01
5	Śródmieście – Północ	142	23,67%	1,45
6	Dolina rzeki Kumieli w Parku Traugutta	17	21,52%	1,45
7	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Grunwaldzkiej	0	0,00%	0,00
8	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej	10	40,00%	4,37
9	Obszar dawnego EZNS nad rzeką Elbląg	19	43,18%	5,25
10	Obszar przemysłowy	0	0,00%	0,00
11	Dzielnica Zawodzie	58	39,46%	3,37
12	Rejon ul. Kilińskiego + Rejon ul. Łódzkiej i Skrzydlatej (Zatorze)	7	7,69%	0,30
13	Rejon ul. Słowackiego i Sadowej	31	28,70%	1,93
14	Rejon ul. Browarnej i Robotniczej	155	24,88%	1,63
15	Rejon ulicy Krakusa i Obrońców Pokoju	85	31,25%	3,28
16	Rejon ul. Fałata, Królewieckiej i Moniuszki	102	20,56%	1,30
17	Rejon ul. Częstochowskiej i Metalowców	9	17,65%	0,98
18	Rejon ul. Żyrardowskiej, Suwalskiej i Szczyglej	38	13,97%	1,46
19	Rejon ul. Modlińskiej i Szucha	12	23,08%	1,24
20	Rejon ul. Grottgera i Rawskiej	29	21,32%	0,95
21	Rejon ulic: Wyżynnej, Bema, Kościuszki, Sienkiewicza, Wspólnej wraz z parkiem Dolinka, basenem odkrytym i Zespołem Zabudowań Historycznych Hotelu Młyn	54	18,31%	0,94
22	Osiedle Na Stoku	29	11,65%	0,54

23	Osiedle Zawada	102	17,77%	0,78
24	Osiedle Nad Jarem	67	13,09%	0,57
25	Zespoły dworsko-parkowe Wysoczyzny Elbląskiej: Bielany, Pogórzyn, Zajazd, Dębotęka, Stary Krasny Las, Nowy Krasny Las	20	42,55%	3,33
26	Zespół mieszkaniowy Rubno	2	11,76%	0,65
27	Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	8	61,54%	7,84
28	Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	40	50,63%	10,72
29	Zespół dworsko-pałacowy przy ul. Chrobrego	0	-	0,00
30	Park Miejski „Bażantarnia” wraz z muszlą koncertową i bryłą	0	-	0,00
31	Kościół w Próchniku wraz z otoczeniem	0	-	0,00
32	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	33	54,10%	13,69
33	Rejon ul. Fredry i Narciarskiej	27	36,00%	2,86

f) poziom przestępczości i naruszeń prawa

Dane potrzebne do obliczenia tego wskaźnika pozyskano z Komendy Miejskiej Policji w Elblągu. Po konsultacjach z policją zdecydowano się jako podstawę do wskazania poziomu przestępczości przyjąć zarówno liczbę przestępstw kryminalnych zanotowanych w 2014 r., jak i liczbę interwencji domowych w tym okresie. Obliczony w ten sposób syntetyczny wskaźnik wskazał, że największym poziomem przestępczości odznaczają się obszary:

- Obszar dawnego Zamechu przy ul. Grunwaldzkiej
- Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica
- Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej
- Wyspa Spichrzów – Zachód
- Zespół Starego Miasta
- Śródmieście – Wschód
- Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej
- Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju
- Śródmieście – Północ
- Dzielnica Zawodzie.

Do najbezpieczniejszych obszarów, wśród badanych należą natomiast:

- Obszar przemysłowy
- Zespół dworsko-pałacowy przy ul. Chrobrego
- Park Miejski „Bażantarnia” wraz z muszlą koncertową i bryłą
- Kościół w Próchniku wraz z otoczeniem
- Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa
- Rejon ul. Częstochowskiej i Metalowców
- Rejon ul. Kilińskiego + Rejon ul. Łódzkiej i Skrzydlatej (Zatorze)
- Dzielnica Osiek
- Osiedle Nad Jarem
- Zespoły dworsko-parkowe Wysoczyzny Elbląskiej: Bielany, Pogórzyn, Zajazd, Dębołęka, Stary Krasny Las, Nowy Krasny Las.

I.p.	nazwa obszaru	przestępstwa kryminalne zanotowane w 2014r.	przestępstwa kryminalne w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Interwencje domowe 2014	Interwencje domowe w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	Zespół Starego Miasta	27	2,55	97	9,18
2	Wyspa Spichrzów - Zachód	9	4,05	18	8,11
3	Dzielnica Osiek	36	1,40	28	1,09
4	Śródmieście – Wschód	39	0,68	526	9,19
5	Śródmieście – Północ	112	1,14	586	5,97
6	Dolina rzeki Kumieli w Parku Traugutta	3	0,26	72	6,16
7	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Grunwaldzkiej	9	150,00	11	183,33
8	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej	12	5,24	8	3,49
9	Obszar dawnego EZNS nad rzeką Elbląg	10	2,76	9	2,49
10	Obszar przemysłowy	0	0,00	0	0,00
11	Dzielnica Zawodzie	28	1,63	83	4,82
12	Rejon ul. Kilińskiego + Rejon ul. Łódzkiej i Skrzydlatej (Zatorze)	6	0,26	33	1,43
13	Rejon ul. Słowackiego i Sadowej	10	0,62	60	3,74
14	Rejon ul. Browarnej i Robotniczej	77	0,81	355	3,74
15	Rejon ulicy Krakusa i Obrońców Pokoju	40	1,54	179	6,90
16	Rejon ul. Fałata, Królewieckiej i Moniuszki	60	0,76	270	3,44
17	Rejon ul. Częstochowskiej i Metalowców	2	0,22	10	1,09
18	Rejon ul. Żyrardowskiej, Suwalskiej i Szczygłej	18	0,55	162	4,95
19	Rejon ul. Modlińskiej i Szucha	5	0,52	38	3,92
20	Rejon ul. Grottgera i Rawskiej	26	0,85	76	2,48
21	Rejon ulic: Wyżynnej, Bema, Kościuszki, Sienkiewicza, Wspólnej wraz z parkiem Dolinka, basenem odkrytym i Zespołem Zabudowań Historycznych Hotelu Młyn	70	1,22	117	2,04
22	Osiedle Na Stoku	39	0,72	124	2,30
23	Osiedle Zawada	103	0,79	531	4,08

24	Osiedle Nad Jarem	50	0,43	239	2,05
25	Zespoły dworsko-parkowe Wysoczyzny Elbląskiej: Bielany, Pogórzyn, Zajazd, Dębołęka, Stary Krasny Las, Nowy Krasny Las	5	0,83	12	2,00
26	Zespół mieszkaniowy Rubno	1	0,32	9	2,92
27	Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	1	0,98	0	0,00
28	Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	6	1,61	88	23,59
29	Zespół dworsko-pałacowy przy ul. Chrobrego	0	0,00	0	0,00
30	Park Miejski „Bażantarnia” wraz z muszlą koncertową i bryłą	0	0,00	0	0,00
31	Kościół w Próchniku wraz z otoczeniem	0	0,00	0	0,00
32	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	7	2,90	44	18,26
33	Rejon ul. Fredry i Narciarskiej	5	0,53	24	2,54

g) poziom aktywności gospodarczej

Do obliczenia poziomu aktywności gospodarczej na badanych obszarach posłużono się liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Obszary, które charakteryzują się najwyższą aktywnością gospodarczą to:

- Obszar dawnego Zamechu przy ul. Grunwaldzkiej
- Obszar dawnego EZNS nad rzeką Elbląg
- Zespół Starego Miasta
- Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej
- Wyspa Spichrzów – Zachód
- Rejon ul. Żyrardowskiej, Suwalskiej i Szczygłej
- Zespół mieszkaniowy Rubno
- Rejon ul. Modlińskiej i Szucha
- Dzielnica Zawodzie
- Rejon ul. Częstochowskiej i Metalowców.

Przyjęte kryteria wskazują m.in. na tereny Modrzewiny, która nie jest zamieszkała – z tego powodu powyższy obszar oraz inne niezamieszkałe zostały usunięte z przedmiotowego zestawienia.

Obszary, gdzie poziom aktywności gospodarczej jest najniższą to z kolei:

- Zespół dworsko-pałacowy przy ul. Chrobrego
- Park Miejski „Bazantarnia” wraz z muszlą koncertową i bryłą
- Kościół w Próchniku wraz z otoczeniem
- Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica
- Rejon ul. Fredry i Narciarskiej
- Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej
- Rejon ul. Słowackiego i Sadowej
- Osiedle Na Stoku
- Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa
- Rejon ul. Fałata, Królewieckiej i Moniuszki.

I.p.	nazwa obszaru	liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych 2014	liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
1	Zespół Starego Miasta	200	18,92
2	Wyspa Spichrzów – Zachód	30	13,51
3	Dzielnica Osiek	133	5,16
4	Śródmieście – Wschód	382	6,68
5	Śródmieście – Północ	612	6,23
6	Dolina rzeki Kumieli w Parku Traugutta	61	5,22
7	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Grunwaldzkiej	136	2 266,67
8	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej	36	15,72
9	Obszar dawnego EZNS nad rzeką Elbląg	84	23,20
10	Obszar przemysłowy	3	4,35
11	Dzielnica Zawodzie	130	7,54
12	Rejon ul. Kilińskiego + Rejon ul. Łódzkiej i Skrzydlatej (Zatorze)	120	5,22
13	Rejon ul. Słowackiego i Sadowej	45	2,80
14	Rejon ul. Browarnej i Robotniczej	408	4,29
15	Rejon ulicy Krakusa i Obrońców Pokoju	119	4,59
16	Rejon ul. Fałata, Królewieckiej i Moniuszki	322	4,10
17	Rejon ul. Częstochowskiej i Metalowców	64	6,96
18	Rejon ul. Żyrardowskiej, Suwalskiej i Szczyglej	417	12,75
19	Rejon ul. Modlińskiej i Szucha	84	8,66
20	Rejon ul. Grottgera i Rawskiej	188	6,13
21	Rejon ulic: Wyzynnej, Bema, Kościuszki, Sienkiewicza, Wspólnej wraz z parkiem Dolinka, basenem odkrytym i Zespołem Zabudowań Historycznych Hotelu Młyn	331	5,77
22	Osiedle Na Stoku	172	3,19
23	Osiedle Zawada	584	4,49

24	Osiedle Nad Jarem	532	4,56
25	Zespoły dworsko-parkowe Wysoczyzny Elbląskiej: Bielany, Pogórzyn, Zajazd, Dębołęka, Stary Krasny Las, Nowy Krasny Las	26	4,33
26	Zespół mieszkaniowy Rubno	29	9,42
27	Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	4	3,92
28	Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	4	1,07
29	Zespół dworsko-pałacowy przy ul. Chrobrego	0	0,00
30	Park Miejski „Bazantarnia” wraz z muszlą koncertową i bryłą	0	0,00
31	Kościół w Próchniku wraz z otoczeniem	0	0,00
32	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	4	1,66
33	Rejon ul. Fredry i Narciarskiej	14	1,48

h) szczególnie zniszczone otoczenie – budynki do rozbiórki

Dane na temat liczby planowanych do rozbiórki obiektów pozyskano z Urzędu Miejskiego w Elblągu.

Najwięcej budynków przeznaczonych do rozbiórki znajduje się na obszarach:

- Śródmieście – Wschód
- Rejon ulic: Wyżynnej, Bema, Kościuszki, Sienkiewicza, Wspólnej wraz z parkiem Dolinka, basenem odkrytym i Zespołem Zabudowań Historycznych Hotelu Młyn
- Dzielnica Osiek
- Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju
- Rejon ul. Żyrardowskiej, Suwalskiej i Szczygłej
- Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica
- Śródmieście – Północ
- Dzielnica Zawodzie
- Zespół Starego Miasta
- Dolina rzeki Kumieli w Parku Traugutta.

l.p.	nazwa obszaru	budynki planowane do rozbiórki na lata 2015-2020
1	Zespół Starego Miasta	2
2	Wyspa Spichrzów – Zachód	0
3	Dzielnica Osiek	6
4	Śródmieście – Wschód	13
5	Śródmieście – Północ	3
6	Dolina rzeki Kumieli w Parku Traugutta	2
7	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Grunwaldzkiej	0
8	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej	0
9	Obszar dawnego EZNS nad rzeką Elbląg	2
10	Obszar przemysłowy	0
11	Dzielnica Zawodzie	3
12	Rejon ul. Kilińskiego + Rejon ul. Łódzkiej i Skrzydlatej (Zatorze)	0
13	Rejon ul. Słowackiego i Sadowej	2
14	Rejon ul. Browarnej i Robotniczej	2
15	Rejon ulicy Krakusa i Obrońców Pokoju	4
16	Rejon ul. Fałata, Królewieckiej i Moniuszki	1
17	Rejon ul. Częstochowskiej i Metalowców	0
18	Rejon ul. Żyrardowskiej, Suwalskiej i Szczygłej	4
19	Rejon ul. Modlińskiej i Szucha	0
20	Rejon ul. Grottgera i Rawskiej	0
21	Rejon ulic: Wyżynnej, Bema, Kościuszki, Sienkiewicza, Wspólnej wraz z parkiem Dolinka, basenem odkrytym i Zespołem Zabudowań Historycznych Hotelu Młyn	8
22	Osiedle Na Stoku	0
23	Osiedle Zawada	2
24	Osiedle Nad Jarem	0
25	Zespoły dworsko-parkowe Wysoczyzny Elbląskiej: Bielany, Pogórzyn, Zajazd, Dębołęka, Stary Krasny Las, Nowy Krasny Las	0
26	Zespół mieszkaniowy Rubno	0
27	Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	0
28	Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	4
29	Zespół dworsko-pałacowy przy ul. Chrobrego	0
30	Park Miejski „Bażantarnia” wraz z muszlą koncertową i bryłą	0
31	Kościół w Próchniku wraz z otoczeniem	0
32	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	0
33	Rejon ul. Fredry i Narciarskiej	0

3. Podsumowanie

W celu dokonania wyboru obszarów, które powinny zostać wpisane do lokalnego programu rewitalizacji dokonano uszeregowania badanych obszarów pod kątem wielkości każdego ze wskaźników. W zależności od pozycji, którą dany obszar zajął pod względem określonego wskaźnika przypisano mu punktację od 1 do 33. Następnie zsumowano wyniki pod względem poszczególnych wskaźników, dzięki czemu uzyskano jeden, syntetyczny wskaźnik określający poziom natężenia niekorzystnych zjawisk na badanym obszarze. Na jego podstawie uszeregowano badane obszary i wskazano te, które należy objąć programem rewitalizacji – mając na uwadze, że ich łączna powierzchnia nie może przekroczyć 20% powierzchni miasta, a liczba ludności, która je zamieszkuje nie może być wyższa niż 30% mieszkańców Elbląga.

W ten sposób wyodrębniono jedenaste obszary:

- Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej
- Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica
- Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju
- Dzielnica Osiek
- Śródmieście – Wschód
- Rejon ul. Słowackiego i Sadowej
- Śródmieście – Północ
- Rejon ul. Fredry i Narciarskiej
- Rejon ul. Browarnej i Robotniczej
- Dzielnica Zawodzie
- Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa

Łączna liczba ludności wszystkich jedenastu obszarów wynosi 35 207 osób i **stanowi 29,54% ludności miasta**, natomiast ich powierzchnia wynosi 324,81 ha, co odpowiada 4,08% powierzchni miasta.

W trakcie spotkań dotyczących rewitalizacji otrzymano także informacje o potrzebie wpisania do programu następujących terenów, które także odpowiadają pojęciu „obszaru kryzysowego” w ujęciu rewitalizacyjnym:

- Lotnicza – tereny powojkowe
- Rejon Parku Modrzewie
- Rejon Placu Wolności
- Stare Miasto – obszar dziedzictwa kulturowego
- Modrzewina – teren powojkowy
- Lotnicza – teren zielony
- Rejon ul. Okólnik
- Wyspa Spichrzów – Wschód
- Rejon parków Traugutta-Dolinka

- Park Kajki
- Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji.

Z uwagi na brak ludności na powyższych terenach, obszary te nie mogą być zbadane pod kątem przyjętych wskaźników, jednak wpisanie ich do programu jest możliwe bez przekraczania warunków brzegowych dla programu rewitalizacji – uwzględniając wskaźnik obszarów powierzchni miasta. W tym wypadku suma powierzchni wskazanych powyżej obszarów niezamieszkałych to 288,3 ha – 3,63% powierzchni miasta.

Tereny nazwane jako „Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji”, stanowią obszar zdegradowany podzielony na niezamieszkałe podobszary. Wskazane tereny zostały zgłoszone do rewitalizacji przez interesariuszy Programu jako miejsca, w których stwierdzono występowanie negatywnych zjawisk w formie przestrzenno-funkcjonalnej, wyczerpujących przesłanki wynikające z art.9 ust.1 pkt 3 Ustawy o rewitalizacji.

Łączna powierzchnia obszaru, który zostanie wpisany do lokalnego programu rewitalizacji wynosi 613,11 ha, co stanowi 7,71% powierzchni miasta.

L.p.	Nazwa obszaru	Gęstość zaludnienia	Pozycja	Poziom ubóstwa	Pozycja	Poziom bezrobocia długotrwałego	Pozycja	Udział osób w wieku poprodukcyjnym	Pozycja	Trendy migracyjne	Pozycja	Trendy demograficzne
1	Zespół Starego Miasta	3813,13	14	0,85	12	3,12	7	10,41%	11	-18,26	33	22
2	Wyspa Spichrzów – Zachód	2032,97	10	4,50	26	4,95	20	9,46%	8	-9,01	29	18,5
3	Dzielnica Osiek	5273,92	17	7,79	28	7,64	28	9,92%	10	-2,98	24	17
4	Śródmieście – Wschód	11637,18	23	3,13	23	4,75	19	12,55%	17	-5,89	28	22,5
5	Śródmieście – Północ	14869,82	25	2,32	19	4,19	15	20,64%	28	-4,95	27	27,5
6	Dolina rzeki Kumieli w Parku Traugutta	5672,00	18	0,86	13	4,45	18	11,46%	14	-3,76	25	19,5
7	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Grunwaldzkiej	25,75	1	166,67	32	16,67	32	0,00%	1	66,67	2	1,5
8	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej	430,45	7	17,47	29	7,42	27	13,10%	21	0,44	12	16,5
9	Obszar dawnego EZNS nad rzeką Elbląg	403,97	6	0,83	11	8,56	29	8,56%	6	1,93	5	5,5
10	Obszar przemysłowy	1746,84	9	2,90	22	5,80	23	1,45%	2	2,90	4	3
11	Dzielnica Zawodzie	2743,63	11	6,27	27	5,80	24	9,63%	9	1,28	9	9
12	Rejon ul. Kilińskiego + Rejon ul. Łódzkiej i Skrzydlatej (Zatorze)	5982,84	19	0,30	2	3,48	11	19,08%	26	-0,83	17	21,5
13	Rejon ul. Słowackiego i Sadowej	22863,25	31	2,49	20	4,98	21	12,34%	16	-1,99	21	18,5
14	Rejon ul. Browarnej i Robotniczej	17968,60	27	1,38	16	4,26	17	19,38%	27	-0,33	14	20,5
15	Rejon ulicy Krakusa i Obrońców Pokoju	8510,50	21	4,05	25	7,05	26	22,01%	29	2,93	3	16
16	Rejon ul. Fałata, Królewieckiej i Moniuszki	9565,16	22	0,78	9	3,91	14	23,90%	30	1,06	10	20
17	Rejon ul. Częstochowskiej i Metalowców	3222,42	13	0,65	7	3,80	13	17,39%	24	1,41	7	15,5
18	Rejon ul. Żyrardowskiej,	4140,51	15	1,44	17	4,25	16	14,19%	22	-0,58	16	19

	Suwalskiej i Szczygłej											
19	Rejon ul. Modlińskiej i Szucha	2886,90	12	0,41	3	3,51	12	12,89%	19	-1,34	19	19
20	Rejon ul. Grottgera i Rawskiej	6269,94	20	0,68	8	2,74	5	12,62%	18	-2,58	23	20,5
21	Rejon ulic: Wyżynnej, Bema, Kościuszki, Sienkiewicza, Wspólnej wraz z parkiem Dolinka, basenem odkrytym i Zespołem Zabudowań Historycznych Hotelu Młyn	4733,11	16	0,78	10	3,29	10	17,29%	23	-4,67	26	24,5
22	Osiedle Na Stoku	18620,69	29	0,94	14	3,26	9	28,54%	31	-0,83	18	24,5
23	Osiedle Zawada	12060,30	24	0,62	6	2,52	4	18,69%	25	-2,54	22	23,5
24	Osiedle Nad Jarem	18458,86	28	0,44	4	2,75	6	10,72%	12	-1,56	20	16
25	Zespoły dworsko-parkowe Wysoczyzny Elbląskiej: Bielany, Pogórzyn, Zajazd, Dębołęka, Stary Krasny Las, Nowy Krasny Las	279,46	4	2,67	21	5,83	25	8,67%	7	1,50	6	6,5
26	Zespół mieszkaniowy Rubno	229,51	3	0,97	15	3,25	8	5,19%	5	1,30	8	6,5
27	Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	17000,00	26	1,96	18	10,78	30	11,76%	15	0,98	11	13
28	Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	18650,00	30	0,54	5	16,09	31	4,02%	4	-16,35	32	18
29	Zespół dworsko-pałacowy przy ul. Chrobrego	300,00	5	0,00	1	0,00	1	11,11%	13	-11,11	31	22
30	Park Miejski „Bażantarnia” wraz z muszlą koncertową i bryłą	32,79	2	50,00	31	0,00	1	75,00%	32	0,00	13	22,5
31	Kościół w Próchniku wraz z otoczeniem	500,00	8	300,00	33	0,00	1	100,00%	33	100,00	1	17
32	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	26777,78	33	21,58	30	18,26	33	3,32%	3	-9,96	30	16,5
33	Rejon ul. Fredry i Narciarskiej	25652,17	32	3,50	24	5,72	22	13,03%	20	-0,53	15	17,5

L.p.	Nazwa obszaru	Poziom edukacji	Pozycja	Przestępstwa kryminalne	Pozycja	Interwencje	Pozycja	Poziom przestępczości	Poziom aktywności gospodarczej	Pozycja	Budynki do rozbiórki	Pozycja
1	Zespół Starego Miasta	0,66	10	2,55	28	9,18	29	28,5	18,92	3	2	20
2	Wyspa Spichrzów – Zachód	2,25	23	4,05	31	8,11	28	29,5	13,51	5	0	1
3	Dzielnica Osiek	4,88	29	1,40	24	1,09	6	15	5,16	17	6	31
4	Śródmieście – Wschód	2,01	22	0,68	14	9,19	30	22	6,68	11	13	33
5	Śródmieście – Północ	1,45	17	1,14	22	5,97	25	23,5	6,23	12	3	26
6	Dolina rzeki Kumieli w Parku Traugutta	1,45	18	0,26	6	6,16	26	16	5,22	15	2	20
7	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Grunwaldzkiej	0,00	1	150,00	33	183,33	33	33	2266,67	1	0	1
8	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej	4,37	28	5,24	32	3,49	18	25	15,72	4	0	1
9	Obszar dawnego EZNS nad rzeką Elbląg	5,25	30	2,76	29	2,49	14	21,5	23,20	2	2	20
10	Obszar przemysłowy	0,00	1	0,00	1	0,00	1	1	4,35	21	0	1
11	Dzielnica Zawodzie	3,37	27	1,63	27	4,82	23	25	7,54	9	3	26
12	Rejon ul. Kilińskiego + Rejon ul. Łódzkiej i Skrzydlatej (Zatorze)	0,30	6	0,26	7	1,43	8	7,5	5,22	16	0	1
13	Rejon ul. Słowackiego i Sadowej	1,93	21	0,62	13	3,74	20	16,5	2,80	27	2	20
14	Rejon ul. Browarnej i Robotniczej	1,63	20	0,81	18	3,74	19	18,5	4,29	23	2	20
15	Rejon ulicy Krakusa i Obrońców Pokoju	3,28	25	1,54	25	6,90	27	26	4,59	18	4	28
16	Rejon ul. Fałata, Królewieckiej i Moniuszki	1,30	16	0,76	16	3,44	17	16,5	4,10	24	1	19
17	Rejon ul. Częstochowskiej i Metalowców	0,98	14	0,22	5	1,09	7	6	6,96	10	0	1
18	Rejon ul. Żyrardowskiej, Suwalskiej i Szczyglej	1,46	19	0,55	12	4,95	24	18	12,75	6	4	28
19	Rejon ul. Modlińskiej i Szucha	1,24	15	0,52	10	3,92	21	15,5	8,66	8	0	1

20	Rejon ul. Grottgera i Rawskiej	0,95	13	0,85	20	2,48	13	16,5	6,13	13	0	1
21	Rejon ulic: Wyżynnej, Bema, Kościuszki, Sienkiewicza, Wspólnej wraz z parkiem Dolinka, basenem odkrytym i Zespołem Zabudowań Historycznych Hotelu Młyn	0,94	12	1,22	23	2,04	10	16,5	5,77	14	8	32
22	Osiedle Na Stoku	0,54	7	0,72	15	2,30	12	13,5	3,19	26	0	1
23	Osiedle Zawada	0,78	11	0,79	17	4,08	22	19,5	4,49	20	2	20
24	Osiedle Nad Jarem	0,57	8	0,43	9	2,05	11	10	4,56	19	0	1
25	Zespoły dworsko-parkowe Wysoczyzny Elbląskiej: Bielany, Pogórzyn, Zajazd, Dębotęka, Stary Krasny Las, Nowy Krasny Las	3,33	26	0,83	19	2,00	9	14	4,33	22	0	1
26	Zespół mieszkaniowy Rubno	0,65	9	0,32	8	2,92	16	12	9,42	7	0	1
27	Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	7,84	31	0,98	21	0,00	1	11	3,92	25	0	1
28	Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	10,72	32	1,61	26	23,59	32	29	1,07	30	4	28
29	Zespół dworsko-pałacowy przy ul. Chrobrego	0,00	1	0,00	1	0,00	1	1	0,00	31	0	1
30	Park Miejski „Bażantarnia” wraz z muszlą koncertową i bryłą	0,00	1	0,00	1	0,00	1	1	0,00	31	0	1
31	Kościół w Próchniku wraz z otoczeniem	0,00	1	0,00	1	0,00	1	1	0,00	31	0	1
32	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	13,69	33	2,90	30	18,26	31	30,5	1,66	28	0	1
33	Rejon ul. Fredry i Narciarskiej	2,86	24	0,53	11	2,54	15	13	1,48	29	0	1

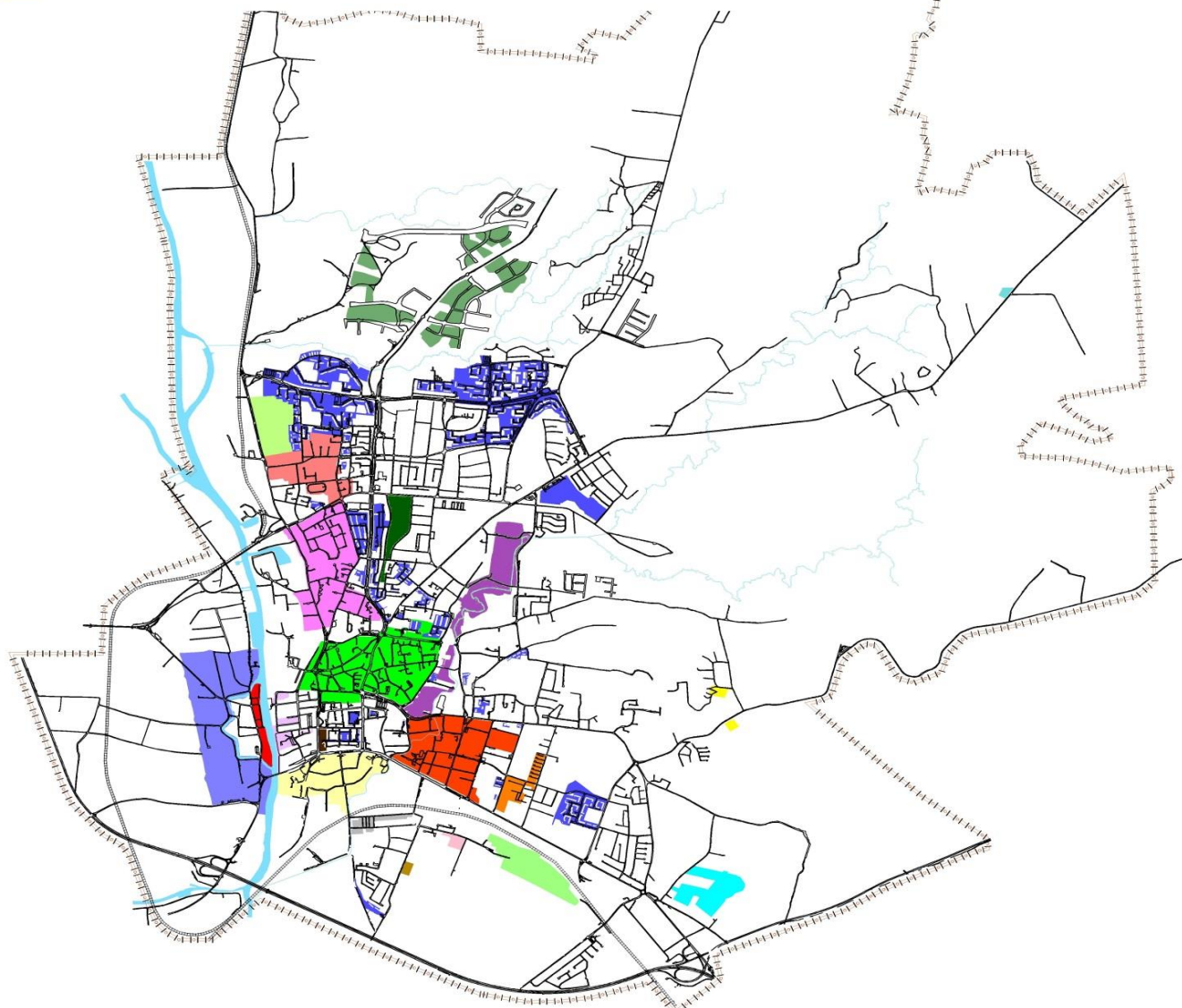
L.p.	Nazwa obszaru	Gęstość zaludnienia	Poziom ubóstwa	Poziom bezrobocia długotrwałego	Trendy demograficzne	Poziom edukacji	Poziom przestępczości	Poziom aktywności gospodarczej	Budynki do rozbiórki	Suma wskaźników	Pozycja obszaru (natężenie niekorzystnych zjawisk)	Procent ludności miasta
1	Zespół Starego Miasta	14	12	7	22	10	29	3	20	117	22	0,89%
2	Wyspa Spichrzów - Zachód	10	26	20	19	23	30	5	1	133	17	0,19%
3	Dzielnica Osiek	17	28	28	17	29	15	17	31	182	4	2,16%
4	Śródmieście – Wschód	23	23	19	23	22	22	11	33	176	5	4,80%
5	Śródmieście – Północ	25	19	15	28	17	24	12	26	165	7	8,24%
6	Dolina rzeki Kumieli w Parku Traugutta	18	13	18	20	18	16	15	20	138	14	0,98%
7	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Grunwaldzkiej	1	32	32	2	1	33	1	1	103	23	0,01%
8	Obszar dawnego Zamechu przy ul. Stoczniowej i Dolnej	7	29	27	17	28	25	4	1	138	14	0,19%
9	Obszar dawnego EZNS nad rzeką Elbląg	6	11	29	6	30	22	2	20	125	19	0,30%
10	Obszar poprzemysłowy	9	22	23	3	1	1	21	1	81	30	0,06%
11	Dzielnica Zawodzie	11	27	24	9	27	25	9	26	158	10	1,45%
12	Rejon ul. Kilińskiego + Rejon ul. Łódzkiej i Skrzydlatej (Zatorze)	19	2	11	22	6	8	16	1	84	29	1,93%
13	Rejon ul. Słowackiego i Sadowej	31	20	21	19	21	17	27	20	175	6	1,35%
14	Rejon ul. Browarnej i Robotniczej	27	16	17	21	20	19	23	20	162	9	7,97%
15	Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju	21	25	26	16	25	26	18	28	185	3	2,18%
16	Rejon ul. Fałata – Królewickiej – Moniuszki	22	9	14	20	16	17	24	19	141	12	6,59%
17	Rejon ul. Częstochowskiej i Metalowców	13	7	13	16	14	6	10	1	80	31	0,77%

18	Rejon ul. Żyrardowskiej – Suwalskiej – Szczygłej	15	17	16	19	19	18	6	28	138	13	2,74%
19	Rejon ul. Modlińskiej i Szucha	12	3	12	19	15	16	8	1	86	28	0,81%
20	Rejon ul. Grottgera – Rawskiej	20	8	5	21	13	17	13	1	97	24	2,57%
21	Rejon ulic: Wyżynnej, Bema, Kościuszki, Sienkiewicza, Wspólnej wraz z parkiem Dolinka, basenem odkrytym i Zespołem Zabudowań Historycznych Hotelu Młyn	16	10	10	25	12	17	14	32	135	16	4,81%
22	Osiedle Na Stoku	29	14	9	25	7	14	26	1	124	20	4,53%
23	Osiedle Zawada	24	6	4	24	11	20	20	20	128	18	10,91%
24	Osiedle Nad Jarem	28	4	6	16	8	10	19	1	92	26	9,79%
25	Zespoły dworsko-parkowe Wysoczyzny Elbląskiej: Bielany, Pogórzyn, Zajazd, Dębołęka, Stary Krasny Las, Nowy Krasny Las	4	21	25	7	26	14	22	1	120	21	0,50%
26	Zespół mieszkaniowy Rubno	3	15	8	7	9	12	7	1	62	33	0,26%
27	Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	26	18	30	13	31	11	25	1	155	11	0,09%
28	Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	30	5	31	18	32	29	30	28	203	2	0,31%
29	Zespół dworsko-pałacowy przy ul. Chrobrego	5	1	1	22	1	1	31	1	63	32	0,01%
30	Park Miejski „Bażantarnia” wraz z muszlą koncertową i bryłą	2	31	1	23	1	1	31	1	91	27	0,00%
31	Kościół w Próchniku wraz z otoczeniem	8	33	1	17	1	1	31	1	93	25	0,00%
32	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	33	30	33	17	33	31	28	1	205	1	0,20%
33	Rejon ul. Fredry i Narciarskiej	32	24	22	18	24	13	29	1	163	8	0,79%

Zgodnie z ww. analizą wszystkie obszary wskazane do rewitalizacji to tereny problemowe, na których występuje kumulacja czynników kryzysowych dotyczące sfery społeczno-gospodarczo-przestrzennej. Przeprowadzona ww. analiza wskaźnikowa potwierdziła, że wybrany obszar został dobrany poprawnie. Cały obszar odpowiada pojęciu "obszaru kryzysowego" w ujęciu rewitalizacyjnym.

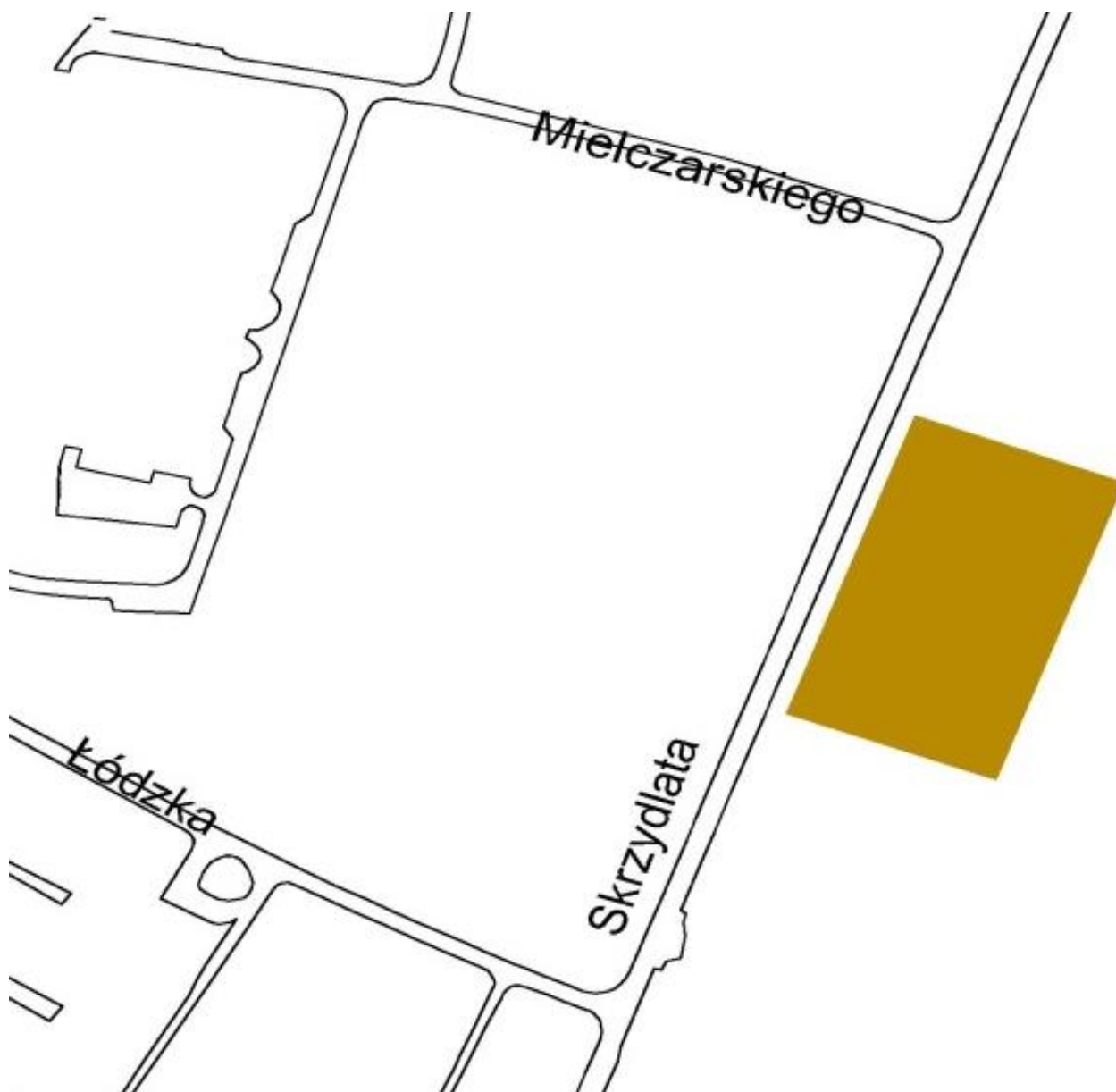
4. Mapy obszarów na terenie miasta Elbląg, spełniających kryteria programu rewitalizacji

1. Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej
2. Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica
3. Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju
4. Dzielnica Osiek
5. Śródmieście - Wschód
6. Rejon ul. Słowackiego i Sadowej
7. Śródmieście - Północ
8. Rejon ul. Fredry i Narciarskiej
9. Rejon ul. Browarnej i Robotniczej
10. Dzielnica Zawodzie
11. Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa
12. Stare Miasto - obszar dziedzictwa kulturowego
13. Rejon Placu Wolności
14. Rejon Parku Modrzewie
15. Lotnicza - teren zielony
16. Lotnicza - tereny powojaskowe
17. Modrzewina - tereny powojaskowe
18. Rejon ul. Okólnik
19. Wyspa Spichrzów - Wschód
20. Rejon parków Traugutta - Dolinka
21. Park Kajki
22. Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji -

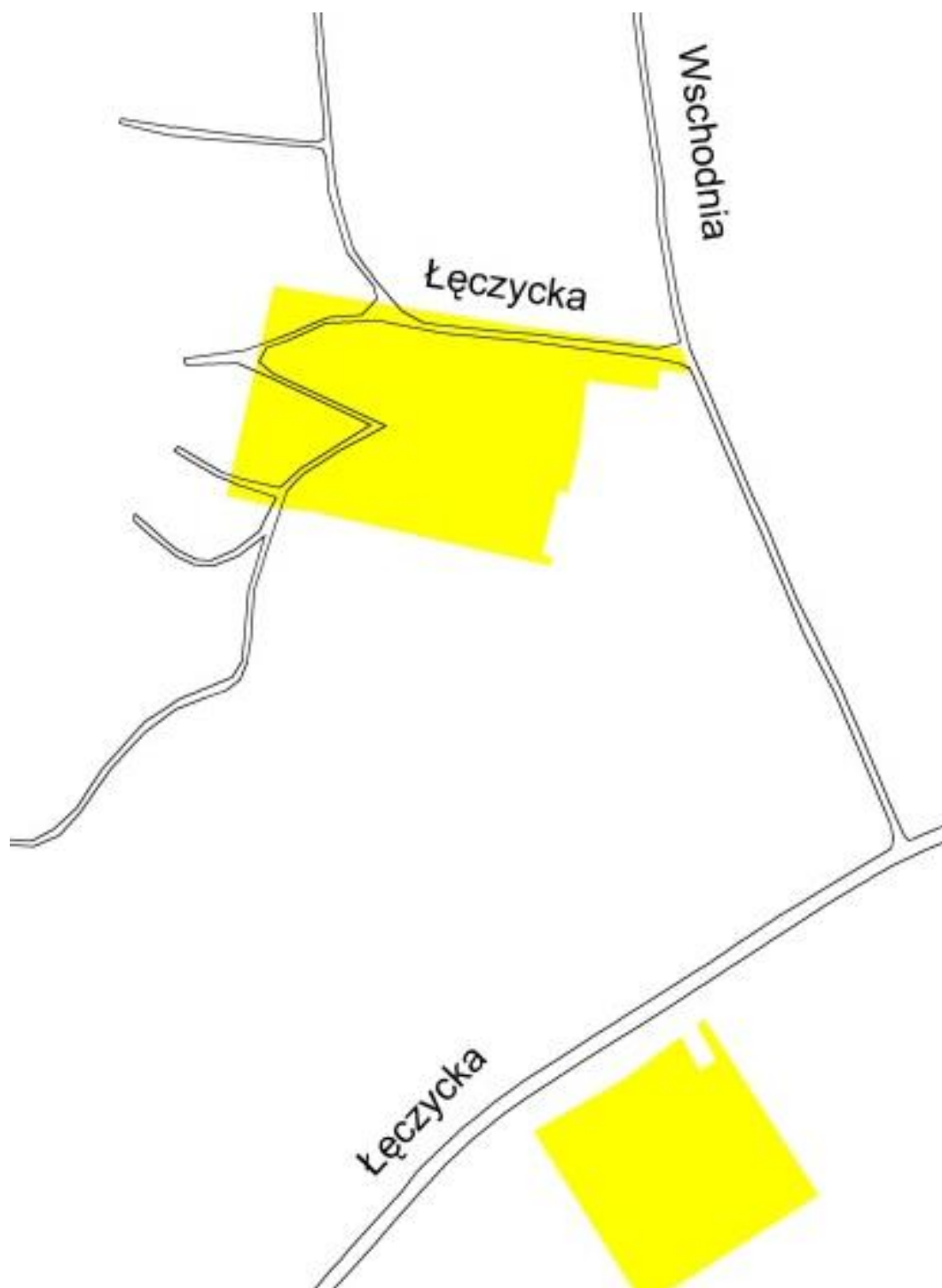
Poniższe mapy przedstawiają obszary rewitalizacyjne, które zostały określone na podstawie wybranych wskaźników zbiorczych jako tereny problemowe z kumulacją czynników kryzysowych (mapy 1-11) oraz obszary dodane w ramach prowadzonych konsultacji (mapy 12-22).

1. Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej

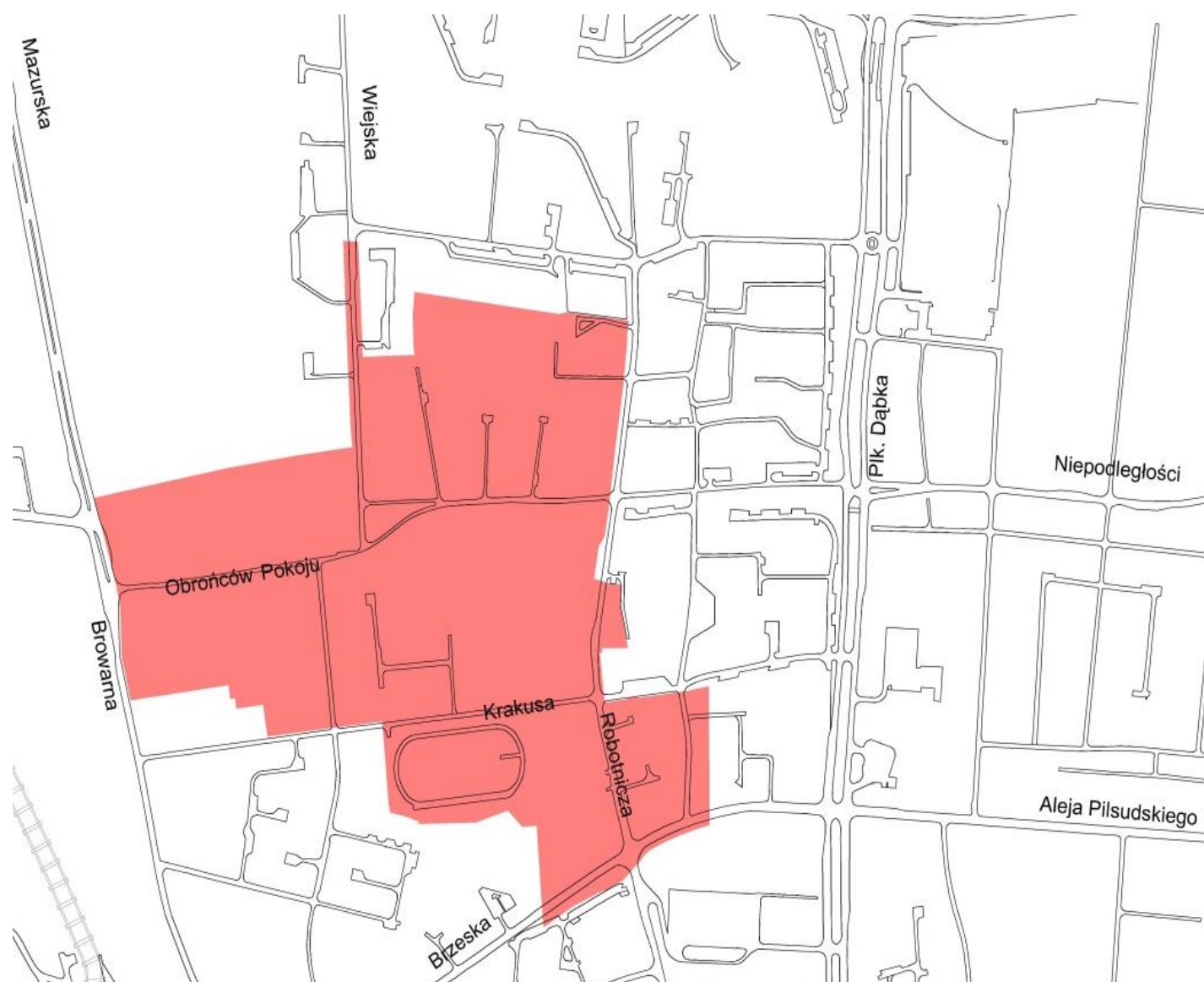
Ulice: Skrzydlatej 3,5,7,9

2. Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Debica

Ulice: Łęczycka 26, 29c-h

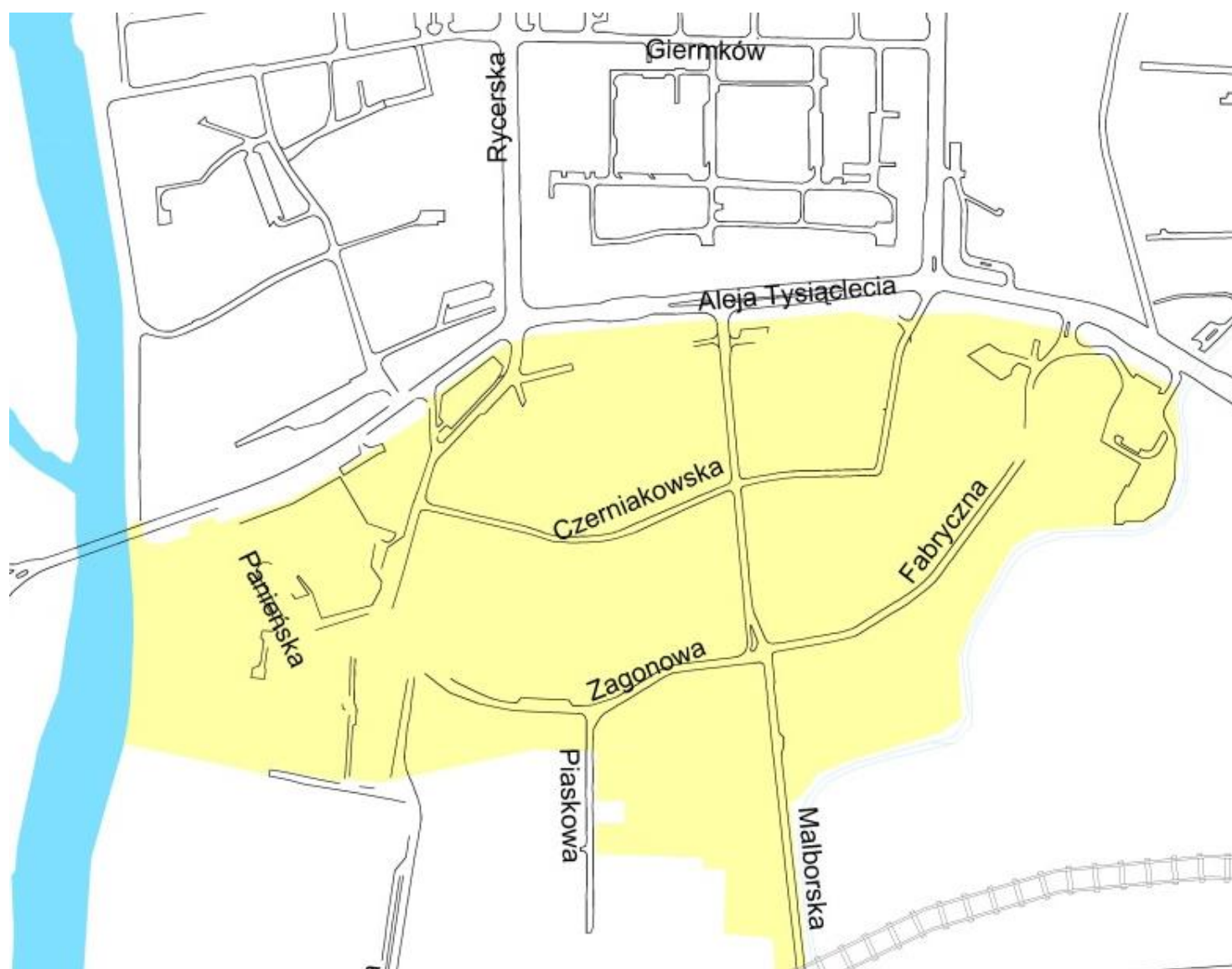
3. Rejon ulicy Krakusa i Obrońców Pokoju

Granice: Browarna, Krakusa, Robotnicza, Podgórna, część dzielnicy Kępa Północna.

Ulice: Stefana Batorego, Browarna od 66 do 68, Działdowska, Helska, Ks. Andrzeja Klimuszki, Krakusa od 1 do 10, Jana Matejki 9 i 11, Obrońców Pokoju od 1 do 11 i od 17 do 45, Płocka, Poprzeczna, Robotnicza od 169 do 227 nieparz. i od 198 do 204 parz., Topolowa od 1 do 6, Wiejska od 1 do 2e i 56,75,58

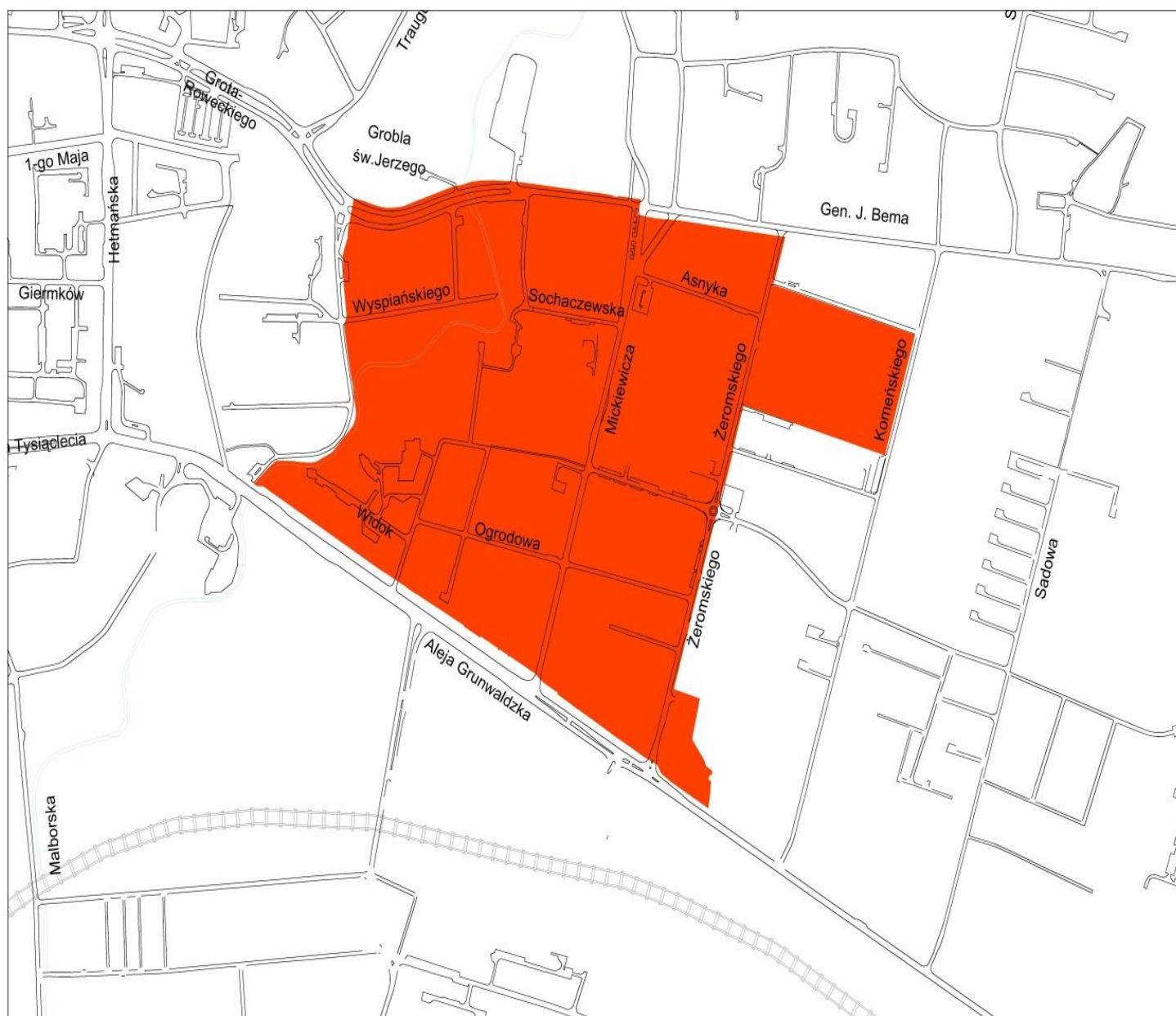
4. Dzielnica Osiek

Granice: Al. Tysiąclecia, Al. Grunwaldzka, Rybna

Ulice: Bociania, Czerniakowska, Dojazdowa 11, Fabryczna, Hetmańska od 31 nieparz., od 38 parz., Huzarska, Malborska do 67 nieparz., do nr 58 parz., Panieńska, Rybna, Sopocka, Zagonowa

5. Śródmieście – Wschód

Granice: Al. Grunwaldzka, Żeromskiego, Generała J. Bema, Związku Jaszczurczego.

Ulice: Aleja Grunwaldzka do 75 nieparz., Adama Asnyka, Gen. Józefa Bema do 28 parz., Chocimska, Grobla Św. Jerzego, Adama Mickiewicza, Gustawa Morcinka, Ogrodowa, Polna Sochaczewska, Franciszka Stefczyka, Widok, Stanisława Wyspiańskiego, Związku Jaszczurczego, Stefana Żeromskiego

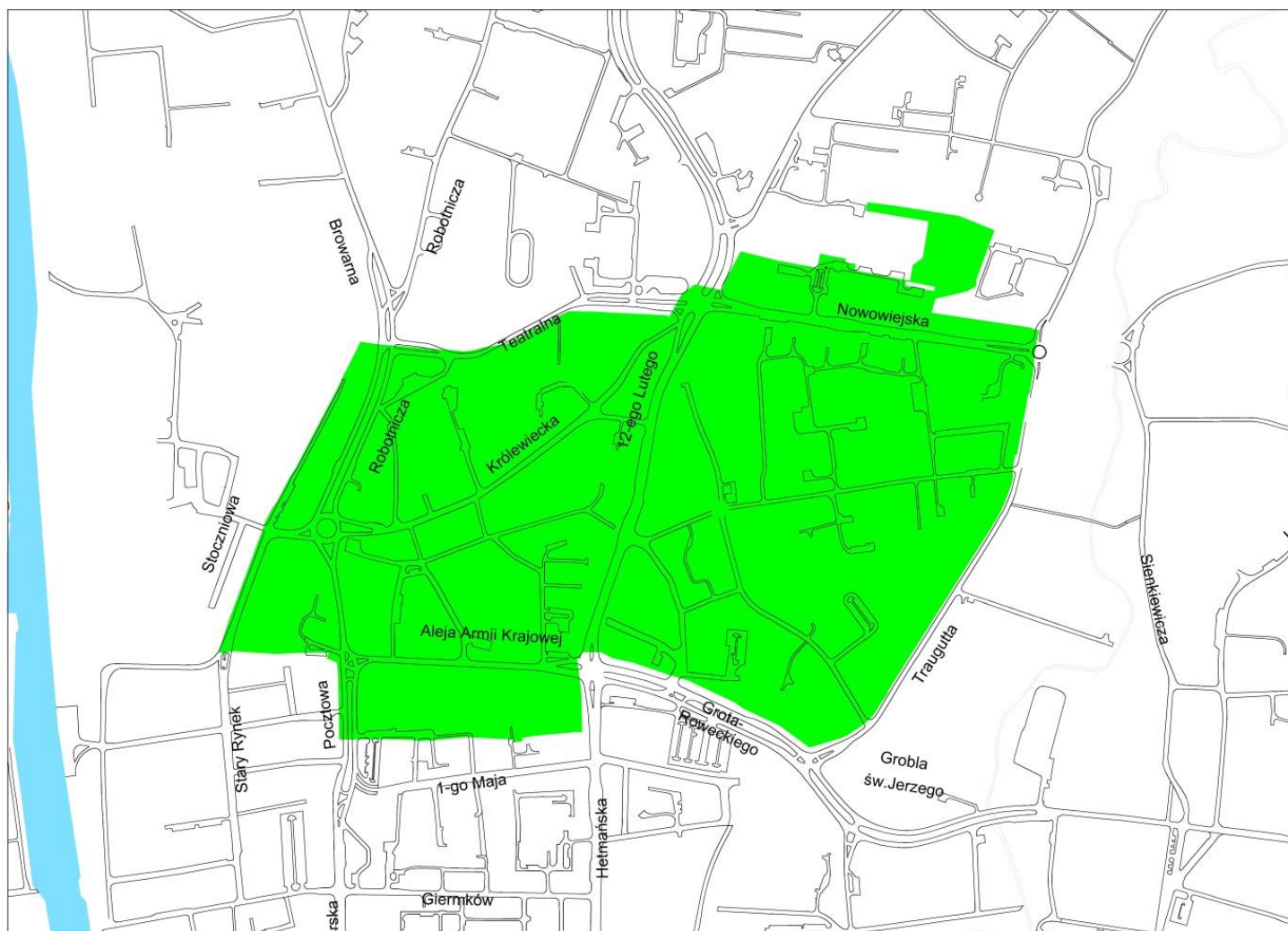
6. Rejon ul. Słowackiego i Sadowej

Granice: Jana Amosa Komeńskiego, Jana Kochanowskiego, Sadowa, Juliusza Słowackiego

Ulice: Jana Kochanowskiego parz., Jana Amosa Komeńskiego nieparz. do 29., Juliusza Słowackiego 11 do 21, 23, 25, Sadowa od 35-107 nieparz.

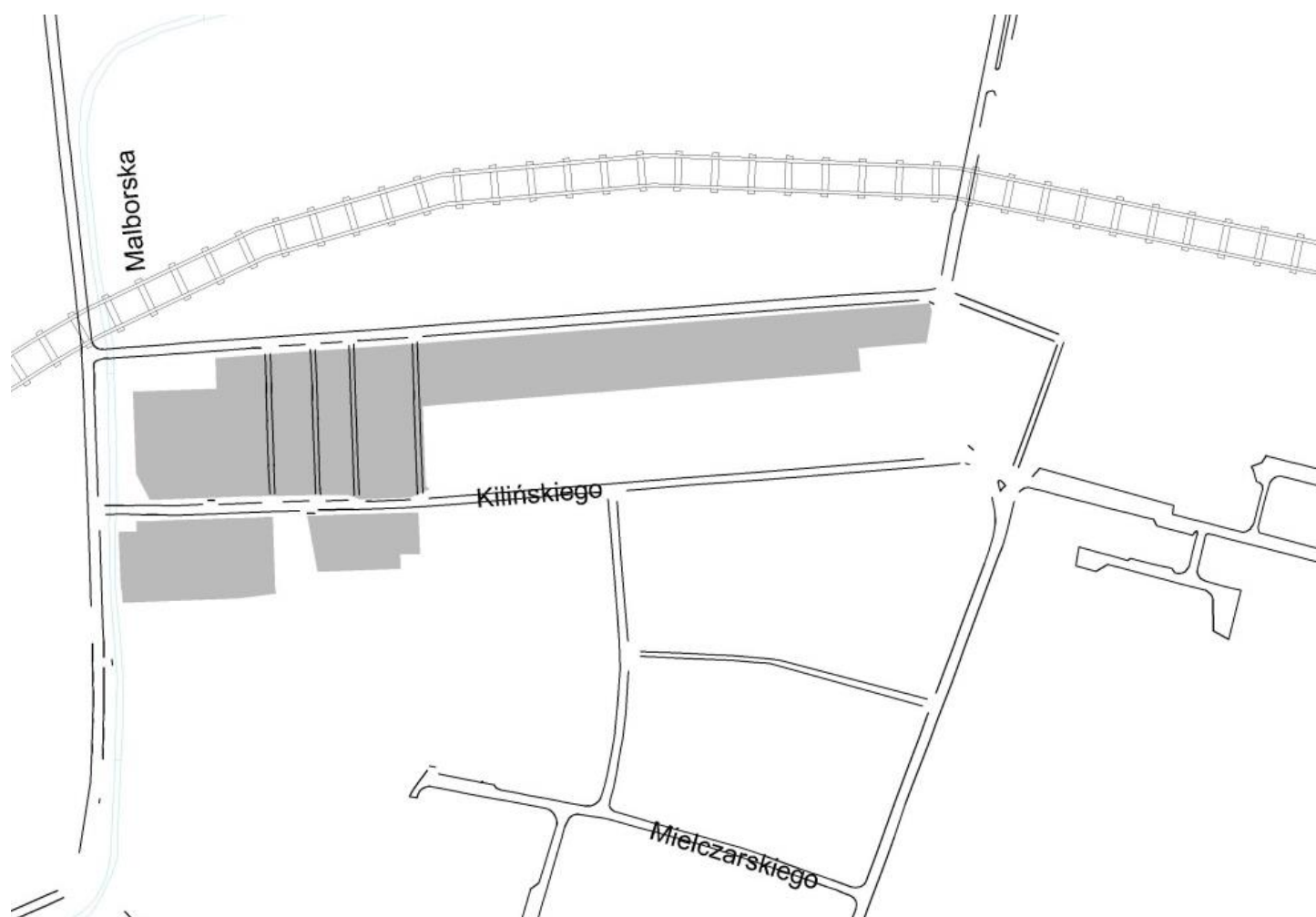
7. Śródmieście – Północ

Granice: Armii Krajowej, Teatralna, Brama Targowa, Stoczniowa, Bożego Ciała, Traugutta.

Ulice: 12-Lutego do 34 parz., do 23 nieparz., Armii Krajowej, Bożego Ciała, Kapitana Diaczenki, Garncarska, Kosynierów Gdyńskich, Królewiecka do 54 parz., do 57 nieparz., Krótka, Kręgielna, Nowowiejska, Odzieżowa, Ks. Wacława Osieńskiego, Jana Henryka Pastalozzkiego, Pocztowa, Powstańców Warszawskich, Ratuszowa, Robotnicza do 26 parz., do 29 nieparz., Stoczniowa, Andrzeja Struga, Słoneczna, Teatralna, Romualda Traugutta od 64 do 91, Trybunalska, Winna, Zacisze, Wojciecha Zajchowskiego, Zielona, Łączności

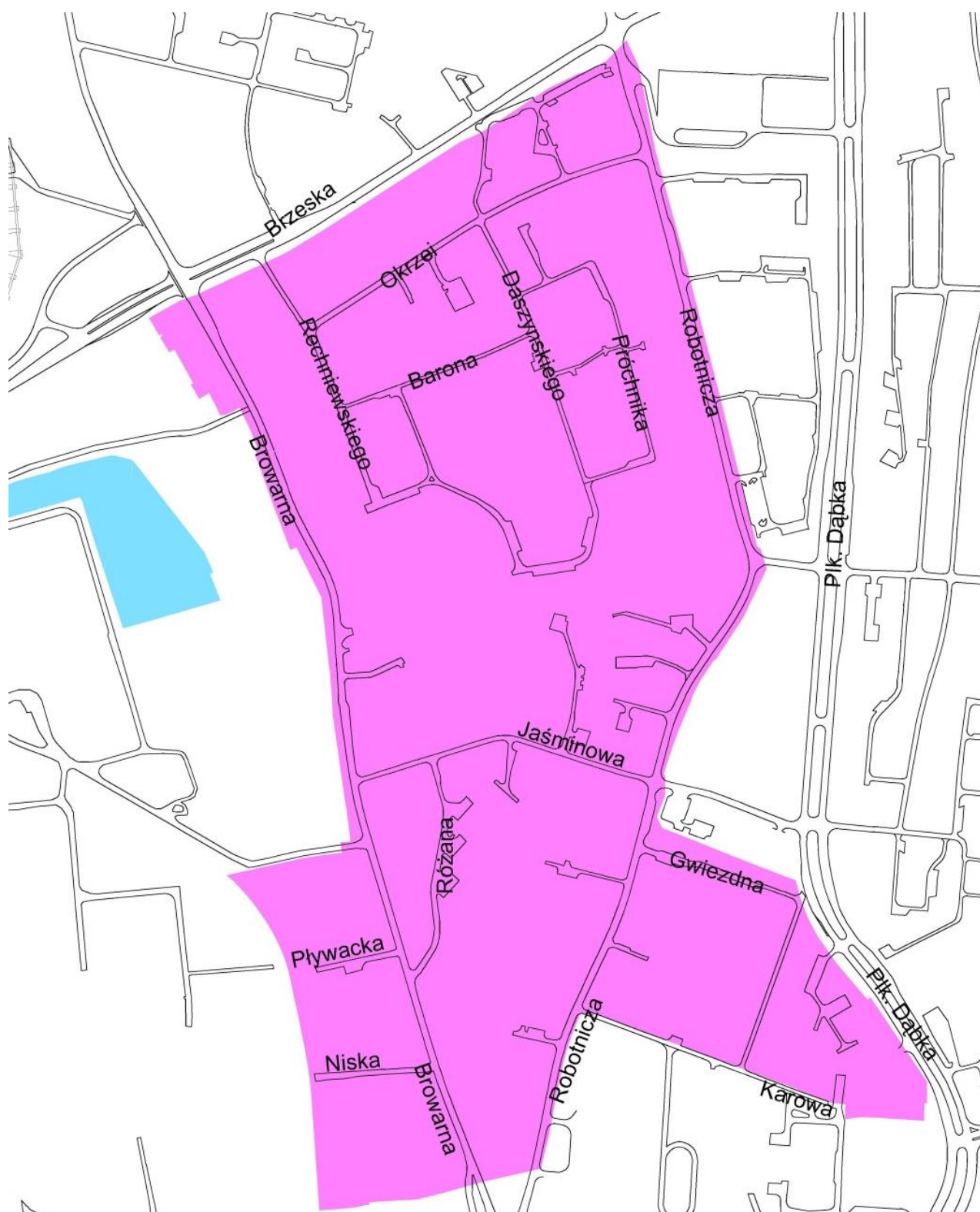
8. Rejon ul. Fredry i Narciarskiej

Granice: Malborska, Aleksandra Fredry, Lotnicza, Jana Kilińskiego

Ulice: Aleksandra Fredry nieparz., Narciarska, Jana Kilińskiego nieparz. 41-45, 49, 51

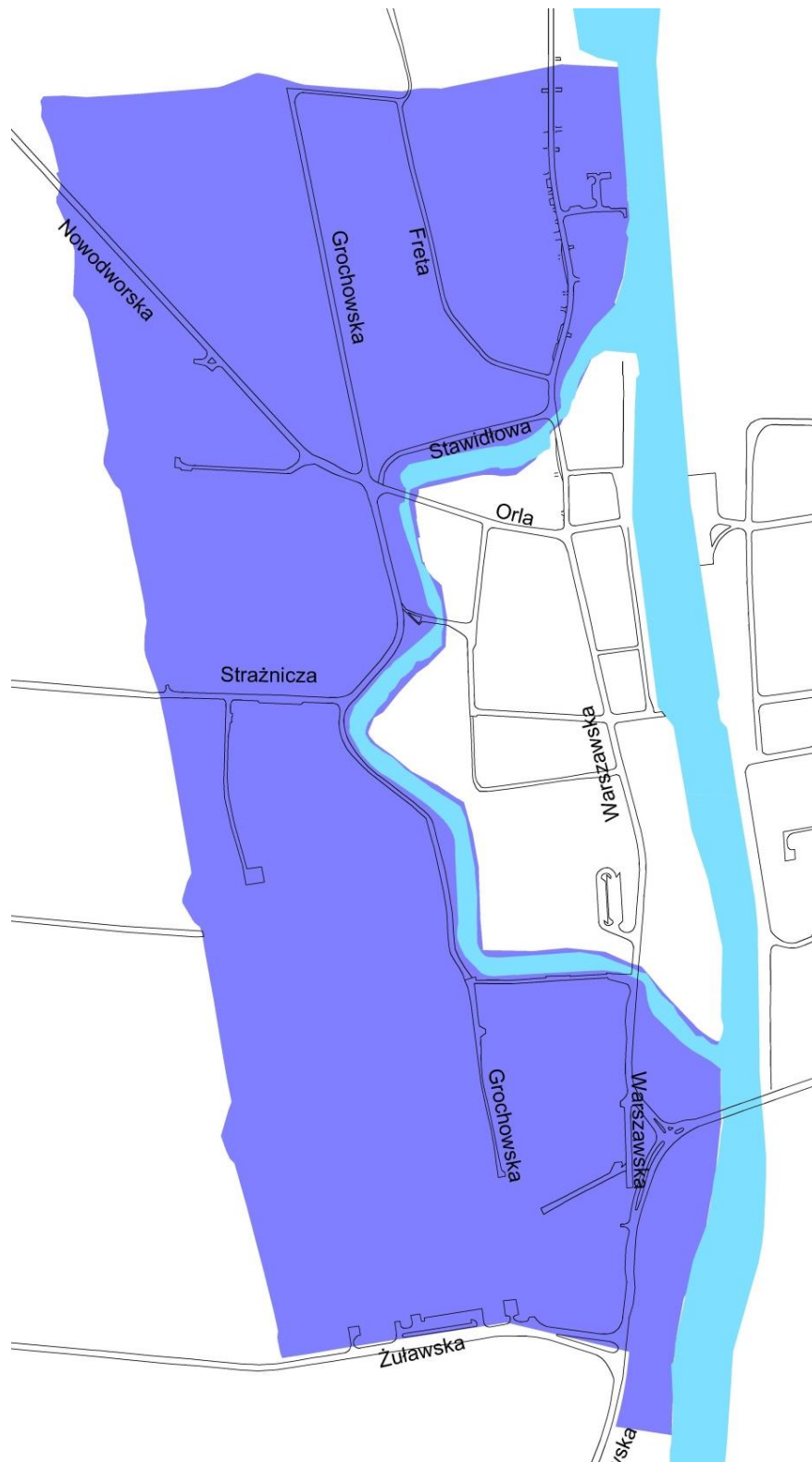
9. Rejon ul. Browarnej i Robotniczej

Granice: Brzeska, Browarna, Robotnicza, Pułkownika Dąbka, Teatralna.

Ulice: Henryka Barona, Browarna od 1 do 44 i od 100 do 115, Brzeska parz., Ignacego Daszyńskiego, Płk. Stanisława Dąbka 5,7,9,11,21,23,25, Dolna od 9 do 17, Donimirskich, Gwiazdka, Jaśminowa, Karowa 25a,25b,28,29,30, Niska od 1 do 6 i 25,28, Stefana Okrzei, Pływacka, Adama Próchnika, Tadeusza Rechniewskiego, Robotnicza od 45 do 167 nieparz. i od 88 do 96 parz., Różana

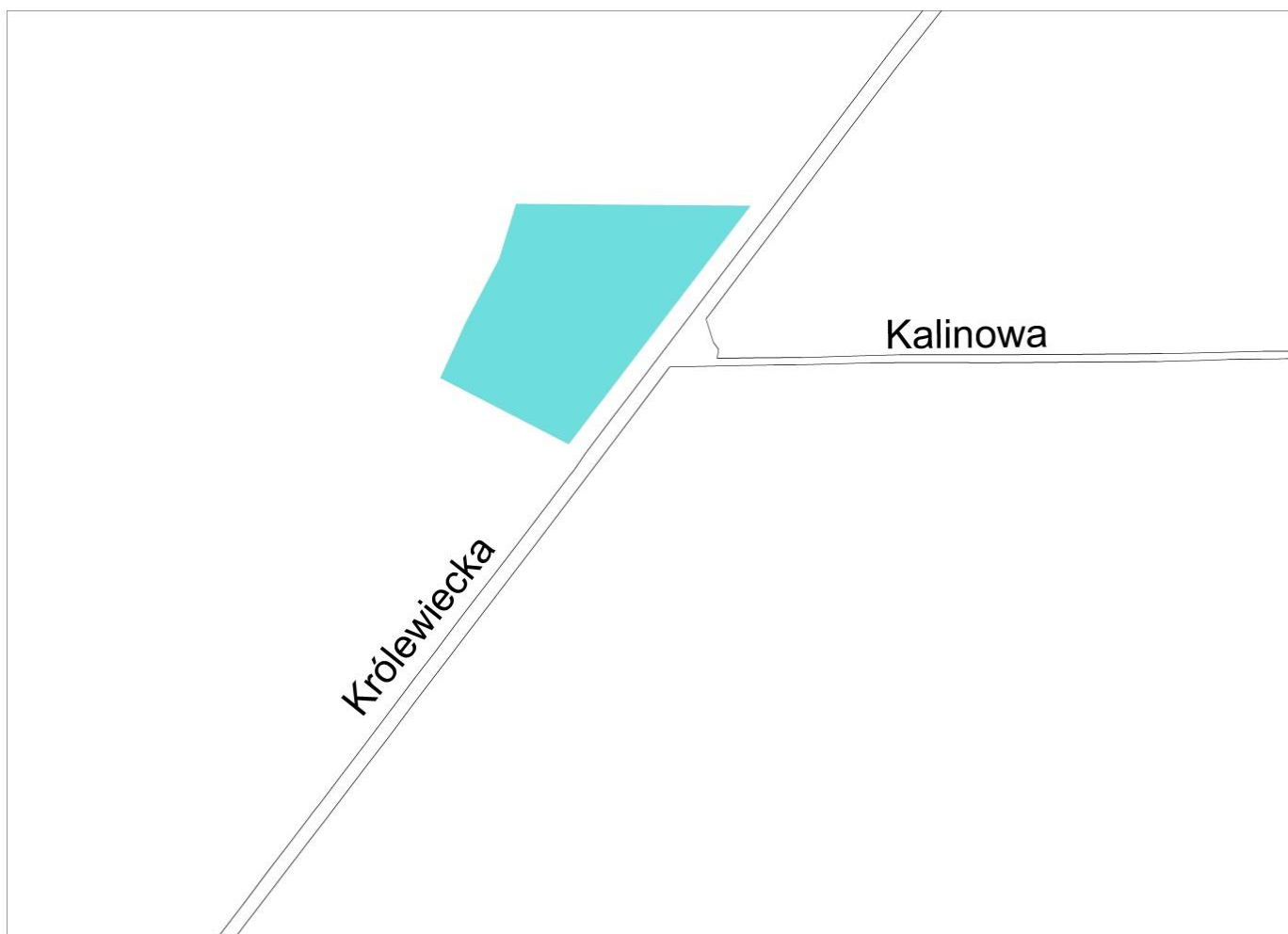
10. Dzielnica Zawodzie

Granice: Grochowska, Żuławska, Kanał Miejski, Wyspa Spichrzów.

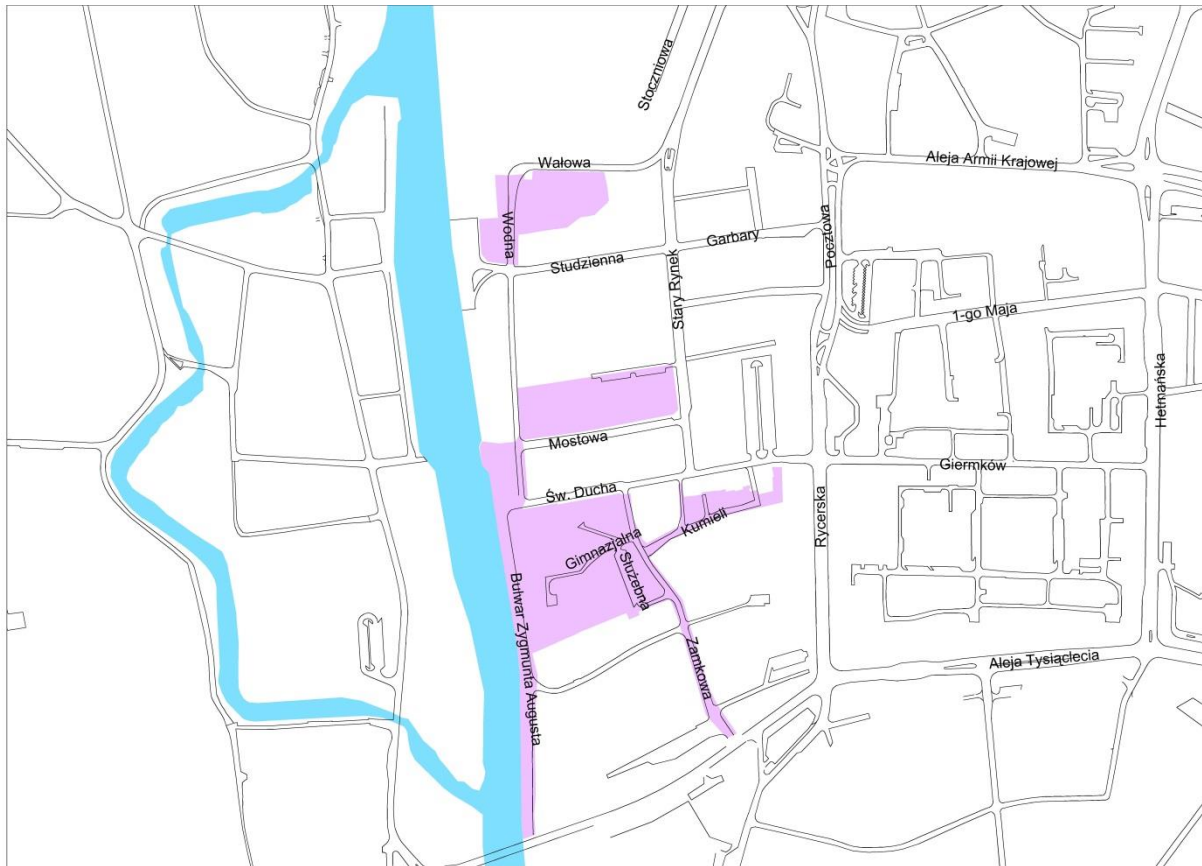
Ulice: Freta, Grochowska, Kotwiczka, Nowodworska od 2 do 14, Ostrołęcka, Rzemieślnicza, Stawidłowa, Strażnicza, Warszawska od 56 do 80 parz., od 55 do 97 nieparz., Żuławska 2

11. Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa

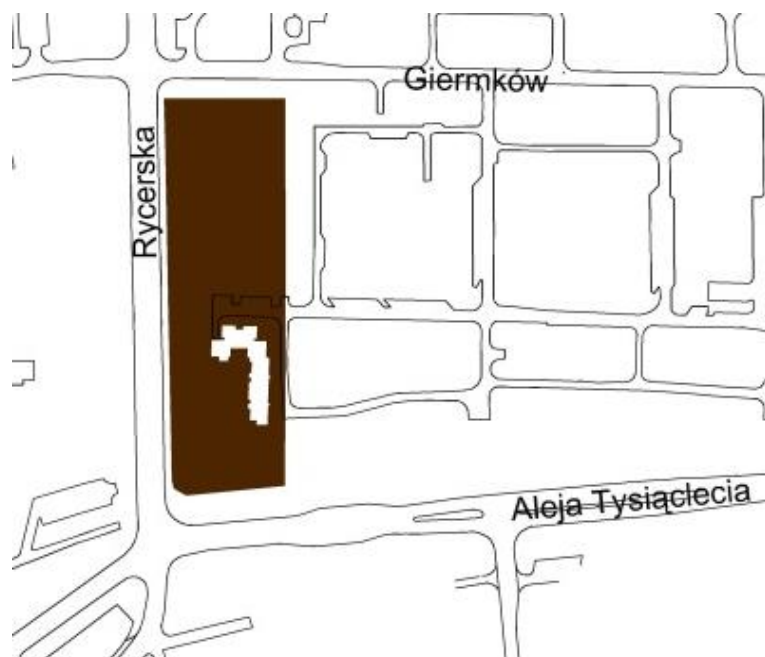

Ulice: Królewiecka 299 i 301

12. Stare Miasto – obszar dziedzictwa kulturowego

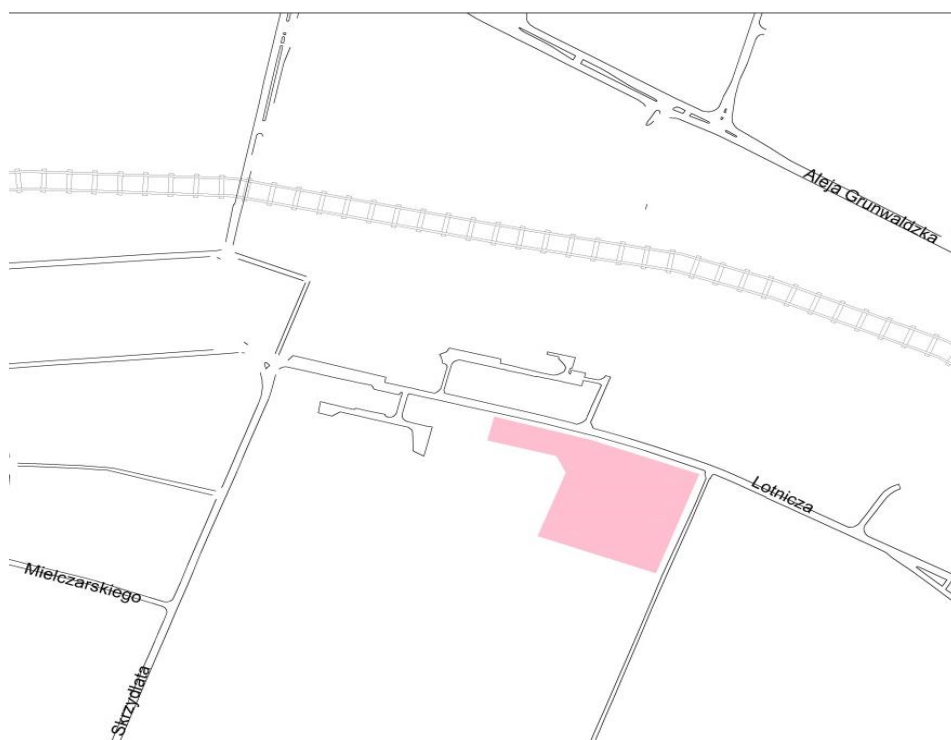
13. Rejon Placu Wolności

14. Rejon Parku Modrzewie

15. Lotnicza – teren zielony

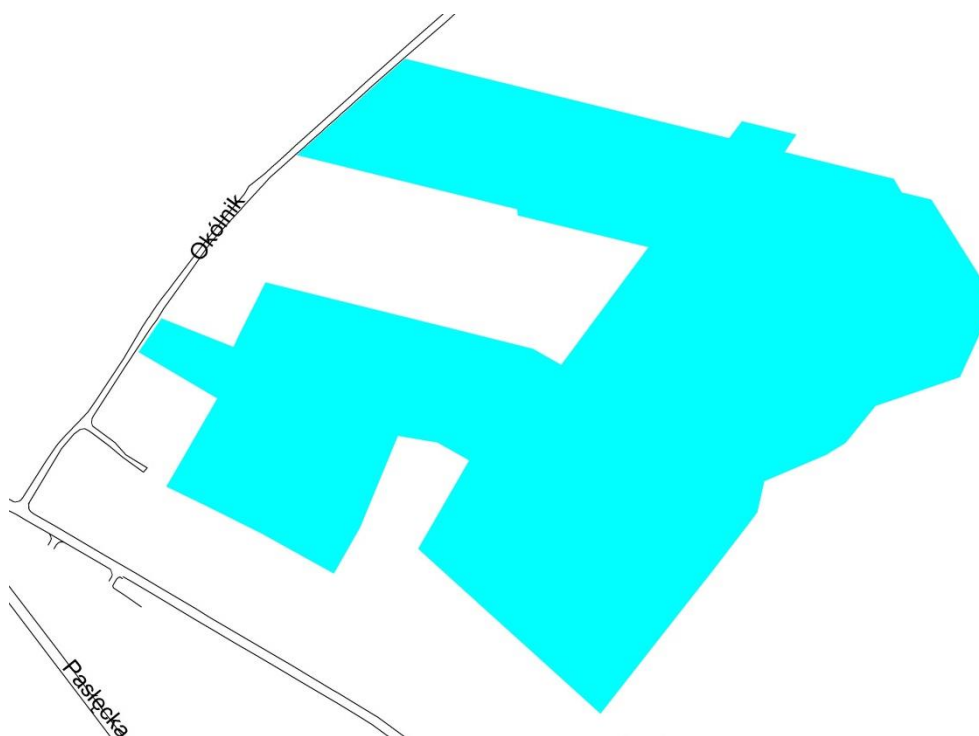
16. Lotnicza – teren powojkowy

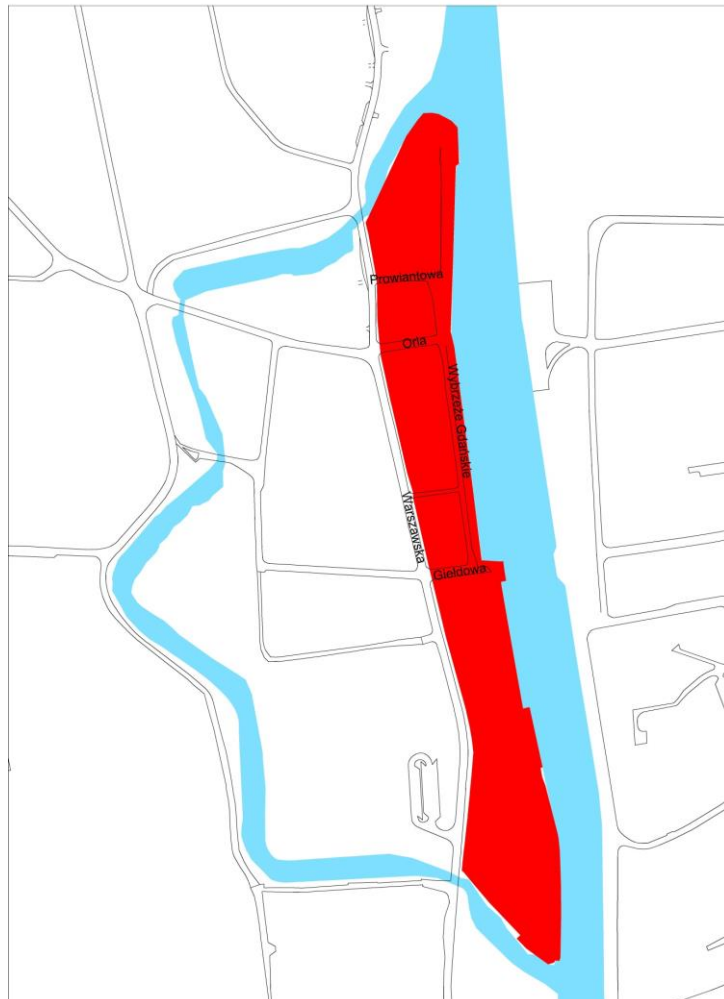
17. Modrzewina – tereny powojkowe

18. Rejon ul. Okólnik

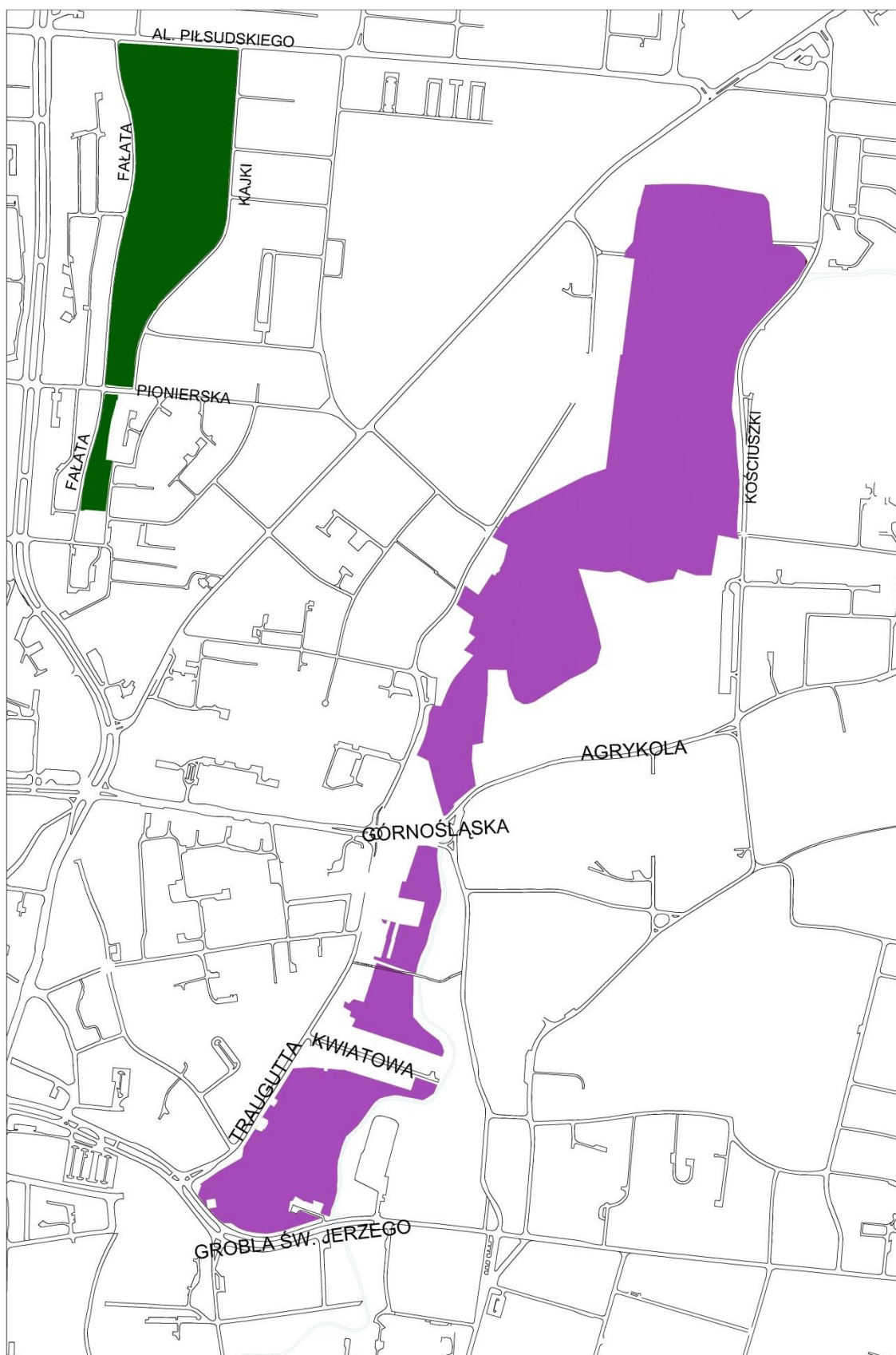

19. Wyspa Spichrzów – Wschód

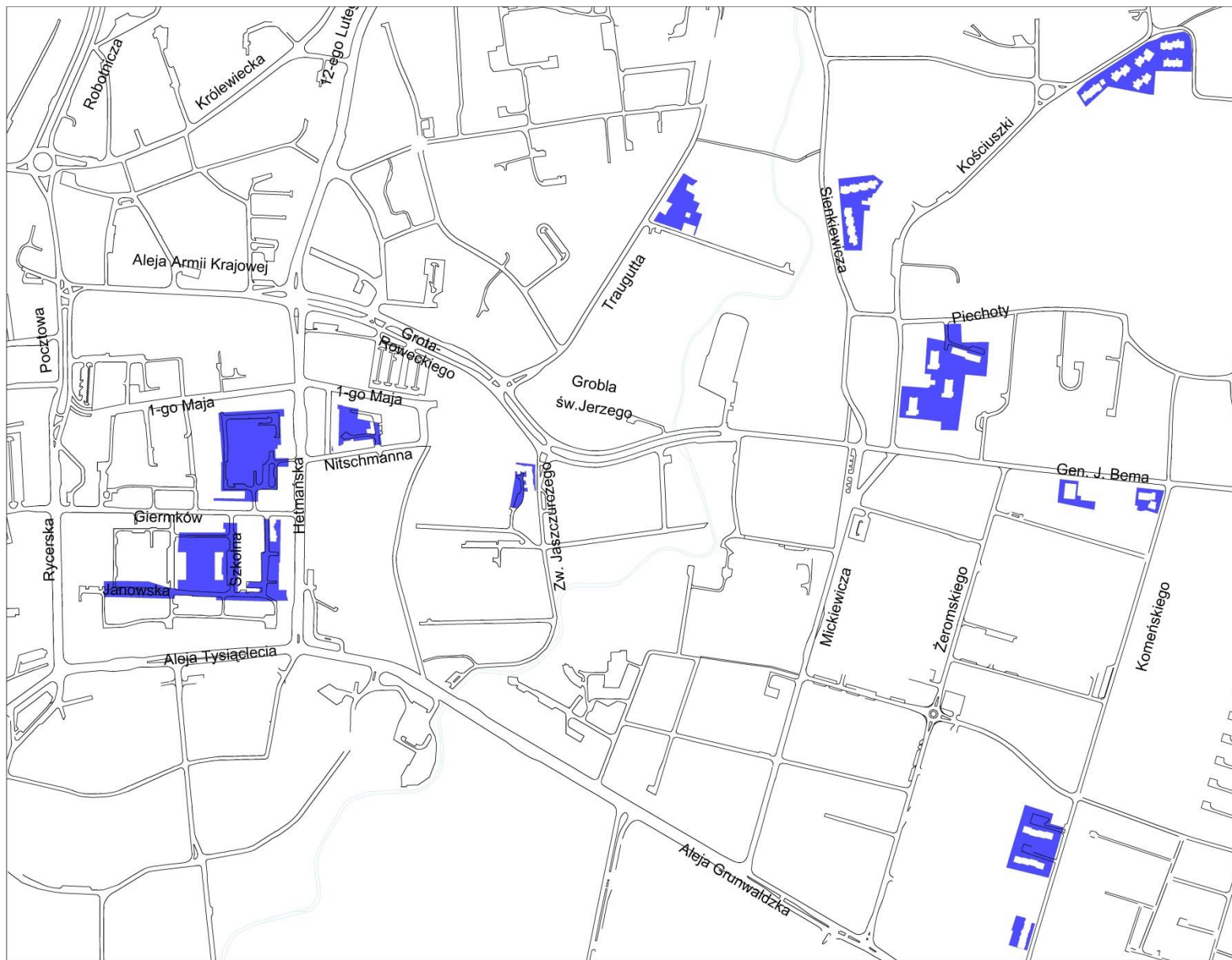
20. Rejon parków Traugutta-Dolinka

21. Park Kajki

22. Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji (podobszary I-VII), w tym:

I.

II.

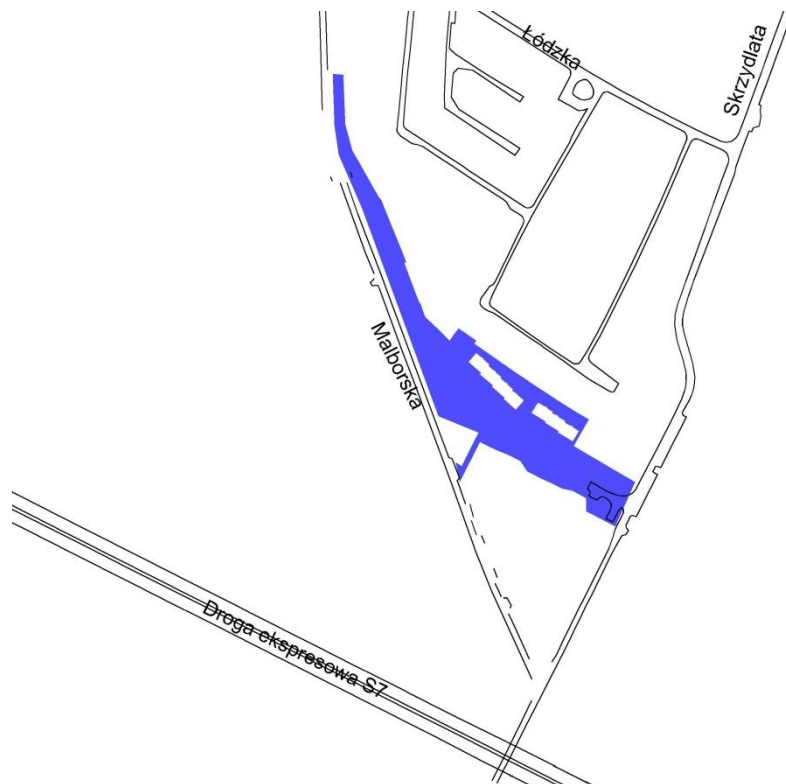
III.

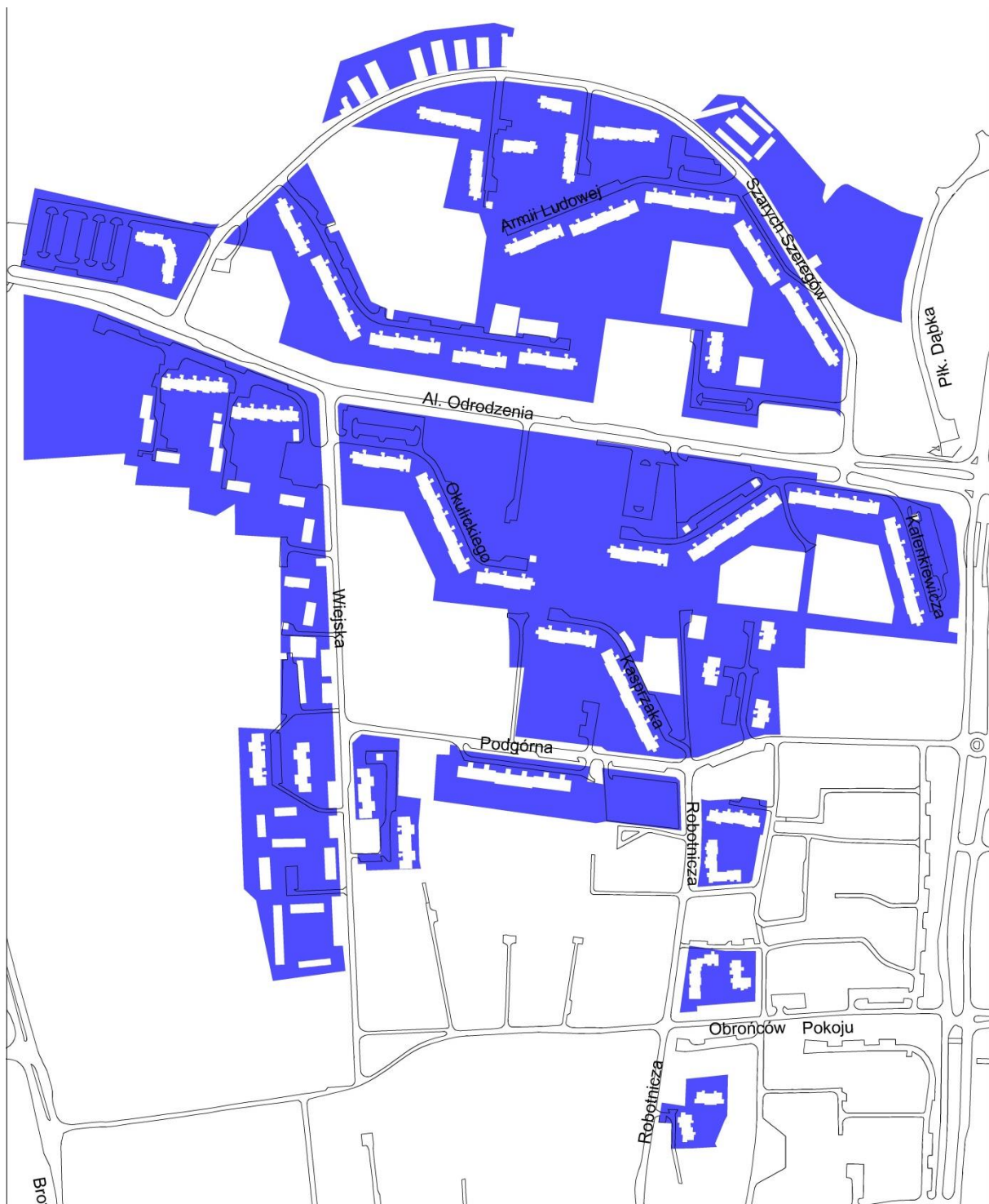
IV.

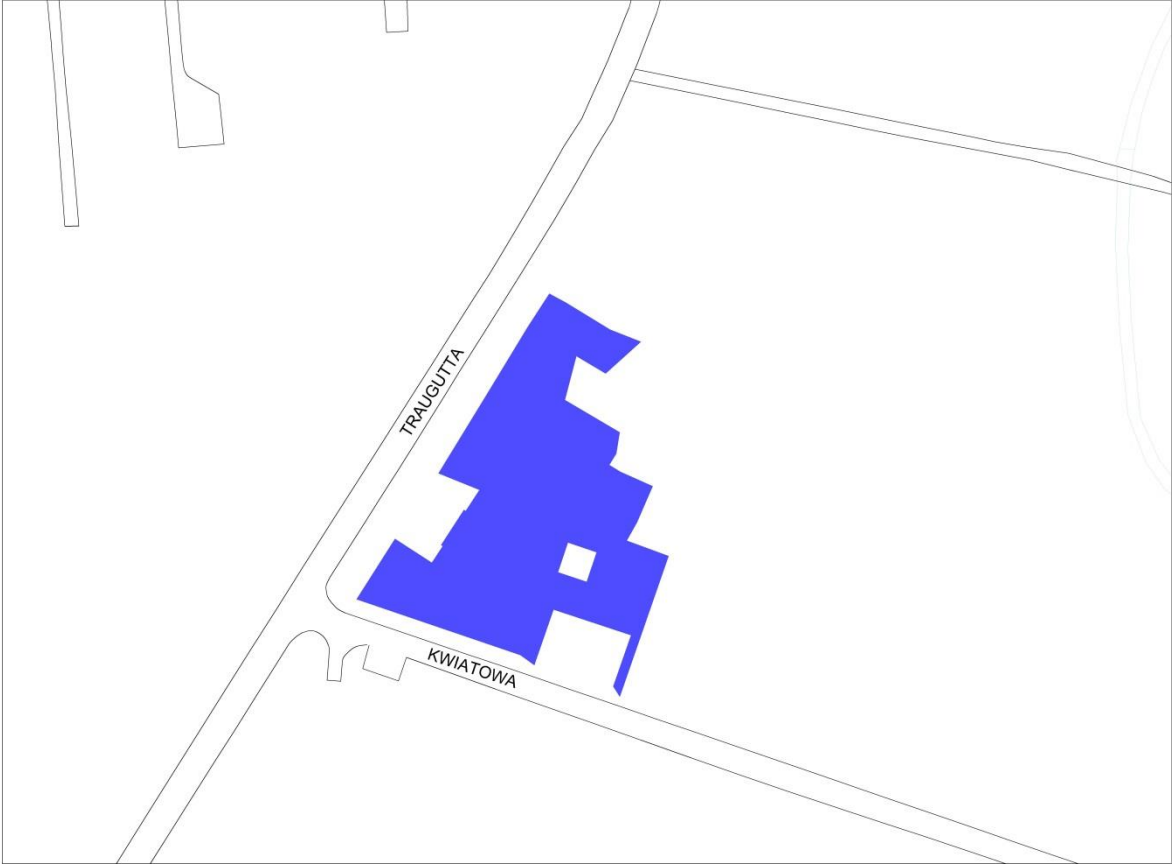
V.

VI.

VII.

5. Raporty ze spotkań konsultacyjnych dotyczących założeń „Lokalnego programu rewitalizacji Elbląga 2020+”.

Konsultacje miały na celu pogłębienie diagnozy w zakresie problemów społecznych w obszarach wybranych do rewitalizacji, określenie potrzeb oraz propozycji rozwiązań dla zdiagnozowanych problemów społecznych, a także poznanie opinii oraz propozycji w zakresie infrastruktury publicznej. Spotkania dotyczyły konkretnych obszarów, wyznaczonych na wcześniejszym etapie prac nad programem. Ponadto konsultacje miały na celu zapewnienie jak największego udziału wszystkich uczestników programu rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem najwyższego stopnia partycypacji społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów. Dobór uczestników spotkań wiązał bezpośrednio ze sobą zarówno odbiorców programu oraz jego wykonawców. Założeniem było wypracowywanie wspólnych stanowisk, w odniesieniu do wytypowanych obszarów kryzysowych, łączących różnorodne opinie wszystkich uczestników konsultacji. Poza mieszkańcami w spotkaniach wzięli udział przedstawiciele organizacji pozarządowych, parafii, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, policji, straży miejskiej, Rady Miejskiej w Elblągu, a także przedstawiciele biznesu, spółdzielni mieszkaniowych, administracji nieruchomości oraz placówek edukacyjnych znajdujących się na terenach planowanych do objęcia programem.

Spotkania zostały przeprowadzone w ramach projektu „Elbląg konsultuje” realizowanego we współpracy z Elbląskim Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Samorządowych i Radą Elbląskich Organizacji Pozarządowych.

Spotkania składały się z dwóch części tj. wprowadzającej i warsztatowej. W pierwszej części spotkania obecni mogli zapoznać się z najistotniejszymi elementami rewitalizacji, wynikającymi z obowiązujących lub tworzonych dokumentów szczebla ogólnopolskiego. Przedstawiane były definicje, przykłady dobrych praktyk oraz główne cele prowadzenia konsultacji. Przekaz bazował na prezentacji multimedialnej, której elementem były m.in. filmy o przeprowadzonych na terenie Polski efektywnych działaniach rewitalizacyjnych na terenach o skrajnie negatywnych wskaźnikach rozwoju. Zadaniem tej części było wprowadzenie w szeroką tematykę rewitalizacji oraz zainspirowanie do próby efektywnej diagnozy sytuacji i możliwości rozwiązań dotyczących danego obszaru. Zwieńczeniem tej części spotkań było zebranie od obecnych opinii zawierających informację o najistotniejszych problemach w analizowanym rejonie, a także wskazanie możliwości zmian w każdym z zakresów rewitalizacji.

Część warsztatowa spotkań skupiała się na wypracowaniu rozwiązań dla danego obszaru kryzysowego. Uczestnicy wymieniali poglądy i opinie, które następnie zamieszczali na przygotowanych matrycach – m.in.:

- edukacja i spędzanie czasu wolnego,
- praca i problemy społeczne,
- przestrzeń i aktywny wypoczynek,
- działania na rzecz dzieci i młodzieży.

Efektom każdego ze spotkań są wypracowane pomysły, plany i potrzeby danego obszaru.

Przedstawione poniżej raporty są ułożone chronologicznie, według dat poszczególnych spotkań.

5.1. Śródmieście Północ – 14 kwietnia 2015 r.

5.1.1. Propozycje projektów:

W obszarze „edukacja i spędzanie czasu wolnego”:

- Modernizacja boisk przyszkolnych (SP 23, SP 12) wraz z zagospodarowaniem terenów przyszkolnych [kursy sędziowskie itp., zajęcia sportowe i rekreacyjne, zajęcia pozalekcyjne, szkółki zainteresowań, siłownie na świeżym powietrzu, place zabaw dla dzieci, organizacja festynów i świąt]
- Rozbudowa funkcji i oferty biblioteki przy ul. Słonecznej
- Tworzenie przestrzeni o funkcji rekreacyjnej wokół budynków [sadzenie drzewek, krzewów, kwiatów, umiejscowienie ławek, „mini” place zabaw (np. gigantyczne klocki), zorganizowane zabawy (organizowane przez rodziców), organizacja „dni sąsiada”]
- Tworzenie (kreatywnych) placów zabaw – w tym szczególnie utworzenie jednego, kompleksowego
- Stworzenie oferty zajęć sportowych i rekreacyjnych dla mieszkańców
- Tworzenie świetlicy/domu sąsiedzkiego
- Uporządkowanie i ożywienie terenów zieleni miejskiej, parków (Planty, teren przy ul. Nowowiejskiej)
- Tworzenie siłowni na świeżym powietrzu (w obszarze obsadzonym drzewami).

W obszarze „praca i problemy społeczne”:

- a) Problemy związane z niepełnosprawnością:
  - Wsparcie i promocja idei wolontariatu
  - Szkolenia w zakresie opieki nad niepełnosprawnymi
  - Likwidacja barier architektonicznych (w tym znalezienie miejsc dla TAXI)
  - Centrum Integracji Społecznej
  - Pomoc sąsiedzka
  - Opieka i wsparcie osób poszukujących pracy.
- b) Kwestie związane z młodzieżą:
  - Streetworking
  - Ogólnomiejski turniej osiedlowy
  - Zawody, zajęcia i obozy sportowe
  - Stworzenie ciekawej oferty rozwoju zainteresowań

- Kluby, świetlice młodzieżowe
  - Wsparcie dla rodzin z problemami alkoholowymi
  - Problem alkoholizmu młodzieży – dotarcie do mieszkańców: reagowanie i akcje uświadamiające, przekazywanie informacji, zebrania wspólnot
- c) Zagospodarowanie pomieszczeń Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami Oddział w Elblągu przy ul. Trybunalskiej.

W obszarze infrastruktury:

- Budowa placów zabaw (koło ronda, ul. Nowowiejska z Trybunalską)
- Zagospodarowanie podwórek – parkingi, odnowa zieleni, miejsca odpoczynku, oświetlenie, chodniki, ławki i meble miejskie, śmietniki (Słoneczna 18, 36, Traugutta 70-73, Słoneczna – Trybunalska – Kosynierów Gdyńskich, Kosynierów Gdyńskich 33, 34, 35)
- Remont dróg i budowa dróg dojazdowych, poprawiających bezpieczeństwo (Kosynierów Gdyńskich 28a-29a)
- Park Planty – infrastruktura parkowa, aranżacja form przestrzennych.

5.2. Śródmieście Wschód oraz rejon ulic Słowackiego i Sadowej – 16 kwietnia 2015 r.

Główne problemy wskazane przez uczestników to:

- Brak miejsc parkingowych
- Uzależnienia: alkohol i dopalacze oraz agresja u młodzieży; punkty gromadzenia się młodzieży, która zakłóca spokój, stwarza zagrożenia dla bezpieczeństwa
- Brak oferty spędzania czasu dla młodzieży
- Nagromadzenie mieszkań komunalnych:
  - Dużo dzieci z rodzin na skraju ubóstwa
  - Problemy zdrowotne, higieniczne dzieci
  - 1/4 dzieci objęta pomocą społeczną – (dzieci SP nr 4)
- Wśród osób objętych pomocą MOPS główne problemy to niepełnosprawność i bezrobocie
- 500 rodzin objętych opieką parafii
- Bezradność dużej części osób korzystających ze wsparcia, brak nadziei na poprawę sytuacji i wiary we własne siły
- Samotność osób starszych
- Niemożność samodzielnego funkcjonowania osób starszych
- Pustostany w „nowych” blokach
- Niskie utożsamianie się „nowych” mieszkańców z miejscem

- Słaba integracja mieszkańców
- Brak miejsca spotkań na dzielnicy
- Zamiana na parkingi miejsc tradycyjnie będących miejscami spotkań dzieci
- Mało zajęć dla dzieci
- Niskie umiejętności wychowawcze rodziców (głównie w komunikacji dziecko-rodzic)

Trzy główne grupy pomysłów:

- działania na rzecz osób starszych, ale także integracji mieszkańców i wzmocnienia więzi międzysąsiedzkich,
- stworzenie miejsca/budynku – osiedlowego centrum aktywności, oraz innych miejsc (zewnątrznych) poszerzających jego ofertę i wspierających aktywność mieszkańców,
- działania profilaktyczne dotyczące uzależnień, w szczególności młodzieży.

5.2.1. Propozycje projektów

Klub seniora

Członkowie grupy zaproponowali aby taki klub zlokalizowany był w szkole, parafii lub innym budynku na dzielnicy (Związku Jaszczurczego 17). Klub seniora powinien być częścią większego „domu sąsiedzkiego”, gdzie powinno się znaleźć miejsce również na klub młodzieżowy i świetlicę. Powinno to być miejsce spotkań osiedlowych. Oferta klubu seniora powinna być wsparta innymi działaniami na rzecz osób starszych: wolontariatem (w tym międzygeneracyjny) i usługami sąsiedzkimi. Powinno się także pomyśleć o animowaniu samoorganizowania się mieszkańców, kreowania lokalnych liderów, organizacji (nieformalnych i formalnych) – o sposobach dotarcia do różnych grup – m.in. poprzez streetworkerów.

Centrum aktywności lokalnej

Członkowie grupy podali kilka potencjalnych lokalizacji takiego obiektu m.in. ul. Stefczyka, Budynek TPSA, Szkoła Podstawowa nr 4 (w zakresie działań dla dzieci i młodzieży), MDK przy ul. Bema, Związku Jaszczurczego 17, ul. Żeromskiego (najlepsza lokalizacja dla obu obszarów będących przedmiotem spotkania). Ewentualna lokalizacja powinna być dookreślona na podstawie możliwości i własności potencjalnych miejsc.

Centrum powinno być prowadzone przez jakąś organizację pozarządową, we współpracy z różnymi instytucjami miejskimi. W ofercie takiego centrum powinny znaleźć się zajęcia dla różnych grup wiekowych (od najmłodszych do osób starszych), kółka zainteresowań, porady prawne i specjalistyczne, zajęcia z zakresu bezpieczeństwa. Oprócz tego oferta takiego centrum powinna być wzbogacona o elementy zewnętrzne: plac zabaw, siłownię na świeżym powietrzu, wiaty podwórkowe, wielkoformatowe gry planszowe, stoliki do grania, strefy aktywności. Członkowie grupy zauważyli, że część z tych rozwiązań można by zaadaptować w parku przy ul. Mickiewicza, gdzie jest jeszcze sporo powierzchni niezagospodarowanej.

Profilaktyka i pomoc w uzależnieniach

W tej dziedzinie grupa zidentyfikowała potrzebę wsparcia działań związanych z terapią uzależnień nie tylko alkoholowych, ale również związanych z hazardem, dopalaczami, cyberuzależnieniem. Konieczne jest zwiększenie bazy lokalowej i kadrowej organizacji zajmujących się tego typu działalnością (Stowarzyszenie Szansa na Rozwój).

Terapia skupiałaby się na dwóch grupach działań: kompleksowych skierowanych do rodziców, dzieci i całych rodzin, oraz skierowanych do młodzieży, ze szczególnym naciskiem na profilaktykę.

Proponowane tutaj działania to:

- aktywizacja poprzez sport
- zajęcia artystyczne
- zajęcia integracyjne
- arteterapia/choreoterapia
- wyjazdy i wyjścia integracyjne
- świetlice terapeutyczne.

Konieczna jest intensywna akcja informacyjna, żeby do mieszkańców dotrzeć z tymi działaniami, ale przede wszystkim, żeby mieszkańcy sami reagowali na to, co się dzieje w ich sąsiedztwie i wiedzieli gdzie się z tym zgłosić. Powinna tu się pojawić także pomoc sąsiedzka i centra mediacji.

5.3. Rejon ulicy Browarnej-Robotniczej – 21 kwietnia 2015 r.

Główne problemy wskazane przez uczestników to:

- wykorzystywanie przez młodzież placu zabaw na terenie szkoły niezgodnie z jego przeznaczeniem (niszczenie mienia),
- brak oferty spędzania czasu wolnego/brak informacji o możliwościach spędzenia czasu wolnego skierowanej do młodzieży, niski dostęp dla dzieci i młodzieży do zajęć sportowych,
- duża liczba rodzin ubogich,
- ogrzewanie mieszkań niewłaściwym opałem w okresie zimowym,
- niebezpieczny układ komunikacyjny ul. Daszyńskiego – droga w złym stanie technicznym, wąska, zaparkowane wzdłużnie pojazdy powodują rozjeżdżanie chodników przez pojazdy większe, stwarzając tym samym zagrożenie dla pieszych w tym dzieci, utrudnienia potęgują się w okresie zimowym,
- bezrobocie i niepełnosprawność,
- zagrożenie dziedziczenia „klienta” MOPS,
- dokarmianie ptaków, które powodują zanieczyszczenia oraz zagrożenie chorobotwórcze,

- brak parkingów powoduje dewastację podwórek,
- brak kultury w zakresie sprzątania odchodów po psach oraz psy wyprowadzane bez smyczy,
- brak placu zabaw w okolicach ul. Rechniewskiego, duża prędkość pojazdów, parkowanie wzdłużne na jezdni powoduje zajęcie jednego pasa, rozważenie reorganizacji ruchu,
- brak miejsca do aktywnego wypoczynku dla osób starszych (np. siłownia na powietrzu),
- brak ławek przy ul. Gwiazdnej – konflikt interesów mieszkańców, wykorzystywanie ławek niezgodnie z przeznaczeniem w porze nocnej, w szczególności w okresie letnim,
- wysokie natężenie hałasu na ulicy Robotniczej (w tym piszczące hamulce autobusów).

Główne grupy/obszary problemowe to:

- hałas uliczny oraz osoby bezdomne przebywające na klatkach schodowych,
- zanieczyszczenia powodowane przez zwierzęta, w tym psy, ptaki, spalaniem niewłaściwego paliwa w mieszkaniach,
- rekreacja dla osób starszych, zakłócanie ciszy nocnej oraz działania Policji,
- zły stan infrastruktury drogowej, w tym zagospodarowania terenu i związane z tym zagrożenie dla ruchu pieszego w szczególności dla dzieci, brak strefy ruchu „tempo 30”,
- brak terenów zielonych i miejsca rekreacji, dewastacja zieleni przez samochody w związku z brakiem parkingów,
- brak placów zabaw dla różnych kategorii wiekowych, organizacja czasu wolnego młodzieży, miejsca gier zespołowych, brak animacji imprez,
- brak oferty dla osób starszych, brak miejsca aktywnego wypoczynku dla osób starszych.

5.3.1. Propozycje projektów.

W obszarze „przestrzeń i aktywny wypoczynek”:

Uczestnicy grupy zwracali uwagę na brak ławek (działania niskokosztowe), dzięki którym społeczność lokalna mogłaby się integrować. Brak możliwości spędzania czasu w sposób aktywny w najbliższej okolicy (najbliższy teren zielony to park Modrzewie). Wskazywano na konieczność budowy placów zabaw dla dzieci w różnych kategoriach wiekowych, zagospodarowania terenów zielonych, wstawienia tzw. mebli miejskich, budowy siłowni na powietrzu oraz potrzebę organizacji imprez integrujących jak np. dzień sąsiada. Zgłoszona została również kwestia garaży (samowoli budowlanej – zagadnienie konieczne do weryfikacji), których grunty mogłyby być wykorzystane na tereny zielone oraz potrzeba budowy wiat na spotkania integracyjne. Brak miejsca spotkań dla osób starszych i samotnych powoduje ich wykluczenie z życia społecznego. Dlatego wskazane jest zagospodarowanie

przestrzeni zielonych pod potrzeby osób starszych np. utworzenie strefy wypoczynku, w której możliwa byłaby np. gra w szachy, bingo i inne gry lub stworzenie ogródków miejskich, w których osoby starsze mogły poczuć się gospodarzami. Jednocześnie dla wykorzystania tych miejsc potrzebny jest animator, który dotrze do osób starszych, młodzieży oraz zachęci mieszkańców do uczestnictwa w imprezach sąsiedzkich.

Wskazywano również na brak promocji i informacji o możliwościach spędzania wolnego czasu. Istniejące kanały informacyjne, takie jak strony WWW są niewystarczające.

Dużym problemem jest zagęszczanie zabudowy, likwidując jednocześnie potencjalne miejsca wypoczynku i rekreacji. Wskazano na potrzebę konsultacji sprzedaży działek pod zabudowę z mieszkańcami i stworzenie rejestru działek przeznaczonych pod rekreację i wypoczynek mieszkańców w poszczególnych dzielnicach.

W obszarze „działania na rzecz dzieci i młodzieży”:

Uczestnicy grupy wskazywali na konieczność utworzenia klubu młodzieżowego /aktywizującego dzieci i młodzież, wskazując przy tym konkretną lokalizację przy ul. Gwiazdnej (pomieszczenia po byłej świetlicy Przyjazny Krąg). Klub taki mógłby być prowadzony przez organizację pozarządową lub spółdzielnię mieszkaniową. Oczekiwana oferta klubu to zajęcia plastyczne, muzyczne, taneczne, sportowe, kółka zainteresowań. Niezbędnym dla realizacji działań byłby animator.

5.4. Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju – 23 kwietnia 2015 r.

Główne problemy wskazane przez uczestników to:

- Brak miejsc parkingowych, dewastacja zieleni przez samochody parkujące na trawnikach
- Duże natężenie hałasu drogowego
- Zbyt mało pojemników na śmieci
- Nieład, dużo śmieci, które są наносzone przez wiatr z pobliskiego rynku
- Duże bezrobocie – szczególnie ul. Wiejska, Poprzeczna
- Zaniedbany teren przy ul. Obrońców Pokoju, Wiejskiej – okolice garaży, teren za dawną Bursą w kierunku ul. Wiejskiej
- Niewykorzystany potencjał stadionu przy ul. Krakusa
- Brak świetlicy dla młodzieży (likwidowanie etatów, ograniczanie funkcjonalności).

Trzy główne grupy pomysłów:

- Estetyzacja podwórek
- Świetlica – jako oferta dla młodzieży i osób starszych
- Rozszerzenie funkcjonalności stadionu przy ul. Krakusa.

Prócz ww. trzech głównych tematów spora część ze zgłaszanych potrzeb dotyczyła działań skierowanych na poprawę infrastruktury drogowej, nawierzchni dróg, budowy/remontów parkingów, oświetlenia.

5.4.1. Propozycje projektów:

Estetyzacja podwórek

Wśród pomysłów, które pojawiły się w tej grupie działań pojawiły się: ogrodzenie, zazielenienie, doświetlenie podwórek, ustawienie koszy na śmieci, budowa wiat do spędzania wolnego czasu, wydzielenie zakątków dla dzieci (małe place zabaw), ustawienie elementów małej infrastruktury sportowej (np. kosz do koszykówki), które byłyby ogólnodostępne, wydzielenie przestrzeni na wybieg dla psów i budowę domków dla kotów. Zwrócono szczególną uwagę na potrzebę zagospodarowania placu przy ul. Obrońców Pokoju (przy dawnej pętli tramwajowej). Żeby zaangażować mieszkańców w estetyzację podwórek zaproponowano włączenie młodzieży w malowanie murali, organizację konkursów na najładniejsze podwórka i balkony, organizację cyklicznych (np. comiesięcznych) „dni ziemi na własnym podwórku”.

Świetlica dla młodzieży + klub seniora

Pomysły związane z tym tematem zakładały wykorzystanie świetlicy przy Gimnazjum nr 2. W ofercie takiego miejsca powinny się znaleźć: spotkania edukacyjne z zakresu bezpieczeństwa, z osobami starszymi, zajęcia dla „trudnej młodzieży” i rodziców (praca systemowa z rodziną, świetlica socjoterapeutyczna), pokazy filmów dla młodzieży i dzieci, współpraca z klubami seniora i innymi klubami z sąsiadujących obszarów (mającymi swoje siedziby w siedzibach spółdzielnie Sielanka i Zakrzewo), zajęcia rozwijające zainteresowania, turnieje wiedzy i komputerowe, warsztaty teatralne/artystyczne (współpraca np. z Teatrem im. A. Sewruka), półkolonie i półzimowiska, warsztaty komputerowe dla seniorów („młodzi uczą starszych”), wolontariat – korepetycje i opieka nad osobami starszymi, zajęcia fitness (zumba, yoga itp.). Świetlica powinna stać się miejscem spotkań osiedlowych.

Rozszerzenie funkcjonalności stadionu przy ul. Krakusa i przestrzeń wypoczynkowa

Fundamentalnym działaniem, na którego konieczność wskazywali uczestnicy spotkania jest przywrócenie stadionowi funkcji pierwotnych, tj. charakteru lekkoatletycznego. Nie musiałoby się to wiązać z całkowitym porzuceniem funkcji boiska do piłki nożnej, które pełni obecnie. Stadion powinien być obiektem ogólnodostępnym. Powinno się zapewnić różnorodne formy animacji sportowej dla młodzieży. Stadion powinien być miejscem międzyszkolnych zawodów lekkoatletycznych. Mogłyby być na nim organizowane koncerty i inne wydarzenia (np. wydarzenia sportowe, festyny rodzinne), które służyłyby integracji mieszkańców.

W tym temacie pojawiło się również wiele pomysłów dotyczących przestrzeni wypoczynkowej, które łączą się z tematem estetyzacji podwórek. Część z nich może zostać wykorzystana również przy projektach rewitalizujących obszar 14. Rejon Parku Modrzewie, który również został wyznaczony do rewitalizacji i leży w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru

3. Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju, dzięki czemu projekty tam zlokalizowane będą mogły bezpośrednio oddziaływać również na mieszkańców tego obszaru. Przy tym zagadnieniu pojawiły się takie projekty jak:

- działania na rzecz wypoczynku osób starszych, w tym: animatorzy i instruktorzy, miejsce do gier zorganizowanych/ zręcznościowych (np. gra w podkowę), siłownia na świeżym powietrzu, stoliki do szachów, ławeczki,
- działania typu program „Starszy brat, starsza siostra”, budowa piaskownic dla dzieci, sprzętów do gier zręcznościowych (różne grupy wiekowe), małe place zabaw.

Zaproponowano także stworzenie miasteczka rowerowego dla dzieci w parku Modrzewie, gdzie można by organizować zawody rowerowe.

5.5. Zespół Budynków przy ul. Skrzydlatej + 15. Lotnicza – teren zielony + 16. Lotnicza – teren powojenny – 24 kwietnia 2015 r.

Główne problemy wskazane przez uczestników to:

- Hałas, głównie związany ze znajdującą się w pobliżu linią kolejową
- Zły stan techniczny połączenia od ulicy Akacyjnej
- Brak oferty dla młodzieży na spędzanie czasu wolnego
- Niewystarczające oświetlenie okolic parku
- Brak monitoringu
- Sklep z alkoholem położony zbyt blisko szkoły
- Niekorzystny wizerunek dzielnicy
- Brak miejsca spotkań dla mieszkańców
- Niewykorzystanie terenu parku.

Trzy główne grupy pomysłów:

- Zagospodarowanie parku przy ul. Lotniczej
- Miejsce spotkań dla mieszkańców
- Oferta i ułatwienia dla osób niepełnosprawnych.

Prócz tych trzech głównych tematów część ze zgłaszanych potrzeb dotyczyła działań skierowanych na poprawę infrastruktury drogowej, szczególnie w kwestii dróg dojazdowych na osiedla i połączenie z miastem oraz poprawę warunków akustycznych.

5.5.1. Propozycje projektów:

Zagospodarowanie parku przy ul. Lotniczej

Uczestnicy spotkania wskazali przede wszystkim na potrzebę oświetlenia terenu, odgrodzienia parku od ulicy i instalacji monitoringu na tym terenie, który zapobiegłby dewastacji, ale również przyczynił się do poprawy bezpieczeństwa na tym terenie. Park posiada starą, zaniedbaną infrastrukturę sportową (boisko do koszykówki), którą należałoby odnowić. Można by tam umiejscowić boisko wielofunkcyjne. W parku powinien znaleźć się także ogrodzony plac zabaw ze sztuczną nawierzchnią z dostępem dla dzieci niepełnosprawnych. Rewitalizacja tego terenu wymaga umieszczenia tam małej architektury parkowej, typu ławki, stoliki (dobrym pomysłem byłyby stoliki szachowe, co zachęcałoby do spędzania czasu w parku), kosze na śmieci. Park mógłby stać się miejscem organizacji pikników i imprez osiedlowych. Mogłyby też być tam organizowane zajęcia fitness z udziałem animatora/instruktora sportu. W parku mógłby się też znaleźć tor rolkarski. Część terenu powinna być wydzielona na wybieg dla psów.

Miejsce spotkań dla mieszkańców

Pomysły związane z tym tematem zakładały wykorzystanie budynku znajdującego się na terenie byłej jednostki wojskowej do stworzenia „domu sąsiedzkiego”. W ofercie takiego miejsca powinny się znaleźć: sala sportowa, siłownia, organizacja festynów, klub seniora, organizacja gier typu bingo, klub dla mam i tatusiów, kino, spotkania tematyczne, rozwijające zainteresowania, poradnictwo prawne, rodzinne itp., świetlica z pomocą dla dzieci, zajęcia z aeroklubem, dostęp do Internetu i komputerów, wieczorki taneczne, integracyjny klub młodzieżowy, biblioteka.

Oferta i ułatwienia dla osób niepełnosprawnych

Część zgłaszanych w tym temacie pomysłów nawiązywała do pozostałych dwóch grup, zaznaczając, że tworzenie domu sąsiedzkiego i rewitalizacja parku powinny się odbywać z uwzględnieniem potrzeb środowiska osób niepełnosprawnych, w ten sposób służąc także ich integracji i ich włączaniu. W tej grupie proponowano także utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i serwisu naprawczego takiego sprzętu, przygotowanie oferty wolontariatu, usług opiekuńczych. Przy tej okazji pojawiła się także kwestia dostępności dla osób niepełnosprawnych, ale też dla osób starszych czy rodziców z wózkami – przejścia przy dworcu PKP, łączącego obszary będące przedmiotem spotkania z resztą miasta.

Należy zauważyć, że spotkanie 24 kwietnia było bardzo specyficznym wśród wszystkich spotkań dot. programu rewitalizacji, ze względu na fakt, że dotyczyło głównie obszarów 15. Lotnicza – teren zielony + 16. Lotnicza – teren powojenny, czyli obszarów niezamieszkałych. Natomiast jak pokazało spotkanie są to obszary ważne dla okolicznych mieszkańców i mają duży potencjał rewitalizacyjny. Warto także odnotować duże zaangażowanie na spotkaniu ze strony Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, dlatego zarówno na etapie diagnozy jak i wypracowanych rozwiązań mocno akcentowane było uwzględnienie potrzeb osób niepełnosprawnych.

5.6. Dzielnica Zawodzie – 28 kwietnia 2015 r.

Główne problemy wskazane przez uczestników to:

- Fatalny stan dróg (w szczególności ul. Grochowska), dodatkowo rozjeżdżanych przez duże samochody
- Brak oświetlenia ulicznego, zły stan chodników, ich brak bądź szerokość niezapewniająca bezpieczeństwa przy przejeżdżających samochodach (np. zakręt przy ul. Orlej, przy ul. Grochowskiej brak oświetlenia, zła droga)
- Zbyt duża prędkość samochodów, znaki ograniczające prędkość nie wystarczają
- Brudny Kanał Miejski, wydzielający fetor
- Brak wałów przeciwpowodziowych
- Nielegalne wysypiska śmieci przy ul. Grochowskiej 49 i przy ul. Freta
- Źle zorganizowana komunikacja miejska i połączenia z resztą miasta, niewystarczająca częstotliwość
- Brak miejsca zabaw dla dzieci – istnieją boiska przy dawnej przystani WOPR, ale są zniszczone
- Brak oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i dla osób starszych, dzieci bawią się na ulicy, co jest niebezpieczne
- Budynek po zbiornikach paliwa przy dawnej przystani WOPR – budynek do rozbiórki, miejsce niebezpieczne, gromadzenie się bezdomnych
- Traktowanie obszaru Zawodzia przez Urząd Miasta jako dzielnicy przemysłowej powoduje zapominanie o potrzebach mieszkańców
- Utrudniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej
- Brak punktu pocztowego.

Trzy główne grupy pomysłów:

- Utworzenie Domu Sąsiedzkiego, połączonego ze świetlicą
- Klub Seniora
- Zagospodarowanie terenu przy dawnej przystani WOPR.

Prócz trzech głównych tematów, część ze zgłaszanych potrzeb dotyczyła działań skierowanych na utworzenie placów zabaw dla dzieci i siłowni na świeżym powietrzu.

5.6.1. Propozycje projektów:

Utworzenie Domu Sąsiedzkiego, połączonego ze świetlicą

Założono, że takie miejsce powinno obejmować zarówno budynek, jak i teren poza budynkiem, który umożliwiłby spędzanie czasu na świeżym powietrzu. Jako lokalizację proponowano tzw. plac cyrkowy na Wyspie Spichrzów lub teren na rogu ul. Grochowskiej i Gdańskiej.

W budynku powinny się odbywać zajęcia/spotkania o różnym charakterze: sportowym, artystycznym, muzycznym, tanecznym. Powinna to być świetlica sąsiedzka. Powinien tam znaleźć się również punkt dostępu do Internetu. W domu sąsiedzkim powinien znaleźć się również punkt pomocy specjalistycznej (prawnik, psycholog, pielęgniarka) jak również wymiany doświadczeń i usług sąsiedzkich. Dom mógłby także służyć za miejsce spotkań mieszkańców z radnymi.

Uzupełnieniem powyższej oferty powinien być teren na zewnątrz wyposażony w plac zabaw, miejsce na spotkania przy ognisku, siłownię pod chmurką, stoły do ping-ponga, stoły do szachów, boisko do koszykówki, plac do workoutu. Jeśli to byłby teren tzw. placu cyrkowego to powinno znaleźć się tam miejsce także na plac rowerowy do nauki jazdy.

Klub Seniora

Jako potencjalną lokalizację wskazano budynek byłej biblioteki przy ul. Warszawskiej. Klub powinien zapewniać integrację międzypokoleniową, opartą na wymianie doświadczeń. Powinien przy nim działać punkt medyczny (1-2 dni w tygodniu: konsultacje lekarskie, gabinet pielęgniarski, porady zdrowotne/rehabilitacyjne). W ofercie powinny się znaleźć różne warsztaty tematyczne (np. szydełkowanie, majsterkowanie, klub podróżnika, kulinarny, recytatorski, nauka języka). W klubie mogłyby także działać: pralnia dla wszystkich mieszkańców, zaplecze kulinarne. Klub mógłby być także wykorzystywany do organizacji różnych imprez okolicznościowych (np. dzień babci, dziadka, urodziny, imieniny). Oferta klubu powinna łączyć się z ofertą domu sąsiedzkiego i terenu przy dawnej przystani WOPR.

Ważnym aspektem wskazanym przez uczestników jest to, aby działania klubu były wsparte działaniami promocyjnymi i informacyjnymi wśród mieszkańców.

Uczestnicy wskazali też, że wartością dodaną byłaby współpraca z pobliskim Ogniskiem Sportów Wodnych „Fala”.

Zagospodarowanie terenu przy dawnej przystani WOPR

W tej grupie pomysłów uczestnicy wskazali na konieczność rewitalizacji boisk WOPR, stworzenie placu zabaw dla dzieci (z zastrzeżeniem, że lepszą lokalizacją dla tego typu infrastruktury byłoby miejsce bliżej budynków mieszkalnych) lub siłowni na świeżym powietrzu dla dorosłych (alternatywnie miejsce przy Stawidłowej przy piekarni). Działania te powinny być połączone z rewitalizacją nadbrzeża i Kanału Miejskiego. Prócz oczyszczenia Kanału, powinno przystosować się go do pływania np. kajakami, umożliwiając opłynięcie Wyspy Spichrzów. Na tym terenie powinna być też zlokalizowana wypożyczalnia sprzętu wodnego. Jeśli chodzi o samą infrastrukturę to na terenie przystani powinny znaleźć się ławki, stoły (murowane do gry w warcaby, ewentualnie do ping-ponga), kosze na śmieci, toaleta, oświetlenie, stojaki na rowery, murowany grill.

Miejsce powinno oferować zajęcia dla dzieci, warsztaty dla dzieci/młodzieży, dorosłych, możliwość organizacji koncertów, pokazów filmów, pikników, meczy sportowych, rozgrywek, a także miejsc nad rzeką do wędkowania jako formy rekreacji. Na tym terenie działa grupa nieformalna: FabLab Elbląg, która mogłaby podjąć się zadania animatora i ma też doświadczenie w realizacji różnych warsztatów tematycznych w tym miejscu.

Podobnie jak w przypadku klubu seniora także tutaj uczestnicy wskazali potrzebę wsparcia powyższych działań działaniami promocyjnymi i informacyjnymi wśród mieszkańców.

5.7. Dzielnica Osiek oraz rejon ul. Fredry i Narciarskiej – 30 kwietnia 2015 r.

Główne problemy wskazane przez uczestników to:

- Brak terenów zielonych do rekreacji
- Zanedbane podwórka, pełniące funkcję parkingów
- Brak parkingów
- Niezabezpieczone śmietniki
- Bar „na schodkach” – picie alkoholu w bramie za sklepem monopolowym, za garażami
- Negatywna socjalizacja wtórna (np. ul. Czerniakowska 27)
- Dzieci i młodzież „bez opieki” i bez zajęcia, bawiąca się na ulicy
- Trudnodostępna oferta dla dzieci i młodzieży w mieście, brak miejsc/oferty dla dzieci i młodzieży na obszarach
- Dewastacja ścieżki rowerowej i chodnika wzdłuż Kumieli – miejsce niebezpieczne, gromadząca się młodzież i dorośli pijący alkohol.

Trzy główne grupy pomysłów:

- Większy nadzór policji w miejscach budzących niepokój u mieszkańców
- Estetyzacja podwórek biorąca szczególnie pod uwagę potrzeby seniorów i rodzin z dziećmi, połączona z poprawą dojazdu do garaży, zabudowaniem śmietników, łączeniem miejsc na samochody z terenami rekreacyjnymi
- Małe place zabaw
- Siłownia na świeżym powietrzu
- Stworzenie oferty dla dzieci i młodzieży, z animatorami
- Klub dla dzieci i młodzieży.

Na spotkaniu zostały też przedstawione pomysły przesłane wcześniej drogą mailową:

- Budowa oświetlenia ulic Rybnej, Zagonowej i Dojazdowej np. ledowego
- Rewitalizacja budynków m.in przy ulicy Rybnej, Czerniakowskiej, Zagonowej, Panieńskiej (docieplenie, wykonanie przyłączy centralnego ogrzewania do budynków)
- Zagospodarowanie dużego placu między ulicami: Dojazdowa, Panieńska, Rybna. np. tworząc plac zabaw dla dzieci i miejsca dla dorosłych
- Ustawienie wiat przystankowych.

Z uwagi na małą liczbę uczestników, w przeciwieństwie do wcześniejszych spotkań konsultacyjnych, nie dzielono uczestników na grupy, natomiast rozmawiano jeszcze

o rozwiązaniach dotyczących estetyzacji podwórek. Ogólną konkluzją tej dyskusji jest potrzeba opracowywania konkretnych rozwiązań przestrzennych i architektonicznych z bezpośrednim udziałem mieszkańców.

5.8. Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej – 19 maja 2015 r.

Należy zaznaczyć, że obszar objęty rewitalizacją na ulicy Skrzydlatej jest obszarem o bardzo dużym natężeniu zjawisk patologicznych (uzależnienia, wandalizm, niski poziom wykształcenia, problemy środowiskowe tzn. istniejąca niska emisja, zagrzybenie mieszkań, brak standardów mieszkaniowych, tj. wspólne sanitariaty). Ze względu na charakter oraz nagromadzenie zjawisk patologicznych spotkanie miało inny przebieg od konsultacji przeprowadzonych wcześniej.

Spotkanie odbyło się w świetlicy ESPH Lazarus (znajdującej się w odległości około 200 m od budynków objętych rewitalizacją). Dla zachęcenia mieszkańców do wzięcia udziału w spotkaniu zorganizowano piknik. W spotkaniu udział wzięło 5 osób (kobiet) z obszaru rewitalizowanego. Znaczącym był fakt pojawienia się również około 30 dzieci w wieku od kilku miesięcy do 15 lat, dla których przygotowano zostało specjalne pomieszczenie z miejscem do zabawy.

Główne problemy wskazane przez uczestników to:

- zagrzybenie mieszkań,
- brak możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu w szczególności dla dzieci (brak placu zabaw),
- brak centralnego ogrzewania,
- brak docieplenia budynków,
- mieszkańcy określili natężenie występowania zjawisk patologicznych w poszczególnych budynkach, które występuje zwłaszcza w budynkach nr 5 i 9,
- uzależnienia,
- wandalizm,
- poczucie zagrożenia bezpieczeństwa,
- niewłaściwe wzorce dla dzieci i młodzieży,
- ryzyko dziedziczenia biedy i zachowań niepożądanych.

Główne grupy pomysłów:

- z dyskusji jasno wynikała potrzeba wsparcia (o które osoby ze środowisk patologicznych nie zwrócą się samodzielnie) oraz wzmocnienia lub też znacznie częściej zbudowania poczucia własnej wartości, rozwijania własnych pasji,
- utworzenie miejsca dla dzieci i młodzieży, która nie ma możliwości organizacji czasu wolnego (po zajęciach szkolnych) w postaci świetlicy środowiskowej,

- utworzenie Młodzieżowego Klubu Integracji Społecznej oraz Klubu Integracji Społecznej. W miejscu takim zatrudnienie mogliby znaleźć mieszkańcy terenu przy ul. Skrzydlatej.

Proces rewitalizacji, według zebranych danych, powinien być podzielony na dwie części. Pierwsza część mogłaby objąć jeden budynek mieszkalny np. nr 3 i polegałaby na opracowaniu modelu wyprowadzenia obszaru z kryzysowości (w sposób kompleksowy, tj. pogłębienie diagnozy społecznej polegającej na przeprowadzeniu indywidualnych wywiadów pogłębionych dot. sfery psychologicznej, zdrowotnej, predyspozycji zawodowych, potrzeby wsparcia w związku z uzależnieniami, warsztatami wzmacniającymi poczucie własnej wartości itp.). Następnie zaplanowania odpowiedniej profilaktyki zdrowotnej, programu edukacyjnego. Drugi etap następowałby po zakończeniu etapu pierwszego, tj. przejścia przez wywiady określonej ilości mieszkańców, przejścia kursów zwiększających kwalifikację itp., który polegałby na poprawie infrastruktury i warunków mieszkaniowych.

6. Analiza ankiet dotyczących obszarów zdegradowanych

W celu podniesienia jakości diagnozy stanu obszarów zdegradowanych, został stworzony formularz ankietowy, który następnie został skierowany do instytucji będących odbiorcami bądź realizatorami działań rewitalizacyjnych. Ankietowani odpowiedzieli na pytania odnoszące się do najważniejszych elementów dotychczasowych działań na rzecz określenia stanu poszczególnych obszarów, na które na potrzeby niniejszego programu zostało podzielone miasto Elbląg. Formularz ankietowy dotyczył następujących elementów:

- a. wskaźniki określające poziom degradacji danego obszaru,
- b. obszary kryzysowe,
- c. przyczyny ubóstwa,
- d. działania na rzecz zmiany negatywnych trendów demograficznych,
- e. efektywne sposoby walki z długotrwałym bezrobociem,
- f. efektywne sposoby wejścia na rynek pracy osób z niskim wykształceniem,
- g. poprawa bezpieczeństwa,
- h. działania na rzecz pobudzenia aktywności gospodarczej mieszkańców,
- i. określenie głównych problemów społecznych dla danego obszaru wraz z propozycjami rozwiązań obecnego stanu – opinie własne respondentów.

Badanie zostało przeprowadzone w dniach 11-15 maja 2015 r., poprzez przesłanie formularza drogą elektroniczną. Dodatkowo została stworzona wersja interaktywna formularza na stronie www.konsultacje.elblag.eu, umożliwiająca jego wypełnienie za pomocą Internetu. Łącznie wpłynęło dziewięć formularzy ankietowych.

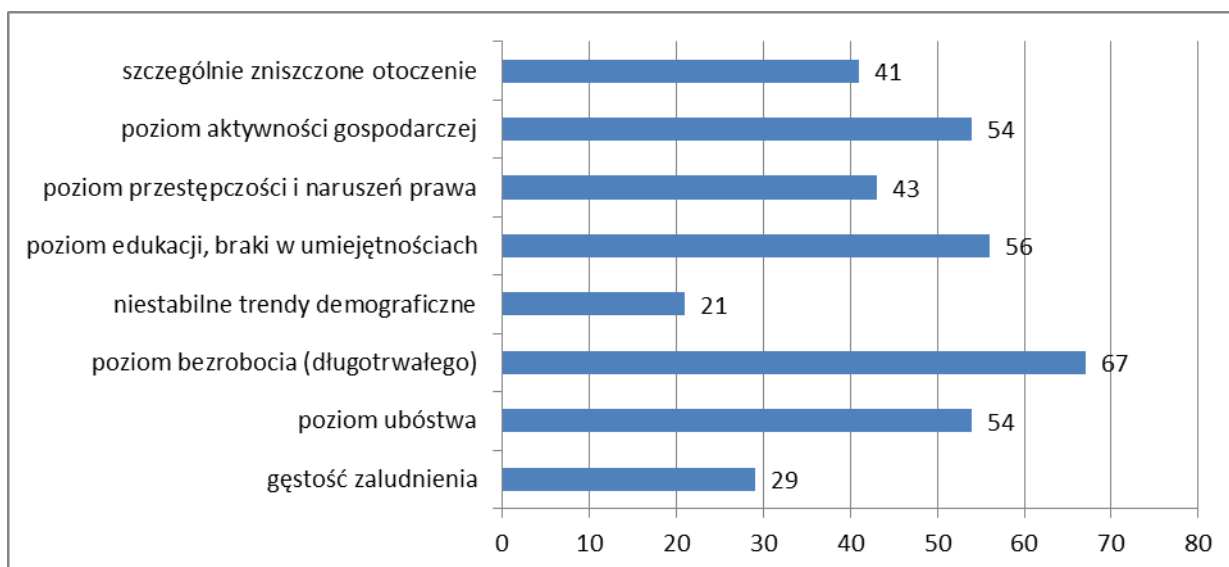
a) wskaźniki określające poziom degradacji danego obszaru

Pytanie dotyczyło określenia wagi ośmiu wyznaczonych wskaźników w skali od 1 do 8, gdzie 1 oznacza znikome znaczenie danego wskaźnika, a 8 priorytetowy wskaźnik. Osoby biorące udział w badaniu przypisywały wartości z powyższego przedziału dla każdego wskaźnika. Następnie wszystkie odpowiedzi zostały zsumowane i na tej podstawie została określona kolejność wskaźników w ujęciu wartościowym.

Uczestnicy badania do najważniejszych wskaźników określających poziom degradacji danego obszaru zaliczyli:

1. Poziom bezrobocia (długotrwałego)
2. Poziom edukacji, braki w umiejętnościach
3. Poziom aktywności gospodarczej
4. Poziom ubóstwa.

Jako najmniej istotny czynnik uznano niestabilne trendy demograficzne.

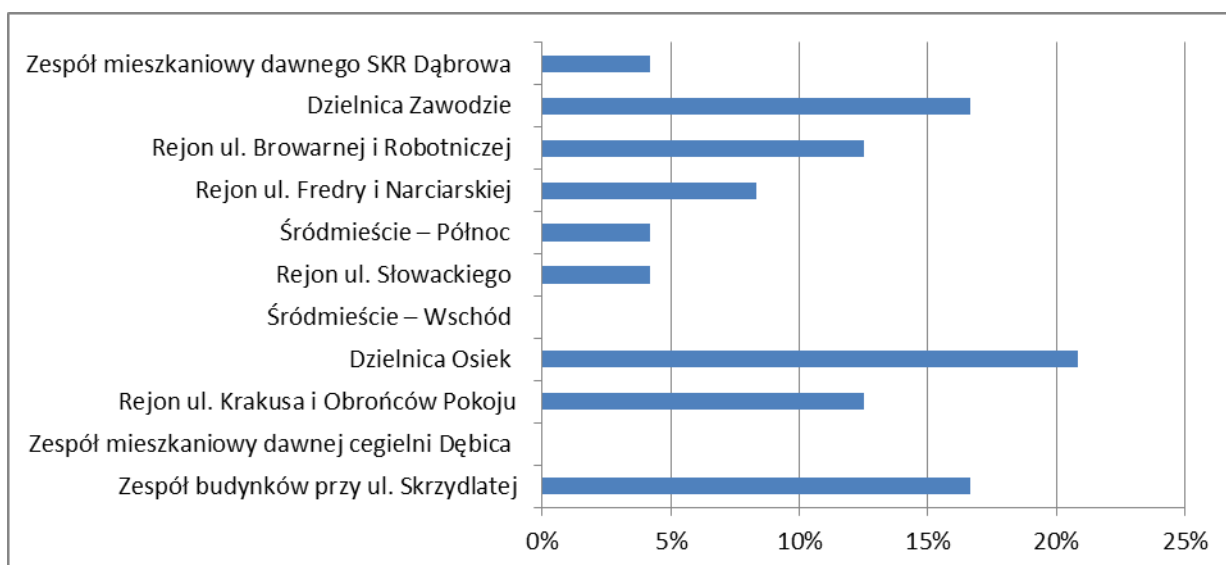

b) obszary kryzysowe

Pytanie dotyczyło wyznaczenia trzech obszarów, na których według opinii respondentów istnieje najwyższy poziom natężenia niekorzystnych zjawisk. Lista obszarów składała się z jedenastu pozycji określonych na podstawie analizy danych źródłowych zawartych w rozdziale drugim niniejszego dokumentu – „Obszary kryzysowe” str.9.

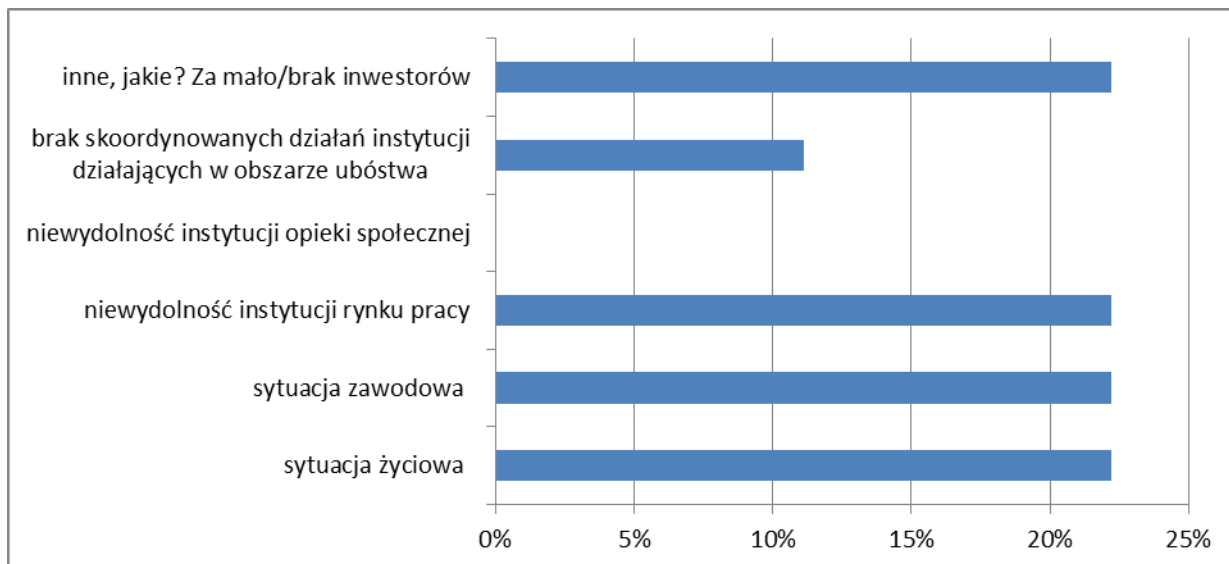
Najbardziej zdegradowane obszary na podstawie analizy ankiet to:

1. Dzielnica Osiek.
2. Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej.
3. Dzielnica Zawodzie.

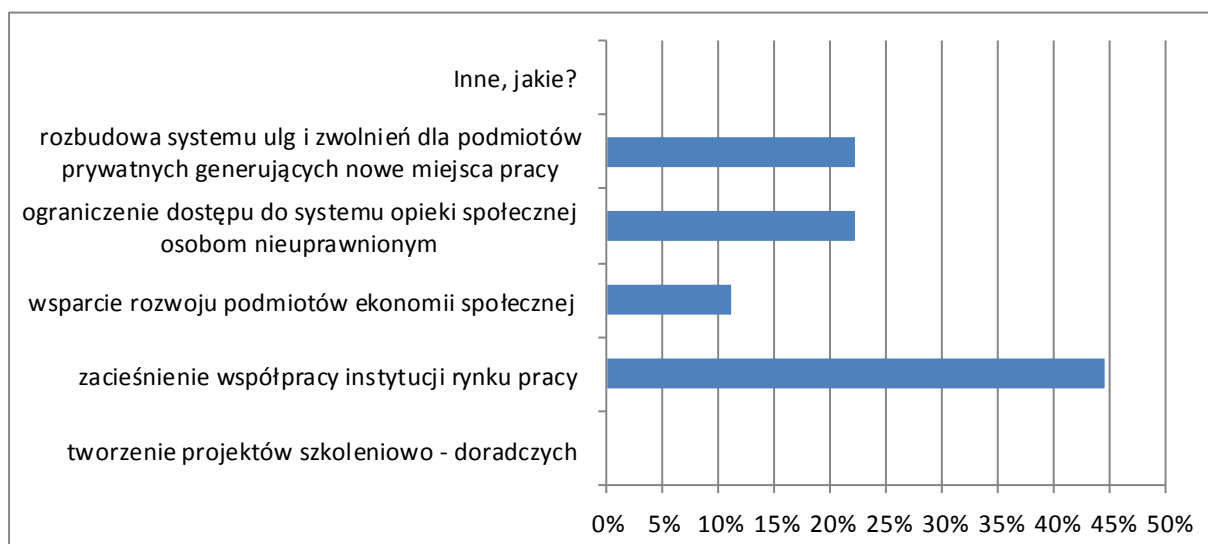
c) przyczyny ubóstwa

Pytanie dotyczyło wskazania jednej głównej przyczyny ubóstwa. Osoby wypełniające formularz mogły oprócz przedstawionych odpowiedzi udzielić własnej w pytaniu otwartym. Udzielone odpowiedzi dla czterech kategorii były identyczne, w tym wskazania z pytania otwartego. Na uwagę zasługuje fakt, że przyczyny ubóstwa nie są upatrywane w działalności instytucji opieki społecznej.

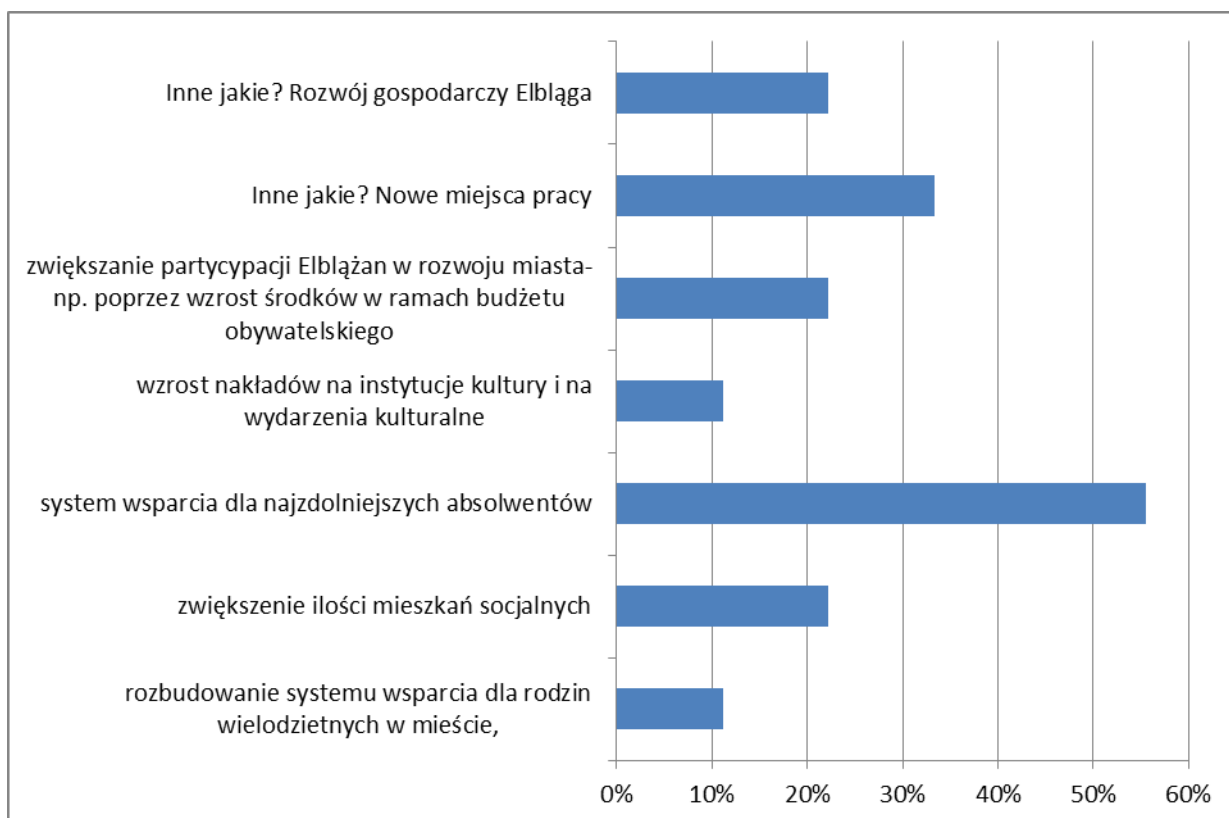
d) efektywne sposoby walki z długotrwałym bezrobociem

Pytanie składało się z odpowiedzi dotyczących potencjalnych rozwiązań problemu długotrwałego bezrobocia na terenach zdegradowanych. W opinii udzielających odpowiedzi najbardziej efektywnym sposobem jest zacieśnienie współpracy pomiędzy instytucjami rynku pracy. Respondenci mieli również możliwość samodzielnego wskazania sposobu zmiany negatywnego wskaźnika. W pytaniu została pominięta odpowiedź dotycząca tworzenia miejsc pracy i pochodnych tematu zatrudnienia, jako najbardziej oczywista. Jednak respondenci mimo możliwości nie wskazali takiej odpowiedzi.

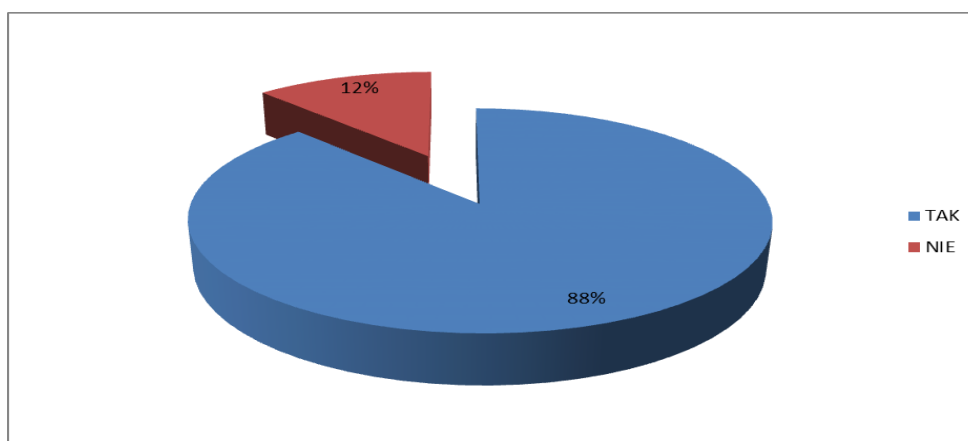
e) działania na rzecz zmiany negatywnych trendów demograficznych

Respondenci mieli wskazać dwa działania, które mogą wpłynąć na zmianę trendów demograficznych. Wyniki udzielonych odpowiedzi jednoznacznie wskazują, że kluczowym działaniem w przedmiotowym zakresie jest stworzenie systemu wsparcia dla absolwentów. Kolejnym elementem o istotnym znaczeniu w opinii uczestników badania jest generowanie nowych miejsc pracy na terenie miasta.

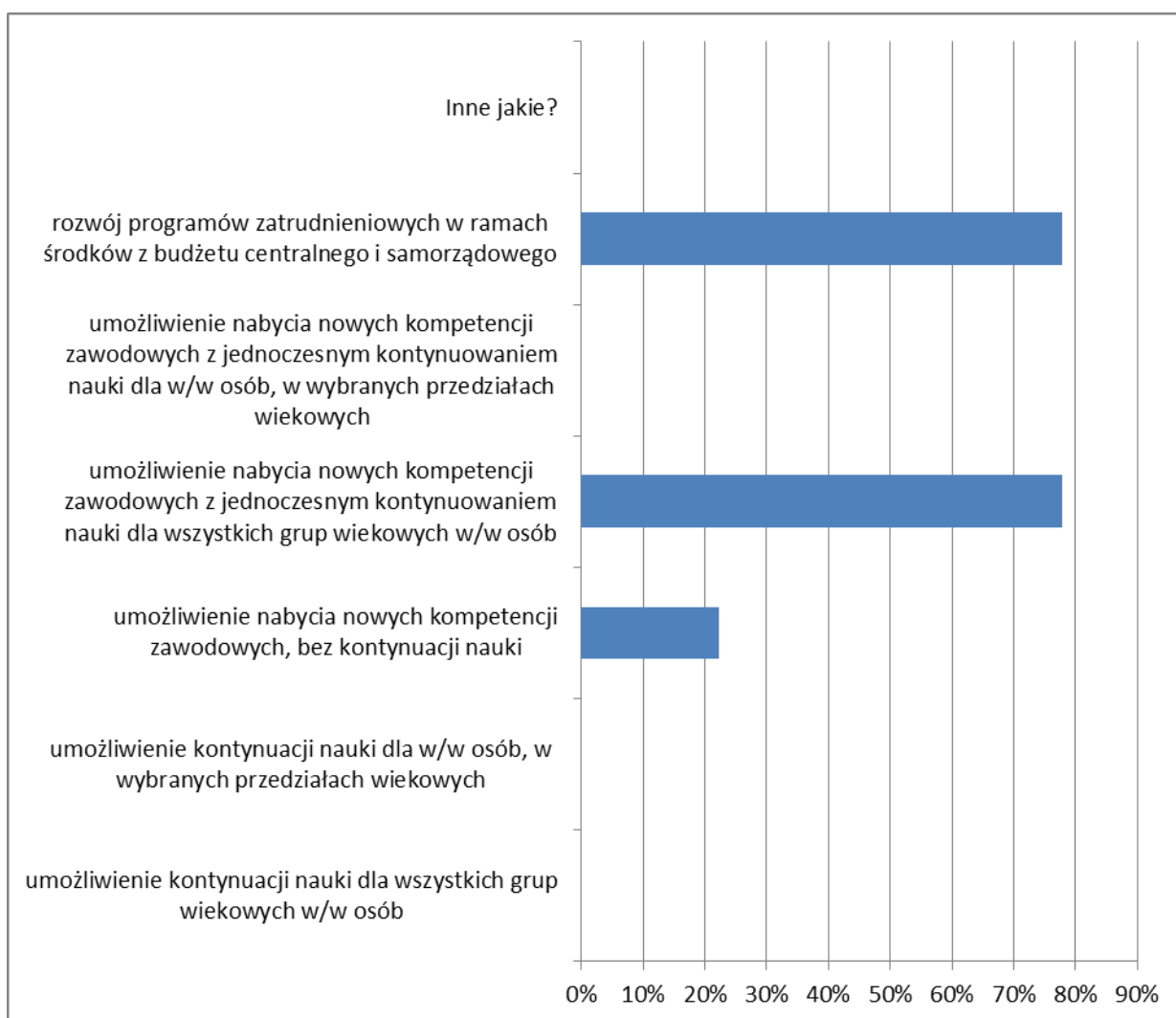
f) efektywne sposoby wejścia na rynek pracy osób z niskim wykształceniem

Formularz ankietowy przewidywał dwa pytania dotyczące powyższego tematu. Pierwszym było pytanie dotyczące związku pomiędzy posiadanym wykształceniem, a możliwościami zatrudnienia na otwartym rynku. W opinii 88% respondentów niskie wykształcenie (gimnazjalne lub niższe) ma zasadnicze znaczenie jako czynnik uniemożliwiający podjęcie zatrudnienia.

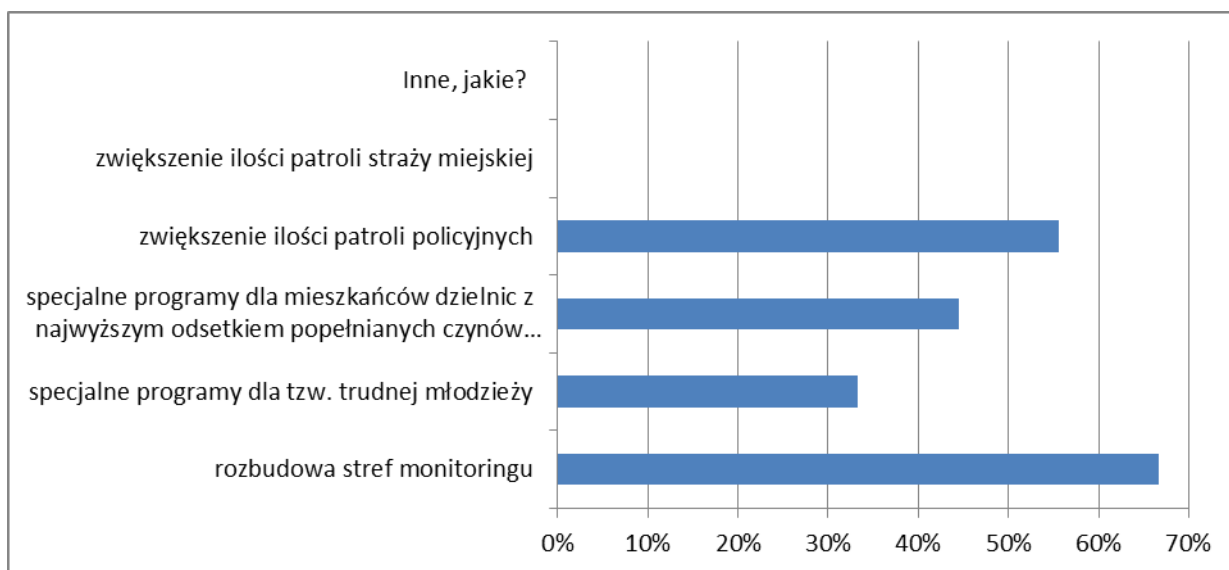
W następnej kolejności uczestnikom badania zadano pytanie dotyczące określenia dwóch efektywnych działań umożliwiających przywrócenie osób z niskim wykształceniem na rynek pracy. W opinii respondentów najbardziej wskazanymi działaniami będą:

1. Rozwój programów zatrudnieniowych w ramach środków z budżetu centralnego i samorządowego, takich jak: roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne.
2. Umożliwienie nabycia nowych kompetencji zawodowych z jednoczesnym kontynuowaniem nauki dla wszystkich grup wiekowych.

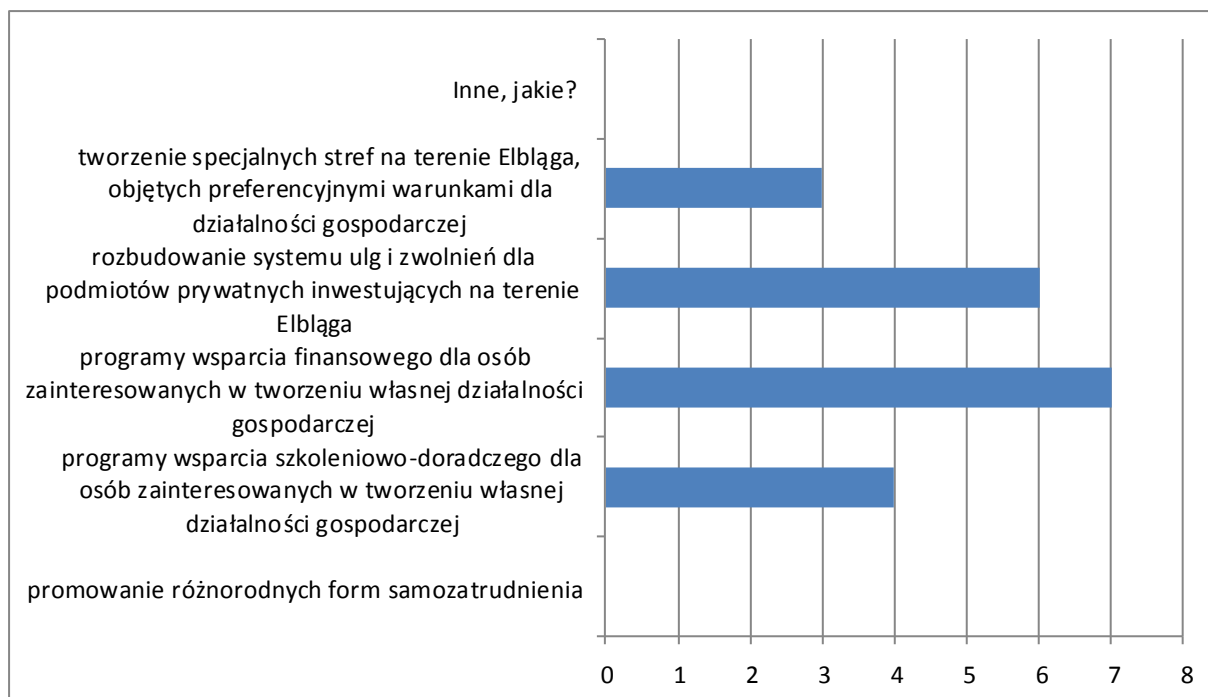
g) poprawa bezpieczeństwa

Uczestnicy badania zostali zapytani o skuteczne działania w zakresie poprawy bezpieczeństwa. W ramach pytania można było wskazać dwie odpowiedzi, w tym jedną określoną samodzielnie. Udzielone odpowiedzi wskazują, że głównym elementem obniżenia przestępczości powinien być rozwój stref monitoringu, a w dalszej kolejności zwiększenie ilości patroli policyjnych. Respondenci nie wiążą poczucia bezpieczeństwa z funkcjonowaniem straży miejskiej, co wynika z analizy udzielonych odpowiedzi.

h) działania na rzecz pobudzenia aktywności gospodarczej mieszkańców

Pytanie dotyczyło najbardziej korzystnych rozwiązań na rzecz pobudzenia aktywności gospodarczej mieszkańców. Osoby biorące udział w badaniu mogły wskazać dowolną ilość odpowiedzi, które następnie zostały zsumowane. Na tej podstawie określono, że najbardziej sprzyjającym czynnikiem wspierania rozwoju inicjatyw samozatrudnieniowych są programy wsparcia finansowego.

i) określenie głównych problemów społecznych dla danego obszaru wraz z propozycjami rozwiązań obecnego stanu – opinie własne respondentów

Pytanie otwarte skierowane do uczestników badania odnosiło się do genezy problemów społecznych w zakresie codziennego funkcjonowania danego podmiotu, którego byli reprezentantem. W dalszej części pytania zwrócono się z prośbą o wskazanie obszaru/dzielnicy, w której zjawiska negatywne mają miejsce, a także o opis możliwości rozwiązań zaistniałych negatywnych zjawisk.

W opinii respondentów do głównych problemów zostały zaliczone:

1. Długotrwałe bezrobocie i wynikające z niego ubóstwo. Oba czynniki sprzyjają „negatywnym zachowaniom społecznym, jak: alkoholizm, narkomania, naruszanie prawa i przestępczość”.
2. Brak „wykwalifikowanych fachowców”, wynikający z „likwidacji szkolnictwa zawodowego, przy jednoczesnym kształceniu w nadmiarze kadr posiadających kompetencje zawodowe nieadekwatne do sytuacji panującej na rynku.
3. W obrębie ulicy Kościuszki regularna dewastacja „elewacji budynków i niszczenie mienia” np. domofonów, ławek i śmietników. Wymienione zjawiska wzmagają się szczególnie w „trakcie szczególnych rozgrywek piłkarskich”.
4. Wysoki poziom przestępczości w obrębie ulicy Władysława IV, a także „patologie społeczne” w obrębie ulic: Daszyńskiego – Próchnika – Barona – Brzeskiej.
5. Podwyższone natężenie czynników negatywnych skumulowane na jednym niewielkim obszarze np. ul. Skrzydlata, czy Łęczycka, „gdzie nasilony jest poziom ubóstwa,

bezrobocia, niski poziom edukacji i umiejętności, brak wzorców umożliwiających zmianę systemu wartości”.

6. „Wielopokoleniowa bezradność szczególnie w barakach przy ul. Skrzydlatej”.
7. „Problem alkoholowy, bezrobocie, niewydolność wychowawcza Obszar: ul. Kasprzaka 13, ul. Obr. Pokoju, ul Wiejska 39-58”.
8. „Duża ilość seniorów w dzielnicy Śródmieście Północ, którzy zamieszkują samotnie”.

W kwestii sposobów rozwiązywania zasygnalizowanych problemów, uczestnicy badania nie odnosili się do wszystkich poruszonych zagadnień. Przytoczone przez respondentów propozycje miały m.in. charakter rozwiązań systemowych, możliwych do wdrożenia wyłącznie na poziomie ogólnokrajowym, w tym np.: „zmniejszenie nadmiernych obciążeń finansowych pracodawców, związanych z zatrudnieniem oraz [...] zmianę przepisów dotyczących PiP, BHP, szkoleń, prawa pracy, GIODO, ZUS, US itp.”.

Zostały również przedstawione i zdefiniowane propozycje wieloaspektowych działań, ukierunkowanych na większość z wymienionych powyżej problemów:

- „budowa systemu wsparcia dla najzdolniejszych”,
- „umożliwienie nabycia nowych kompetencji zawodowych”,
- „szeroko rozumiana aktywizacja społeczno-zawodowa”,
- „tworzenie grup wsparcia dla osób bezrobotnych”,
- „rozwój programów zatrudnieniowych, w tym poprawa dostępu do samozatrudnienia”,
- „poprawa dostępu do usług zdrowotnych i społecznych”,
- „pedagogizacja rodziców”,
- „utworzenie świetlic, klubów dla młodzieży i prowadzenie programów profilaktyczno-kompensacyjnych dla młodzieży”,
- „utworzenie klubu seniora”,
- „kierowanie osób uzależnionych do placówek odwykowych”.

Większość z przedstawionych propozycji cechuje się dużym poziomem ogólności, ma formę haseł lub kierunków, w jakich należałoby podjąć inicjatywy zmierzające do poprawy sytuacji. Jednocześnie przytoczone sposoby rozwiązań są zbieżne z propozycjami zawartymi w odpowiedziach do pytań w formularzu ankietowym.

Remedium na problem bezrobocia, w opinii badanych, jest skuteczne pozyskiwanie „nowych dużych inwestorów i tworzenie nowych miejsc pracy”, a także „skuteczna kontrola legalizacji zatrudnienia – ograniczenie szarej strefy, ograniczenie dostępu do świadczeń z opieki społecznej”. Zacytowane propozycje rozwiązań, tak jak uprzednio, są dość ogólne i pokrywają się z propozycjami zawartymi w formularzu ankietowym. Podwyższenie poziomu bezpieczeństwa, w ocenie wypełniających formularz, jest ściśle związane z monitoringiem ulic, na których mają miejsce zdarzenia kryminogenne. Jest to kolejna uwaga zgodna z propozycjami zawartymi w odpowiedziach do przedmiotowej ankiety.

**REWITALIZACJA
ELBLĄG
2020+**

Lokalny program rewitalizacji Elbląga 2020+
część III
Założenia Programu

1. Wprowadzenie do założeń Lokalnego programu rewitalizacji Elbląga 2020+

Lokalny program rewitalizacji Elbląga 2020+ to dokument, który posługuje się różnorodnymi sformułowaniami, wynikającymi z zapisów wielu dokumentów zewnętrznych np. ustawy o rewitalizacji, założeń do ustawy o rewitalizacji, czy też wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Użyta nomenklatura wymaga wyjaśnień w formie definicji, aby tekst jako całościowy materiał był z jednej strony spójny z wymienionym dokumentami, a z drugiej nie budził wątpliwości co do swojej natury i transparentności przekazu. Niezbędnym jest więc, przytoczenie za materiałami źródłowymi następujących definicji⁵:

1. Rewitalizacja – to wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące łącznie kwestie społeczne, ekonomiczne, przestrzenne, infrastrukturalne i środowiskowe oraz kulturowe), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.
2. Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich.
3. Stan kryzysowy – sytuacja, w której mierniki poziomu rozwoju społecznego oraz gospodarczego i przestrzennego, infrastrukturalnego lub środowiskowego są na niskim poziomie lub obserwuje się ich silną tendencję spadkową. Za stan kryzysowy można uznać także sytuację występowania intensywnych problemów społecznych i gospodarczych lub przestrzennych.
4. Program rewitalizacji – inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej, ekonomicznej, przestrzennej, infrastrukturalnej, środowiskowej, kulturowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.
5. Projekt rewitalizacyjny – wynikający z programu rewitalizacji tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów lub logicznie powiązany z treścią i celami programu, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego, lub innych źródeł finansowania.

---

⁵ „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020”, wersja z dn. 26 marca 2015, str. 5–7

W części I i II Programu zostały zawarte zbiorcze informacje dające odpowiedź na temat sytuacji Elbląga na przestrzeni ostatnich kilku lat, ze szczególnym uwzględnieniem aktualnego stanu miasta. Przeprowadzone analizy były dokonywane w oparciu o dostępną dokumentację w zakresie rewitalizacji, w tym m.in. na podstawie założeń ustawy o rewitalizacji, wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Zasadniczym celem było zdiagnozowanie stopnia i poziomu degradacji miasta w podziale na wyznaczone obszary, w płaszczyźnie społecznej, gospodarczej i przestrzennej. W tym celu zebrano newralgiczne dane określające każdy z wyżej wymienionych aspektów rewitalizacji oraz przeprowadzono szerokie konsultacje społeczne i instytucjonalne. Aktywność podejmowana przy opracowywaniu dokumentu skupiała się wokół zaangażowania wszystkich aktorów procesu rewitalizacji w znaczeniu podnoszenia **partycypacji społecznej**, warunkującej efektywność całości planowanych przedsięwzięć. Z tego względu do tworzenia Programu włączono społeczność lokalną, w tym zwłaszcza interesariuszy terenów zdegradowanych. Przez interesariuszy należy rozumieć mieszkańców, przedsiębiorców, działaczy społecznych, przedstawicieli organizacji pozarządowych, których wiedza o wybranym obszarze wykracza poza ujęcie statystyczne. W trakcie prac założono, że znajomość problematyki przez powyższe grupy pozwoli na lepsze, oparte na bezpośrednim doświadczeniu zidentyfikowanie problemów wraz z powodami ich występowania. Działania konsultacyjne były prowadzone odrębnie w stosunku do gromadzenia kwantyfikowalnych i weryfikowalnych danych ilościowych pozwalających zdiagnozować obszary problemowe. Dane ilościowe stanowiła statystyka publiczna wraz z danymi o charakterze statystycznym pozyskiwanymi m.in. z ewidencja ludności, policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, jednostek organizacyjnych miasta, organizacji pozarządowych itd. Dopiero zestawienie wszystkich informacji pozwoliło na dokonanie dokładnej diagnozy obszarów zdegradowanych.

Dokonane opracowanie uwzględnia zasadę koncentracji i jej dualizmu – **koncentracje terytorialną oraz tematyczną**. Wyznaczone obszary są ściśle określonymi powierzchniowo częściami miasta, na których zdiagnozowano stan kryzysowy. Można zatem stwierdzić, że panująca w tych częściach miasta sytuacja znacząco odbiega od ogólnego stanu innych dzielnic lub rejonów w Elblągu, w rozumieniu występowania negatywnych zjawisk. W związku z tym podejmowane działania rewitalizacyjne w tych obszarach będą skoncentrowane na kompleksowych rozwiązaniach ukierunkowanych na zaistniałe problemy.

W dalszej części dokumentu zostanie dokonana całościowa segmentacja wszystkich najistotniejszych wskaźników, wraz ze standaryzacją i ujednoczeniem danych zebranych w ramach poszczególnych etapów tworzenia Lokalnego programu rewitalizacji Elbląga 2020+.

Efektom będzie zobrazowanie sytuacji obszarów zdegradowanych w poniższych grupach tematycznych:

- a) diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych,
- b) zasięg przestrzenny obszarów zdegradowanych,
- c) wizja wyprowadzenia obszarów ze stanu kryzysowego,

- d) identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych,
- e) typy projektów,

dla poniższych obszarów kryzysowych:

1. Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej
2. Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica
3. Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju
4. Dzielnica Osiek
5. Śródmieście – Wschód
6. Rejon ul. Słowackiego i Sadowej
7. Śródmieście – Północ
8. Rejon ul. Fredry i Narciarskiej
9. Rejon ul. Browarnej i Robotniczej
10. Dzielnica Zawodzie
11. Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa.

2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych.

2.1. Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej

Obszar najbardziej zdegradowany według kwantyfikatorów liczbowych, którego współczynnik natężenia zjawisk negatywnych wynosi 205 pkt na 264 możliwych.

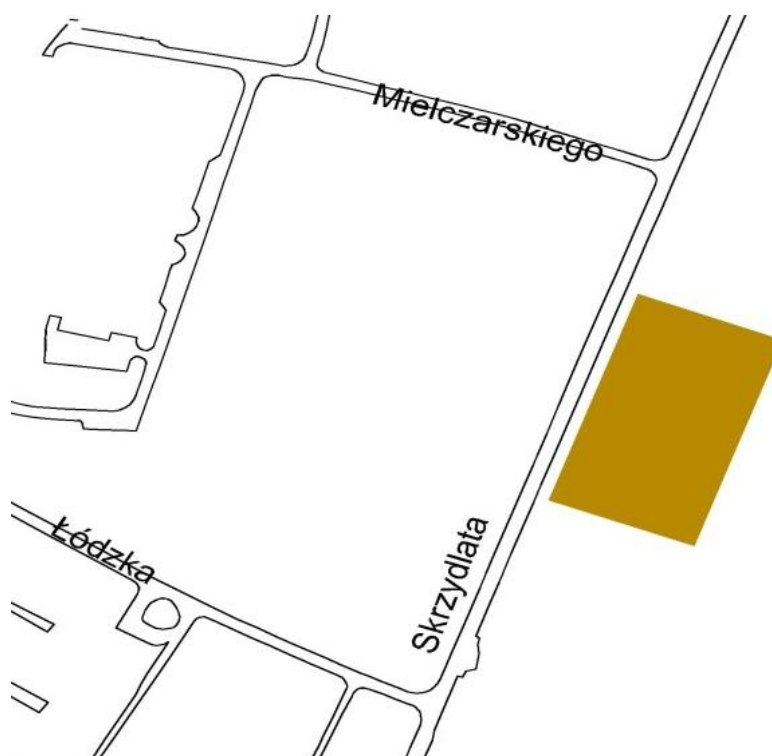
Pozycja obszaru w rozbiciu na poszczególne kategorie zjawisk negatywnych:

- a) Gęstość zaludnienia – pozycja 1
- b) Poziom ubóstwa – pozycja 4
- c) Poziom długotrwałego bezrobocia – pozycja 1
- d) Negatywne trendy demograficzne – pozycja 17
- e) Poziom edukacji – pozycja 1
- f) Poziom przestępczości – pozycja 3
- g) Poziom aktywności gospodarczej – pozycja 6
- h) Szczególnie zniszczone otoczenie – pozycja 33 (ex aequo)

Główne problemy zgłoszone przez uczestników konsultacji dla przedmiotowego obszaru dotyczyły według kategorii rewitalizacji:

1. Społeczne:
  - a. uzależnienia,
  - b. wandalizm,
  - c. poczucie zagrożenia bezpieczeństwa,
  - d. niewłaściwe wzorce dla dzieci i młodzieży,
  - e. ryzyko dziedziczenia biedy i zachowań niepożądanych
2. Gospodarcze – nie zostały zgłoszone.
3. Przestrzenne/infrastrukturalne
  - a. Brak miejsca spotkań dla dzieci i młodzieży

Mapa obszaru:

2.2. Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica

Obszar zajmujący drugą pozycję wśród najbardziej zdegradowanych według kwantyfikatorów liczbowych – 203 pkt na 264 możliwych.

Pozycja obszaru w rozbiciu na poszczególne kategorie zjawisk negatywnych:

- a) Gęstość zaludnienia – pozycja 4
- b) Poziom ubóstwa – pozycja 29
- c) Poziom długotrwałego bezrobocia – pozycja 3
- d) Negatywne trendy demograficzne – pozycja 16
- e) Poziom edukacji – pozycja 2
- f) Poziom przestępczości – pozycja 5
- g) Poziom aktywności gospodarczej – pozycja 4
- h) Szczególnie zniszczone otoczenie – pozycja 6

Mapa obszaru:

2.3. Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju

Obszar zajmujący trzecią pozycję wśród najbardziej zdegradowanych według kwantyfikatorów liczbowych – 185 pkt na 264 możliwych.

Pozycja obszaru w rozbiciu na poszczególnych kategorie zjawisk negatywnych:

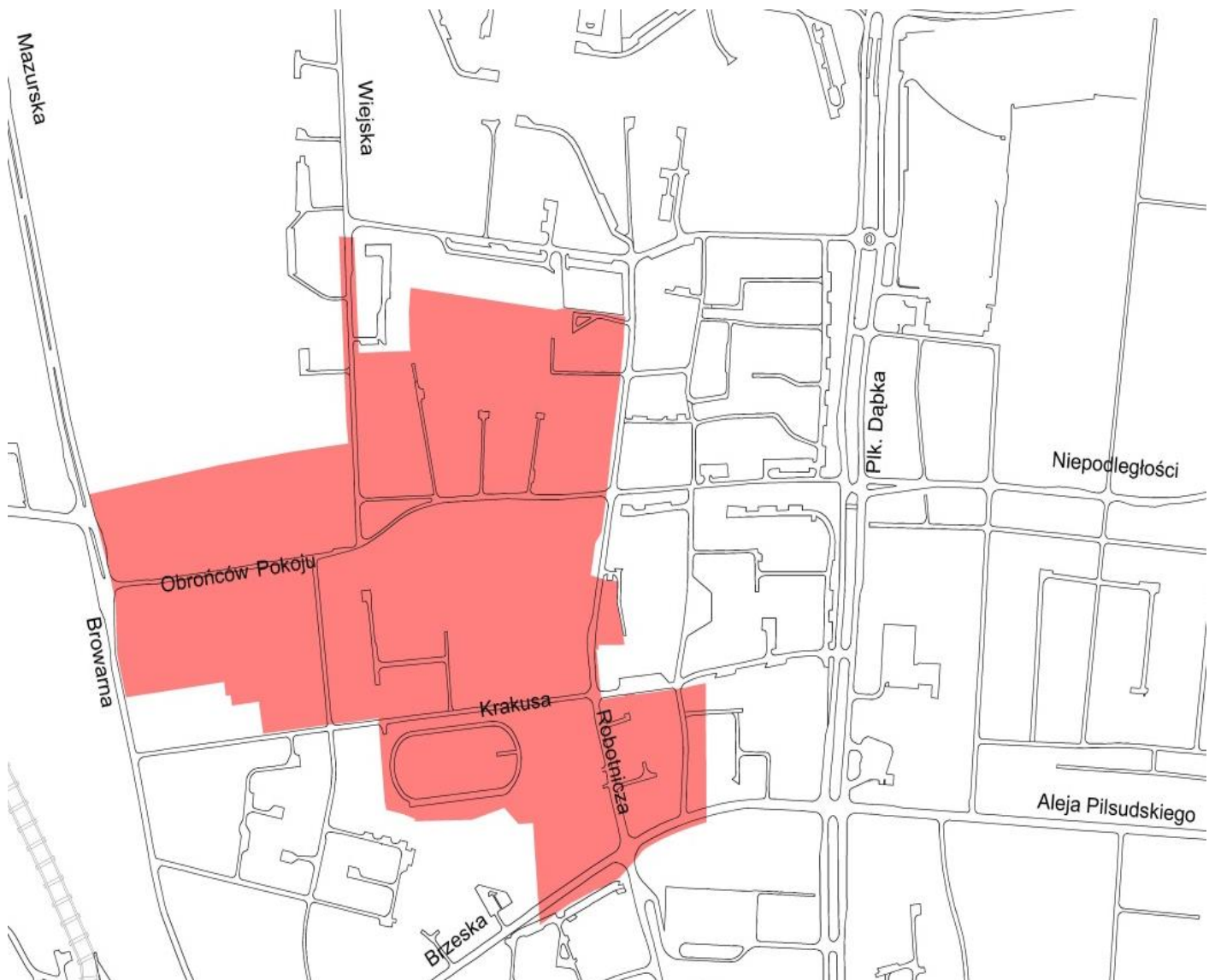
- a) Gęstość zaludnienia – pozycja 13
- b) Poziom ubóstwa – pozycja 9
- c) Poziom długotrwałego bezrobocia – pozycja 8

- d) Negatywne trendy demograficzne – pozycja 18
- e) Poziom edukacji – pozycja 9
- f) Poziom przestępczości – pozycja 8
- g) Poziom aktywności gospodarczej – pozycja 16
- h) Szczególnie zniszczone otoczenie – pozycja 6

Główne problemy zgłoszone przez uczestników konsultacji dla przedmiotowego obszaru dotyczyły według kategorii rewitalizacji:

1. Społeczne:
  - a. brak świetlicy dla młodzieży
2. Gospodarcze:
  - a. duże bezrobocie, szczególnie w obrębie ul. Wiejskiej i Poprzecznej.
3. Przestrzenne/infrastrukturalne:
  - a. brak miejsc parkingowych,
  - b. duże natężenie hałasu drogowego,
  - c. problem z śmieciami – brak pojemników, nieład,
  - d. niewykorzystany potencjał stadionu przy ul. Krakusa

Mapa obszaru:

2.4. *Dzielnica Osiek*

Obszar zajmujące czwartą pozycję wśród najbardziej zdegradowanych według kwantyfikatorów liczbowych – 182 pkt na 264 możliwych.

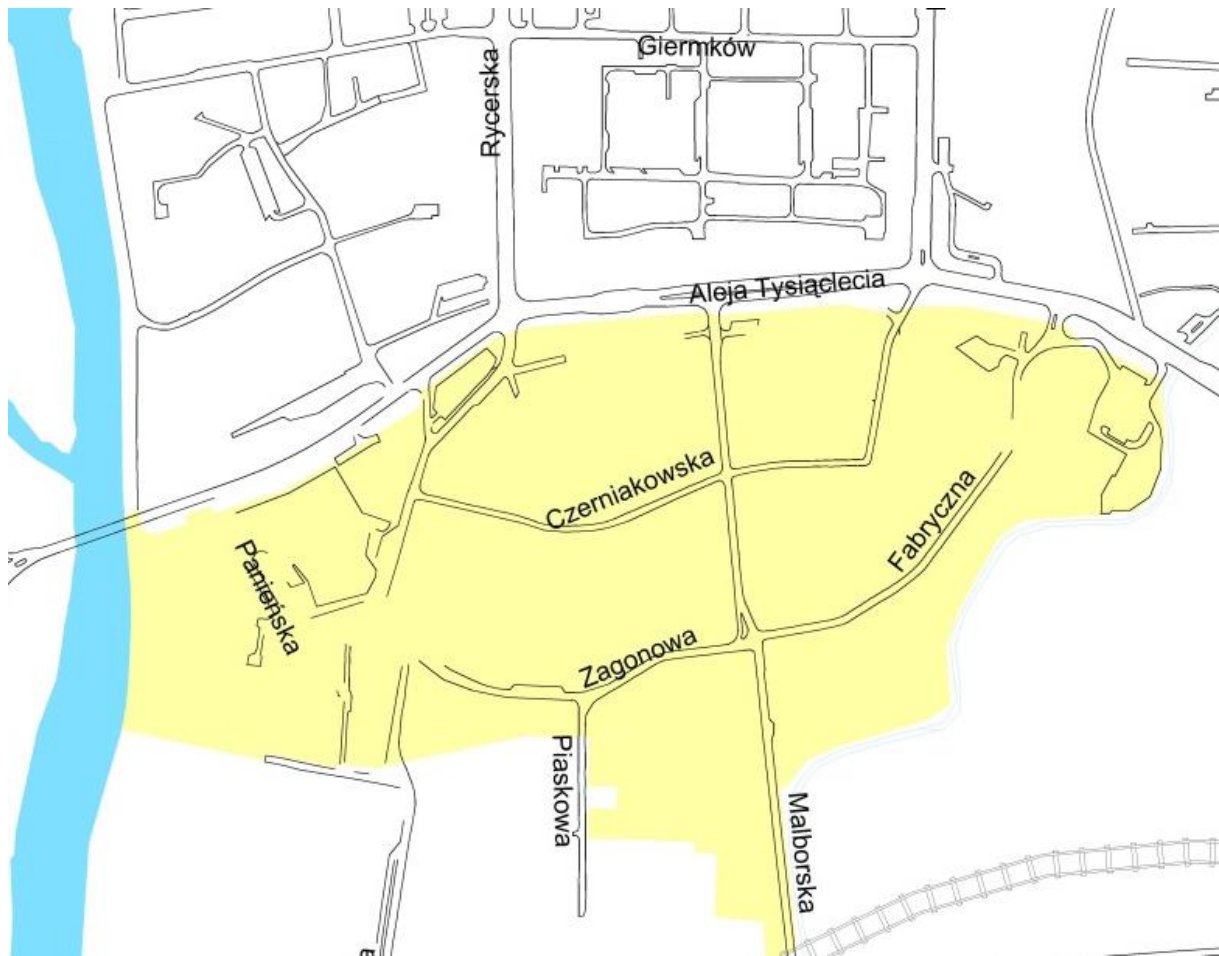
Pozycja obszaru w rozbiciu na poszczególne kategorie zjawisk negatywnych:

- a) Gęstość zaludnienia – pozycja 17
- b) Poziom ubóstwa – pozycja 6
- c) Poziom długotrwałego bezrobocia – pozycja 6
- d) Negatywne trendy demograficzne – pozycja 17
- e) Poziom edukacji – pozycja 5
- f) Poziom przestępczości – pozycja 19
- g) Poziom aktywności gospodarczej – pozycja 17
- h) Szczególnie zniszczone otoczenie – pozycja 3

Główne problemy zgłoszone przez uczestników konsultacji dla przedmiotowego obszaru dotyczyły według kategorii rewitalizacji:

1. Społeczne:
  - a. negatywna socjalizacja wtórna (np. ul. Czerniakowska 27),
  - b. dzieci i młodzież „bez opieki” i bez zajęcia, brak ofert dla tych grup,
  - c. spożywanie alkoholu w miejscach publicznych.
2. Gospodarcze
  - a. problemy z utrzymaniem się na rynku mikro i małych przedsiębiorstw, z uwagi na zły stan obecnej tu infrastruktury - m.in. odprowadzenie wód gruntowych oraz remont nawierzchni terenu.
3. Przestrzenne/infrastrukturalne:
  - a. brak terenów zielonych do rekreacji,
  - b. brak wyznaczonych parkingów,
  - c. niezabezpieczone śmietniki,
  - d. dewastacja ścieżki rowerowej i chodnika wzdłuż rz. Kumieli.

Mapa obszaru:

2.5. Śródmieście - Wschód

Obszar zajmujący piątą pozycję wśród najbardziej zdegradowanych według kwantyfikatorów liczbowych – 176 pkt na 264 możliwych.

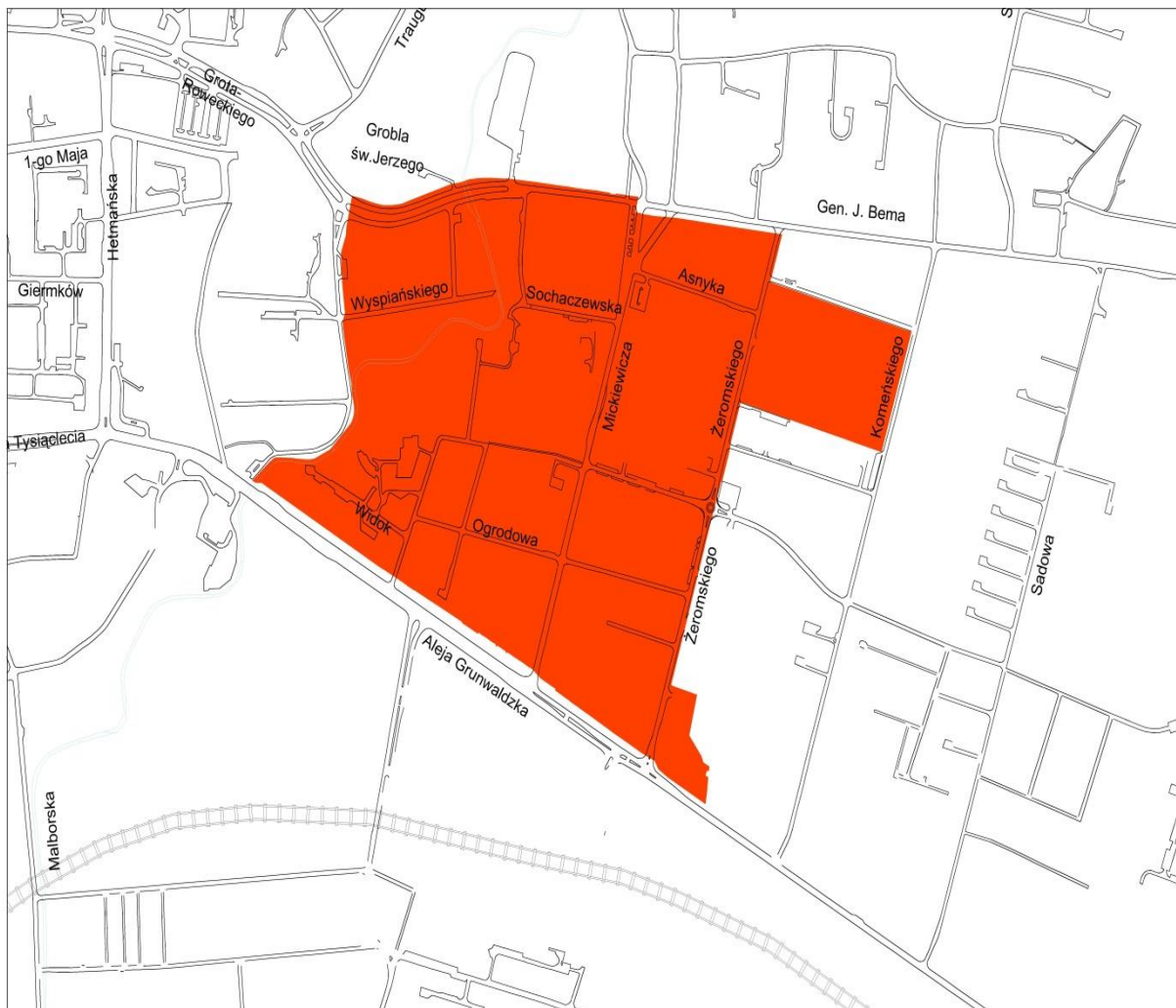
Pozycja obszaru w rozbiciu na poszczególne kategorie zjawisk negatywnych:

- a) Gęstość zaludnienia – pozycja 11
- b) Poziom ubóstwa – pozycja 11
- c) Poziom długotrwałego bezrobocia – pozycja 15
- d) Negatywne trendy demograficzne – pozycja 11
- e) Poziom edukacji – pozycja 12
- f) Poziom przestępczości – pozycja 12
- g) Poziom aktywności gospodarczej – pozycja 23
- h) Szczególnie zniszczone otoczenie – pozycja 1

Główne problemy zgłoszone przez uczestników konsultacji dla przedmiotowego obszaru dotyczyły według kategorii rewitalizacji:

1. Społeczne:
  - a. uzależnienia: alkohol i dopalacze oraz agresja u młodzieży,
  - b. problem z ubóstwem wśród rodzin – 500 rodzin objętych opieką parafii
  - c. niskie utożsamianie się „nowych” mieszkańców z miejscem/ słaba integracja,
  - d. brak miejsc do spotkań dla mieszkańców,
  - e. niewydolność rodzicielska, problemy z wychowaniem
2. Gospodarcze – nie zostały zgłoszone.
3. Przestrzenne/infrastrukturalne:
  - a. brak miejsc parkingowych,
  - b. pustostany w „nowych” blokach,

Mapa obszaru:

2.6. Rejon ul. Słowackiego i Sadowej

Obszar zajmujący szóstą pozycję wśród najbardziej zdegradowanych według kwantyfikatorów liczbowych – 175 pkt na 264 możliwych.

Pozycja obszaru w rozbiciu na poszczególne kategorie zjawisk negatywnych:

- a) Gęstość zaludnienia – pozycja 3
- b) Poziom ubóstwa – pozycja 14
- c) Poziom długotrwałego bezrobocia – pozycja 13
- d) Negatywne trendy demograficzne – pozycja 15
- e) Poziom edukacji – pozycja 13
- f) Poziom przestępczości – pozycja 17
- g) Poziom aktywności gospodarczej – pozycja 7
- h) Szczególnie zniszczone otoczenie – pozycja 14

Główne problemy zgłoszone przez uczestników konsultacji dla przedmiotowego obszaru dotyczyły według kategorii rewitalizacji:

1. Społeczne:
  - a. punkty gromadzenia się młodzieży, która zakłóca spokój, stwarza zagrożenia dla bezpieczeństwa,
  - b. problemy osób starszych,
  - c. brak miejsc do spotkań dla mieszkańców.
2. Gospodarcze – nie zostały zgłoszone.
3. Przestrzenne/infrastrukturalne:
  - a. brak miejsc parkingowych.

Mapa obszaru:

2.7. Śródmieście – Północ

Obszar zajmujący siódmą pozycję wśród najbardziej zdegradowanych według kwantyfikatorów liczbowych – 165 pkt na 264 możliwych.

Pozycja obszaru w rozbiciu na poszczególne kategorie zjawisk negatywnych:

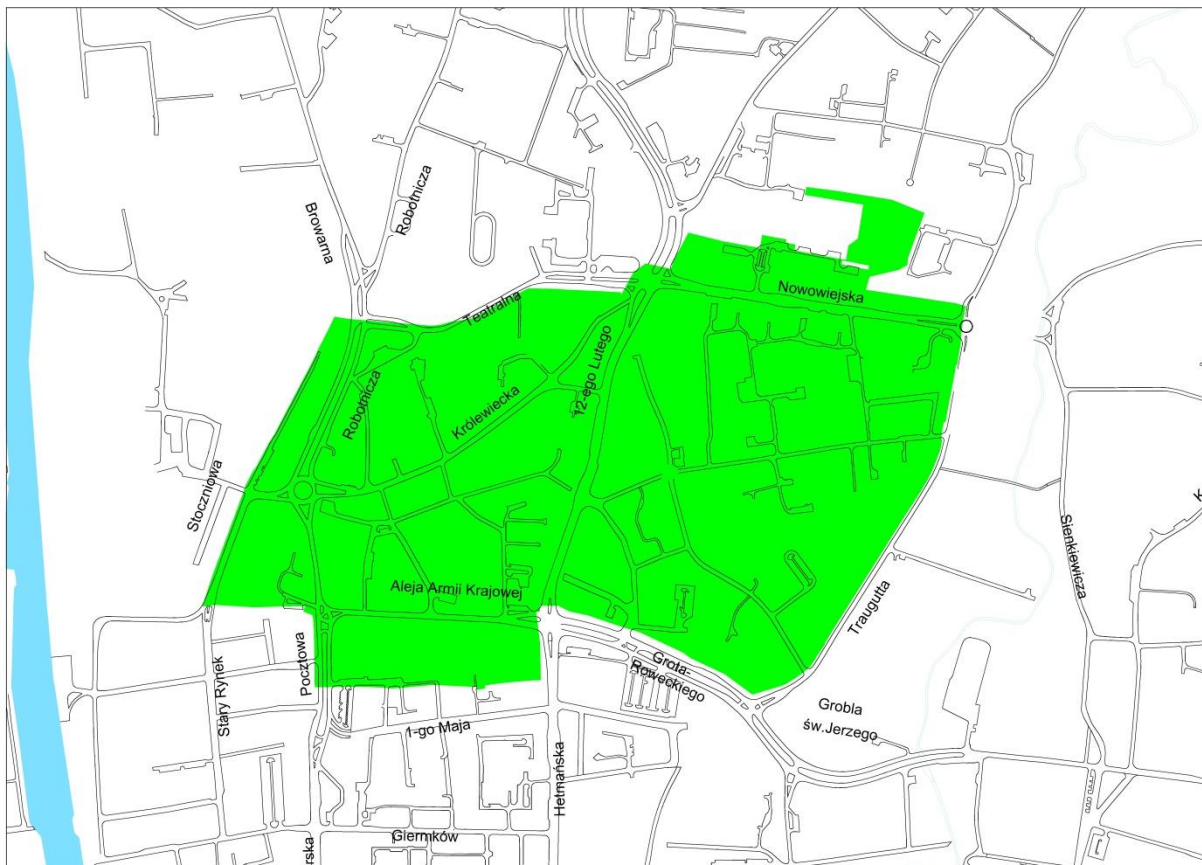
- a) Gęstość zaludnienia – pozycja 9
- b) Poziom ubóstwa – pozycja 15
- c) Poziom długotrwałego bezrobocia – pozycja 19
- d) Negatywne trendy demograficzne – pozycja 6
- e) Poziom edukacji – pozycja 17
- f) Poziom przestępczości – pozycja 10
- g) Poziom aktywności gospodarczej – pozycja 22

h) Szczególnie zniszczone otoczenie – pozycja 8

Główne problemy zgłoszone przez uczestników konsultacji dla przedmiotowego obszaru dotyczyły według kategorii rewitalizacji:

1. Społeczne:
  - a. problemy związane z niepełnosprawnością,
  - b. rodziny z problemami alkoholowymi,
  - c. alkoholizm młodzieży.
2. Gospodarcze – nie zostały zgłoszone.
3. Przestrzenne/infrastrukturalne:
  - a. brak placów zabaw,
  - b. brak parkingów,
  - c. nieestetyczne podwórka,
  - d. uszkodzona nawierzchnia dróg –ul. Kosynierów

Mapa obszaru:

2.8. Rejon ul. Fredry i Narciarskiej

Obszar zajmujący ósmą pozycję wśród najbardziej zdegradowanych według kwantyfikatorów liczbowych – 163 pkt na 264 możliwych.

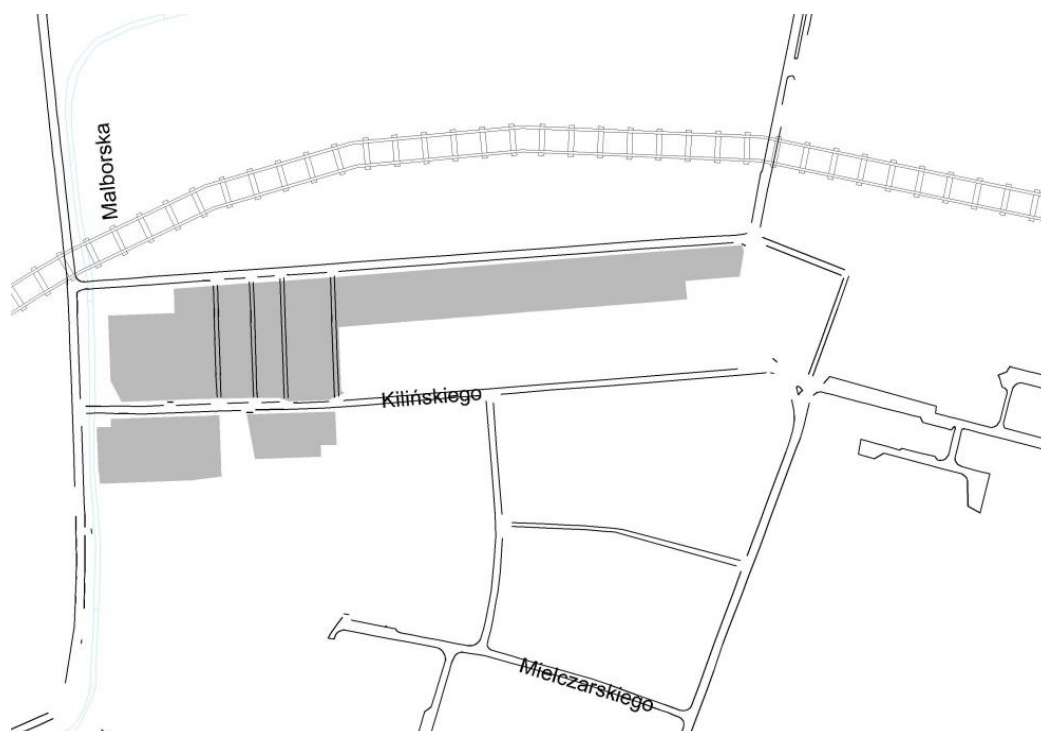
Pozycja obszaru w rozbiciu na poszczególne kategorie zjawisk negatywnych:

- a) Gęstość zaludnienia – pozycja 2
- b) Poziom ubóstwa – pozycja 10
- c) Poziom długotrwałego bezrobocia – pozycja 12
- d) Negatywne trendy demograficzne – pozycja 16
- e) Poziom edukacji – pozycja 10
- f) Poziom przestępczości – pozycja 21
- g) Poziom aktywności gospodarczej – pozycja 5
- h) Szczególnie zniszczone otoczenie – pozycja 33

Główne problemy zgłoszone przez uczestników konsultacji dla przedmiotowego obszaru dotyczyły według kategorii rewitalizacji:

1. Społeczne:
  - a. problemy związane z niepełnosprawnością,
  - b. rodziny z problemami alkoholowymi,
  - c. alkoholizm młodzieży.
2. Gospodarcze – nie zostały zgłoszone.
3. Przestrzenne/infrastrukturalne:
  - a. brak placów zabaw,
  - b. brak parkingów,
  - c. nieestetyczne podwórka.

Mapa
obszaru:

2.9. Rejon ul. Browarnej i Robotniczej

Obszar zajmujący dziewiątą pozycję wśród najbardziej zdegradowanych według kwantyfikatorów liczbowych – 162 pkt na 264 możliwych.

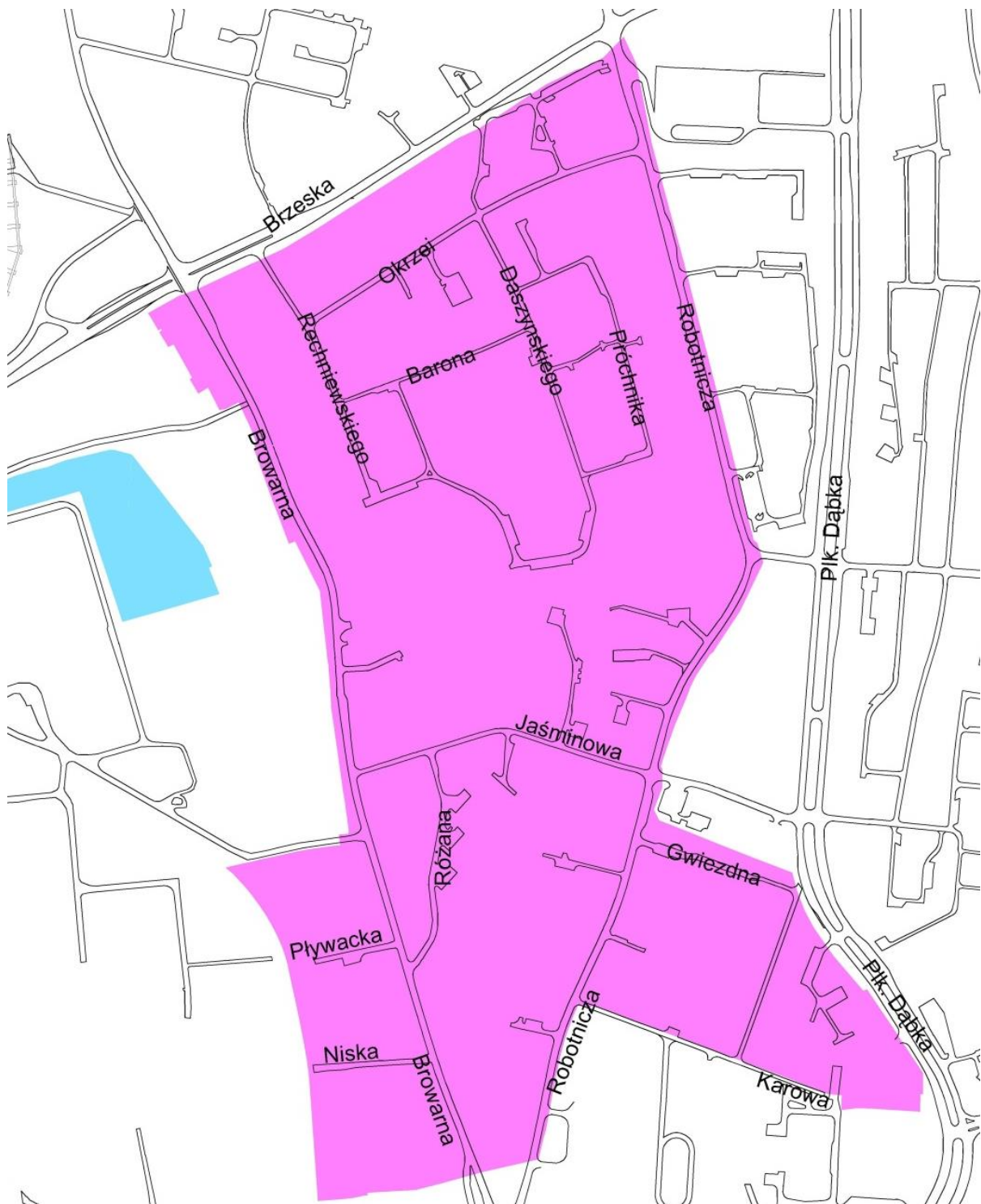
Pozycja obszaru w rozbiciu na poszczególne kategorie zjawisk negatywnych:

- a) Gęstość zaludnienia – pozycja 7
- b) Poziom ubóstwa – pozycja 18
- c) Poziom długotrwałego bezrobocia – pozycja 17
- d) Negatywne trendy demograficzne – pozycja 13
- e) Poziom edukacji – pozycja 14
- f) Poziom przestępczości – pozycja 15
- g) Poziom aktywności gospodarczej – pozycja 11
- h) Szczególnie zniszczone otoczenie – pozycja 14

Główne problemy zgłoszone przez uczestników konsultacji dla przedmiotowego obszaru dotyczyły według kategorii rewitalizacji:

1. Społeczne:
  - a. niszczenie mienia SP nr 1 przez młodzież,
  - b. brak ofert spędzania wolnego czasu skierowanych do młodzieży,
  - c. niepełnosprawność,
  - d. problem ze zwierzętami – dokarmianie ptaków oraz nie sprzątanie po psach,
2. Gospodarcze
  - a. brak miejsc pracy
3. Przestrzenne/infrastrukturalne:
  - a. brak miejsca do aktywnego wypoczynku dla osób starszych,
  - b. brak parkingów,
  - c. brak placu zabaw w okolicach ul. Rechniewskiego,
  - d. brak ławek przy ul. Gwiazdnej,
  - e. wysokie natężenie hałasu na ulicy Robotniczej,
  - f. niebezpieczny układ komunikacyjny ul. Daszyńskiego.

Mapa obszaru:

2.10. Dzielnica Zawodzie

Obszar zajmujący dziesiątą pozycję wśród najbardziej zdegradowanych według kwantyfikatorów liczbowych – 162 pkt na 264 możliwych.

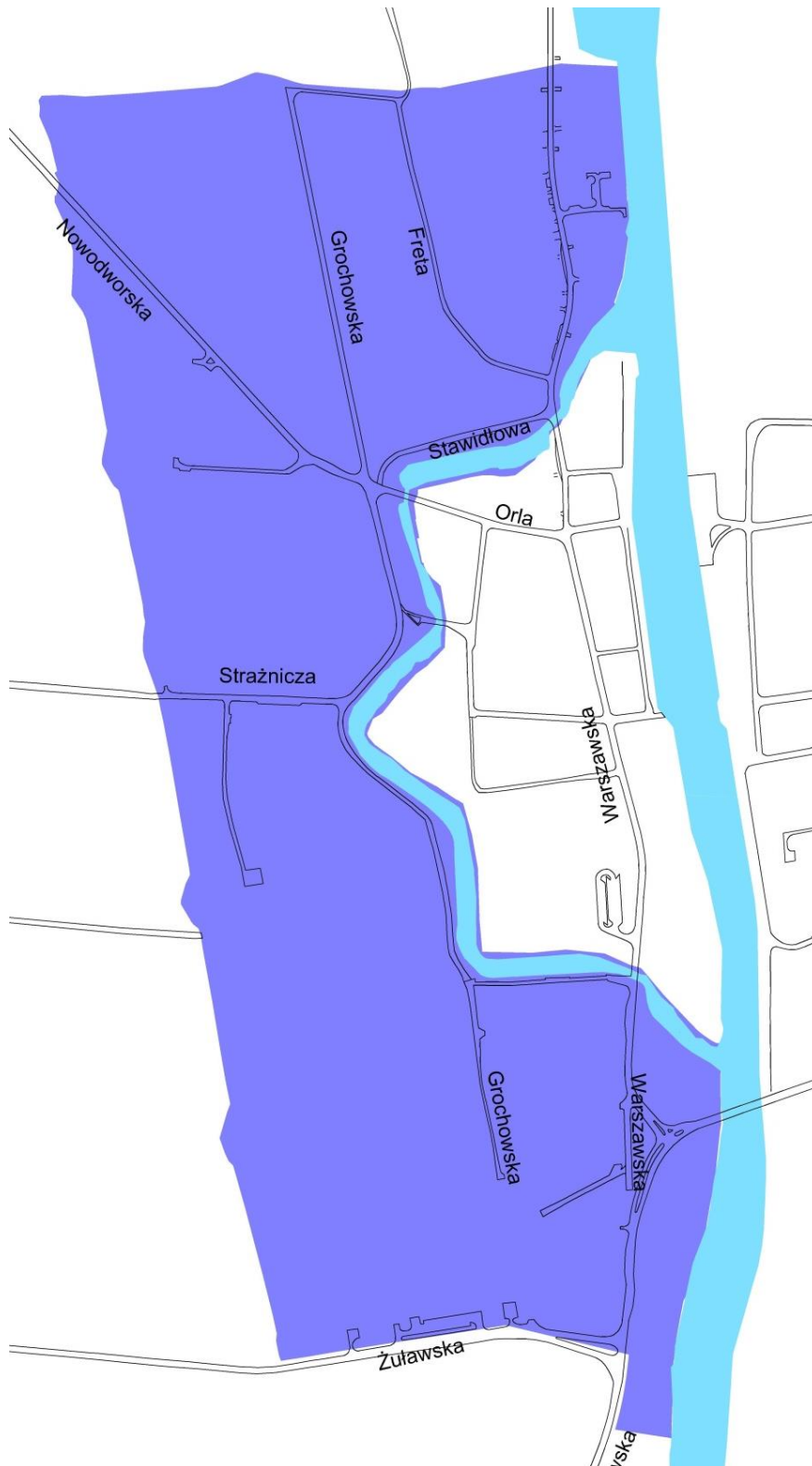
Pozycja obszaru w rozbiciu na poszczególne kategorie zjawisk negatywnych:

- a) Gęstość zaludnienia – pozycja 23
- b) Poziom ubóstwa – pozycja 7
- c) Poziom długotrwałego bezrobocia – pozycja 10
- d) Negatywne trendy demograficzne – pozycja 25
- e) Poziom edukacji – pozycja 7
- f) Poziom przestępczości – pozycja 9
- g) Poziom aktywności gospodarczej – pozycja 25
- h) Szczególnie zniszczone otoczenie – pozycja 8

Główne problemy zgłoszone przez uczestników konsultacji dla przedmiotowego obszaru dotyczyły według kategorii rewitalizacji:

1. Społeczne:
  - a. brak oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i dla osób starszych,
  - b. utrudniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej.
2. Gospodarcze
  - a. traktowanie obszaru Zawodzia jako dzielnicy przemysłowej przez Urząd Miasta powoduje zapominanie o potrzebach mieszkańców.
3. Przestrzenne/infrastrukturalne:
  - a. fatalny stan dróg (w szczególności ul. Grochowska),
  - b. oświetlenia ulicznego,
  - c. zły stan chodników,
  - d. brudny kanał miejski, wydzielający fetor,
  - e. brak wałów przeciwpowodziowych,
  - f. nielegalne wysypiska śmieci przy ul. Grochowska 49 i przy ul. Freta,
  - g. budynek do rozbiórki przy dawnej przystani WOPR – miejsce niebezpieczne.

Mapa obszaru:

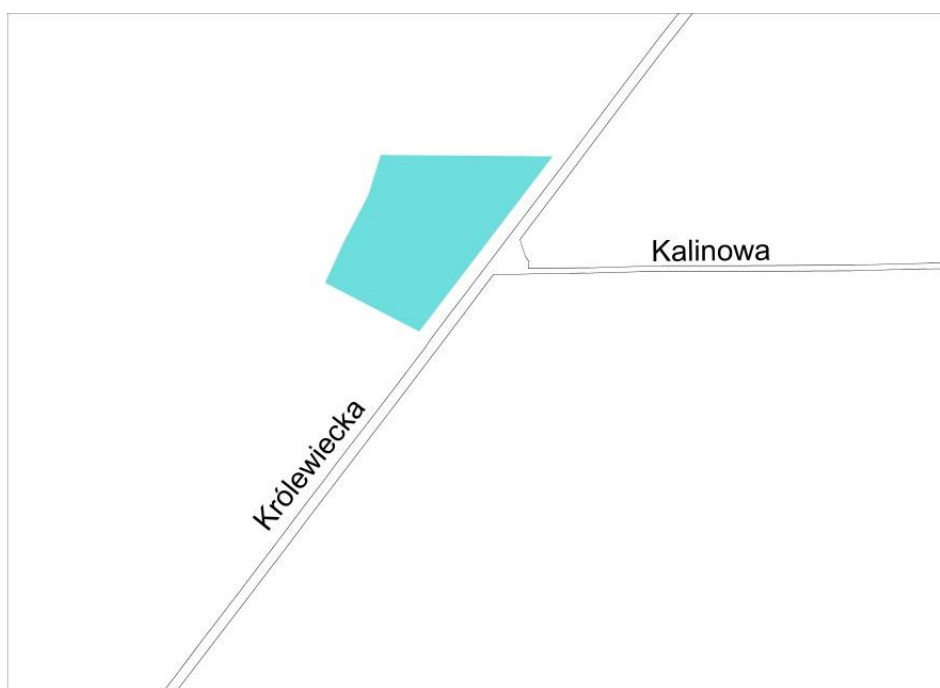
2.11. Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa

Obszar zajmujące jedenastą pozycję wśród najbardziej zdegradowanych według kwantyfikatorów liczbowych – 155 pkt na 264 możliwych.

Pozycja obszaru w rozbiciu na poszczególnych kategorie zjawisk negatywnych:

- a) Gęstość zaludnienia – pozycja 8
- b) Poziom ubóstwa – pozycja 16
- c) Poziom długotrwałego bezrobocia – pozycja 4
- d) Negatywne trendy demograficzne – pozycja 21
- e) Poziom edukacji – pozycja 3
- f) Poziom przestępczości – pozycja 23
- g) Poziom aktywności gospodarczej – pozycja 9
- h) Szczególnie zniszczone otoczenie – pozycja 33

Mapa obszaru:

3. Pozycjonowanie obszarów zdegradowanych – zestawienie

Mając na uwadze kompleksowość diagnozy, przyjęte dla określenia stanu natężenia negatywnych zjawisk na określonym obszarze wskaźniki ilościowe powinny posiadać tzw. wagę – współczynnik określający, który z przyjętych wskaźników ma znaczenie kluczowe. Aby określić wartości (wagę) danego wskaźnika w formularzu ankietowym, skierowanym do instytucji będących odbiorcami bądź realizatorami działań rewitalizacyjnych, zadano pytanie dotyczące przedmiotowej kwestii. W wyniku zsumowania punktów przyznawanych przez uczestników badania dla poszczególnych wskaźników otrzymano wagę (wartość) danego zjawiska:

- a) Gęstość zaludnienia – waga 29
- b) Poziom ubóstwa – waga 54
- c) Poziom długotrwałego bezrobocia – waga 67
- d) Negatywne trendy demograficzne – waga 21
- e) Poziom edukacji – waga 56
- f) Poziom przestępczości – waga 43
- g) Poziom aktywności gospodarczej – waga 54
- h) Szczególnie zniszczone otoczenie – waga 41

Wyniki nie pozostawiają wątpliwości, że najbardziej istotne znaczenie w opinii respondentów ma wskaźnik długotrwałego bezrobocia, którego wartość wyniosła 67 pkt. jest ponad 3 razy większa od uznanego za najmniej istotny wskaźnik – negatywne trendy demograficzne, którego wartość wyniosła 21 pkt.

Natężenie negatywnych zjawisk po uwzględnieniu wagi każdego z wskaźników

Nazwa obszaru	Gęstość zaludnienia	Poziom ubóstwa	Poziom bezrobocia długotrwałego	Trendy demograficzne	Poziom edukacji	Poziom przestępczości	Poziom aktywności gospodarczej	Budynki do rozbiórki	Suma wskaźników	Pozycja obszaru (natężenie niekorzystnych zjawisk)
Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	62	84	100	38	89	74	82	42	571	1
Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	59	59	98	39	88	72	84	69	568	2
Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju	50	79	93	37	81	69	72	69	550	3
Dzielnica Osiek	46	82	95	38	85	58	71	72	547	4
Śródmieście – Wschód	52	77	86	44	78	65	65	74	541	5
Rejon ul. Słowackiego i Sadowej	60	74	88	40	77	60	81	61	541	5
Śródmieście – Północ	54	73	82	49	73	67	66	67	531	7
Rejon ul. Browarnej i Robotniczej	56	70	84	42	76	62	77	61	528	8
Rejon ul. Fredry i Narciarskiej	61	78	89	39	80	56	83	42	528	8
Dzielnica Zawodzie	40	81	91	30	83	68	63	67	523	10
Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	55	72	97	34	87	54	79	42	520	11

Zastosowany nowy przelicznik nie wpłynął na pozycję poszczególnych obszarów w stosunku do zastosowanej wcześniej skali wartości. Można jednak stwierdzić, że różnice pomiędzy poszczególnymi obszarami, przeliczone na wartości punktowe, zmniejszyły się. Przy zastosowaniu kwantyfikatorów ilościowych do pozycjonowania obszaru, maksymalna suma punktów związana z natężeniem zjawisk negatywnych wynosiła 264, a różnica między najbardziej zdegradowanym obszarem tj. Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej, a ostatnim tj. Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa wynosiła 50 pkt. – około 19%. Po dodaniu wag dla poszczególnych wskaźników maksymalna suma punktów związana z natężeniem zjawisk negatywnych wyniosła 629 pkt. Jednocześnie różnica między najbardziej zdegradowanym obszarem, a najmniej – ponownie były to obszary Zespołu budynków przy ul. Skrzydlatej i Zespołu mieszkaniowego dawnego SKR Dąbrowa, wyniosła 51 pkt., jednak w przeliczeniu na wartość procentową wynosi tylko ok. 9%. W wartościach bezwzględnych różnice w degradacji między skrajnymi obszarami zdegradowanymi uległy zniwelowaniu o ponad 50%. Na tej podstawie można stwierdzić, że poziom degradacji na obszarach wskazanych do rewitalizacji jest bardziej zbliżony względem siebie, niż wynikałoby to z analizy tylko kwantyfikatorów ilościowych.

Kolejną przesłanką stanowiącą wyznacznik stopnia zdegradowania obszarów wyznaczonych do rewitalizacji jest opinia respondentów ankiety dotycząca bezpośredniego wskazania takiego obszaru. W przeprowadzonym badaniu zapytano uczestników, który obszar w ich opinii jest najbardziej zdegradowany. Po analizie uzyskanych odpowiedzi otrzymano następujące wyniki:

1. Dzielnica Osiek – 21% wszystkich wskazań.
2. Dzielnica Zawodzie i Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej – po 17%
3. Rejon ul. Browarnej i Robotniczej i Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju – po 13%
4. Rejon ul. Fredry i Narciarskiej – po 4%
5. Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa, Śródmieście-Północ, Rejon ul. Słowackiego i Sadowej – po 4%
6. Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica i Śródmieście-Wschód – bez wskazań.

4. Zasięg przestrzenny obszarów zdegradowanych.

Zasięg przestrzenny obszarów zdegradowanych zgodnie z wytycznymi wyznaczony jest przy założeniu, że jest to terytorium ograniczone przestrzennie tj. obejmujące najbardziej zdegradowane tereny danej gminy oraz w oparciu o zasadę, że rewitalizację należy prowadzić tam, gdzie występuje największe nasilenie niepożądanych zjawisk i gdzie koncentracja problemów jest największa. Ponadto naczelną zasadą wyznaczenia warunków brzegowych dla Programu rewitalizacji są dwie bariery:

- nie więcej niż 20% powierzchni gminy,
- nie więcej niż 30% jej mieszkańców gminy.

Przebieg granic obszarów zdegradowanych był tworzony w oparciu o „Lokalny program rewitalizacji Miasta Elbląga na lata 2007-2020”, którego zapisy wskazywały istnienie zjawisk niepożądanych w różnych rejonach miasta. Bazując na powyższym materiale przystąpiono do aktualizowania danych w obrębie wyjściowych jednostek terytorialnych. Została przeprowadzona kompleksowa ewidencja zmian na przedmiotowych terenach, które w miarę upływu czasu ewoluowały poprzez m.in. prowadzone działania rewitalizacyjne finansowane ze środków Unii Europejskiej w latach 2007 – 2013. W efekcie wytyczono nowe obszary odzwierciedlające aktualną sytuację przestrzenną Elbląga. W pierwszej kolejności zostało wytypowanych 11 obszarów kryzysowych, których łączna powierzchnia wynosi 324,81 ha, co stanowi 4,08% powierzchni Elbląga. W kolejnym etapie prac przeprowadzono konsultacje z interesariuszami Programu, które zaowocowały dodaniem 11 nowych obszarów o łącznej powierzchni wynoszącej 288,30 ha, co stanowi 3,63% powierzchni Elbląga. Część dodanych w wyniku konsultacji obszarów to tereny niezamieszkałe, jednak wymagające przeprowadzenia procesów rewitalizacyjnych.

Łączna powierzchnia wszystkich obszarów wyznaczonych do rewitalizacji wynosi 613,11 ha, co stanowi 7,71% powierzchni Elbląga. Zachowano zatem warunek brzegowy mówiący, że wyznaczony obszar rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni gminy. Jednocześnie na obszarach zdegradowanych zamieszkuje łącznie 35.207 osób, co stanowi 29,54% ogółu mieszkańców miasta. Przy wyznaczeniu progu maksymalnego wynoszącego 30% ludności dla tego wskaźnika jest on również zachowany.

Poniższe tabele przedstawiają szczegółową charakterystykę poszczególnych obszarów.

Lp.	nazwa obszaru	powierzchnia (ha)	% powierzchni Elbląga	liczba osób zamieszkałych	% ludności Elbląga
1.	Dzielnica Osiek	48,92	0,62%	2 580	2,16%
2.	Śródmieście – Wschód	49,17	0,62%	5 722	4,80%
3.	Śródmieście – Północ	66,37	0,83%	9 823	8,24%
4.	Rejon ul. Grochowskiej (Zawodzie)	62,80	0,79%	1 723	1,45%
5.	Rejon ulicy Słowackiego – Sadowej	7,02	0,09%	1 605	1,35%
6.	Rejon ul. Browarnej – Robotniczej	52,87	0,66%	9 500	7,97%
7.	Rejon ulicy Krakusa – Obrońców Pokoju	30,48	0,38%	2 594	2,18%
8.	Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	0,60	0,01%	102	0,09%
9.	Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	2,00	0,03%	373	0,31%
10.	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	0,90	0,01%	241	0,20%
11.	Rejon ul. Fredry-Narciarskiej	3,68	0,05%	944	0,79%
SUMA		324,81	4,08%	35 207	29,54%

Obszary zdegradowane dołączone w wyniku konsultacji			
Lp.	nazwa obszaru	powierzchnia (ha)	powierzchnia jako % powierzchni Elbląga
1.	Rejon Parku Modrzewie	16,19	0,20%
2.	Rejon Placu Wolności	1,26	0,02%
3.	Stare Miasto - obszar dziedzictwa kulturowego	6,08	0,08%
4.	Modrzewina - teren powojkowy	43,52	0,55%
5.	Lotnicza - teren zielony	16,20	0,20%
6.	Lotnicza – teren powojkowy	16,58	0,21%
7.	Rejon ul. Okólnik	14,89	0,19%
8.	Wyspa Spichrzów – Wschód	6,14	0,08%
9.	Rejon parków Traugutta-Dolinka	35,03	0,44%
10.	Park Kajki	2,48	0,03%
11.	Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji	129,93	1,63%
SUMA		288,30	3,63%

5. Analiza SWOT – zamieszkałe obszary zdegradowane

Zespół Budynków przy ul. Skrzydlatej	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Świadomość decydentów w zakresie specyfiki obszaru. • Szerokie wsparcie ze strony jednostek pomocy społecznej. • Dostęp do infrastruktury sportowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak wykorzystania potencjału wynikającego z dostępności infrastruktury sportowej oraz infrastruktury ESPH Lazarus. • Brak profilaktyki wsparcia mieszkańców (program profilaktyki zdrowotnej, wsparcia psychologicznego, wsparcia w sferze edukacji i kwalifikacji).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Środki pomocowe z UE i innych źródeł. • Wykorzystanie potencjału pobliskiego obiektu sportowego oraz infrastruktury ESPH Lazarus. • Stworzenie miejsca spotkań dla mieszkańców i młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dziedziczenie biedy i wzorców patologicznych. • Niska emisja (niskiej jakości opał powodujący zagrożenia zdrowotne). • Brak wsparcia mieszkańców w kwestii budowania poczucia własnej wartości. • Brak wsparcia mieszkańców w zakresie podnoszenia kwalifikacji.

Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzeń do zagospodarowania. • Zainteresowanie władz miasta i społeczności – przyzwolenie na zmiany. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysokie bezrobocie. • Zdewastowane otoczenie. • Wysoki poziom przestępczości.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Środki pomocowe z UE i innych źródeł. • Wzmoczenie działań pro aktywizacyjnych instytucji pomocy społecznej. • Dostępność terenów pod nowe inwestycje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Postępująca marginalizacja obszaru • Brak alternatyw dla mieszkańców. • Wieloczynnikowe problemy lokalnej społeczności.

Rejon ul. Krakusa i Obrońców Pokoju	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Kreatywność lokalnych liderów. • Rozbudowana komunikacja miejska. • Funkcjonujący „Orlik”. • Potencjał obiektu sportowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak miejsc parkingowych. • Zdewastowana zieleń. • Brak miejsca spotkań młodzieży (świetlice).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Środki pomocowe z UE i innych źródeł. • Wykorzystanie świetlicy przy Gimnazjum nr 2. • Bliskość parku Modrzewie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Duże natężenie hałasu drogowego. • Dalsza dewastacja infrastruktury.

Dzielnica Osiek	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Położenie – w pobliżu obwodnicy i rz. Elbląg. • Przeciętny poziom przestępczości. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak terenów zielonych do rekreacji. • Zaniebane podwórka, pełniące funkcję parkingu. • Brak oferty dla dzieci i młodzieży.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Środki pomocowe z UE i innych źródeł • Wprowadzenie monitoringu. • Zagospodarowanie dużego placu między ulicami: Dojazdowa, Panieńska, Rybna. np. tworząc plac zabaw dla dzieci i miejsca dla dorosłych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie się zjawisk kryzysowych. • Spadek aktywności społecznej. • Brak nadzoru policji w miejscach niebezpiecznych.

Śródmieście Wschód	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Środki pomocowe z UE i innych źródeł. • Dostępność infrastruktury: Budynek TP SA, MDK itp. • Rozbudowana komunikacja miejska. • Wysoki poziom aktywności gospodarczej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pustostany w „nowych” blokach, • Niskie utożsamianie się „nowych” mieszkańców z miejscem. • Brak miejsc parkingowych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Środki pomocowe z UE i innych źródeł. • Stworzenie osiedlowego centrum aktywności. • Wsparcie ze strony działających na miejscu stowarzyszeń, np. Stowarzyszenie Szansa na Rozwój 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak nadziei na poprawę sytuacji i wiary we własne siły. • Postępująca degradacja otoczenia.

Rejon ulic Słowackiego i Sadowej	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Położenie blisko centrum miasta. • Niewielki hałas jak na centrum miasta. • Silne utożsamienie się z dzielnicą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykluczenie społeczne rodzin wielodzietnych. • Samotność osób starszych. • „Przeludnienie” obszaru.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Środki pomocowe z UE i innych źródeł. • Bezpośrednie sąsiedztwo szpitali i szkół. 	<ul style="list-style-type: none"> • Obojętność lokalnej społeczności na próby podejmowania działań. • Odływ bogatszej części mieszkańców.

Śródmieście Północ	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom aktywności gospodarczej. • Duża dostępność zasobów ludzkich. • Dostępność różnorodnej infrastruktury społecznej (boiska, biblioteka). 	<ul style="list-style-type: none"> • Zbyt mała dbałość o czystość i estetykę. • Brak miejsc parkingowych. • Brak klubów i świetlic.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Środki pomocowe z UE i innych źródeł. • Park Planty – infrastruktura parkowa, aranżacja form przestrzennych. • Rozwój Streetworkingu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Problem alkoholizmu młodzieży. • Niestabilne trendy demograficzne. • Utrzymanie się zjawisk kryzysowych.

Rejon ul. Fredry i Narciarskiej	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Uprzemysłowione najbliższe otoczenie. • Dostęp do infrastruktury kolejowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak parkingów. • Bardzo niski poziom aktywności gospodarczej. • Problem komunikacyjne z resztą miasta.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Środki pomocowe z UE i innych źródeł. • Wzmoczenie działań pro aktywizacyjnych instytucji pomocy społecznej. • Plany przebudowy połączeń komunikacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hałas, głównie związany ze znajdującą się w pobliżu linią kolejową • Brak lokalnych liderów • Postępowanie wykluczenia społecznego

Rejon ulicy Browarnej i Robotniczej	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Duża dostępność zasobów ludzkich. • Rozbudowane zaplecze rekreacyjne przy SP 1. • Przeciętny poziom ubóstwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak miejsca do aktywnego wypoczynku dla osób starszych. • Brak parkingów. • Zły stan infrastruktury drogowej.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Środki pomocowe z UE i innych źródeł. • Budowy placów zabaw dla dzieci w różnych kategoriach wiekowych. • Promowanie dostępnych możliwości spędzania wolnego czasu. • Utworzenia klubu młodzieżowego. • Wykorzystanie potencjału SP1. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysokie natężenie hałasu na ulicy Robotniczej. • Dokarmianie dzikich zwierząt.

Dzielnica Zawodzie	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Jeden z najwyższych poziomów aktywności gospodarczej. • Stabilne trendy demograficzne. • Bliskość Portu i obwodnicy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan infrastruktury drogowej. • Brak oświetlenia ulicznego. • Brak wałów przeciwpowodziowych. • Brak miejsca spotkań młodzieży i domu sąsiedzkiego.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Środki pomocowe z UE i innych źródeł. • Utworzenie Domu Sąsiedzkiego, połączonego ze świetlicą. • Utworzenie Klubu Seniora. • Potencjał terenu przy dawnej przystani WOPR. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zbyt duża prędkość samochodów dostawczych. • Brudny Kanał Miejski, wydzielający fetor. • Traktowanie obszaru Zawodzia jako dzielnicy przemysłowej.

Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Przeciętny poziom przestępczości. • Atrakcyjne położenie. • Przestrzeń do zagospodarowania. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoka stopa bezrobocia. • Bardzo niski poziom wykształcenia mieszkańców. • Zdewastowane otoczenie.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Środki pomocowe z UE i innych źródeł. • Wzmoczenie działań pro aktywizacyjnych instytucji pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Postępująca marginalizacja obszaru. • Brak alternatyw dla mieszkańców. • Wieloczynnikowe problemy lokalnej społeczności.

6. Wizja wyprowadzenia obszarów ze stanu kryzysowego – efekty rewitalizacji.

Identyfikacja problemów zaistniałych na obszarach zdegradowanych wraz z określeniem ram w jakich funkcjonują wyznacza cele rewitalizacji. Zasadnicze znaczenie ma osiągnięcie szerokiego konsensusu pomiędzy władzami, mieszkańcami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, itd. Przy określeniu celów należy pamiętać, że muszą one uwzględniać argumenty wniesione przez wszystkich interesariuszy – grupy społeczne i zawodowe powiązane z wyszczególnionym obszarem. Zwracając się do nich, w trakcie przeprowadzonych konsultacji, uwypuklone zostały indywidualne oczekiwania, względem dokonania niezbędnych zmian rewitalizacyjnych na wyznaczonych obszarach.

Zebrane informacje przełożyły się na dookreślenie głównych celów Programu:

- a) Cel szczegółowy 1 – Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych.

Negatywne zjawiska społeczne składają się z całej sekwencji ognisk problemowych zaistniałych na danym obszarze. Ze względu na złożoność tego zjawiska, które można określić mianem „stref wykluczonych”, należy podjąć szereg działań adekwatnych do oczekiwań osób zamieszkujących zakwalifikowany do rewitalizacji teren miasta.

- b) Cel szczegółowy 2 – Likwidacja koncentracji przestrzennej bezrobocia i ubóstwa.

Problem długotrwałego bezrobocia w Elblągu, którego odsetek we wszystkich badanych obszarach przekroczył 50%, wraz ze zbliżającą się do 20% stopą bezrobocia rejestrowego dla całego miasta, stanowi największe wzywanie działań rewitalizacyjnych. Bez wątpienia brak zatrudnienia jest powiązany z ubóstwem i można obie kategorie rozpatrywać równocześnie. Zmiana sytuacji zatrudnieniowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym będzie warunkowała sukcesy w walce z ubóstwem. W dalszej kolejności przełoży się na inne segmenty negatywnych zjawisk zaistniałych na obszarach zdegradowanych.

- c) Cel szczegółowy 3 – Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych

Zrealizowanie powyższego celu będzie skutkowało zmianami zachowań wśród zarówno aktualnych interesariuszy obszaru, ale również może przysporzyć „przyciągnięcie” nowych np. mieszkańców czy przedsiębiorców. Pozytywne postrzeganie zrewitalizowanego obszaru może przełożyć się na wzrost wartości nieruchomości lub powstrzymanie depopulacji obszaru zdegradowanego.

- d) Cel szczegółowy 4 – Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych

Braki infrastrukturalne w obszarach zdegradowanych stanowią poważny problem dotyczący wszystkich interesariuszy obszaru. Przez infrastrukturę należy rozmieść całą gamę ubytków lub braków w otaczającym środowisku architektonicznym np. brak parkingów, terenów zielonych, ławek, chodników, miejsc spotkań, itd. Odrębnym problemem infrastrukturalnym są kwestie związane z niską emisją, czy brak podłączeń do miejskiej sieci ciepłowniczej. Wymienione czynniki najczęściej są skumulowane na danym obszarze przekładając się m.in. na zdrowie fizyczne i psychiczne mieszkańców. Tworzony jest cały łańcuch negatywnych

oddziaływać począwszy od kosztów leczenia interesariuszy, obciążenie systemu opieki zdrowotnej, a skończywszy na ogólnym statusie materialnym mieszkańców.

e) Cel szczegółowy 5 – Likwidacja zjawisk kryminogennych

Na obszarach zdegradowanych mamy do czynienia z sytuacją swoistej konsolidacji zachowań przestępczych. Jest to wyrazisty mechanizm „werbujący” i zatrzymujący w sobie osoby z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Szeroko pojmowana przestępczość dotyka najbliższego otoczenia osób dokonujących czynów zabronionych tj. rodziny, znajomych, sąsiadów, itd. Aktywność w dokonywaniu zmian na tym polu jest bardzo istotna w kontekście wszystkich powyżej wymienionych celów działań rewitalizacyjnych.

Poniższy schemat przedstawia listę celów Programu w powiązaniu z zaistniałymi problemami na obszarach zdegradowanych:

Celem ostatecznym Programu jest zmiana sytuacji obecnej, rozumiana jako spadek intensywności zjawisk niekorzystnych. Poniższa tabela przedstawia wartości, które mają zostać osiągnięte do roku 2020. Kategorie wskaźników zostały wybrane na podstawie przypisanych im wag w przeprowadzonej ankiecie – najbardziej istotne z punktu widzenia interesariuszy Programu:

- Poziom bezrobocia długotrwałego
- Poziom edukacji
- Poziom ubóstwa
- Poziom aktywności gospodarczej
- Poziom przestępczości

Pozostałe wskaźniki tj.: gęstość zaludnienia i niestabilne trendy demograficzne ze względu na swoją specyfikę (duża dynamika zmian, zwłaszcza trendów demograficznych) będą traktowane odrębnie i weryfikowane na bieżąco w trakcie realizacji programu. W założeniu oba wskaźniki będą również ulegały poprawie w miarę prowadzonych zmian w obrębie wyznaczonych poniżej mierników. Natomiast wskaźnik dotyczący szczególnie zniszczonego otoczenia, przedstawiający ilość budynków przeznaczonych do rozbiórki, będzie zmieniał się w sposób zaplanowany, wynikając z przyjętego harmonogramu realizacji działań w tym zakresie.

Wskaźniki kontekstowe opisujące zmianę sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarach zdegradowanych.

L.p.	Nazwa obszaru	Odsetek osób korzystający z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców		Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób		Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w przeliczeniu na 100 osób		Odsetek przestępstw kryminalnych w przeliczeniu na 100 osób		Odsetek podmiotów gosp. w przeliczeniu na 100 osób	
		wartość wyjściowa	wartość docelowa (- 10%)	wartość wyjściowa	wartość docelowa (- 15%)	wartość wyjściowa	wartość docelowa (- 15%)	wartość wyjściowa	wartość docelowa (- 10%)	wartość wyjściowa	wartość docelowa (+ 10%)
1.	Dzielnica Osiek	7,79	7,01	7,64	7,13	4,88	4,56	1,40	1,26	5,16	5,50
2.	Śródmieście – Wschód	3,13	2,82	4,75	4,44	2,01	1,88	0,68	0,61	6,68	7,12
3.	Śródmieście – Północ	2,32	2,09	4,19	3,91	1,45	1,35	1,14	1,03	6,23	6,65
4.	Rejon ul. Grochowskiej (Zawodzie)	6,27	5,64	5,80	5,42	3,37	3,14	1,63	1,46	7,54	8,05
5.	Rejon ulicy Słowackiego – Sadowej	2,49	2,24	4,98	4,65	1,93	1,80	0,62	0,56	2,80	2,99
6.	Rejon ul. Browarnej – Robotniczej	1,38	1,24	4,26	3,98	1,63	1,52	0,81	0,73	4,29	4,58
7.	Rejon ulicy Krakusa – Obrońców Pokoju	4,05	3,64	7,05	6,58	3,28	3,06	1,54	1,39	4,59	4,89
8.	Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	1,96	1,76	10,78	10,07	7,84	7,32	0,98	0,88	3,92	4,18
9.	Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	0,54	0,48	16,09	15,01	10,72	10,01	1,61	1,45	1,07	1,14
10.	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	21,58	19,42	18,26	17,04	13,69	12,78	2,90	2,61	1,66	1,77
11.	Rejon ul. Fredry-Narciarskiej	3,50	3,15	5,72	5,34	2,86	2,67	0,53	0,48	1,48	1,58

7. Zarządzanie procesem rewitalizacji

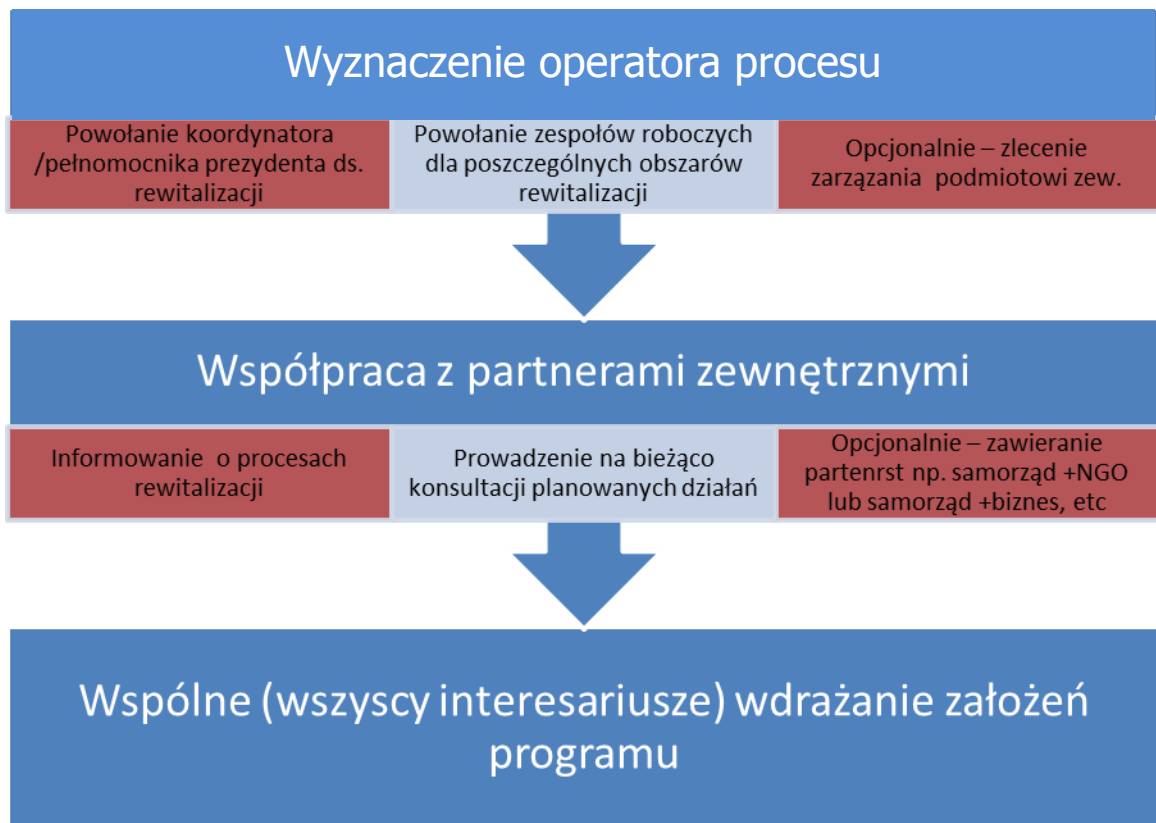

Wyprowadzenie obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego to proces związany z realizacją przedstawionych celów, których osiągnięcie jest nierozdzielnie związane ze sposobem zarządzania. Władza samorządowa, zgodnie z definicją rewitalizacji, jest podmiotem odpowiedzialnym za cały proces. Z uwagi na swoje zadania i możliwości oraz zdobyte już doświadczenia, prawdopodobnie będzie też najczęściej inicjatorem całego procesu, starając się zaangażować w niego lokalnych partnerów. Na obszarach zdegradowanych jednym z problemów może być skomasowane zjawisko społecznej obojętności, co może być poważną barierą w pozyskaniu wiarygodnych partnerów. Punktem wyjścia powinno być usystematyzowanie działań w zakresie zarządzania procesami rewitalizacji z podziałem ról dla poszczególnych uczestników/realizatorów Programu. Jak już zostało stwierdzone naturalne predyspozycje do kreowania procesu zarządzania rewitalizacją ma administracja lokalna, w ramach której prezydent miasta może wyznaczyć koordynatora/pełnomocnika ds. rewitalizacji, który będzie wspierany poprzez specjalnie powołane zespoły – składające się z przedstawicieli wszystkich uczestników procesu. Zespoły funkcjonują przede wszystkim w obszarze działalności społecznej, a poprzez swoją strukturę mają przyczynić się do wzmocnienia roli interesariuszy w procesie zarządzania, przy jednoczesnym „odciążeniu” struktur samorządowych. Prezydent może również przekazać zarządzanie rewitalizacją podmiotowi zewnętrznemu.

Niezależnie od wyboru sposobu zarządzania procesem rewitalizacji kluczowe znaczenia ma zdolność tzw. operatora rewitalizacji do prowadzenia efektywnego dialogu z wszystkimi interesariuszami. Złożoność procesu – wielobranżowość tematyczna, połączona z naturalnymi wzajemnymi obawami stron w początkowej fazie rewitalizacji, nakłada na operatora dużą odpowiedzialność za całość działań. W związku z tym operator procesu powinien posiadać odpowiednie kwalifikacje przekładające się na szerokie kompetencje – np. prawo opiniowania projektów uchwał rady gminy oraz innych aktów prawa miejscowego, takich jak zarządzenia prezydenta, dokumenty planistyczne, regulaminy jednostek miejskich, które mają wpływ na proces rewitalizacji. Ponadto do obowiązków operatora będzie należało informowanie partnerów o wszystkich kluczowych aspektach procesu rewitalizacji.

Partycypacja społeczna warunkuje skuteczność procesu rewitalizacji, a w celu jej osiągnięcia należy prowadzić możliwie najszersze konsultacje planowanych działań oraz angażować partnerów do procesu wdrażania Programu poprzez m.in. akceptowanie wypracowanych rozwiązań i realizowanie projektów rewitalizacji. Stabilizacja procesu rewitalizacji wymaga obustronnej odpowiedzialności za przyjęte zobowiązania. Samorząd działa w oparciu o precyzyjne zapisy ustawowe, natomiast w stosunku do partnerów rewitalizacji wskazanym będzie tworzenie odrębnych porozumień i umów, które określą formalno-prawne ramy wzajemnych relacji w procesie realizowania Programu rewitalizacji.

Schemat zarządzania procesem rewitalizacji:

8. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych.

Gmina Miasto Elbląg podczas realizacji projektu partnerskiego pn. „Elbląg Konsultuje” zdecydowała wspólnie z Liderem projektu tj. Elbląskim Stowarzyszeniem Inicjatyw Pozarządowych o przeprowadzeniu konsultacji społecznych już na etapie tworzenia założeń do Programu. W ramach procesu konsultacji odbyło się 7 spotkań otwartych na poszczególnych obszarach zdegradowanych oraz jedno spotkanie zamknięte dla mieszkańców zespołu budynków przy ul. Skrzydlatej. Realizacja konsultacji w partnerstwie przyczyniła się do podniesienia jakości dokumentu. Spotkania z mieszkańcami, choć nierzadko trudne, przyczyniły się do lepszego poznania charakteru zdegradowanych obszarów oraz ich specyficznych problemów społecznych, poznania potencjału mieszkańców do tworzenia lokalnych inicjatyw służących integracji społecznej oraz potrzeb w zakresie infrastruktury przestrzeni publicznej (rekreacja i aktywne spędzanie czasu wolnego).

Zgodnie z założeniami do ustawy o rewitalizacji oraz innymi dokumentami opisującymi tematykę przywracania obszarów zdegradowanych do poziomu pełnowartościowych terenów miasta, zakłada się stworzenie struktury osiągania poszczególnych celów i ich wzajemnego oddziaływania na siebie. Program rewitalizacji musi ujmować działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS oraz innych publicznych lub prywatnych) tak, aby nie pomijać aspektu społecznego, ekonomicznego, przestrzennego, technicznego, środowiskowego i kulturowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem. Wszystkie powyższe aspekty są odrębnymi, czasami jednostkowymi przypadkami, lecz w szerokim kontekście wzajemnie się przenikają. Dla uproszczenia założeń można przyjąć trzy, uprzednio zastosowane, główne kategorie potrzeb: społeczne, gospodarcze i przestrzenne. Każda z podjętych w trakcie tworzenia niniejszego programu inicjatyw – spotkania konsultacyjne z interesariuszami, ankiety, itp., odnosiła się do wyżej wymienionych kategorii, a zgromadzone dane można podzielić i przypisać do przedmiotowych grup.

W kategorii społecznej najczęściej wskazywanymi potrzebami rewitalizacyjnymi były:

1. Walka z długotrwałym bezrobociem.
2. Wsparcie dla młodych osób.
3. Wsparcie dla osób w podeszłym wieku.

W kategorii gospodarczej najczęściej wskazywanymi potrzebami rewitalizacyjnymi były:

1. Pozyskiwanie inwestorów
2. Tworzenie dogodnych warunków dla podmiotów oferujących nowe miejsca pracy

W kategorii przestrzennej najczęściej wskazywanymi potrzebami rewitalizacyjnymi były:

1. Tworzenie miejsc rekreacji dla wszystkich grup wiekowych.
2. Tworzenie parkingów
3. Tworzenie monitoringu w strefach niebezpiecznych

9. Typy projektów rewitalizacyjnych

Podstawową jednostką dla rozwiązania problemu i osiągnięcia celów jest projekt. Ze względu na przedmiot Programu i przytoczone definicje, właściwym sformułowaniem będzie projekt rewitalizacyjny. Przez to pojęcie należy rozumieć działanie realnie zaplanowane, ukierunkowane w dokładnie zdiagnozowany problem, popierane przez interesariuszy obszaru zdegradowanego, charakteryzujące się jasno określonym, realnym i mierzalnym celem, o określonym terminie realizacji, zapewnionych źródłach finansowania i wyznaczonych do realizacji podmiotach.

Poniższy schemat przedstawia typy projektów rewitalizacyjnych, w rozbiciu na szczegółowe cele przedsięwzięć:

Projekty miękkie

- skierowane do wybranych interesariuszy obszaru zdegradowanego (odbiorcy indywidualni). CEL - zmniejszenie liczby osób wykluczonych
- skierowane do całej społeczności obszaru zdegradowanego lub wybranych grup w tej społeczności. CEL - np. pobudzenie lub wykreowanie aktywnej grupy opiniotwórczej, dbającej o interes obszaru zdegradowanego.

Projekty infrastrukturalne

- niezbędne dla realizacji projektów miękkich. CEL - dostarczenie infrastruktury niezbędnej dla zrealizowania działań miękkich (np. lokale) lub infrastrukturę potrzebną obszarowi zdegradowanemu, wytwarzaną w powiązaniu z projektem miękkim (np. zagospodarowanie przestrzeni publicznych przy wkładzie lokalnych interesariuszy, przy wykorzystaniu m.in. klauzul społecznych).
- odpowiadające na zidentyfikowane potrzeby interesariuszy obszaru zdegradowanego, w ścisłym powiązaniu z projektami miękkimi angażującymi interesariuszy. CEL - osiągnięcie efektu identyfikacji z wprowadzanymi zmianami infrastrukturalnymi.
- będące inicjatywą władz lokalnych. CEL - realizacja strategicznej wizji rozwoju obszaru zdegradowanego, skonsultowaną z interesariuszami tego obszaru
- projekty o charakterze instrumentów aktywizujących partnerów prywatnych np. poprzez zachęty podatkowe lub finansowe dla podmiotów zatrudniających osoby zamieszkujące obszar zdegradowany. CEL - podjęcie pożądanых dla obszaru zdegradowanego działań.
- projekty dążące do uregulowania sytuacji prawnej, np. tworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ustalanie stanu prawnego nieruchomości, przyznanie pierwszeństwa do lokali socjalnych osobom zamieszkałym w obszarze zdegradowanym z nakazem eksmisji i orzecznym prawem do lokalu socjalnego. CEL - usunięcia barier rozwojowych obszaru zdegradowanego.
- projekty komercyjne lub częściowo komercyjne (np. sektora ekonomii społecznej) powiązane z procesem rewitalizacji. CEL - współpraca z inwestorami na rzecz koordynacji planowanych działań rewitalizacyjnych również przy zaangażowaniu kapitału prywatnego w działania prospołeczne.

10. Źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych

---

a) Źródła publiczne

- Budżet JST – to źródło finansowania procesu rewitalizacji, głównie w formie wkładów własnych do projektów z funduszy europejskich. Należy uwzględnić realne możliwości budżetu, w tym środki jakie można każdego roku przeznaczyć na LPR, ze środków własnych gminy lub z kredytów.
- Budżet centralny – granty z programów państwowych dla JST oraz podmiotów trzecich.
- Środki unijne i inne zewnętrzne źródła finansowania – regionalny program operacyjny, programy krajowe, inne instrumenty.

b) Środki organizacji pozarządowych

Organizacje pozarządowe mogą być w stanie samodzielnie sfinansować przedsięwzięcia w które się angażują, bądź co najmniej zapewnić wkład własny niezbędny dla uzyskania grantu zewnętrznego.

c) Środki prywatne (przedsiębiorstwa)

- możliwości sprzężenia interwencji publicznej z przedsięwzięciami prywatnymi,
- dostosowanie procesu rewitalizacji do działań inwestora prywatnego,
- oddanie do użytkowania infrastruktury dla potrzeb lokalnej przedsiębiorczości w sektorach usługowych wobec branży inwestora prywatnego, w połączeniu z instrumentami finansowymi i/lub podatkowymi umożliwiającymi podjęcie działalności gospodarczej przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym z obszaru zdegradowanego (uruchomienie programów pomocy de minimis).

d) Wkład własny (finansowy oraz pracy) mieszkańców

- indywidualnym zaangażowaniu w realizację projektów oraz utrzymanie ich rezultatów,
- możliwościach wykorzystania wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, dysponujących gruntami i lokalami, które mogą być współpracować w procesie rewitalizacji

10.1. Regionalny Program Operacyjny (projekty główne):

- Cel tematyczny 9a: inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych.
- Cel tematyczny 9d: inwestycje dokonywane w kontekście strategii na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

10.2. Regionalny Program Operacyjny (projekty uzupełniające)

Projekty miękkie

- Cel tematyczny 3a: Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości
- Cel tematyczny 8b : wspieranie wzrostu gospodarczego sprzyjającego zatrudnieniu poprzez rozwój potencjału endogenicznego jako elementu strategii terytorialnej dla określonych obszarów, w tym poprzez przekształcanie upadających regionów przemysłowych i zwiększenie dostępu do określonych zasobów naturalnych i kulturalnych oraz ich rozwój
- Cel tematyczny 8i: zapewnianie dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo, w tym podejmowanie lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników,
- Cel tematyczny 8iii :samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy
- Cel tematyczny 8iv: równouprawnienie płci oraz godzenie życia zawodowego i prywatnego
- Cel tematyczny 10i: ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i ponadpodstawowego

Projekty infrastrukturalne

- Cel tematyczny 4c: Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej i w sektorze mieszkaniowym
- Cel tematyczny 6b Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie.
- Cel tematyczny 6c: Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego
- Cel tematyczny 7.d: Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu.
- Cel tematyczny 9b: wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich
- Cel tematyczny 9iv: ułatwianie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym
- Cel tematyczny 9v: wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych
- Cel tematyczny 10a: inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej

10.3. Krajowe Programy Operacyjne (wybrane przykłady):

Projekty miękkie

- **Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PI 8v):** Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży

Projekty infrastrukturalne

- **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (PI 9a):** Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych
- **Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (PI 3a)** Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości

11. Przedmiot i zakres propozycji projektów rewitalizacyjnych

---

Lokalny program rewitalizacji Elbląga 2020+ będzie miał na celu przede wszystkim zmianę obecnego stanu kryzysowego zdiagnozowanego na określonych obszarach zdegradowanych. Aby tego dokonać należy realizować działania w formie sprecyzowanych projektów, odpowiadających poszczególnym celom szczegółowym, które zostały określone w rozdziale 6 „Wizja wyprowadzenia obszarów ze stanu kryzysowego – efekty rewitalizacji”.

Projekty będące przedmiotem działań rewitalizacyjnych muszą odpowiadać realnemu zapotrzebowaniu, wynikającemu z specyfiki danego obszaru kryzysowego. Dlatego dokładne określenie zakresu poszczególnych projektów powinno uwzględniać stanowisko interesariuszy danego obszaru lub być bezpośrednio ich propozycją. Przy konstruowaniu listy projektów uwzględniono powyższy aspekt poprzez przeprowadzenie naboru zgłoszeń projektowych na drodze trzech odrębnych działań:

- 1) Analizy zgłoszeń projektów w ramach tzw. budżetu obywatelskiego Elbląga w latach 2012-2013,
- 2) Propozycji zgłaszanych przez interesariuszy w trakcie prowadzenia konsultacji do Programu – I półrocze 2015r.
- 3) Formularzy zgłoszeniowych - udostępnionych przez Internet, przekazywanych w trakcie konsultacji, a także przesyłanych pocztą elektroniczną bezpośrednio potencjalnych interesariuszy.

Budżet obywatelski stanowi doskonałe źródło informacji o potrzebach społeczności lokalnych, wpisujących się w przyjętą definicję rewitalizacji. Możliwość zgłaszania autorskich propozycji projektów wynikają z subiektywnych potrzeb ich autorów, którzy formułują je na podstawie samodzielnej analizy otaczającego ich obszaru. W ostatnich latach wpłynęło:

- 2012 – 282 zgłoszenia
- 2013 – 201 zgłoszeń
- 2014 – 228 zgłoszeń

Główne typy projektów z tego zakresu, które pojawiały się na przestrzeni tych trzech lat i które można zlokalizować na obszarach zdegradowanych to:

- budowa, remont, rozbudowa parkingów, dróg dojazdowych i chodników
- nadawanie przestrzeni funkcji społecznych i rekreacyjnych poprzez:
  - tworzenie placów zabaw
  - budowę siłowni zewnętrznych
  - wytyczanie nowych i przebudowę istniejących ścieżek rowerowych
  - umieszczenie na terenach zielonych i parkowych obiektów małej architektury miejskiej
  - wyznaczenie przestrzeni parkowej do wyprowadzania psów

- odnowienie istniejących i budowa nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych:
  - boiska
  - ścianki i korty tenisowe
  - tory wrotkarskie
  - basen otwarty
- estetyzacja przestrzeni poprzez ochronę terenów zielonych, nasadzenie nowych drzew, krzewów, postawienie większej liczby śmietników, murale
- poprawa bezpieczeństwa publicznego poprzez:
  - instalację oświetlenia ulicznego
  - montaż monitoringu
  - montaż progów zwalniających na jezdniach
  - ogrodzenie placów dla zabaw

Przedstawione propozycje projektów, wynikające ze zgłoszeń do budżetu obywatelskiego, są w dużym stopniu zgodne, z informacjami zebranymi w trakcie konsultacji społecznych do niniejszego programu. Zgłoszone przez interesariuszy pomysły projektowe przypisane wybranym obszarom kryzysowym zostały przedstawione w cz. II Programu, w rozdziale „Raporty ze spotkań konsultacyjnych dotyczących założeń »Lokalnego programu rewitalizacji Elbląga 2020+«”. Spójność obu źródeł w zakresie problematyki i metodologii rozwiązań projektowych świadczy o brak zmian w najbliższym otoczeniu interesariuszy na przestrzeni ostatnich kilku lat i jest znaczącym wyznacznikiem potrzeb rewitalizacyjnych.

Dysponując przedstawionym powyżej szerokim spektrum informacji, związanych z zagadnieniami projektowymi, zwrócono się do wszystkich interesariuszy Programu o przedstawienie propozycji projektów spełniających kryteria zawarte w rozdziale 1 – „Wprowadzenie do założeń Lokalnego programu rewitalizacji Elbląga 2020+” . W tym celu zostały dodatkowo przeprowadzone konsultacje w dniach 8 i 18 czerwca, dla wszystkich stron Programu.

Propozycje projektów zawarte w tzw. budżecie obywatelskim oraz zgłaszane w trakcie pierwszego cyklu konsultacji nie spełniały kryteriów założeń Programu, m.in.:

- nie było wskazane źródło finansowania,
- nie został wskazany podmiot odpowiedzialny za realizację projektu,
- brak okresu realizacji

Jednakże wartość informacji w nich zawarta została wykorzystane do stworzenia propozycji projektowych zawartych w formularzach. Interesariusze tworzący propozycje projektowe mogli korzystać z zebranych danych i w ten sposób tworzyć koncepcje odnoszące się na wprost do oczekiwań i potrzeb zdiagnozowanych na obszarach kryzysowych Elbląga.

11.1. Propozycje projektów rewitalizacyjnych – projekty główne (podstawowe)

Lp	Wnioskodawca	Tytuł projektu	Nazwa obszaru, którego ma dotyczyć projekt*	Okres realizacji projektu	Szacunkowa wartość projektu (w PLN)	Oś i nazwa priorytetu inwestycyjnego RPO lub inne źródło finansowania	Opis projektu	Powiązanie z celami Programu Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji
PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE								
1.	Gmina Miasto Elbląg	Rewitalizacja otwartego kąpieliska miejskiego w Elblągu	Rejon parków Traugutta-Dolinka	2016-2022	35 000 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b Oś 10, 11	Projekt będzie polegał na: I. Rewitalizacji odkrytego kąpieliska miejskiego składającego się z dwóch niecek poprzez modernizację kąpieliska i trwałe oddzielenie obu niecek na następujące części: 1. Basen kąpielowy, stanowiący otwarte i strzeżone kąpielisko 2. Akwen z pływającym sprzętem rekreacyjnym, w sezonie zimowym wykorzystywany jako otwarte lodowisko II. Zagospodarowaniu terenu przylegającego do kąpieliska poprzez: 1. Budowę parkingu 2. Budowę pawilonu stanowiącego zaplecze sanitarno-socjalno-magazynowe kąpieliska 3. Budowę pawilonu gastronomicznego Projekt przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności obszaru zdegradowanego, jednocześnie przysłuży się lokalnej społeczności poprzez stworzenie miejsca spotkań i rekreacji. Rewitalizacja kąpieliska odkrytego będzie także elementem polityki prozdrowotnej i przyczyni się do promocji zdrowego trybu życia, dając mieszkańcom okazję do aktywności sportowej. Zrewitalizowany obiekt będzie służył jako miejsce zajęć prozdrowotnych dla różnych grup społecznych, w szczególności dzieci, młodzieży i seniorów. Będzie wykorzystywany także w projektach prospołecznych organizacji pozarządowych. Projekt będzie oddziaływał szerzej – zrewitalizowany obiekt będzie miał wpływ na mieszkańców wszystkich obszarów zdegradowanych.	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych Rezultaty: ➤ liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.) ➤ przystosowanie nieużytkowanego obiektu do nowych funkcji społecznych i rekreacyjnych ➤ integracja społeczna osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym Sposoby oceny i zmierzenia: protokół odbioru, sprawozdanie z realizacji projektu / wniosek o płatność (część merytoryczna), listy obecności uczestników działań miękkich
2.	Gmina Miasto Elbląg	Miejska sieć przestrzeni parkowo-rekreacyjnych.	Śródmieście – Północ, Rejon parków Traugutta-Dolinka, Rejon Parku Modrzewie	2016-2022	20 000 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b Oś 10, 11	Realizacja projektu, polegającego na rewitalizacji Parku Planty, budowie promenady wzdłuż rzeki Kumieli w parku Traugutta i Dolinki, rewitalizacji amfiteatru w parku Dolinka i rewitalizacji parku Modrzewie, ma na celu udostępnienie przestrzeni publicznej dla potrzeb rekreacyjno-turystycznych. Celem głównym projektu będzie przywrócenie rewitalizowanym przestrzeniom parkowo-rekreacyjnym możliwości sprawnego działania poprzez ich aktywizację i jakościową zmianę. Na terenach parków planuje się budowę i renowację obiektów małej architektury miejskiej, lokalizację sprzętów i obiektów rekreacyjno-sportowych, ścieżek rowerowych i tras spacerowych. Rewitalizacja terenów parków jako miejsc spotkań, wypoczynku i rekreacji, przyczyni się do integracji społeczności lokalnej i poprawy stanu zdrowia mieszkańców. Projekt przyczyni się również do zwiększenia szeroko rozumianego bezpieczeństwa (nowe równie nawierzchnie, nowe oświetlenie, kamery monitorujące). Realizacja projektu przyczyni się do poprawy jakości wypoczynku i rekreacji w miejskiej przestrzeni publicznej, a przez to poprawę jakości życia, w szczególności następujących grup społecznych: • dzieci i rodziny z dziećmi • młodzież • seniorzy Projekt będzie oddziaływał szerzej, ponieważ zrewitalizowane obszary będą służyły mieszkańcom innych obszarów, w tym także wskazanych do rewitalizacji. Działania stanowiące elementy przedmiotowego projektu mogą być realizowane rozłącznie, jako odrębne projekty lub być podstawą do etapowania całego przedsięwzięcia.	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych Rezultaty: ➤ otwarta przestrzeń zrekultywowana na obszarach miejskich (m ²) ➤ zagospodarowanie zdegradowanych obszarów parkowych ➤ poprawa estetyki przestrzeni miejskiej ➤ integracja społeczna osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym Sposoby oceny i zmierzenia: protokół odbioru, sprawozdanie z realizacji projektu / wniosek o płatność (część merytoryczna), listy obecności uczestników działań miękkich
3.	Gmina Miasto Elbląg	Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego do aktywizacji społeczno-gospodarczej centrum miasta – rewitalizacja Wyspy Spichrzów	Wyspa Spichrzów – Wschód, Dzielnica Zawodzie	2016-2022	50 000 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b Oś 10, 11	Projekt ma na celu przywrócenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej Wyspy Spichrzów i Zawodzia i ich aktywizację poprzez umieszczenie funkcji sportowych, rekreacyjnych i wypoczynkowych. W zakres projektu wchodzi następujące działania: 1. Oczyszczenie i pogłębienie Fosu Staromiejskiej, budowa ciągu pieszo-spacerowego wraz zagospodarowaniem zieleni, przystosowanie do wykorzystania Fosu Staromiejskiej do sportów wodnych. 2. Realizacja pięciu drogowych obiektów inżynierskich, tj. przebudowa jednego mostu, przebudowa jednej kładki dla pieszych, przebudowa dwóch przepustów i budowa jednej kładki dla pieszych, przebudowa ulic w obrębie Wyspy Spichrzów wraz z infrastrukturą drogową. 3. Budowa bazy obsługi sportów wodnych i turystyki "Osada Truso" polegającej na zagospodarowaniu przyczółka południowego, ulokowaniu obiektów obsługi sportów wodnych, z dostosowaniem ich do obsługi turystycznej wraz z infrastrukturą techniczną niezbędną do obsługi turystów oraz umocnieniu brzegów. 4. Umocnienie, zagospodarowanie nabrzeża (od strony rzeki Elbląg) od Mostu Tysiąclecia wzdłuż linii Wyspy Spichrzów. Realizacja projektu przyczyni się do wykreowania zachodniej ściany nadwodnego prestiżowego wnętrza urbanistycznego, obejmującego staromiejski odcinek rzeki Elbląg z nabrzeżami, rewaloryzacji fosi miejskiej i jej wykorzystaniu dla sportów wodnych i rekreacji, odtworzeniu i wyeksponowaniu historycznego układu ulicznego Wyspy oraz przywróceniu jej roli zaplecza obszaru Starego Miasta w zakresie lokalizowania funkcji komplementarnych, przyczyniając się w ten sposób do rozwoju gospodarczego tego obszaru. Takie zagospodarowanie Wyspy Spichrzów – stanowiące element uporządkowania nawodnych przestrzeni miasta – przyczyni się do wzrostu atrakcyjności tej części miasta dla mieszkańców i pozwoli na budowę jej tożsamości. Działania stanowiące elementy przedmiotowego projektu mogą być realizowane rozłącznie, jako odrębne projekty lub być podstawą do etapowania całego przedsięwzięcia.	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych Rezultaty: ➤ otwarta przestrzeń zrekultywowana na obszarach miejskich (m ²) ➤ zwiększenie atrakcyjności społecznej i gospodarczej obszaru zdegradowanego ➤ przystosowanie nieużytkowanego obszaru do nowych funkcji społecznych i rekreacyjnych ➤ integracja społeczna osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym Sposoby oceny i zmierzenia: protokół odbioru, sprawozdanie z realizacji projektu / wniosek o płatność (część merytoryczna), listy obecności uczestników działań miękkich
4.	Gmina Miasto Elbląg	Rewitalizacja budynków socjalnych przy ulicy Skrzydlatej w Elblągu	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	2017-2020	2 000 000	RPO WWM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b Oś 10, 11	Projekt polega na rewitalizacji budynków socjalnych przy ulicy Skrzydlatej w Elblągu wraz z wdrożeniem programu miękkiego, w tym: • modernizacja budynków mieszkalnych przy ul. Skrzydlatej • adaptacja budynku przy ul. Skrzydlatej na klub dla dzieci i młodzieży • organizacja spotkań i zajęć kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych dla dzieci w godzinach popołudniowych oraz reintegracja społeczno-zawodowa dorosłych do południa • aktywizacja spółdzielni socjalnych (świadczenie usług przy przeprowadzaniu modernizacji/adaptacji istniejącej zabudowy) • budowa kładki Działania te ukierunkowane będą na niwelowanie zjawisk z problemami społecznymi, aktywizację społeczno-gospodarczą oraz	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych Rezultaty: ➤ liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.) ➤ poprawa standardów zamieszkania osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej

Lp	Wnioskodawca	Tytuł projektu	Nazwa obszaru, którego ma dotyczyć projekt*	Okres realizacji projektu	Szacunkowa wartość projektu (w PLN)	Oś i nazwa priorytetu inwestycyjnego RPO lub inne źródło finansowania	Opis projektu	Powiązanie z celami Programu Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji
							podniesienie jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ integracja społeczna osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym <p>Sposoby oceny i zmierzenia: protokół odbioru, sprawozdanie z realizacji projektu / wniosek o płatność (część merytoryczna), listy obecności uczestników działań miękkich</p>
5.	Gmina Miasto Elbląg	Rewitalizacja muszli koncertowej w Parku Miejskim Bażantarnia	Wszystkie obszary zdegradowane	2018	400 000	RPO WWM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b Oś 10 i 11	<p>Projekt będzie polegał na rewitalizacji muszli koncertowej poprzez przywrócenie jej do stanu pierwotnego stanu technicznego. Zakres projektu to zarówno prace podstawowe pozwalające na doraźne poprawienie wyglądu muszli jak i generalny remont wszystkich elementów obiektu: wykonanie prac wzmacniających ściany oraz strop w piwnicy, usunięcie mat trzciniowych ze ścian oraz wykonanie pionowej i poziomej izolacji przeciwwilgociowej ścian piwnic. Przewiduje się również naprawę powierzchni placu przed muszlą koncertową oraz chodnika i schodków na tarasach, a także wymianę ławek.</p> <p>Brak robót remontowych w obrębie piwnic prowadzić będzie do dalszej korozji i degradacji elementów, co w rezultacie może negatywnie wpłynąć na bezpieczeństwo konstrukcji całego obiektu. Prace na ternie wokół muszli zwiększą bezpieczeństwo oraz umożliwią realizację działań społeczno-kulturalnych.</p> <p>Rewitalizacja obiektu przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa jego użytkowania oraz umożliwi przywrócenie funkcji kulturalno-społecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych <p>Rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.) ➤ wzrost aktywności mieszkańców; ➤ integracja społeczna osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym <p>Sposoby oceny i zmierzenia: protokół odbioru, sprawozdanie z realizacji projektu / wniosek o płatność (część merytoryczna), listy obecności uczestników działań miękkich</p>
SUMA: 107 400 000,00 PLN								

11.2. Propozycje projektów rewitalizacyjnych – projekty uzupełniające (pozostałe)

Lp	Wnioskodawca	Tytuł projektu	Nazwa obszaru, którego ma dotyczyć projekt*	Okres realizacji projektu	Szacunkowa wartość projektu (w PLN)	Oś i nazwa priorytetu inwestycyjnego RPO lub inne źródło finansowania	Opis projektu	Powiązanie z celami Programu
PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE								
1.	Gmina Miasto Elbląg	Budowa połączenia drogowego pomiędzy ulicą Akacją i Lotniczą w Elblągu	Lotnicza - tereny powojaskowe	2016-2022	7 600 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b Oś 2, 7, 10, 11	Projekt polega na budowie drogi gminnej klasy technicznej L wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną łączącą ul. Akacją i ul. Lotniczą, w tym odcinka przebiegającego przez teren przejęty przez Gminę Miasto Elbląg zlokalizowany przy ul. Lotniczej. Budowa drogi przyczyni się do poprawy dostępności terenu powojaskowego przy ul. Lotniczej, zwiększenia jego atrakcyjności inwestycyjnej oraz możliwości wykorzystania. Będzie projektem komplementarnym i uzupełniającym w stosunku do projektów w ramach osi 8, 9 oraz 11 realizowanych m.in. przez organizacje pozarządowe.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
2.	Gmina Miasto Elbląg / Elbląski Park Technologiczny	Nowe usługi dla rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw poprzez rozbudowę Elbląskiego Parku Technologicznego	Modrzewina – teren powojaskowy	2015-2020	20 000 000	RPO WiM Oś 1	Dalszy rozwój usług Elbląskiego Parku Technologicznego. Stworzenie na powojaskowym obszarze nowoczesnego centrum przemysłowego świadczącego innowacyjne usługi w oparciu o model popytowy. Projekt zakłada budowę infrastruktury pełniącej 3 funkcje: 1 Inkubator technologiczny – przestrzeń wyposażona w profesjonalny sprzęt do nauczania zawodów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami województwa oraz kierunkami rozwoju przemysłu w Elblągu (meblarski, konstrukcje dla przemysłu wodnego, metalowo-maszynowy) 2 Centrum B+R – nowoczesna przestrzeń do prowadzenia prac badawczo rozwojowych zgodnie z inteligentnymi specjalizacjami województwa oraz kierunkami rozwoju Elbląga i Elbląskiego Obszaru Funkcjonalnego 3 Centrum Produkcyjne - przestrzeń oferująca możliwość testowania produktów powstałych w dziale B+R oraz dająca możliwość produkcji nowoczesnych innowacyjnych rozwiązań przemysłowych. Wymienione funkcje nie są dostępne na rynku elbląskim a popyt na tego rodzaju usługi zgłaszają przedsiębiorcy w tym akredytowane laboratoria badawcze a także środowiska akademickie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 2 - Likwidacja koncentracji przestrzennej bezrobocia i ubóstwa ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
3.	Gmina Miasto Elbląg	Przebudowa ul. Studziennej wraz z jej odwodnieniem i oświetleniem	Stare Miasto – obszar dziedzictwa kulturowego	2016	1 500 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b Oś 10, 11	Projektowana inwestycja ma na celu przebudowę zlokalizowanej na Starym Mieście w Elblągu ul. Studziennej wraz z jej odwodnieniem i oświetleniem na terenie objętym granicą opracowania. Ulica połączona jest z siecią ulic miejskich poprzez ulicę Wodną i ulicą Stary Rynek. Jej przedłużenie stanowi ulica Garbary dochodząca do ulicy Pocztovej, stanowiącej ciąg drogi wojewódzkiej nr 503. Po obu stronach ulicy usytuowane są kamienice o charakterze mieszkalno-usługowym.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych
4.	Gmina Miasto Elbląg	Kompleksowa modernizacja obiektów w celu utworzenia placówki opiekuńczo-wychowawczej, wraz z wyposażeniem	Lotnicza – tereny powojaskowe	2016-2017	1 500 000	RPO WiM Oś 8 i 9 Oś 2, 10, 11	Projekt zakłada utworzenie i wyposażenie placówki opiekuńczo-wychowawczej specjalistyczno-terapeutycznej. Wynika on z potrzeby zapewnienia opieki dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodzicielskiej. Niepokojąco wzrasta liczba rodzin niewydolnych wychowawczo, ilość rodzin zastępczych jest niewystarczająca, a w istniejących rodzinach zastępczych brakuje miejsc. Projekt będzie oddziaływał na mieszkańców wszystkich obszarów zdegradowanych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych ➤ Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych
5.	Gmina Miasto Elbląg	Utworzenie i prowadzenie 2 placówek dziennego pobytu dla osób starszych (adaptacja obiektu i wyposażenie)	1. Śródmieście Wschód oraz rejon ul. Słowackiego i Sadowej 2. Rejon ul Browarnej i Robotniczej	2016-2019	1 400 000	RPO WiM Oś 8, 9 Oś 2, 10, 11	Projekt zakłada utworzenie, wyposażenie i prowadzenie dwóch placówek dziennego pobytu dla osób starszych, zgodnie z potrzebami rewitalizacyjnymi, do których należy wsparcie dla osób w podeszłym wieku. Obecnie istniejąca infrastruktura w zakresie wspierania osób starszych jest niewystarczająca z uwagi na starzejące się społeczeństwo oraz wzrost aktywności seniorów.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
6.	Gmina Miasto Elbląg	Utworzenie Centrum Seniora	Wszystkie obszary zdegradowane	2017-2019	600 000	RPO WiM Oś 9 Krajowy Fundusz Dopląt	Projekt dotyczy prowadzenia mieszkań wspomaganych – usług świadczonych w postaci 5 mieszkań 1-osobowych i 5 mieszkań 2-osobowych dla osób, które już wymagają opieki specjalistów, by móc prowadzić w miarę samodzielne życie; 1 duże pomieszczenie ogólnodostępne, pełniące funkcję świetlicy, szatni; 1 pomieszczenie dla dyżurującego pracownika. Działalność Centrum Seniora będzie dotyczyła również utrzymywania sprawności fizycznej seniorów, a także zapewnienia stałego dostępu do pomocy w sytuacjach nagłych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych
7.	Gmina Miasto Elbląg	Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego miasta Elbląga	Wszystkie obszary zdegradowane	2017-2021	1 900 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b Oś 10, 11	Projekt jest kontynuacją wieloletniego zadania inwestycyjnego realizowanego na terenie miasta. Projekt polega na rozbudowie systemu monitoringu o nowe punkty obserwacyjne oraz wymianie istniejących kamer analogowych na urządzenia cyfrowe. W ramach projektu zakłada się budowę infrastruktury światłowodowej niezbędnej do podłączenia nowych kamer oraz zakup urządzeń i wyposażenie stanowisk do rejestracji obrazów. Projekt służy zwiększeniu bezpieczeństwa mieszkańców terenów objętych projektem oraz ochronie terenów monitorowanych przed zniszczeniem.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych
8.	Gmina Miasto Elbląg	Przygotowanie terenów inwestycyjnych Modrzewiny Południe	Modrzewina - teren powojaskowy	2016 – I etap 2017 - 2018 – II etap 2019 – III etap	56 060 600	RPO WiM Oś 1 Priorytet inwestycyjny 3a	Projekt zakłada uzbrojenie terenów inwestycyjnych Modrzewiny Południe w sąsiedztwie Elbląskiego Parku Technologicznego w: • infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, telekomunikacyjną, energetyczną, • budowę lub modernizację układu komunikacyjnego dla terenu inwestycyjnego (wewnętrzna infrastruktura drogowa) Uzasadnieniem potrzeby realizacji powyższych działań jest rozwój przedsiębiorczości w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystania już istniejących a także nowych terenów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm i nowych miejsc pracy.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 2 - Likwidacja koncentracji przestrzennej, bezrobocia i ubóstwa ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych
9.	Gmina Miasto Elbląg	Wykorzystanie OZE w obiektach użyteczności publicznej w Elblągu	Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2017	600 000	RPO WiM Oś 4	Przedsięwzięcie polega na wykonaniu na obiektach użyteczności publicznej instalacji fotowoltaicznych służących do wytwarzania energii elektrycznej z energii słońca. W wyniku realizacji projektu zostanie ograniczone zapotrzebowanie na energię elektryczną w objętych projektem obiektach publicznych miasta, co pozwoli obniżyć jej produkcję, a w efekcie emisję wysoką i jej negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych
10.	Gmina Miasto Elbląg	Kompleksowa modernizacja energetyczna elbląskich placówek oświatowych	Wszystkie obszary zdegradowane	2017-2018	9 766 513	RPO WiM Oś 4	Projekt polega na kompleksowej termomodernizacji obiektów oświatowych Zespołu Szkół nr 1 ul. Korczaka i Zespołu Szkół nr 3 ul. Rodziny Nałazków, w tym: - ocieplenie obiektu, wymiana okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne; - przebudowa systemów grzewczych, systemów wentylacji i klimatyzacji, możliwa instalacja OZE.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych

Lp	Wnioskodawca	Tytuł projektu	Nazwa obszaru, którego ma dotyczyć projekt*	Okres realizacji projektu	Szacunkowa wartość projektu (w PLN)	Oś i nazwa priorytetu inwestycyjnego RPO lub inne źródło finansowania	Opis projektu	Powiązanie z celami Programu
11.	Gmina Miasto Elbląg	Rozbudowa i przebudowa ciągów rowerowo - pieszych	Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2018	8 840 000	RPO WiM Oś 6	Zadanie inwestycyjne polega na realizacji ścieżek rowerowych / ciągów pieszo-rowerowych, uzupełniających braki w tym zakresie na terenie miasta. Realizacja działań wchodzących w skład projektu przyczyni się do stworzenia kompleksowego systemu ścieżek rowerowych i pieszych, by w maksymalnym stopniu wykorzystać istniejące możliwości miasta do rozwoju turystyki aktywnej - rowerowej oraz pieszej, a tym samym doprowadzić do wzrostu potencjału turystycznego.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
12.	Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu	Rozbudowa, przebudowa i remont Teatru im. Aleksandra Sewruka oraz Centrum Spotkań Europejskich Światowid w Elblągu	Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2019	31 000 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b PO liŚ Oś 8 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury	Projekt ma bardzo istotne znaczenie społeczne w obrębie całego miasta, gdyż dotyczy podmiotów, które praktycznie jako jedyne jednostki posiadają ofertę w zakresie usług kulturalnych oraz edukacyjnych, skierowaną do wszystkich grup społecznych, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i niepełnosprawnych Zaplanowana inwestycja pozwoli poszerzyć i uatrakcyjnić ofertę kulturalną, zwiększyć ilość i jakość przedsięwzięć kulturalnych i edukacyjnych w obu instytucjach. Pozwoli również na wykorzystanie pomieszczeń dotychczas niedostępnych lub niefunkcjonalnych oraz na organizowanie wydarzeń o większym zasięgu, obejmujących jednorazowo większą liczbę osób także z innych krajów. Oferta edukacyjna realizowana w obiekcie pozwoli na aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitację społeczno-zawodową przy wykorzystaniu technik artystycznych. Przebudowany budynek zostanie w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Obiekt dostępny będzie dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach lub o ograniczonej zdolności poruszania się. W wyniku realizacji projektu zaspokojone będą mogły być potrzeby zgłaszane przez osoby korzystające z oferty obu instytucji oraz współpracujących z nimi organizacji i stowarzyszeń. Na podstawie analiz zgłaszanych potrzeb w rozbudowanym obiekcie pojawią się nowe inicjatywy, działania i przestrzenie, które pozwolą w sposób kompleksowy zaspokoić oczekiwania odbiorców działań kulturalnych a obu instytucjom rozwijać się.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych
13.	Biblioteka Elbląska im. C.K. Norwida	Adaptacja Biblioteki Elbląskiej – obiektu dziedzictwa kulturowego o potencjale turystycznym	Stare Miasto – obszar dziedzictwa kulturowego	2017-2020	20 000 000	RPO WiM Oś 6	Projekt polega na etapowej adaptacji Biblioteki Elbląskiej: I etap: renowacja i adaptacja obiektu Biblioteki (renowacja zespołu budynków, murów, wymiana pokrycia dachów, odwodnienie terenu, adaptacja wnętrza Biblioteki) wraz z zagospodarowaniem terenu otaczającego (parkingi, pozostała infrastruktura) oraz zakupem wyposażenia wpływającego na unowocześnienie obiektu, co umożliwi poszerzenie oferty i tworzenie nowych produktów turystycznych: Kino letnie, Muzeum książki. II etap: modernizacja wnętrza Biblioteki wraz z zakupem wyposażenia wpływającego na unowocześnienie obiektu i umożliwiającego organizację wystaw oraz zagospodarowanie terenu otaczającego, co umożliwi poszerzenie oferty oraz tworzenie nowych produktów turystycznych: Czytelnia Letnia z zadaszeniem mobilnym.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
14.	Centrum Sztuki Galeria EL	Kompleksowa rewitalizacja dawnego klasztoru poddominikańskiego obecnie Centrum Sztuki Galeria EL na obszarze Starego Miasta w Elblągu.	Stare Miasto – obszar dziedzictwa kulturowego	2019-2022	35 000 000	RPO WiM Oś 6	Plan kompleksowej rewitalizacji poddominikańskiego zespołu klasztornego na zakłada, dokończenie remontu kościoła wraz z konserwacją zabytków tego kościoła, pełną odbudowę klasztoru oraz adaptację nowych budynków na szeroko rozumianą obsługę ruchu turystycznego oraz poszerzenie działalności Centrum Sztuki Gallerii EL. W odbudowanym zespole klasztornym proponujemy wprowadzić następujące funkcje użytkowe pomieszczeń: <ul style="list-style-type: none"> • księgarnia z wydawnictwami Gallerii EL oraz książki i albumy związane ze sztukami pięknymi połączona z kawiarnią • sala dla dzieci (sztuka na dotyk) • sklep – galeria z możliwością nabycia prac twórców ze środowiska elbląskiego oraz znanych reprodukcji • biblioteka archiwalna Gallerii EL połączona z salą audiowizualną z możliwością prowadzenia zajęć edukacyjnych, spotkań, konferencji, wykładów • sala do prowadzenia zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży • pomieszczenia biurowe wraz z salą konferencyjną • magazyny na dzieła sztuki • sale wystawiennicze • sala kinowa (multimedialna) • 3 pracownie połączone z mieszkaniami w ramach programu ART Residence • pokoje gościnne Rozwój CS Galeria EL i odbudowa zabudowań poklasztornych wiąże się z zatrudnieniem nowych pracowników: wstępne prognozy 6 pracowników etatowych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 2 - Likwidacja koncentracji przestrzennej bezrobocia i ubóstwa ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
15.	Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu	Kontynuacja działań mających na celu dostosowanie wewnętrznej infrastruktury drogowej i pieszej, terenów zielonych do potrzeb pacjentów, osób niepełnosprawnych, osób odwiedzających, celem podniesienia jakości życia społeczności zamieszkujących obszary problemowe	Wszystkie obszary zdegradowane	2014-2020	2 500 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b Oś 10, 11	Projekt ma być kontynuacją przedsięwzięcia pn.: „Budowa nowego Bloku Operacyjnego wraz z Oddziałem Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz Centralną Sterylizatornią przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Elblągu” wspartego w ramach RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013. Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu to szpital specjalistyczny o dużym znaczeniu nie tylko dla miasta, ale i regionu. Rocznie hospitalizuje ok. 40 tys. pacjentów. Z poradni specjalistycznych korzysta ok. 40 tys. chorych. Osoby odwiedzające szacujemy na kolejne 25 tys. osób rocznie. Potrzeba realizacji wynika z wyeksploatowanej, zdegradowanej infrastruktury drogowej (drogi wewnętrzne i parkingi), pieszej (chodniki, podjazdy) oraz terenów zielonych. Szpital jest kompleksem kilku budynków, pomiędzy którymi istnieje konieczność poprawienia komunikacji pod kątem likwidacji barier architektonicznych. Projekt realizowany w poprzedniej perspektywie nie zaspokoił wszystkich potrzeb społeczności korzystającej z usług szpitala, który nadal boryka się z ciągłym brakiem miejsc parkingowych, co skutkuje dewastacją terenów zielonych. Projekt zakłada m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • likwidację barier architektonicznych poprzez dostosowanie infrastruktury dla potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez rewitalizację parkingów, chodników, rewitalizację terenów zielonych (nasadzenia, ławki, itp.), rewitalizację dróg wewnętrznych, • oświetlenie fotowoltaiczne lub inne korzystne z punktu widzenia energooszczędności. (Szpital przyjmuje chorych całonocowo - teren niedostatecznie doświetlony), 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych

Lp	Wnioskodawca	Tytuł projektu	Nazwa obszaru, którego ma dotyczyć projekt*	Okres realizacji projektu	Szacunkowa wartość projektu (w PLN)	Oś i nazwa priorytetu inwestycyjnego RPO lub inne źródło finansowania	Opis projektu	Powiązanie z celami Programu
16.	Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Miejski im. Jana Pawła II w Elblągu	Rewitalizacja zabytkowej infrastruktury na terenie przyległym do obiektów Szpitala Miejskiego im. Jana Pawła II w Elblągu	Śródmieście - Wschód	2016-2018	6 000 000	RPO WiM Oś 8	Przepracowanie dokumentacji projektowej i konkursowej w celu złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. Rewitalizację obszaru przyległego do budynku Szpitala Miejskiego im. Jana Pawła II w Elblągu wraz z ceglany zabytkowym parkanem i bramami wjazdowymi. Przywrócenie do stanu pierwotnego dróg wewnętrznych oraz naprawę istniejących miejsc parkingowych. Przywrócenie funkcji użytkowych basenowi przeciwpożarowemu, instalacji hydrantowej oraz studni głębinowej. Oświetlenie terenu energooszczędnymi źródłami światła oraz założenie monitoringu elektronicznego w miejscach zagrożonych dewastacją. Przywrócenie zakładanych pierwotnie funkcji, zdegradowanemu obiektowi służącemu wstępnej dezynfekcji ścieków z oddziału Chorób Zakaźnych. Przywrócenie zdegradowanej izolacji poziomej i pionowej znajdującej się poniżej poziomu gruntu w budynku głównym Szpitala i w budynku oddziału Chorób Zakaźnych. Przywrócenie funkcjonalności małej architektury parkowej tj.: wyremontowanie alejek, zakup nowych ławek i innych elementów małej architektury. Przywrócenie trawników i inny zniszczonych w trakcie prac budowlanych terenów zielonych do stanu sprzed rozpoczęcia robót rewitalizacyjnych. Zatrudnienie nowych pracowników, którzy będą mieli za zadanie opiekowanie się zrewitalizowanymi obszarami. Realizacja projektu przyczyni się do zmniejszenia długotrwałego bezrobocia poprzez zatrudnienie osób zarejestrowanych w PUP.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 2 - Likwidacja koncentracji przestrzennej bezrobocia i ubóstwa ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych
17.	Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Elblągu	Z historią w przyszłość. Modernizacja Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Elblągu – etap II	Stare Miasto - obszar dziedzictwa kulturowego	Grudzień 2015-2018	15 868 000	RPO WiM Oś 6 lub 8 Oś 10, 11	Rewitalizacja obiektów dziedzictwa kultury oraz przywrócenie im pełnej funkcjonalności z wykorzystaniem nowoczesnych i nieszlachetnych metod dotarcia do odbiorcy dla popularyzacji bogactwa kultury materialnej i intelektualnej regionu oraz wzmocnienie roli Muzeum jako ponadregionalnego, markowego produktu turystycznej. Gruntownemu remontowi i modernizacji poddany zostanie zabytkowy obiekt, który przebudowany ostatecznie w 1599 roku, przez stulecia był siedzibą gimnazjum akademickiego – wiodącego ośrodka edukacji i rozwoju myśli humanistycznej w Prusach. Ostatni remont obiektu wykonany został przed ponad 40-lety, obecnie budynek ze względu na stan techniczny nie może być właściwie i w pełni wykorzystywany. Również położenie obiektu w obrębie zabudowań przyzaskonowych, przy rzece Elbląg, w centrum strefy turystycznej miasta, szczególnie predestynuje go do pilnego podjęcia prac modernizacyjnych w ramach rewitalizacji obszaru Starego Miasta. W ramach projektu obiekt odzyska również dostęp od strony rzeki, uporządkowany i zagospodarowany zostanie również obszar zieleni miejskiej pomiędzy obiektem a rzeką Elbląg, co wyraźnie podniesie atrakcyjność nadbrzeżnego pasa spacerowego. Realizacja projektu przyczyni się do wzmocnienia rangi Muzeum Archeologiczno-Historycznego oraz obiektów zabytkowych Muzeum w wachlarzu produktów turystycznych województwa. Oferta kulturalna i edukacyjna Muzeum zostanie przebudowana i dostosowana do preferencji współczesnego odbiorcy. Zastosowane nowoczesne metody prezentacji dziedzictwa kultury przyczynią się do wzrostu popytu na oferowane usługi. Muzeum zyska szansę kreowania życia kulturalnego i społecznego w regionie oraz budowy więzi, poczucia tożsamości i przynależności do regionu. Wzrośnie również oddziaływanie instytucji na gospodarkę poprzez napędzanie ruchu turystycznego. Rozszerzenie oferty i jej pełne udostępnienie spowoduje wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów przyległych, atrakcyjności turystycznej regionu oraz wzrost przychodów.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 2 - Likwidacja koncentracji przestrzennej bezrobocia i ubóstwa ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych
18.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zakrzewo”	Przywracanie funkcji społecznych poprzez modernizację budynku użytkowego	Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji	2016-2020	1 000 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b Oś 10, 11	Wzbogacenie oferty kulturalnej o działania skierowane dla osób starszych, niepełnosprawnych –projekt miękki realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniami: Kobiet Aktywnych „Fantazja”; Klub Seniora „Zakrzewo”; Przyjaciół „Zawada”. Modernizacja budynku użytkowego w celu poprawy jego efektywności i dostosowania posiadanej infrastruktury do potrzeb osób starszych, niepełnosprawnych w celu pobudzenia aktywności społecznej i gospodarczej na terenie spółdzielni - projekt twardy realizowany przez Spółdzielnię	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
19.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zakrzewo”	Integracja społeczności lokalnej poprzez realizację działań stymulujących do aktywności międzypokoleniowej oraz zaangażowania społecznego poprzez kulturę	Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji	2016-2020	900 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b Oś 10, 11	Utworzenie klubu wraz z modernizacją budynku w tym pomieszczeń po węźle co.-projekt realizowany przez Stowarzyszenie Przyjaciół „Zawada” wraz ze spółdzielnią Rewitalizacja inwestycji wynika z potrzeby ułatwienia dostępu do kultury, a przez to ożywienia życia kulturalnego mieszkańców Elblągu ze szczególnym uwzględnieniem trzech dużych osiedli.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 – Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych
20.	Fundacja Elbląg – Fundusz Lokalny Regionu Elbląskiego	Dzienny Dom Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych	Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2023	4 000 000	RPO WiM Oś 10 i 11	Celem działania Dziennego Domu Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych jest aktywizacja beneficjentów poprzez aktywne i konstruktywne spędzenie czasu wolnego w ciągu dnia. Stworzenie miejsca dla osób starszych i niepełnosprawnych do pobytu dziennego pozwoli na organizację czasu wolnego w tym miejscu poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • wspólne zajęcia edukacyjne z zakresu czynności domowych np. wspólne gotowanie, ogrodnictwo itp. • aktywne spędzanie czasu wolnego – zajęcia tematyczne, np. gimnastyka i relaksacja, spotkania muzyczne, z literaturą, rozgrywki karciane i planszowe, rękodzieło, wspólne spacerowanie itp. • zajęcia integracyjne, okolicznościowe, wieczorki i inne 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych
21.	Fundacja Elbląg – Fundusz Lokalny Regionu Elbląskiego	Świetlice dla Seniorów	Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2023	4 000 000	RPO WiM Oś 10 i 11	Celem prowadzenia Świetlicy będzie aktywizacja osób starszych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu. Działania Świetlicy - organizacja czasu wolnego i zajęcia edukacyjne: <ul style="list-style-type: none"> • warsztaty komputerowe (w tym międzygeneracyjne (seniorzy – młodzież) - przekazanie podstawowej wiedzy z zakresu obsługi komputerów i korzystania z Internetu; zamieszczanie informacji, zdjęć, fotoreportaży, i innych materiałów na stronie www) • warsztaty rękodzielniczo, sportowo-rekreacyjne, kulinarne, artystyczne i inne wg zainteresowań i potrzeb • warsztaty edukacyjne: dot. e-usług - przeciwdziałające wykluczeniu seniorów (korzystanie z usług bankowości elektronicznej, e-urzędy, płacenie rachunków i wypełnianie PITów przez internet, rejestracja w specjalistycznej przychodni, zakupy przez internet itp); związane z tematami konsumenckimi: tryby reklamacji towaru, umowy zawierane na odległość (np. na pokazach), umowy zawierane drogą elektroniczną (np. przez telefon), różnice między kredytami w bankach a pożyczkami w parabankach itp. • warsztaty dotyczące zdrowego trybu życia seniora • zajęcia psychologiczne • warsztaty integracyjne • poradnictwo - „co, gdzie i jak załatwić?” – pomoc w funkcjonowaniu w najbliższym otoczeniu, świadczenie pomocy w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych
22.	Stowarzyszenie Szansa na Rozwój	Ośrodek Rozwoju Rodziny	Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2020	1 000 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b Oś 9	Przystosowanie obiektu na potrzeby Ośrodka Rozwoju Rodziny w Elblągu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych.

Lp	Wnioskodawca	Tytuł projektu	Nazwa obszaru, którego ma dotyczyć projekt*	Okres realizacji projektu	Szacunkowa wartość projektu (w PLN)	Oś i nazwa priorytetu inwestycyjnego RPO lub inne źródło finansowania	Opis projektu	Powiązanie z celami Programu
						Priorytet inwestycyjny 9a		
23.	Stowarzyszenie ESWIP	Elbląskie Centrum Integracji Społecznej	Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2023	4 000 000	RPO WiM Oś 8, 9 i 11	Skala zjawiska bezrobocia i liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Elblągu jest na wysoka. Potrzeba podjęcia systemowych i kompleksowych działań, włączając w to różne instytucje m.in. ERKON, MOPS, PUP, wykorzystując różne metody i instrumenty wsparcia. Każdego roku CIS będzie obejmował wsparciem 100 osób, będzie to głównie wsparcie psychologiczne, doradztwo zawodowe, warsztaty, zajęcia w pracowniach zawodowych, staże, praktyki, które doprowadzą do podjęcia pracy przez grupę kilkudziesięciu osób każdego roku	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 2 - Likwidacja koncentracji przestrzennej bezrobocia i ubóstwa ➤ Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych
24.	Stowarzyszenie ESWIP	Aktywny Elbląg	Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2023	12 000 000 (bez części rewitalizacji i adaptacji budynków)	RPO WiM Oś 8, 9 i 11	Aktywność mieszkańców Elbląga jest niewystarczająca, czego dowodem jest udział w różnych spotkaniach, inicjatywach, wolontariacie, czy też podejmowanie działań w swoim najbliższym miejscu zamieszkania. Brakuje organizacji dzielnicowych, lokalnych liderów i animatorów, różnych form aktywności w których mogliby uczestniczyć mieszkańcy. Program ten wymaga podjęcia następujących działań: stworzenia sieci domów sąsiedzkich, w kilku obszarach zdegradowanych), które będą posiadać ofertę aktywności społecznej i kulturalnej dla mieszkańców, która może być uzupełniana o zajęcia z zakresu profilaktyki zdrowotnej, przedsiębiorczości, w tym społecznej. W poszczególnych dzielnicach powinny pracować animatorzy i streetworkerzy (którzy wcześniej ukończą sprofilowane pod ich potrzeby cykle edukacyjne przygotowujące ich do tej pracy), którzy będą wspierać i aktywizować mieszkańców w różnych grupach wiekowych proponując im różne aktywności, zachęcając do tworzenia rad dzielnicowych, osiedlowych organizacji, co pozwoli im docelowo pozyskiwać środki zewnętrzne na uzupełnienie oferty. Działaniem towarzyszącym powinien być Fundusz Inicjatyw Sąsiedzkich „Impuls”, który w formie małych grantów przyznawanym grupom mieszkańców pozwoliłby finansować ich projekty na poprawę estetyki miejsca zamieszkania (rewitalizacja podwórek) czy też organizację zajęć, spotkań tematycznych dla mieszkańców.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych
25.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zakrzewo”	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w celu pobudzenia aktywności społecznej mieszkańców	Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji	2016-2020	350 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b	Remont placu do imprez plenerowych ; zagospodarowanie terenów zielonych, doposażenie miejsc rekreacyjnych w urządzenia zabawowe i fitness – projekt realizowany łącznie ze Stowarzyszeniami działającymi na terenie osiedla	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
26.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „ZANETA”	Remont budynku Wspólnoty	Śródmieście – Północ, ul. Traugutta 78E	2016-2017	200 000	RPO WiM Oś 4	Remont budynku Wspólnoty wraz z dociepleniem - w zakresie rzeczowym zgodnym z zaleceniami audytu remontowego budynku.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
27.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „ZANETA”	Remont budynku Wspólnoty	Śródmieście – Północ, ul. Traugutta 76c	2016-2017	200 000	RPO WiM Oś 4	Remont budynku Wspólnoty wraz z dociepleniem - w zakresie rzeczowym zgodnym z zaleceniami audytu remontowego budynku.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
28.	Stowarzyszenie Inicjatyw Rodzinnych	Placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie rodzin	Lotnicza - tereny powojaskowe (bądź inna lokalizacja placówek)	Od 2016	1 528 000 (rocznie)	RPO WiM Oś 8 i 11	Placówki opiekuńczo-wychowawcze (w tym jedna placówka specjalistyczno-terapeutyczna a jedna socjalizacyjna) wraz ze centrum wspomaganie rodziny w kryzysie Roczne prowadzenie placówki: - socjalizacyjna: 672 000 zł - specjalistyczno-terapeutyczna: 756 000 zł Centrum wspomaganie rodziny - 100 tys. zł rocznie (praca terapeutyczna, zajęcia edukacyjne, psycholog, prawnik, socjoterapeuta, akcje wspomagające niwelowanie dysfunkcji wychowawczych, itp.)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych
29.	Elbląska Spółdzielnia Mieszkaniowa „SIELANKA”	Rewitalizacja obszarów i obiektów	Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji;	2015-2020	110 000 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b	Projekt ma na celu odbudowę zdegradowanych zasobów spółdzielni w połączeniu z aktywacją osób starszych i bezrobotnych. Planowane działania mają na celu również koedukację osób niepełnosprawnych i dostosowanie obiektów spółdzielni do ich potrzeb. Planowana rozbudowa istniejących obiektów przyczyni się do dwukierunkowego rozwoju mieszkańców osiedli poprzez wzrost funkcji społecznych w zakresie aktywizacji osób tzw. odrzuconych i wzrost przedsiębiorczości poprzez stworzenie warunków do realizacji zawodowych. Przedsięwzięcia ukierunkowane na podniesienie atrakcyjności społecznej (przebudowa boisk, placów zabaw, budowa przebudowa dróg wewnętrznych, ciągów komunikacyjnych, rewitalizacja zieleni, prowadzenie funkcji kulturalnych w obszarach Usuwanie deficytów funkcji przestrzeni i substancji budowlanej Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców poprzez budowę monitoringu wizyjnego oraz ograniczenie dostępu osób postronnych. Wynikiem tych działań będzie zmniejszenie się liczby przestępstw i ograniczenie patologii. Zintegrowane przedsięwzięcia dotyczące wszystkich aspektów: a) wspieranie nadawania i przywracania funkcji społecznych (w tym kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych), gospodarczych zdegradowanym obszarom b) Rewitalizacja /modernizację/rozbudowa/adaptacja istniejącej zabudowy (obiektów), - zagospodarowanie/rozwój przestrzeni osiedlowych i użytkowych– przedsięwzięcia ukierunkowane na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadawanie walorów funkcjonalnych i estetycznych tym przestrzeniom z uwzględnieniem tworzenia stref bezpieczeństwa jako kontynuacja przedsięwzięć c) budowa, przebudowa dróg przyczyniających się do gospodarczej i fizycznej rewitalizacji i regeneracji obszarów mieszkaniowych i użytkowych	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 2 - Likwidacja koncentracji przestrzennej bezrobocia i ubóstwa ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych
30.	Elbląska Spółdzielnia Mieszkaniowa „SIELANKA”	Rewitalizacja przestrzeni zasobów poprzez przebudowę infrastruktury dróg, chodników w nieruchomościach mieszkalnych, garażowych i użytkowych oraz zagospodarowanie przestrzeni w celu podniesienia atrakcyjności gospodarczej, fizycznej i społecznej	Śródmieście – Wschód; Rejon ul. Słowackiego i Sadowej; Śródmieście – Północ; Rejon ul. Browarnej i Robotniczej; Stare Miasto - obszar dziedzictwa kulturowego;	2015-2020	50 000 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b	Kompleksowa rewitalizacja osiedli w zakresie infrastruktury technicznej w obrębie budynków mieszkalnych, pawilonów użytkowych i boksów garażowych. Poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg, miejsc postojowych i chodników. Rozbudowa miejsc rekreacji. Podniesienie jakości zamieszkiwania i użytkowania obiektów, a tym samym zwiększenia ich atrakcyjności. Wzrost aktywności społecznej, gospodarczej oraz fizycznej.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
31.	Wspólnota Mieszkaniowa	Remont budynku Wspólnoty	Śródmieście – Północ,	2016-2017	350 000	RPO WiM Oś 4	Remont budynku Wspólnoty wraz z dociepleniem - w zakresie rzeczowym zgodnym z zaleceniami audytu remontowego budynku.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych

Lp	Wnioskodawca	Tytuł projektu	Nazwa obszaru, którego ma dotyczyć projekt*	Okres realizacji projektu	Szacunkowa wartość projektu (w PLN)	Oś i nazwa priorytetu inwestycyjnego RPO lub inne źródło finansowania	Opis projektu	Powiązanie z celami Programu
	Nieruchomości		ul. Słonecznej 15a i przy ul. Słonecznej 15b					
32.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości	Remont budynku Wspólnoty	Śródmieście – Północ, ul. Pocztowa 3	2016-2020	443 000	RPO WiM Oś 4	Remont budynku Wspólnoty w zakresie rzeczowym zgodnym z zaleceniami audytu remontowego budynku. Remont wschodniej elewacji frontowej zgodnie z projektem budowlanym.	➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
33.	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości	Remont budynku Wspólnoty	Śródmieście – Północ, ul. 12 Lutego12	2016-2020	150 000	RPO WiM Oś 4	Remont budynku Wspólnoty w zakresie rzeczowym zgodnym z zaleceniami audytu remontowego budynku wraz z remontem elewacji frontowej zgodnie z projektem budowlanym.	➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
34.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Jarem”	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Spółdzielni poprzez doposażenie placów zabaw i miejsc rekreacji wraz z infrastrukturą i podniesieniem bezpieczeństwa	Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji	2016-2018	7 000 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b	Doposażenie istniejących placów zabaw, modernizacja zdegradowanej infrastruktury towarzyszącej, instalacja monitoringu, zagospodarowanie wolnych przestrzeni. Projekt ma na celu przewrócenie do stanu świetności miejsc spotkań placów przeznaczonych dla różnych grup wiekowych, poprawę bezpieczeństwa oraz rewitalizację przestrzeni wewnątrzsiedlowych.	➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
35.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Gosia”	Plac zabaw dla dzieci	Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji.	2016-2017	80 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b kredyt	Plac zabaw wraz z ogrodzeniem, podstawowy cel- bezpieczeństwo oraz edukacja dzieci-nowoczesne zabawki jako element rozwojowy oraz pomoc w opiece dla rodziców.	➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
36.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Gosia”	Monitoring osiedlowy	Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji.	2016-2017	25 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b kredyt	Monitorowanie osiedla w celu eliminowania zagrożeń wandalizmem i niszczenia mienia Spółdzielni i jej członków.	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych
37.	Elbląskie Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej im. Św. Łazarza LAZARUS	Rozbudowa i przystosowanie obiektu pod potrzeby Centrum Rehabilitacyjno-Terapeutycznego LAZARUS	Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2018	1 500 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b; Oś 9 Priorytet inwestycyjny 9a	Projekt polega na przebudowie i przystosowaniu obiektów na potrzeby: 1. Poradni Rehabilitacyjno-Terapeutycznej 2. Wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych 3. Punktu serwisowego sprzętu rehabilitacyjnego 4. Mieszkań treningowych Wszystkie powyższe działania mają na celu zbudowanie kompleksowego i wszechstronnego systemu wsparcia dla wszystkich osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność albo chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu. Świadczonej pomocy obejmie rehabilitację, terapię, poradnictwo, poprzez pracę ze specjalistami m.in.: fizjoterapeutę, psychologa, logopedy, pracownika socjalnego, psychiatry, neurologa, terapeuty uzależnień.	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
38.	Zespół Szkół Ogólnokształcących ul. Pocztowa 2	Remont boiska szkolnego	Śródmieście Północ	2016-2020	800 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b	Stworzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego oraz miejsc do ćwiczeń. Wymiana części asfaltowej nawierzchni boiska. Wykonanie boiska wielofunkcyjnego, nowej bieżni oraz skoczni w dal. Zagospodarowanie terenów zielonych, wykonanie nowych nasadzeń oraz stworzenie miejsc do ćwiczeń i rekreacji.	➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
39.	SM „Zrzeszeni”	Modernizacja budynku biurowego Spółdzielni Mieszkaniowej „Zrzeszeni” w Elblągu	Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji	2016-2017	1 100 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b	Przedmiotem planowanej modernizacji jest rozbudowa istniejącego budynku z przeznaczeniem nowych pomieszczeń o powierzchni 155 m2 na klub kultury z dużą salą klubową i pomieszczeniami socjalnymi łącznie z wykonaniem windy przystosowanej dla osób niepełnosprawnych. Modernizacja budynku stworzy właściwe warunki dla funkcjonowania osiedlowego klubu kultury. Umożliwi zaktywizowanie społeczności lokalnych, w tym osób niepełnosprawnych oraz starszych mieszkańców osiedla. Powstały klub udostępniony zostanie dla stowarzyszeń skupiających mieszkańców Spółdzielni oraz okolicznych terenów. Będzie służył także rozrywce i działalności różnych grup zainteresowań dzieci i młodzieży.	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych
40.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Elblągu	Poligon Nadziei	Lotnicza - tereny powojkowe;	2016-2018	22 500 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9 b; Oś 9 Priorytet inwestycyjny 9a Oś 11 Priorytet inwestycyjny 9v, 9i	Projekt polega na przebudowie i przystosowaniu dla osób z niepełno sprawnościami obiektów pod potrzeby następujących placówek/ działań: 1. Ośrodek Wczesnej Interwencji i Wczesnego Wspomagania Rozwoju. 2. Zespół Niepublicznych Placówek Oświatowych Specjalnych: • Szkoła Podstawowa Specjalna; • Gimnazjum Specjalne; • Szkoła Przystosowująca do Pracy; • Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy 3. Środowiskowy Dom Samopomocy. 4. Mieszkalnictwo treningowe i wspomagane wraz z Pensjonatem Krótkiego Pobytu. Powyższe działania mają na celu zbudowanie kompleksowego systemu wielospecjalistycznych usług będących wsparciem dla rodzin wychowujących dzieci, młodzież i dorosłe osoby z niepełnosprawnością intelektualną, w tym w szczególności powstania nowych działań i placówek: Ośrodka Wczesnej Interwencji i Wczesnego Wspomagania Rozwoju dla małych dzieci zagrożonych niepełnosprawnością w zakresie m.in. kalectw sprzężonych, uszkodzeń narządów zmysłów oraz autyzmem, oraz poszerzania działań usamodzielniających dorosłe osoby z niepełnosprawnościami w tym w formie innowacyjnej usługi czasowego odciążenia rodziny w formule Pensjonatu Krótkiego Pobytu 5. Warsztat Terapii Zajęciowej. 6. Przedsiębiorstwo społeczne będące formą podmiotu ekonomii społecznej. 7. Klub Integracji Społecznej. 8. Kawiarenka z Galerią Przedmiotu. 9. Biblioteka społeczna. Działania ujęte w pozycjach 5-9 nakierowane są na usamodzielnianie i aktywizację społeczną i zawodową dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną z jednoczesnym włączaniem ich w społeczność lokalną (mieszkańców dzielnicy zatorze) na rzecz której będzie prowadzone część działań (np. Biblioteka społeczna, Kawiarenka z Galerią Przedmiotu i in.). KIS jako miejsce reintegracji społecznej i zawodowej oraz podmiot ekonomii społecznej w postaci przedsiębiorstwa społecznego umożliwi podjęcie zatrudnienia osobom z umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną a także autyzmem, które w chwili obecnej w mieście Elbląg nie mają rozwiązań w postaci dostosowanego do ich	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 2 - Likwidacja koncentracji przestrzennej bezrobocia i ubóstwa ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych

Lp	Wnioskodawca	Tytuł projektu	Nazwa obszaru, którego ma dotyczyć projekt*	Okres realizacji projektu	Szacunkowa wartość projektu (w PLN)	Oś i nazwa priorytetu inwestycyjnego RPO lub inne źródło finansowania	Opis projektu	Powiązanie z celami Programu
							potrzeb zakładu pracy. Pośrednie wsparcie otrzymują rodzice osób niepełnosprawnych. Podjęcie pracy przez osoby niepełnosprawne ma w założeniu przygotować te osoby do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Działanie będzie komplementarne z działaniami w zakresie mieszkań treningowych oraz chronionych. Przewiduje się, że zatrudnienie znajdzie minimum 10 osób, z możliwością zwiększenia w kolejnych latach. Realizacja powyższych działań spowoduje podwojenie liczby podopiecznych rozwiązując w znaczącym zakresie w sposób kompleksowo problemy tego środowiska. W/w działalność obejmować będzie oprócz obszarów kryzysowych mieszkańców całej dzielnicy Zatorze.	
41.	SM „Zrzeszeni”	Modernizacja przestrzeni osiedla Spółdzielni Mieszkaniowej „Zrzeszeni” w Elblągu	Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji	2015-2020	5 000 000	RPO WiM Oś 8, Priorytet inwestycyjny 9b	Przedmiot modernizacji przestrzeni osiedla obejmować będzie: remont nawierzchni jezdni, chodników i oświetlenia terenu, wykonanie nowej nawierzchni parkingu zamkniętego przy ul. Kossaka, rozbudowę parkingu przy siedzibie Spółdzielni, budowę nowych miejsc parkingowych obok budynku przy ul. Grottgera 73 oraz na zapleczu budynku przy ul. Chelmońskiego 8, budowę monitoringu terenu osiedla położonego przy ul. Grottgera i ul. Kossaka, modernizacja placów zabaw, wykonanie nowego interaktywnego placu zabaw wraz z urządzeniami od ćwiczeń przeznaczonymi dla osób dorosłych, a także ogólną modernizację zagospodarowania terenu z wykonaniem nowych elementów małej architektury oraz zieleni. Realizacja modernizacji przestrzeni osiedla poprawi jego funkcjonalność i estetykę. Stworzy lepsze warunki do funkcjonowania zlokalizowanych na terenie osiedla lokali usługowych i dalszego rozwoju przedsiębiorczości a tym samym do spadku bezrobocia. Modernizacja przestrzeni w połączeniu ze stworzeniem odpowiednich warunków funkcjonowania klubu osiedlowego doprowadzi do aktywizacji społeczeństwa. Wykonanie nowego placu zabaw oraz zieleni stworzy idealne miejsce rekreacyjne dla mieszkańców osiedla i pobliskich okolic.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 2 - Likwidacja koncentracji przestrzennej bezrobocia i ubóstwa ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
42.	Ognisko Sportów Wodnych „FALA” w Elblągu	Rozbudowa Bazy Ogniska Sportów Wodnych „FALA” w Elblągu.	Wyspa Spichrzów – Wschód w Elblągu	2016-2018	8 000 000	RPO WiM Oś 8	Cele projektu: a. rewitalizacja wschodniej części Wyspy Spichrzów w Elblągu (obszar starego miasta) b. aktywizacja elbląskiej młodzieży, osób niepełnosprawnych i mieszkańców 50+ w dziedzinie kultury fizycznej, poznania przyrodniczego poprzez zajęcia sportowe na wodzie (Zalew Wiślany, Rzeka Elbląg, Jezioro Drużno) c. rewitalizacja społeczna północnego odcinka Kanału Elbląskiego d. budowanie lokalnej identyfikacji społecznej w dziedzinach: historycznej i przyrodniczej. e. podniesienie standardu dostępu turystów i mieszkańców Elbląga do rzeki Elbląg.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
43.	WOPAL Sp. z o.o.	Dostosowanie i uporządkowanie obszarów powojсковych przy ul. Lotniczej 2D w Elblągu należących do firmy WOPAL Sp. z o.o. w celu nadania nowych funkcji gospodarczych	16. Lotnicza – teren powojсковy, Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2020	2 500 000	RPO WiM Oś 1. Priorytet inwestycyjny 3a.	Przystosowanie i uporządkowanie terenów inwestycyjnych i obiektów powojсковych na potrzeby zakładu recyklingu opakowań drewnianych. W wyniku realizacji niniejszego projektu wskazany teren będzie posiadał sieć kanalizacyjną, sieć energetyczną, sieć ciepłowniczą, sieć teleinformatyczną, wewnętrzny układ komunikacyjny. Energię ciepłą w projekcie do zasilania obiektów produkcyjno-biurowych wnioskodawca zamierza uzyskać z procesu produkcyjnego na skutek przetworzonych odpadów. Inwestycja wpłynie na rozwój jednej z inteligentnych specjalizacji regionu, a mianowicie „drewno i meblarstwo”, gdyż będzie wykorzystana przez firmę Wopal, która zajmuje się recyklingiem opakowań drewnianych. W wyniku realizacji projektu firma planuje zwiększyć zatrudnienie o co najmniej 6 etatów. Dostosowanie terenu pozwoli również na zapewnienie odpowiednich warunków BHP i Ppoż, dla zatrudnionych pracowników, a także system monitoringu i zabezpieczenia przed nieautoryzowanym pobytem. W wyniku realizacji inwestycji zostanie zagospodarowana cała powierzchnia objęta projektem.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 2 - Likwidacja koncentracji przestrzennej bezrobocia i ubóstwa
44.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Robotniczej 149-155a	Rewitalizacja obszaru i budynku Wspólnoty	9. Rejon ul. Browarnej i Robotniczej	2016-2020	1 000 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b	Kompleksowa rewitalizacja osiedla w zakresie infrastruktury technicznej w obrębie budynków mieszkalnych, Poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg, miejsc postojowych i chodników. Podniesienie jakości zamieszkiwania, a tym samym zwiększenia ich atrakcyjności. Projekt ma na celu odbudowę zdegradowanego obszaru w celu przywrócenia lub nadania nowych funkcji społecznych. Planowane działania mają na celu dostosowanie obszaru do potrzeb mieszkańców. Planowana rewitalizacja obszaru i budynku przyczyni się do rozwoju przestrzeni osiedla ukierunkowana na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadania walorów funkcjonalnych i estetycznych. Przedsięwzięcie ukierunkowane na podniesienie atrakcyjności społecznej (przebudowa i budowa dróg wewnętrznych, ciągów komunikacyjnych, rewitalizacja zieleni. Usunięcie deficytów funkcji przestrzeni i substancji budowlanej poprzez zmodernizowanie budynku nadanie mu nowych funkcji -dobudowa balkonów, zmianę oświetlenia w budynku na energooszczędne, remont części wspólnych budynku przy zastosowaniu nowoczesnych materiałów wydłużających okres eksploatacji. Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców poprzez budowę monitoringu wizyjnego oraz ograniczenie dostępu osób postronnych. Wynikiem tych działań będzie zmniejszenie się liczby przestępstw i ograniczenie patologii. Jest elementem zintegrowanego przedsięwzięcia dot. wszystkich aspektów: a) rewitalizacja /modernizację/rozbudowa/adaptacja istniejącej zabudowy (obiektów), - zagospodarowanie/rozwój przestrzeni osiedlowych i użytkowych – przedsięwzięcia ukierunkowane na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadawanie walorów funkcjonalnych i estetycznych tym przestrzeniom z uwzględnieniem tworzenia stref bezpieczeństwa jako kontynuacja przedsięwzięć b) budowa, przebudowa dróg przyczyniających się do fizycznej rewitalizacji i regeneracji obszarów mieszkaniowych c) wspieranie nadawania i przywracania funkcji społecznych (w tym kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych), zdegradowanym obszarom.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
45.	Stowarzyszenie Klaster Malborska 53	Rewitalizacja zespołu budynków po dawnym ZBK	Dzielnica Osiek	2016-2019	15 000 000	RPO WiM Oś 3 i 8	Przedsiębiorcy zrzeszeni w ramach Stowarzyszenia Klaster Malborska 53 planują w ramach rewitalizacji dokonać całkowitej przebudowy obszaru objętego działkami od 95/2 do 95/22, w wyniku którego na tym terenie powstanie nowoczesny park handlowo usługowy. Obszar jest niezamieszkały. W obecnym miejscu funkcjonują mikro i małe przedsiębiorstwa, które z uwagi na zły stan obecnej tu infrastruktury mają problemy z utrzymaniem się na rynku. Dalsze utrzymanie obecnej sytuacji grozi likwidacją firm i utratą blisko 100 miejsc pracy. Rewitalizacja ma także rozwiązać problem zarządzania tym terenem, gdyż prócz przedsiębiorców dużym udziałowcem jest Miasto Elbląg. Teren wymaga pilnych prac ziemnych związanych z odprowadzeniem wód gruntowych, remontem nawierzchni, uzbrojeniem w media. Obecny podział własnościowy na tym terenie powoduje, że wykonanie tych prac oraz efektywne zarządzanie nim jest praktycznie niemożliwe.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 2 - Likwidacja koncentracji przestrzennej bezrobocia i ubóstwa ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
46.	Parafia Greckokatolicka pw. Jana Chrzyciciela	Rewitalizacja – zagospodarowanie terenu przykościelnego; Tworzenie warunków dla spotkań integracyjnych dla rodzin, dzieci i młodzieży.	20. Rejon parków Traugutta-Dolinka	2018-2020	350 000	RPO WiM Oś 8	Podstawowym celem projektu jest renowacja terenu poinwestycyjnego, zagospodarowanie go w dostosowaniu do przestrzeni publiczno-miejskiej, parkowo-rekreacyjnej, a także funkcji społecznych realizowanych w tym miejscu. Zakłada się, że będą realizowane dwa cele: - renowacja, kompleksowe zagospodarowanie terenu spójnego z najbliższym otoczeniem, -stworzenie infrastruktury warunkującej działania na rzecz działalności społecznej, a m.in. integracyjnych – rekreacyjnych spotkań rodzinnych. W ramach projektu zakłada się: • działania inwestycyjne związane z renowacją i zagospodarowaniem ogólnym terenu jak: niwelacja terenu i jego utwardzenie, ogrodzenie, budowa ścieżek komunikacyjnych. • budowę elementów tzw. małej architektury związanej z działaniami na rzecz społeczności lokalnej, m.in. budowę wiaty z zadaszeniem, ścieżek spacerowych z ławkami, urządzenia do rekreacji. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie będą dostosowane do wymogów miejskiej przestrzeni publicznej tego obszaru.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych ➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych

Lp	Wnioskodawca	Tytuł projektu	Nazwa obszaru, którego ma dotyczyć projekt*	Okres realizacji projektu	Szacunkowa wartość projektu (w PLN)	Oś i nazwa priorytetu inwestycyjnego RPO lub inne źródło finansowania	Opis projektu	Powiązanie z celami Programu
47.	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Elblągu	Rozbudowa infrastruktury dydaktycznej Ośrodka Ruchu Drogowego w Elblągu, poprzez budowę Ośrodka Doskonalenia techniki Jazdy i Miasteczka Rowerowego	Lotnicza – teren zielony	2016-2017	10 000 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b	<ol style="list-style-type: none"> Ośrodek Doskonalenia Techniki Jazdy – zgodnie z Art.112 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 . o kierujących pojazdami szkolenie praktyczne osób posiadających uprawnienia do kierowania pojazdem silnikowym jest prowadzone w: ośrodku doskonalenia techniki jazdy stopnia podstawowego – w zakresie: doskonalenia techniki jazdy kierowców posiadających prawo jazdy kat. A1, A2, A, B1, B lub B+E, Prowadzenie praktycznego szkolenia w zakresie zagrożeń w ruchu drogowym; ośrodku doskonalenia techniki jazdy stopami wyższego - w zakresie: określonym w pkt. 1, doskonalenia techniki jazdy kierowców posiadających prawo jazdy kat. C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D lub D+E, prowadzenia kursu dla kierujących pojazdami uprzywilejowanymi, o którym mowa w art. 106 ust. 1 pkt.4, prowadzenia kursu dla osób ubiegających się o uprawnienia instruktora techniki jazdy. Ośrodek doskonalenia techniki jazdy stopnia wyższego może prowadzić zajęcia z jazdy w warunkach specjalnych dla osób odbywających kwalifikację wstępną, kwalifikację wstępną przyspieszoną, kwalifikację wstępną uzupełniającą lub kwalifikację wstępną przyspieszoną uzupełniającą, pod warunkiem zawarcia umowy, o której mowa w art.39g ust.11 pkt 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym. Ponadto ośrodek Doskonalenia Techniki Jazdy może być ogólnie dostępny i wykorzystywany przez mieszkańców Elbląga i okolic do doskonalenia umiejętności kierowania pojazdami. Miasteczko rowerowe – miejsce na którym można przeprowadzić szkolenia w zakresie karty rowerowej, rodzice będą mogli w bezpiecznych warunkach uczyć dzieci jazdy rowerem oraz będą mogli być przeprowadzane spotkania dzieci i młodzieży propagujące zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego. <p>Projekt wpisany warunkowo: przy założeniu oddziaływania na obszary zdegradowane</p>	➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych
48.	Przedsiębiorstwo Komunikacji Autobusowej w Elblągu Sp. z o.o.	Rozbudowa infrastruktury dworca autobusowego poprzez budowę myjni samochodowej samoobsługowej – bezdotykowej	Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2020	738 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b Oś 4	<p>Budowa 7 stanowisk samochodowej myjni bezdotykowej, która zlokalizowana będzie w obszarze Centrum Obsługi Motoryzacyjnej (Komunikacja miejska, komunikacja międzymiastowa i między narodowa, Referat Komunikacji UM, stacja diagnostyczna) przyczyni się do rozwoju infrastruktury technicznej oraz pozwoli na utworzenie dodatkowych stanowisk pracy – przez co przyczyni się do kompleksowej poprawy społecznej i gospodarczej.</p> <p>Projekt wpisany warunkowo: przy założeniu oddziaływania na obszary zdegradowane</p>	➤ Cel szczegółowy 2 - Likwidacja koncentracji przestrzennej bezrobocia i ubóstwa
49.	III Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II Elbląg	Rewitalizacja sal gimnastycznych	Wszystkie obszary zdegradowane	2017-2020	120 000	RPO WiM Oś 8 Priorytet inwestycyjny 9b	<p>Obiekty sportowe przeznaczone są na prowadzenie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych dla młodzieży miasteczka szkolnego. W godzinach popołudniowych odbywają się zajęcia organizacji sportowych prowadzących zajęcia dla dzieci i młodzieży.</p> <p>Obiekt wymaga gruntownego remontu. Od 1991 r. obiekt nie był remontowany.</p> <p>Projekt wpisany warunkowo: przy założeniu oddziaływania na obszary zdegradowane</p>	➤ Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych
SUMA: 485.969.113,00 PLN								
PROJEKTY MIĘKKIE								
50.	Elbląska Spółdzielnia Mieszkaniowa „SIELANKA”	Przywrócenie funkcji społecznych poprzez organizację imprez kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych dla mieszkańców spółdzielni	Projekt będzie realizowany na terenie zasobów ESM Sielanka w obszarach: 1.Śródmieście – Wschód 2.Rejon ul. Słowackiego i Sadowej 3.Śródmieście – Północ 4.Rejon ul. Browarnej i Robotniczej 5.Stare Miasto – obszar dziedzictwa kulturowego 6.Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji – I, II, IV, V, VII.	2017-2020	20 000 000	RPO WiM Oś 11	<p>Podjęcie działań mających na celu wzbogacenie życia kulturalnego mieszkańców poszczególnych osiedli w szczególności osobom już nie aktywnych zawodowo oraz dzieciom i młodzieży. Działalność ukierunkowana będzie na wypełnienie wolnego czasu osobom starszym oraz edukację młodzieży i dzieci, a także pomoc osobom nieaktywnym zawodowo i wykluczonym oraz ubogim zamieszkujących zasoby ESM Sielanka .</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych
51.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Jarem”	Przywrócenie funkcji społecznych poprzez realizację działań kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych w obszarze działania Spółdzielni Mieszkaniowej „Nad Jarem”	Teren mienia spółdzielni SM „Nad Jarem”, w tym: Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji – III	2016-2017	3 000 000	RPO WiM Oś 9	<ol style="list-style-type: none"> kształtowanie wzmocnienie tożsamości mieszkańców osiedla przez podtrzymanie tradycji regionalnych oraz rozwoju regionalnego, zwiększenie różnorodności i poprawa jakości oferty edukacyjnej dla osób starszych promowanie nowych rozwiązań na rzecz motywowania osób starszych do uczenia się dla zachowania aktywności, w tym szczególnie osób starszych pozostających w niekorzystnej sytuacji, wyjazdy edukacyjno-poznawcze, poprawienie warunków rozwoju oferty edukacyjno-kulturalnej poprzez wyposażenie OZSK „JAR” 	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych.

Lp	Wnioskodawca	Tytuł projektu	Nazwa obszaru, którego ma dotyczyć projekt*	Okres realizacji projektu	Szacunkowa wartość projektu (w PLN)	Oś i nazwa priorytetu inwestycyjnego RPO lub inne źródło finansowania	Opis projektu	Powiązanie z celami Programu
52.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Jarem”	Poprawa dostępu do usług publicznych oraz aktywizacja środowisk lokalnych ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem.	Teren mienia spółdzielni SM „Nad Jarem”, w tym: Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji – III	2017-2020	7 000 000	RPO WiM Oś 11	Poprawa dostępu do usług publicznych oraz aktywizacja środowisk lokalnych ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem. Projekt ma na celu podjęcie działań mających na celu wzbogacenie życia kulturalnego mieszkańców poszczególnych osiedli w szczególności osobom już nie aktywnych zawodowo oraz dzieciom i młodzieży. Utworzenie miejsc oraz organizacji, których działalność ukierunkowana będzie na wypełnienie wolnego czasu osobom starszym oraz edukację młodzieży i dzieci, a także pomoc osobom nieaktywnym zawodowo i wykluczonym oraz ubogim zamieszkujących zasoby SM Nad Jarem	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych.
53.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Jarem”	Aktywizacja środowisk lokalnych ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem w tym w szczególności dzieci, młodzież.	Teren mienia spółdzielni SM „Nad Jarem”, w tym: Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji – III	2017-2020	3 000 000	RPO WiM Oś 11	Podjęcie działań mających na celu wzbogacenie życia społecznego mieszkańców poszczególnych osiedli, Utworzenie miejsc oraz organizacji, których działalność ukierunkowana będzie na wypełnienie wolnego czasu i edukację młodzieży i dzieci, a także pomoc osobom nieaktywnym zawodowo zamieszkujących zasoby SM Nad Jarem.	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych.
54.	Stowarzyszenie Polskie Telewizje Lokalne i Regionalne	„Edukacja medialna lokalnie”	Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2020	500 000	RPO WiM Oś 3, 6, 8, 11	Działania w zakresie edukacji medialnej (także dziennikarskiej w formie warsztatów i komunikowania społecznego) polegające na wkroczeniu w przestrzeń użytkowników mediów w naszym mieście zarówno dzieci i młodzieży, jak i seniorów. Celem tej aktywności jest min. wykształcenie w nich określonych kompetencji pozwalających na świadome z nich korzystanie.	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych.
55.	Elbląskie Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej im. Św. Łazarza LAZARUS	Utworzenie Klubu Integracji Społecznej	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej; Rejon ul. Fredry i Narciarskiej;	2016-2018	1 200 000	RPO WiM Oś 11, Priorytet inwestycyjny 9v, 9i	Projekt polegać będzie na przedsięwzięciu edukacyjno-kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym, zakładającym aktywizację osób po 60 roku życia oraz zapobiegać będzie wykluczeniu społecznemu tej grupy.	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 2 - Likwidacja koncentracji przestrzennej bezrobocia i ubóstwa ➤ Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych
56.	Elbląskie Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej im. Św. Łazarza LAZARUS	Utworzenie Młodzieżowego Klubu Integracji Społecznej	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej, Dzielnica Osiek; Rejon ul. Fredry i Narciarskiej	2016-2018	700 000	RPO WiM Oś 11, Priorytet inwestycyjny 9i	Zasadniczym celem projektu będzie udzielenie indywidualnym osobom oraz członkom ich rodzin pomocy w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych w miejscu zamieszkania oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych. Obejmować będzie głównie mieszkańców dzielnicy Zatorze.	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych
57.	Elbląskie Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej im. Św. Łazarza LAZARUS	Mieszkanie treningowe – kolejny krok ku usamodzielnieniu	Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2018	1 000 000	RPO WiM Oś 11, Priorytet inwestycyjny 9i	Projekt polegać będzie na stworzeniu mieszkań treningowych, służących do nauki samodzielnego funkcjonowania w życiu społecznym. Skupiać się będzie na przystosowaniu osób niepełnosprawnych do życia na własny rachunek, poprzez opuszczenie domu rodzinnego. Jest to niezwykle istotne w sytuacji, kiedy osoba zależna, pozostaje sama z różnych powodów np. po śmierci rodzica, opiekuna. Projekt realizowany w partnerstwie z Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym.	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych.
58.	Fundacja Elbląg – Fundusz Lokalny Regionu Elbląskiego	Młodzieżowe Kluby Integracji i Aktywizacji	Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2023	4 000 000	RPO WiM Oś 2.10 i 2.11	Celem Młodzieżowych Klubów będzie aktywizacja społeczno-zawodowa młodzieży, przeciwdziałanie ich wykluczeniu. Organizacja zajęć: - doradztwo zawodowe, pomoc w planowaniu kariery, wizyty u pracodawców, przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, rozmowy kwalifikacyjnej, pokazanie ciekawych zawodów itp. - wsparcie psychologiczne - zajęcia aktywizacyjne, motywacyjne - warsztaty/zajęcia tematyczne <ul style="list-style-type: none"> zarządzanie własnym budżetem, przedsiębiorczości ekonomiczne edukacyjne, innowacyjne w formie eksperymentów itp. kompetencji miękkich zajęcia integracyjne - konstruktywne spędzanie czasu wolnego <ul style="list-style-type: none"> zajęcia z animatorem/streetworkerem grupy tematyczne, np. z dziennikarstwa, fotograficzne itp. zajęcia sportowe, inne wg potrzeb zaszczepienie dobrych postaw u młodzieży zajęcia międzygeneracyjne (seniorzy – młodzież) - Organizowanie „drzwi otwartych” z różnych dziedzin życia - poradnictwo - „co, gdzie i jak załatwić?” - pomoc w funkcjonowaniu w najbliższym otoczeniu - wsparcie psychologiczne, prawne, terapeutyczne dla rodziców dot. wychowania - przeciwdziałanie zagrożeniom współczesnej młodzieży – przemoc, cyberprzemoc, uzależnienia, Internet itp. - warsztaty/zajęcia itp.	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych
59.	Stowarzyszenie Szansa na Rozwój	RODZINA-REAKTYWACJA-ROZWÓJ	Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2020	1 000 000	RPO WiM Oś 11, Priorytet inwestycyjny 9v, 9i	➤ Ośrodek będzie wielofunkcyjnym, lokalnym centrum rozwiązywania spraw trudnych występujących w rodzinach. Będziemy kłaść również duży nacisk na profilaktykę, by zapobiegać występowaniu różnych kryzysów w rodzinach. Nasz model wsparcia koncentruje się wokół rodziny, ponieważ to „rodzina powinna nauczyć się jak najlepiej układać wzajemne stosunki z dziećmi, a także nauczyć się jak sobie radzić i dziecku zapewnić maksimum możliwości rozwoju, odpoczynku, radości, satysfakcji”. Rodzina też jest miejscem, gdzie wszyscy jej członkowie realizują swoje zadania życiowe. ➤ Odbiorcami usług Ośrodka będą: <ul style="list-style-type: none"> dzieci z problemami wynikającymi z trudnej sytuacji rodzinnej (z rodzin alkoholowych, przemocy, niewydolnych wychowawczo), rodzice przeżywający swój dramat, bezradność z powodu choroby dzieci, rodziny, małżeństwa w sytuacji trudności, kłopotów, kryzysu, emigracji, rodziny w sytuacji emocjonalnej, społecznej, w kryzysie, konflikcie, dorośli w trudnej sytuacji życiowej skupieni w grupach wsparcia (osoby uzależnione, współuzależnione, ofiary przemocy), 	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych

Lp	Wnioskodawca	Tytuł projektu	Nazwa obszaru, którego ma dotyczyć projekt*	Okres realizacji projektu	Szacunkowa wartość projektu (w PLN)	Oś i nazwa priorytetu inwestycyjnego RPO lub inne źródło finansowania	Opis projektu	Powiązanie z celami Programu
							<ul style="list-style-type: none"> inni przeżywający niepokój, bezradność, lęk, osamotnienie. <p>Obszary wsparcia</p> <ul style="list-style-type: none"> poradnictwo psychologiczne, prawne i wychowawcze wsparcie, terapia zaburzeń dziecięcych oraz psychoedukacja dorosłych profilaktyka problemów społecznych w tym problemy uzależnień socjoterapia dzieci i młodzieży z trudnościami wychowawczymi <p>➤ Stowarzyszenie podejmie również działania zmierzające do pozyskania środków dodatkowych w ramach RPO, co pozwoli na świadczenie usług Ośrodka przewidziany w standardzie rekomendowanym.</p>	
60.	Stowarzyszenie ESWIP	Elbląskie Centrum Obywatelskie	Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2023	300 000	RPO WiM Oś 2, 8, 9 i 11	Elbląskie Centrum Obywatelskie to poszerzenie idei Centrum Organizacji Pozarządowych. Należy wzmocnić działania animacyjne w mieście, prowadzić działania z zakresu edukacji obywatelskiej, inspirować tworzenie grup nieformalnych, prowadzić inkubator aktywności obywatelskiej w ramach którego grupy nieformalne mogłyby korzystać z pomieszczeń biurowych, mając zaplecze do swoich działań. Centrum powinno również świadczyć usługi poradnictwa prawnego i obywatelskiego dla mieszkańców oraz włączać mieszkańców do udziału w wydarzeniach lokalnych i konsultacjach społecznych. Należy również posiadać stałą ofertę doradczą i edukacyjną dla lokalnych liderów i animatorów.	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych.
61.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Elblągu	Rozwój kompetencji zawodowych pracowników Zespołu Niepublicznych Placówek Specjalnych (SP, Gimnazjum, SPdP oraz OREW) oraz wdrażanie nowoczesnych metod nauczania, usprawniania i terapii oraz doposażenie bazy placówek	Wszystkie obszary zdegradowane	2016-2018	2 500 000	RPO WiM Oś 2 Priorytet inwestycyjny 10i	Ustawiczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych dla współczesnych pracowników jest koniecznością. Potrzeba ciągłego uczenia się jest związana z przechodzeniem od cywilizacji przemysłowej do cywilizacji, której gospodarka oparta jest na wiedzy i ma cechy nietrwałości. Cechą społeczeństwa opartego na wiedzy jest bardzo szybki postęp informatyczny, technologiczny i organizacyjny, co powoduje, że uzyskana w toku nauki wiedza zawodowa szybko się dezaktualizuje. W związku z tym musi ona być na bieżąco uzupełniana i podnoszona na coraz to wyższy poziom, za pomocą różnego rodzaju form podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Służąc temu powinien stały dostęp do wysokiej jakości edukacji ustawicznej wyposażającej pracowników w wiedzę, umiejętności i kompetencje pozwalające na bycie na bieżąco z aktualnym poziomem nauki. Strategia ustawicznego uczenia się przez całe życie jest jednym z podstawowych elementów wspólnotowego modelu <i>flexicurity</i> . Kwestia ta znalazła odzwierciedlenie w proponowanych dla krajów Wspólnoty tzw. ścieżkach dochodzenia do <i>flexicurity</i> (ścieżki 3 i 4). Obie ścieżki są zalecane krajom, które przeszły poważną transformację gospodarczą, czyli takim jak Polska i bardzo mocno podkreślają kwestię kształcenia w formach szkolnych i pozaszkolnych oraz kształcenia ustawicznego, które w szczególności ma znaczenie w odniesieniu do środowiska nauczycieli i kadr pracujących z osobami z niepełnosprawnościami.	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych.
62.	Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych	Centrum Zatrudnienia Wspomagane	Wszystkie obszary zdegradowane	2015-2023	8 000 000	RPO WiM Oś 10 i 11	Centrum Zatrudnienia Wspomagane zostało powołane przez Elbląską Radę Konsultacyjną Osób Niepełnosprawnych w dniu 21 kwietnia 2015 roku. Jest to pierwsze w Polsce Centrum Zatrudnienia Wspomagane, którego głównym celem jest aktywizacja społeczno- zawodowa osób z niepełnosprawnością oraz innych grup wykluczonych społecznie poprzez zatrudnienie wspomagane. Oferta centrum: <ul style="list-style-type: none"> Wprowadzanie na rynek pracy Szkolenia Badania Współpraca ponadnarodowa Współpraca z pracodawcami Diagnostyki i rehabilitacja Projekt Centrum przyczyni się do niwelacji deficytów społecznych i zawodowej wyposaży osób niepełnosprawnych w kompetencje społeczne i zawodowe oraz wpłynie na utrwalenie nowego sposobu postrzegania osób niepełnosprawnych jako świadomie zarządzającego swoim życiem, co da większą otwartość do ich zatrudniania.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 2 - Likwidacja koncentracji przestrzennej bezrobocia i ubóstwa
63.	Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych	Centrum Integracji Społecznej	Wszystkie obszary zdegradowane	2015-2023	8 000 000	RPO WiM Oś 10 i 11	Celem działania Centrum Integracji Społecznej ERKON jest aktywizacja zawodowa i społeczna osób, które znalazły się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Trudności ze znalezieniem pracy napotyka dziś wiele grup społecznych. Do grup tych należą m. in.: osoby niepełnosprawne, uzależnione, bezdomne, opuszczające zakłady karne czy też ofiary przemocy w rodzinie. Specyfika tych grup jest bardzo różna, jednakże w każdej z nich występują osoby z silną motywacją do podjęcia pracy. Pracownicy Centrum Integracji Społecznej starają się podtrzymać motywację tych osób poprzez reintegrację społeczną i zawodową. Reintegracja społeczna obejmuje prowadzenie kursów, warsztatów i konsultacji indywidualnych. Za organizację tych form wsparcia odpowiedzialni są psycholodzy specjalizujący się w pracy z osobami niezatrudnionymi. Celem zajęć jest wzmocnienie kompetencji osobistych i społecznych ważnych w życiu osobistym i zawodowym. Uczestnicy kursów poznają m. in. swoje mocne i słabe strony, korzyści ze wzmocnienia własnej wartości czy też sposoby przezwyciężania barier utrudniających komunikację. Rozwijając kompetencje osobiste i społeczne uczestnicy dostosowują się do aktualnych wymagań rynku pracy. Pracodawcy bowiem coraz częściej doceniają osoby pewne siebie, umiejące odpowiednio się zaprezentować i skutecznie komunikować. Aktywizacja zawodowa polega na podnoszeniu kwalifikacji poprzez szkolenia i kursy przyuczające do zawodu.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych. ➤ Cel szczegółowy 2 - Likwidacja koncentracji przestrzennej bezrobocia i ubóstwa ➤ Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych
64.	Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych	Ośrodek Poradnictwo Interwencja Wsparcie Wsparcia	Wszystkie obszary zdegradowane	2015-2023	8 000 000	RPO WiM Oś 10 i 11	OSRODEK PORADNICTWO INTERWENCJA WSPARCIE WSPARCIA Interwencja: <ol style="list-style-type: none"> Pomoc w funkcjonowaniu w najbliższym otoczeniu poprzez: <ul style="list-style-type: none"> interwencje w sprawach likwidacji barier architektonicznych w mieszkaniu oraz barier w komunikowaniu się (pomoc w pisaniu, wypełnianiu dokumentów do urzędów, wniosków, odwołań, pism itp.) Pomoc w funkcjonowaniu w społeczności lokalnej poprzez: <ul style="list-style-type: none"> interwencje w sprawach likwidacji barier architektonicznych, urbanistycznych i w komunikowaniu się w obiektach użyteczności publicznej (wywiady, zdjęcia, artykuły w miesięczniku „Razem z Tobą”, kontakt z mediami, pisma do odpowiednich urzędów, itp.) interwencje w indywidualnych przypadkach w zakresie edukacji, rehabilitacji i dyskryminacji dzieci, młodzieży i dorosłych osób niepełnosprawnych. Wsparcie: <ol style="list-style-type: none"> Tworzenie i wdrażanie programów pomocy osobom niepełnosprawnym wynikających z rozpoznanych potrzeb klientów. Stworzenie możliwości zatrudnienia beneficjentów ERKON poprzez podnoszenie ich kwalifikacji zawodowych (kursy, szkolenia), pozyskiwanie ofert i miejsc pracy, współpraca z pracodawcami. Stały kontakt i ścisła współpraca z członkami ERKON, innymi organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi w sferze polityki społecznej (partnerstwo, konsultacje, wymiana doświadczeń, wiedzy, praktyki, prowadzenie szkoleń wewnętrzne dla pracowników na zasadzie współpracy). Propagowanie w społeczeństwie lokalnym problematyki niepełnosprawności i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych (gazeta RZT, 	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych.

Lp	Wnioskodawca	Tytuł projektu	Nazwa obszaru, którego ma dotyczyć projekt*	Okres realizacji projektu	Szacunkowa wartość projektu (w PLN)	Oś i nazwa priorytetu inwestycyjnego RPO lub inne źródło finansowania	Opis projektu	Powiązanie z celami Programu
							media, stały kontakt i współpraca z władzami miasta, reprezentowanie ERKON na konferencjach zewnętrznych, na targach pracy, itp.) Poradnictwo ➤ Poradnictwo i usługi prawne dla osób niepełnosprawnych i beneficjentów ERKON (porady prawne, pomoc w tworzeniu pism procesowych, odwołań bez reprezentowania klientów w sądach). ➤ Indywidualne poradnictwo specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych i beneficjentów ERKON (z zakresu ustawy o rehabilitacji i zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, pomocy socjalnej, orzecznictwa rentowego i poza rentowego, ulg i uprawnień dla niepełnosprawnych, pomoc w wypełnianiu dokumentów, wniosków, pisaniu odwołań, itp.). ➤ Doradztwo zawodowe dla beneficjentów ERKON, pomoc w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, itp. ➤ Poradnictwo specjalistyczne dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne i osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą, ścisła współpraca z pracodawcami, rekrutacja pracowników. ➤ Organizowanie dla beneficjentów „drzwi otwartych” z różnych dziedzin życia (współpraca między instytucjami). ➤ Podnoszenie kwalifikacji pracowników poprzez szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne, uzupełnianie wiedzy.	
65.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Robotniczej 149-155a	Przywrócenie funkcji społecznych poprzez organizację imprez kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych dla mieszkańców Wspólnoty	9. Rejon ul. Browarnej i Robotniczej	2016-2020	20 000	RPOWiM Oś 11	Podjęcie działań mających na celu wzbogacenie życia kulturalnego mieszkańców poprzez animacje lokalne, w szczególności osobom już nieaktywnym zawodowo oraz dzieciom i młodzieży. Działalność ukierunkowana będzie na wypełnienie wolnego czasu osobom starszym oraz edukację młodzieży i dzieci, a także pomoc osobom nieaktywnym zawodowo i wykluczonym oraz ubogim zamieszkujących zasoby Wspólnoty	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych.
66.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zrzeszeni”	Integracja mieszkańców Osiedla ze środowiskiem lokalnym poprzez działania na rzecz osób starszych oraz dzieci przynależnych do „świetlicy osiedlowej” z uwzględnieniem poradnictwa specjalistycznego	Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji	2016-2020	100 000	RPOWiM Oś 11	W ramach projektu przewiduje się wprowadzenie działań opiekuńczych i integracyjnych poprzez uruchomienie świetlicy osiedlowej dla dzieci i młodzieży oraz klubu seniora. Działalność będzie polegała m.in. na organizacji zajęć fizycznych, rękodzieła, spotkań dotyczących zagrożeń w stosunku do dzieci i młodzieży. Planuje się powołać sekcje: plastyczna, komputerowa, szachowa + gry planszowe, muzyczna, sportowa. W ramach działalności środowiskowej: • Poradnictwo w zakresie - prawa, psychologii, zasad zdrowego żywienia • Trener fitness - zajęcia fizyczne • Integracja Mieszkańców Osiedla (wycieczki, spotkania tematyczne, festyny itp.) • Organizacja wybiegu dla psów-zajęcia z trenerem	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych.
67.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zrzeszeni”	Poradnictwo specjalistyczne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkujących na terenie SM „Zrzeszeni” poprzez usługi streetworkera lub animatora	Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji	2016-2020	100 000	RPOWiM Oś 11	W ramach projektu planuje się integrację środowiska lokalnego z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym (dzieci, młodzież, osoby starsze) poprzez: • Organizację zajęć fitness • Zajęcia na siłowni na wolnym powietrzu • Tenis, turnieje, gry zespołowe • Poradnictwo z zakresu zagrożeń żywieniowych (anoreksja, bulimia, otyłość)	➤ Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych.
SUMA: 68.420.000,00 PLN								

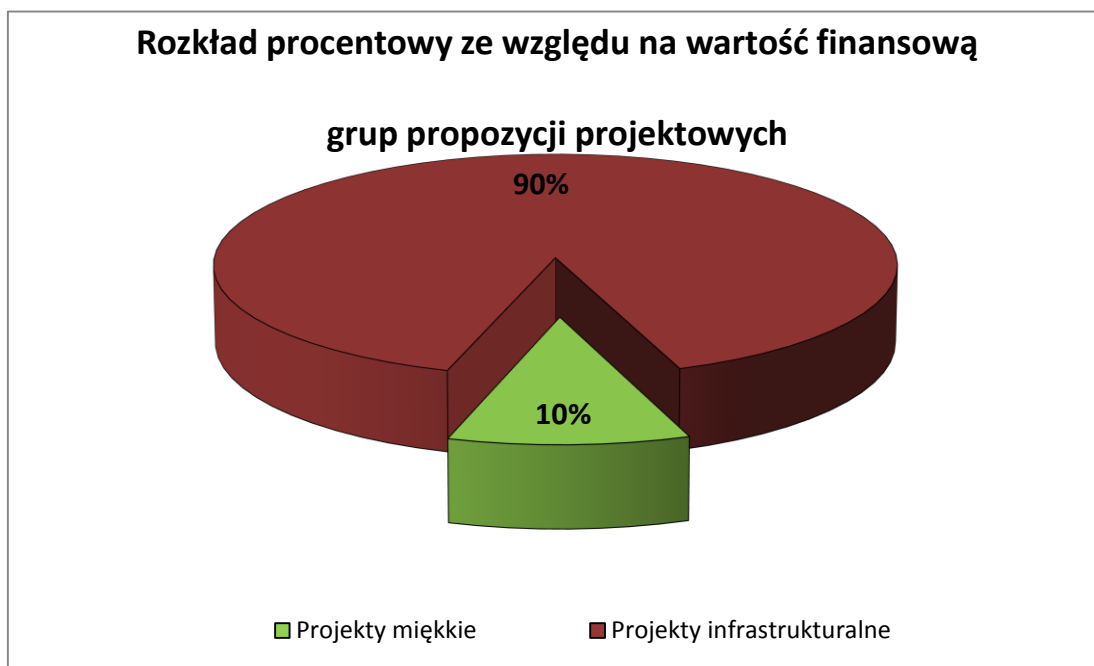
11.3. Propozycje projektów – podsumowanie

W toku prac nad pomysłami projektowymi zostało przesłanych 76 propozycje, z których uwzględniono 72 – 4 propozycje zostały odrzucone ze względu na niespełnienie kryteriów wynikających z przyjętych założeń. Wśród zaakceptowanych propozycji znajdują się trzy, które zostały włączone do Programu warunkowo przy założeniu, że ich realizacji będzie oddziaływać na obszary zdegradowane. Zgodnie z typologią projektową przyjętą na potrzeby niniejszego dokumentu zaakceptowane projekty zostały podzielone na 2 grupy:

- 18 propozycji projektów miękkich,
- 54 propozycji projektów infrastrukturalnych.

Projekty zawarte w każdej z wymienionych grup posiadają szacunkową wartość pieniężną wyrażoną w polskich złotych, których suma wynosi:

- projekty miękkie - 68 420 000 PLN,
- projekty infrastrukturalne - 593 369 113 PLN.

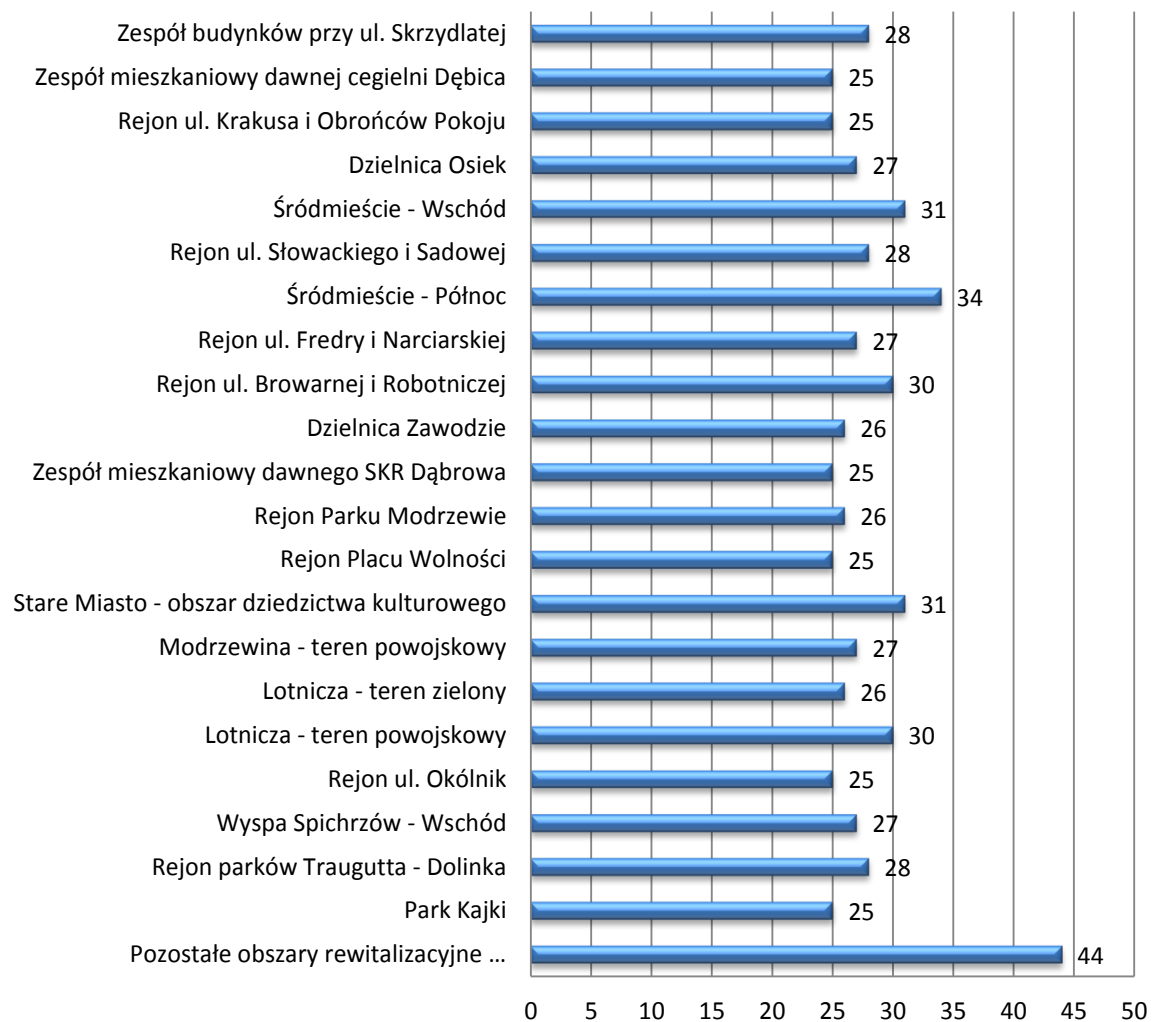

Łączna wartość wszystkich propozycji projektów przyjętych do Programu wynosi:
661 789 113 PLN

W przedłożonych przez interesariuszy Programu propozycjach projektów jako główne źródło finansowania wskazany jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego (RPO WiM). Nie ma wskazań innych spośród dostępnych programów strukturalnych Unii Europejskiej. Najczęściej wskazywaną, jako uszczegółowienie źródła finansowania, osią priorytetową Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest oś 8 „**Obszary wymagające rewitalizacji**”.

Oprócz określenia wartości projektów oraz źródeł finansowania formularz zgłoszeniowy propozycji projektów zawierał określenie obszaru zdegradowanego, którego sytuacja ulegnie poprawie w wyniku prowadzonych działań. Należało określić jeden lub więcej obszarów przypisanych projektowi rewitalizacyjnemu. Spośród zgłoszonych propozycji, 25 projektów przewiduje, w przypadku realizacji efekty, oddziaływujące na wszystkie obszary zdegradowane i jest to blisko 30% ogółu propozycji. Do najczęściej wskazywanych terenów należały „pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji” (nazwa przyjęta na potrzeby Programu).

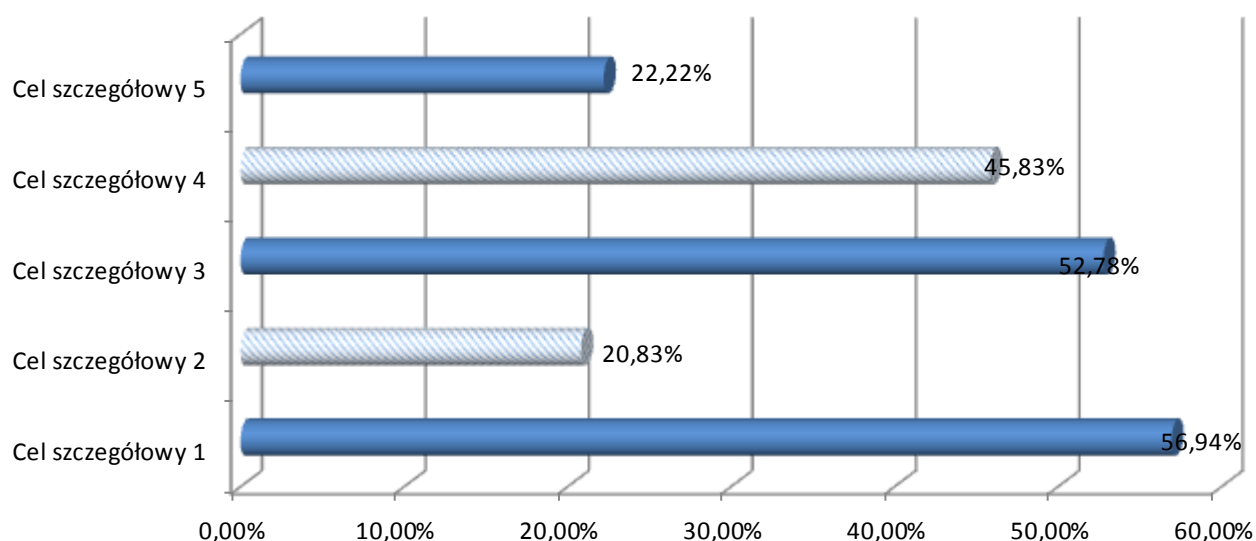
Zakres terytorialny oddziaływania propozycji projektowych w podziale na obszary zdegradowane

W odniesieniu do każdej z przyjętych propozycji projektowych zostały przypisane cele szczegółowe, wynikające z zapisów Programu. Każdy projekt musiał wpisywać się w co najmniej jeden cel z przyjętych w Programie:

- Cel szczegółowy 1 - Likwidacja negatywnych zjawisk społecznych.
- Cel szczegółowy 2 - Likwidacja koncentracji przestrzennej bezrobocia i ubóstwa.
- Cel szczegółowy 3 - Zmiana wizerunkowa obszarów zdegradowanych.
- Cel szczegółowy 4 - Infrastruktura przyjazna mieszkańcom obszarów zdegradowanych.
- Cel szczegółowy 5 - Likwidacja zjawisk kryminogennych.

Podział propozycji projektów rewitalizacyjnych ze względu na cel szczegółowy Programu

11.4. *Propozycje projektów – wnioski*

Wskazane przez interesariuszy źródła finansowania skoncentrowane są na Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w tym głównie na osi 8 „Obszary wymagające rewitalizacji”, której plan finansowy zakłada pulę środków w wysokości 76 292 365 (EUR) na okres całej perspektywy w latach 2014-2020. Wysoki stopień deklaracji odnośnie powyższej osi priorytetowej będzie wpływał na dużą konkurencyjność wzajemną pośród wszystkich interesariuszy zamierzających realizować projekty rewitalizacyjne na terenie Elbląga. W związku z czym wskazanym są działania zmierzające do łączenia poszczególnych projektów w celu uniknięcia eliminacji na etapie aplikowania o środki z funduszy Unii Europejskiej. W tym celu zasadnym jest prowadzenie stałych konsultacji ukierunkowanych na koncentrację wewnętrzną przewidywanych działań. Lokalny program rewitalizacji Elbląga 2020+ przewiduje taką możliwość na etapie wdrożenia Programu poprzez operatora współpracującego z zespołami roboczymi lub przy wykorzystaniu powołanych zespołów roboczych. Współdziałanie ma być zorientowane na indywidualne potrzeby wszystkich interesariuszy terenów zdegradowanych z uwzględnieniem zbieżności podejmowanych wyzwań w odrębnych obszarach kryzysowych, a w konsekwencji w miarę możliwości łączenie projektów.

Dalsza analiza złożonych projektów do Lokalnego programu rewitalizacji Elbląga 2020+ wskazuje przede wszystkim na duże zainteresowanie działaniami inwestycyjnymi w obrębie poprawy sytuacji estetyki miejsc z równoczesnym tworzeniem zaplecza społecznego np.:

- miejsca spotkań dla osób ze wszystkich grób wiekowych
- kluby i centra integracji społecznej – które obecnie nie funkcjonują na terenie Elbląga,
- tworzenie miejsc parkingowych

Przedłożone propozycje projektowe uwzględniają wnioski interesariuszy składane w trakcie prowadzenia konsultacji, zwłaszcza ww. obszarach, które są związane z celami szczegółowymi 3 i 4 Programu – łącznie ponad 50% projektów spełnia kryteria obu celów. Działania ukierunkowane na zmianę negatywnej sytuacji społecznej na obszarach zdegradowanych (cel szczegółowy nr 1), w tym skierowane na zmniejszenie ubóstwa i długotrwałego bezrobocia (cel szczegółowy nr 2), stanowią odpowiednio 61% i 25% projektów. Stosunkowo niski odsetek działań na rzecz zmniejszenia ubóstwa i bezrobocia rekompensują projekty w tym zakresie obejmujące swym oddziaływaniem całe miasto. Dotyczy to głównie projektów utworzenia Centrów Integracji Społecznej – dwa podmioty zadeklarowały stworzenie powyższych instytucji. Wyżej wymienione propozycje zostały wpisane na listę projektów kluczowych. Działalność Centrów w swoich założeniach dotyczy reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ma na celu przywracanie na rynek pracy osób z grup defaworyzowanych.

Ogólne rozłożenie akcentów projektowych w stosunku do wszystkich 22 obszarów zdegradowanych charakteryzuje się dość dużym stopniem równomiernego zaangażowania.

Można na tej podstawie stwierdzić, że realizacja projektów rewitalizacyjnych wpłynie na wszystkie wskazane obszary kryzysowe w równym stopniu, przez co zostaną osiągnięte zakładane rezultaty Programu. Na tym tle obszary określone jako „*Pozostałe obszary rewitalizacyjne wskazane w ramach konsultacji*” stanowią wyjątek, ponieważ aż 29 projektów przewiduje prowadzenie działań na tym obszarze. Wymienione „*Pozostałe obszary [...]*” są terenami niezamieszkałymi, znajdującymi się w różnych częściach Elbląga o powierzchni 129,93 ha i stanowią największy spośród wszystkich obszarów. Wielkość powierzchniowa obszaru może uzasadniać tak wysoki odsetek zainteresowania projektowego. Ponadto powyższy wynik wskazuje, że przedmiotowe obszary mają zasadnicze znaczenie dla procesu rewitalizacji miasta i w dłuższej perspektywie mają największe szansę na rozwój z pomocą zewnętrznych środków finansowych.

12. System wdrażania, monitorowania i aktualizacji Lokalnego programu rewitalizacji Elbląga 2020+

Niezbędnym elementem rzeczywistego zweryfikowania efektywności Programu jest systematyczne monitorowanie całego procesu wdrożeniowego. Jednym z jego głównych celów jest podejmowanie adekwatnych działań – procedur w obliczu zmiennej sytuacji i pojawiania się zagrożeń dla realizacji Programu. Minimalizowanie ryzyka i zmniejszanie negatywnych zjawisk poprzez monitoring Programu będzie przekładało się na osiągnięcie zakładanych rezultatów lub odpowiednią (czasowo skoordynowaną) korektę.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację Programu jest Urząd Miejski w Elblągu wraz z podległymi jednostkami organizacyjnymi. Mając na uwadze tematykę Programu, zakres przyjętych celów, a przede wszystkim praktykę, osiągnięcie wymiernych efektów będzie wypadkową współdziałania wszystkich interesariuszy. Dlatego podstawą realizacji Programu jest kooperacja władz miasta szczególnie ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

W przypadku zaistnienia sytuacji wykluczającej osiągnięcie zakładanych wskaźników niezbędnym działaniem będzie aktualizowanie Programu, a przez to umożliwienie wypełnienia zakładanych zadań. Każda ewentualna aktualizacja będzie spełniała kryterium transparentności poprzez udostępnienie nowej wersji Programu wszystkim interesariuszom wraz z informacją o dokonanych korektach – uzasadnienie dokonania zmian np. przyjętej zbyt ostrożnej albo optymistycznej metodologii, która została zmodyfikowana w określonym kierunku na podstawie uzyskania określonych informacji.

Wszelkie zmiany w Programie będą podlegały akceptacji Rady Miejskiej w Elblągu w formie uchwały.

System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Elbląga 2020+ będzie ściśle powiązany ze strukturą organizacyjną Urzędu Miejskiego w Elblągu i innych jednostek organizacyjnych Gminy Miasto Elbląg.

Generalna zasada realizacji LPR będzie polegała na przypisaniu merytorycznym departamentom (zgodnie z zakresami ich działania), bądź jednostkom organizacyjnym miasta (zgodnie z zapisami statutowymi) określonych przedsięwzięć zawartych w niniejszym Programie. Za realizację poszczególnych projektów rewitalizacyjnych odpowiedzialni będą dyrektorzy departamentów merytorycznych (kierownicy/dyrektorzy odpowiednich jednostek organizacyjnych miasta). Za stałe monitorowanie realizacji przedsięwzięć odpowiedzialni będą pracownicy wyznaczeni przez dyrektorów departamentów merytorycznych (kierowników/dyrektorów jednostek organizacyjnych realizujących zadanie).

Osobami odpowiedzialnymi za ocenę realizacji przedsięwzięć będą: Prezydent Miasta, Wiceprezydenci lub Skarbnik, Sekretarz Miasta, którym według struktury organizacyjnej podlegają poszczególne departamenty / jednostki realizujące zadania ujęte w LPR.

Monitorowanie to proces regularnego zbierania, a następnie analizowania wiarygodnych informacji finansowych i statystycznych dotyczących realizowanych projektów. Celem monitorowania jest zapewnienie zgodności realizacji działań rewitalizacyjnych z wcześniej zatwierdzonymi założeniami. Monitorowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Elbląga 2020+ prowadzone będzie w zakresie rzeczowym i finansowym.

Funkcję koordynacyjną w zakresie procesu monitorowania realizacji LPR będzie pełnił Departament Strategii i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Elblągu. W strukturze Departamentu zostanie oddelegowany pracownik, który zgodnie z zakresem swoich obowiązków zajmuje się prowadzeniem spraw związanych z lokalnym programem rewitalizacji. Dopuszcza się możliwość powołania Zespołu ds. Rewitalizacji, opiniującego realizację Programu (funkcje opiniodawcze i doradcze). Zespół ds. Rewitalizacji zbierałby się co najmniej raz w roku, na wniosek Prezydenta Miasta.

Raport okresowy z realizacji Programu zostanie przygotowany na podstawie przyjętego harmonogramu, jednak nie rzadziej niż co dwa lata. Raporty będą dotyczyły realizacji celów i kierunków działań w monitorowanym okresie.

Zadanie	Termin
Zebranie danych	do końca kwietnia
Przygotowanie informacji o realizacji poszczególnych celów szczegółowych (corocznie)	do 31 maja
Opracowanie raportu okresowego z realizacji Programu (nie rzadziej niż co dwa lata)	do 30 czerwca

Wskaźniki służące ocenie realizacji Programu to wskaźniki kontekstowe: opisujące sytuację społeczno-gospodarczą na obszarach zdegradowanych, celów szczegółowych (tabela poniżej). Cele szczegółowe nr 1, 2 i 5 opisane są przez pięć wskaźników kontekstowych. Ponadto ze względu na nadrzędność czynników społecznych w projektach rewitalizacyjnych zakłada się zmianę wydatków w zakresie pomocy społecznej, związaną z przewidywaną poprawą sytuacji po zrealizowaniu Programu – wskaźnik zakłada spadek nakładów o 2% licząc rok do roku. Wskaźniki ilościowe zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Budżet na pomoc społeczną (w PLN)	80 590 215	78 978 411	77 398 842	75 850 866	74 333 848	72 847 171

Zastosowanie będą miały wskaźniki działań – skonkretyzowane ilościowo i odnoszące się do projektów infrastrukturalnych np. ilość (długość) powstałych elementów infrastruktury np. place zabaw, chodniki, oświetlenie itd. Będą podawane równoległe do wskaźników kontekstowych w raportach okresowych, po analizę postępów w realizacji Lokalnego programu rewitalizacji Elbląga 2020+. Wskaźniki działań dotyczą celów szczegółowych nr 3 i 4.

Wskaźniki kontekstowe opisujące zmianę sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarach zdegradowanych.

L.p.	Nazwa obszaru	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców		Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób		Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w przeliczeniu na 100 osób		Odsetek przestępstw kryminalnych w przeliczeniu na 100 osób		Odsetek podmiotów gosp. w przeliczeniu na 100 osób	
		wartość wyjściowa	wartość docelowa (- 10%)	wartość wyjściowa	wartość docelowa (- 15%)	wartość wyjściowa	wartość docelowa (- 15%)	wartość wyjściowa	wartość docelowa (- 10%)	wartość wyjściowa	wartość docelowa (+ 10%)
1.	Dzielnica Osiek	7,79	7,01	7,64	7,13	4,88	4,56	1,40	1,26	5,16	5,50
2.	Śródmieście – Wschód	3,13	2,82	4,75	4,44	2,01	1,88	0,68	0,61	6,68	7,12
3.	Śródmieście – Północ	2,32	2,09	4,19	3,91	1,45	1,35	1,14	1,03	6,23	6,65
4.	Rejon ul. Grochowskiej (Zawodzie)	6,27	5,64	5,80	5,42	3,37	3,14	1,63	1,46	7,54	8,05
5.	Rejon ulicy Słowackiego – Sadowej	2,49	2,24	4,98	4,65	1,93	1,80	0,62	0,56	2,80	2,99
6.	Rejon ul. Browarnej – Robotniczej	1,38	1,24	4,26	3,98	1,63	1,52	0,81	0,73	4,29	4,58
7.	Rejon ulicy Krakusa – Obrońców Pokoju	4,05	3,64	7,05	6,58	3,28	3,06	1,54	1,39	4,59	4,89
8.	Zespół mieszkaniowy dawnego SKR Dąbrowa	1,96	1,76	10,78	10,07	7,84	7,32	0,98	0,88	3,92	4,18
9.	Zespół mieszkaniowy dawnej cegielni Dębica	0,54	0,48	16,09	15,01	10,72	10,01	1,61	1,45	1,07	1,14
10.	Zespół budynków przy ul. Skrzydlatej	21,58	19,42	18,26	17,04	13,69	12,78	2,90	2,61	1,66	1,77
11.	Rejon ul. Fredry-Narciarskiej	3,50	3,15	5,72	5,34	2,86	2,67	0,53	0,48	1,48	1,58

PODSUMOWANIE

do

PROJEKTU LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI ELBLĄGA 2020+

zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie właściwych organów, zgłoszone uwagi i wnioski, wyniki postępowania transgranicznego oraz propozycje dotyczące metod i częstotliwości monitoringu.

Elbląg, 2016

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP.....	196
2. UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU W ODNIESIENIU DO ROZPATRYWANYCH ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	196
3. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO 197	
4. OPINIE ODPOWIEDNICH ORGANÓW.....	198
5. ZGŁOSZONE UWAGI I WNIOSKI.....	199
6. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	200
7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU	200
8. INFORMACJE O UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W POSTĘPOWANIU.....	201
9. INFORMACJE O SPOSOBIE WZIĘCIA POD UWAGĘ I ZAKRESIE UWZGLĘDNIENIA UWAG I WNIOSKÓW ZGŁOSZONYCH W ZWIĄZKU Z UDZIAŁEM SPOŁECZEŃSTWA.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. WSTĘP

Niniejsze Podsumowanie zostało opracowane w związku z przygotowaniem projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Elbląga 2020+ (zwanego dalej projektem LPR) a jego sporządzenie wynika z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.).

Dokument zawiera:

1. uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych;
2. informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:
  - ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
  - opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 cyt. ustawy;
  - zgłoszone uwagi i wnioski;
  - wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko;
  - propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu;
3. informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu;
4. informacje o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa.

2. UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU W ODNIESIENIU DO ROZPATRYWANYCH ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

W trakcie tworzenia projektu LPR uznano, że warianty alternatywne należy rozważać na etapie projektowania inwestycji oraz na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w celu określenia wariantu najbardziej korzystnego dla środowiska i uzasadnionego ekonomicznie dla danej inwestycji.

Jako warianty alternatywne przedsięwzięć można rozważać:

- a) warianty lokalizacji inwestycji w sytuacjach konfliktu z obszarami prawnie chronionymi (formy ochrony przyrody, ochrona konserwatorska) lub ograniczonymi wymogami

wynikającymi z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) oraz w sytuacji konfliktów społecznych;

- b) warianty konstrukcyjne i technologiczne obiektów w związku z lokalnymi uwarunkowaniami (zapisy mpzp, uwarunkowania środowiskowe);
- c) warianty organizacyjne związane z planowaniem czasu prowadzenia robót, dostosowaniem rozpoczęcia inwestycji do okresów rozrodczych i lęgowych, organizacji placu budowy itp.

3. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu LPR została opracowana w celu przedstawienia jej wraz z projektem LPR do konsultacji społecznych oraz przeprowadzenia procedury opiniowania przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska i państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu.

Podstawowym celem prognozy jest ocena skutków oddziaływania na środowisko proponowanych celów i działań zawartych w projekcie Programu oraz ustalenie, czy przyjęte cele i kierunki działań gwarantują bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego oraz sprzyjają jego ochronie i zrównoważonemu rozwojowi.

Lokalny program rewitalizacji Elbląga 2020+ to dokument, którego bazą są zapisy wielu dokumentów zewnętrznych np. projektu ustawy o rewitalizacji obszarów zdegradowanych, projektu założeń do ustawy o rewitalizacji, czy też wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Program rewitalizacji to inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) wieloletni program działań w sferze społecznej, ekonomicznej, przestrzennej, infrastrukturalnej, środowiskowej, kulturowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Analiza celów projektu LPR wykazała zgodność z celami, także środowiskowymi zapisanymi w dokumentach strategicznych wyższego szczebla oraz międzynarodowych. Program przyczyni się zatem do osiągnięcia lokalnej równowagi w wymiarze społecznym, gospodarczym i środowiskowym, przy zachowaniu nadrzędnej zasady zrównoważonego rozwoju.

W analizie oddziaływania poszczególnych celów na komponenty środowiska wykazano nieznaczne oddziaływania niekorzystne, związane głównie z fazą realizacji inwestycji.

Analiza zapisów LPR nie wskazuje na żadne potencjalne zagrożenia dla obszarów cennych przyrodniczo nie mniej jednak wskazano działania zapobiegawcze, pozwalające uniknąć wystąpienia negatywnych oddziaływań, w przypadku zmiany lokalizacji przedsięwzięć lub rozszerzenia katalogu przedsięwzięć.

Każde z zamierzonych przedsięwzięć pozytywnie oddziaływać będzie zarówno na sferę społeczną, jak i ekonomiczną, a ponadto przyczyni się do poprawy lokalnej infrastruktury oraz pokonywania barier społecznych.

Istotnym na etapie planowania i realizacji inwestycji jest rozważanie rozwiązań umożliwiających wybór najmniej uciążliwego dla środowiska wariantu, który zakłada jak najmniej niekorzystnych dla środowiska działań oraz minimalizowanie negatywnych skutków.

Prognoza wymienia szereg rozwiązań mających na celu ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, np.:

- nasadzenia drzew i roślinności, rekompensujących wcześniejsze ich wycinki,
- zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych,
- sprawdzenia czy materiały lub prefabrykaty użyte do budowy posiadają certyfikaty,
- sprawdzenie, czy używane do budowy maszyny i inne urządzenia techniczne są sprawne.

Planowane działania pozwolą na porządkowanie obszarów zaniedbanych i zdegradowanych, kształtowanie postaw mieszkańców, ugruntowanie tożsamości mieszkańców, wykreowanie silnego, emocjonalnego związku z miejscem, w którym żyją, dbałością o otaczające ich środowisko co skutkować będzie długofalowym efektem ekologicznym i finalnie pozytywnym oddziaływaniem na środowisko.

4. OPINIE ODPOWIEDNICH ORGANÓW

Organ opracowujący projekt LPR zgodnie z art. 53 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.) wystąpił do właściwych organów (Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego) o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 cyt. ustawy:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie znak pisma: WSTE.411.38.2015.GK z dnia 02.09.2015 r.
- Warmińsko-Mazurskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Olsztynie, znak pisma: ZNS.9082.2.83.2015.AZ z dnia 24.09.2015 r.

organ opracowujący projekt LPR przystąpił do sporządzenia Prognozy oddziaływania na środowisko. Po opracowaniu ww. dokumentów, stosownie do art. 54 ust 1, w związku z art. 57, pkt 2 oraz art. 58 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie o zaopiniowanie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu LPR wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko tego dokumentu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie pismem znak WSTE.410.5.2016.GK z dnia 16.02.2016 r. roku przedstawił swoją opinię do przedłożonego projektu dokumentu wraz z prognozą. Na podstawie analizy skutków realizacji ustaleń projektu dokumentu oraz ich wpływu na poszczególne komponenty środowiska nie stwierdzono potrzeby podjęcia działań mających na celu zapobieganie, ograniczenie i kompensację negatywnego oddziaływania. Zaleca się natomiast przeprowadzenie procedury ocen oddziaływania na środowisko dla niektórych, przyjętych przedsięwzięć.

Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem znak ZNS.9082.2.222.2015.AZ z dnia 18.01.2016 roku zaopiniował pozytywnie (bez uwag) przedłożony projekt dokumentu wraz z prognozą.

5. ZGŁOSZONE UWAGI I WNIOSKI

W trakcie trwających konsultacji społecznych nie wpłynęły uwagi i wnioski do projektu LPR oraz Prognozy.

6. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Realizacja celów zawartych w LPR nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko, o którym mowa w Rozdziale 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.).

W związku z tym nie było przesłanek do przeprowadzenia postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU

W LPR zaproponowano system monitoringu oparty na 3 kluczowych podmiotach (podział kompetencyjny):

- Rada Miejska w Elblągu - w której kompetencjach leży przyjęcie Programu oraz dokonywanie korekt w zapisach.
- Prezydent Miasta Elbląga - nadzór nad realizacją Programu poprzez wyznaczenie operatora.
- Organ monitorujący proces – np. komitet lub zespół programowy, odpowiedzialny za ocenę przebiegu, efektywności i skuteczności realizacji Programu, ocenę i opiniowanie realizacji konkretnych celów, ocenę postępów i rezultatów konkretnych działań, składanie odpowiednich propozycji do jednostek wdrażających – np. operatora, przyjmowanie okresowych raportów z realizacji.

Zgodnie z założonym harmonogramem prowadzona będzie ewaluacja on-going - do końca lutego każdego roku zbierane będą dane, do końca marca każdego roku przygotowywane będą informacje o realizacji poszczególnych celów szczegółowych. Raporty okresowe z realizacji Programu będą opracowywane nie rzadziej niż co dwa lata.

WSKAŹNIKI

Skutki realizacji Programu będą mierzone przy pomocy wskaźników wskazanych w LPR. Cele szczegółowe nr 1, 2 i 5 opisane są przez pięć wskaźników kontekstowych:

- Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób
- Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w przeliczeniu na 100 osób
- Odsetek przestępstw kryminalnych w przeliczeniu na 100 osób

- Odsetek podmiotów gosp. w przeliczeniu na 100 osób

Ze względu na nadrzędność czynników społecznych w projektach rewitalizacyjnych przyjęto także wskaźniki dotyczące wydatków w zakresie pomocy społecznej: spadek nakładów o 2% licząc rok do roku.

Dla celów nr 3 i 4 zastosowanie będą miały wskaźniki działań – skonkretyzowane ilościowo i odnoszące się do projektów infrastrukturalnych np. ilość powstałych elementów infrastruktury np. place zabaw, chodniki, oświetlenie, systemy monitoringu, długość chodników, dróg etc.

Program nie precyzuje wskaźników stricte środowiskowych (jakościowych i ilościowych związanych ze zmianami jakości środowiska), z uwagi na fakt, że efektem wybranych do realizacji projektów nie będą wymierne zmiany jakości środowiska.

8. INFORMACJE O UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W POSTĘPOWANIU

W dniu 21 grudnia 2015 roku projekt LPR wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko został skierowany do konsultacji społecznych oraz do zaopiniowania przez właściwe organy.

Konsultacje oparte były o **zasadę jawności**, której podstawową cechą jest możliwie swobodny dostęp do dokumentów i danych. Miały **charakter publiczny**, co oznacza, że uczestniczyć w nich mogli wszyscy zainteresowani obywatele (nie tylko partnerzy instytucjonalni i sygnatariusze).

Celem konsultacji było uzyskanie możliwie najszerszego spektrum opinii i propozycji na temat zapisów zawartych w projekcie LPR oraz prognozie oddziaływania na środowisko m.in. od:

- organów właściwych ds. strategicznej oceny oddziaływaniu na środowisko (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny);
- podmiotów biorących udział w realizacji LPR;
- instytucji współrealizujących LPR;
- społeczeństwa.

Konsultacje społeczne przeprowadzone były w okresie od 21 grudnia 2015 r. do 10 stycznia 2016 r.

Ogłoszenia na temat formuły ich przebiegu zostały opublikowane w sposób zwyczajowo przyjęty, tj. na tablicy informacyjnej w UM oraz na stronach internetowych:

<http://um-elblag.samorzady.pl/art/id/39013>

Konsultowane dokumenty były dostępne do wglądu w siedzibie Urzędu Miejskiego w Elblągu przy ul. Łączności 1, budynek Urzędu Stanu Cywilnego, I piętro pok. nr 4 (w Departamencie Strategii i Rozwoju).

Wszelkie uwagi i wnioski dotyczące przedmiotowej sprawy można było składać przy pomocy formularza dostępnego do pobrania pod adresem internetowym: <http://um-elblag.samorzady.pl/art/id/39013>

- a) pocztą elektroniczną na adres krzysztof.kasica@umelblag.pl,
- b) pisemnie do Departamentu Strategii i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Elblągu, ul. Łączności 1, 82-300 Elbląg,
- c) ustnie do protokołu w Departamencie Strategii i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Elblągu, przy ul. Łączności 1 (budynek Urzędu Stanu Cywilnego, I piętro. pok. nr 4).

Ostateczny termin składania wniosków i uwag został określony na dzień 10 stycznia 2016 r.

9. INFORMACJE O SPOSOBIE WZIĘCIA POD UWAGĘ I ZAKRESIE UWZGLĘDNIENIA UWAG I WNIOSKÓW ZGŁOSZONYCH W ZWIĄZKU Z UDZIAŁEM SPOŁECZEŃSTWA

W trakcie trwania konsultacji społecznych nie wpłynęły uwagi i wnioski od społeczeństwa i podmiotów gospodarczych z terenu miasta.

PREZYDENT MIASTA
Witold Wróblewski